Gunnar Holms minnen. Ur en Stockholms-detektivs minnen 2. Mordet på Södra teatern

Bokutgåva

Stockholm P. E. Nilssons förlag. Stockholm. Köersners boktryckeri-aktiebolag 1900.
FÖRSTA KAPITLET.1

»**Min skall hon bli!**»

Det är en sensommarnatt i mediet af 1870-talet, närmare bestämdt 1874.

Ännu har man icke alldeles utrymt den gamla Rotundan i Humlegården, nöjestemplet från elfte Karls dagar, och som ännu bar på minnen från den tid, då – i det närmaste hundra år tidigare – Gustaf III, Tjusarkungen själf, sades hafva hedrat

den i lusthuset inrymda teatern med Högst Densammes nådiga närvaro för att med kungligt bifall eller kritik belöna och bedöma någon af den glade Hallmans just för Rotundateatern skrifna lustspel och parodier.

Men nu – 1874 – regerade icke teaterdirektören från 1774, Petter Stenborg, Thalias lätta trupper på Rotundans lilla anspråkslösa scen.

Och icke heller hvilade Stenborgs ande öfver de konstens styfbarn, som 1874 bjödo Rotundans gäster på danska slagdängor af dåtidens kanske mer vågade innebörd, än som man ett kvartsekel senare dristat sig att framskråla för den svenska hufvudstadens variétépublik.

Holbergs 'Jeppe paa Bierget' med den visserligen icke ordskrädande Nille och Jacob Skoemager m. fl. hade nu efterträdts af andra Jeppes landsmän, eller rättare landsmaninnor; och den *danska* kupletten firade nu här dagsländornas efemära och lättköpta segrar på den scen, hvilken en gång ansågs som en farlig medtäflare till – de kungliga teatrarna!

Allt nog! Humlegårdens Rotunda var 1870-talets populäraste variété. Och ännu långt in på småtimmarna kunde man höra skorrande chansonetters disharmoniska strupljud bana sig väg genom de fallfärdiga väggarna till Christina Lundströms Eldorado, stockholmsdemimondens och 'jeunesse dorées' paradis.

Och just nu hör man tydligt nog dessa ord af en Eric Böghs-kuplett.

Ja, nu tör man ju sige
og gjöre næsten hvad man vil;
Men den gang jeg var Pige,
gik det ej sådan til!

:||: Då var man stræng og ærbar!..
Å, så ærbar!..
Og Pigerne i sær
bar sig ikke ad som nu! :||:

Dörren till templets entré slås upp på vid gafvel, och två herrar komma ut, båda klädda efter modejournal och båda med sina cylindrar lätt bakåtskjutna öfver nacken.

Ingen har sinne för sommarnattens fägring, ingen af dessa ser den bild af mättad stämning, som nu lagt sig

öfver den gamla Humlegårdens i naturlig frihet växande gräsmattor, där sensommarens vilda flora spirade och frodades utan tillsyn och vård af hvarken stadsträdgårdsmästare eller trädgårdsdrängar.

Ej heller lyss dessa båda till det sagomättade suset från sekelgamla lindar i de djupa, långa alléerna, och ingen af dessa ser hur en strimma af Luna, romantikens sol, höjer sig öfver konturerna af mamsellerna Dardanells ’corp-delogie’ i den plankomgärdade stora äppelträdgården invid parkens östra gränslinie.

Nej, det är helt andra ’stämningar’, som fått makt med dessa herrar; och instämmande i chansonettens visa skrålar den ene:

...stræng og ærbar!..
Å, så ærbar!..
Og Pigerne i sær
bar sig ikke ad som nu!

»Hör du, Alexander», säger den andre, afbrytande sången. »Känner du henne närmare?»

»Nej, icke än. Jag har bara sett henne ett par gånger förr; och hon har alltid någon med sig, så att det ej lyckats för mig att komma henne så nära att jag kunnat presentera mig.»

»Hon ser tusan så bra ut och ståtlig är hon äfven; ja, nästan för ståtlig för en figur som din.»

»Hvad behagas? Kanske jag får dig till rival också?» utbrast den, som bar namnet Alexander i det en blixt af svartsjuka brann till i hans mörka ögon. »Nej, käre Oskar! Håll dig på afstånd. *Den* flickan har jag redan abonnerat på.»

»Fast något sent, hvad det tycks», svarade Oskar pikerande och lät ett moln af finaste havanna stiga upp mot den månskensglänsande himmelen.

Och han fortsatte efter en stund, när Alexander ej bevärdigade honom med ett svar, utan hickande fallit in i refrängen till en ny kuplett, som tagits upp där inne i Rotundan:

»Vill du lyssna till mitt råd, så gör både du och jag klokast i att icke uppmärksamma henne något vidare. Att bli erotisk för så’na kvinnor som hon tycks vara, är detsamma som att kasta pärlor för ...»

»Håll inne med fortsättningen!» afbröt Alexander i det han tvärt afstannade i sin hvissling. »Jag känner henne kanske mer än du tror.»

»Men du sade ju nyss ...»

»Jag vet äfven, hvad hon heter», afbröt Alexander på nytt.

»Och den hemligheten törs du förstås icke meddela mig?» svarade Oskar gäckande.

»Jo, för all del! Du lär i alla fall icke komma längre för det», svarade Alexander själfmedvetet. »Med rätta borde du emellertid haft samma bråk med att få reda på hennes namn som jag haft det. Men för att du skall få se, hur litet jag fruktar, att du skall komma mellan barken och trädet, så vill jag tala om för dig, att hon heter *Sofia Dahlberg*; ja, till och med Johanna Sofia Andersson Dahlberg ... Så nu vet du den saken.»

»Du tycks vara noga underrättad, åtminstone om namnet», sade Oskar utan att lägga bort det gäckande tonfallet. »Kanske du äfven har reda på, hvar hon bor?»

»Nej!» svarade Alexander. »Detta har ännu icke lyckats mig, trots att jag flerfaldiga gånger följt henne i

spåren. Löjligt nog har jag aldrig haft tur att möta henne ensam, utan jämt har hon varit klädd antingen i kavaljer eller väninna. Och än har hon försvunnit med sitt sällskap i det huset än i ett annat. Så att jag kan naturligtvis icke bestämdt afgöra, hvar hon bor.»

»Men hur fick du reda på hennes namn?»

»Det kan jag tacka Lisa för», svarade Alexander med ett hånskratt.

»Lisa? Menar du din väninna, enkan?»

»Just hon! Ja, det är alldeles märkvärdigt, hvad svartsjukan ger folk skarpa ögon. Hör på skall du få höra ... Vi kunna ju sätta oss på bänken medan vi vänta på att hon skall komma ut; i kväll tänker jag icke släppa henne ur sikte, som du kan förstå.»

Och man slog sig ned på en bänk i södra allén dock ej längre bort, än att man just hade Rotundan i sikte. Och Alexander – välbeställd grosshandlare i Stockholm – berättade:

»Som du hört, har Lisa och jag icke varit goda vänner nu på en tid. Knappt en enda gång har jag helsat på hos henne, utan att det slutat med något uppträde, oftast af det slag, att mina nerver råkat ur jämnvikt; och afskedet har då alltid blifvit så stormande som möjligt ... Nåväl! Redan i våras artade det sig att bli en brytning för evigt. Och hade det ej varit för barnens skull, hade Lisa och jag – efter en scen, som nära nog slutat med slagsmål – aldrig återsett hvarandra. Hon har ett förfärligt humör när hon sätter till, och jag kan icke nog prisa min lycka att jag ej fullbordat min tanke att gifta mig med henne.»

»Nåväl!» fortsatte han efter en stund. »För ungefär två månader sedan; ja, kanske det var tre, kom jag under fund med, att hon äfven spionerade på mig. Till en början gjorde hon det personligen; sedan hon flyttade ut till landet har hon haft medhjälpare eller medhjälparinnor när hon icke själf varit inne i staden, då hon merendels haft något af barnen med sig och bott på hotell Göteborg, du vet, vid Södra bantorget.»

»Till en början fäste jag mig icke vid hennes insinuationer», återtog Alexander, sedan han noggrannt observerat ett par, som gled förbi i den rätt dunkla allén, men funnit att detta ej var det, han väntade på. »Men så en dag, när vi som vanligt voro fullt uppe i en liflig dispyt, brast hon ut:»

’Du tror kanske icke, att jag vet dina vägar?’

’Genera dig inte’, svarade jag. ’Har du intet annat att göra än smyga mig i hälarna, så håll på du.’

’Och du tror kanske, att *jag* tänker vika för en *så’n där*’! utbrast hon i det hon retade upp sig allt mer och ställde sig framför mig med händerna i sidorna och gaf mig en blick af ursinnig hätskhet. ’Nej, Alexander! Icke en hårsmån ämnar jag ge efter, allra minst för *henne*! Så mycket du vet det!’

’För *henne?*.. Hvad menar du, hvem menar du?’ svarade jag utan att kunna tänka mig annat, än att hennes påståenden endast voro lösa hugskott, framsprungna ur en svartsjuk fantasi. ’Var så god förklara dig närmare; eller ännu bättre, håll inne med dessa galenskaper. Är jag icke en fri man kanske? Får jag icke gå, hvart mig lyster? Eller hvad är meningen?’

»Jag hade fattat min hatt och ämnade gå. Men megäran ställde sig nu i min väg och utbrast så högt, att jag fruktade att grannarna skulle höra det:»

’Alexander! Det är icke för min skull jag tagit reda på dina vägar. Det är för barnen! Och jag varnar dig för henne, ty hon blir ditt lifs olycka, om du ej slutar upp med att söka hennes kärlek.’

»Som jag i den saken kände mig alldeles oskyldig, svarade jag:»

’Jag upprepar än en gång: hvem menar du; hvad menar du? Förklara dig tydligt och klart, på det jag icke må tro, att du alldeles förlorat ditt förnuft, till och med den smula, som du någonsin haft i den vägen.’

»Jag medger, att jag sade detta i oförsiktig uppretning» – fortsatte grosshandlaren – »Men du skulle också sett, hur hon såg ut. Ord kunna icke återge denna bild af en rasande furie, när hon nu grep mig i armen och hväste:

’Du vill således veta, hvem jag menar? Du vill det? Nåväl! Du tror kanske icke, att jag vet det?.. Så hör då! Hon heter *Sofia Dahlberg*, du; ja, till och med *Johanna Sofia Andersson Dahlberg*, du!... Så du hör, att jag har reda på mig! Du hör, att jag ännu icke förlorat den smula förnuft, som jag fick kvar sedan jag lärde känna dig.’

»Jag medger verkligen, att jag stod där som ett frågetecken; ty namnet Sofia Dahlberg hade jag ännu aldrig hört och skulle ej kunnat säga, hvem det var, hade det också gällt mitt lif. Och detta gjorde naturligtvis, att jag åter fann mig föranlåten att fråga:»

’*Hvem* menar du? Jag känner icke någon med namnet Sofia Dahlberg, har aldrig haft den äran, har aldrig ens sett henne skymta förbi.’

’Inte ens sett henne skymta förbi!?!’ skrek Lisa. ’Du ljuger, så du bestämdt tror på det själf.’ ’Men jag *försäkrar*!’ utbrast jag fullt sanningsenligt i förhållande till den punkt, på hvilken frågan stod ännu. ’Sofia Dahlberg är en okänd storhet för mig, och jag är inte heller angelägen om att bli presenterad för henne, om jag därmed kan ställa dina nerver i jämnvikt.’

’Människa!’ skrek, ja, vrålade Lisa. ’Du vet således icke, hvem hon är, den där kvinnan, som jämt uppträder i den eleganta svarta sammetsdräkten, den där långa blondinen, hon med brunröda håret och rund skurna, grönaktiga kappan? Du vet inte, att hon heter Sofia Dahlberg?’

»Jag medger, att jag måtte sett ut som en på bar gärning ertappad tjuf» – fortsatte grosshandlaren. – »Signalementet stämde fullständigt in på den härliga kvinna, som jag förföljt sedan en tid och som jag äfven i kväll ämnar förfölja.»

»Hvad säger du?» utbrast vännen Oskar, ingeniör vid en större teknisk fabrik i Stockholm och af sina kvinnliga bekanta vanligen kallad ’vackra Oskar’ med anledning af en viss slående likhet med en ett par år förut afliden för sin manliga fägring bekant regent. »Du menar väl inte, att hon därinne, hon, som var i sällskap med löjtnanten, skulle vara samma en, som ..?»

»Naturligtvis», svarade grosshandlaren. »Den slutsatsen borde väl vara lätt att draga af hvad jag sagt dig förut ... Hon där inne, den tjusande blondinen, modellen till en äkta nordisk Venus, är just Sofia Dahlberg. Och på det vis, som du nu hört, fick jag veta hennes namn. För öfrigt känner jag icke henne mer än du.»

»Men hur har då Lisa kunnat få veta, hvad den där kvinnan heter?» sporde ingeniören.

»Kvinnans list öfvergår mannens förstånd», svarade grosshandlaren. »Och en svartsjuk kvinna skulle kunna gå igenom skärseldens olika grader för att komma en misstänkt rival in på lifvet. Lisa har förföljt henne liksom jag; men med största sannolikhet på ett slugare sätt. Och hon berättade mig ofördäckt detaljer, hvilkas sanningsenlighet dock få stå för hennes egen räkning. Ty lögnaktiga måste de vara; hvilket är så mycket antagligare, som hon ser allt hvad som rör denna kvinna, med afundsjukans och hatets skefva blickar.»

»Hvad har hon sagt då?»

»Det är ju bara löjligt att upprepa det», svarade grosshandlaren. »Men eftersom jag invigt dig i det ena, kan

jag ju gärna inviga dig i fortsättningen. Enligt Lisas bestämda påstående är Sofia Dahlberg en nymf! Ja, hvad säger du? Skall man skratta eller gråta åt ett dylikt hänsynslöst påstående?»

Ingeniören svarade icke, men lät sin käpp beskrifva en mängd krumelurer i den af daggen fuktiga sanden. Grosshandlaren fortsatte:

»Ja, sådan är Lisa, när hon sätter till. Att kalla denna kvinna, Sofia Dahlberg – om hon nu heter så – för nymf; ja, för något ännu värre, som jag ej vill upprepa, detta är ju vansinne. – Gubevars! Jag tror visst icke, att hon är skapad för klosterlifvet; men att hon är oåtkomlig för första bäste, som söker hennes ynnest, det vill jag riskera, hvad som helst på ... Allt nog! *Jag* har följt henne i spåren länge nog nu, tycker jag, för att kunna konstatera, att hon är en kvinna med principer. Och jag sade detta åt Lisa; ja, jag var nog grym att säga henne, hur lätt *hon* gaf efter för mina böner om genkärlek; och därmed lades den mina, som en dag, jag väntar på den stundligen, skall spränga de band, hvilka länge nog fjättrat mig vid henne. Det är nu en gång så, att man i kärleken liksom i allt annat icke kan se klart förr än man fått ögonen anpassade efter belysningen ... Men sedan ... Ah!... »

Han reste sig med nervös häftighet och började gå af och an med långa, spänstiga steg, ovanligt spänstiga till och med för en man af hans ålder och med gryende fetma.

»Och du tänker verkligen öfverge Lisa för den där?» utbrast plötsligt ingeniören och grosshandlarens gamle vän, brytande tystnaden.

Svaret var ett mycket kort och afgörande:

»Ja!»

»Men har du då inte betänkt, att du för barnens skull måste i viss mån ..?»

»Oskar!» afbröt Alexander ... »Där ha vi henne. De komma nu ut från Rotundan och äro ensamma. Hon håller honom under armen.»

»Hvilket redan detta borde vara dig en anledning att icke fortsätta med dina planer på henne», svarade ingeniören afrådande och varnande.

»Jag viker icke för en hel armé!» utbrast grosshandlaren med patos. »Alla hinder måste falla!.. *Min skall hon bli!»*

ANDRA KAPITLET.

Ett nappatag i Kungsbacken.

Grosshandlaren Alexander Perrault och dennes vän, Oskar Schultse – den förre af fransk, den senare af tysk extraktion – drogo sig hastigt in under skuggan af de sekelgamla lindarna, mellan hvilkas knotiga stammar – nu skattade åt förgängelsen – månskenet föll i djupa, silfverglänsande floder, afdelade med kompakta, nattsvarta band och i närmaste gräsmatta åt skuggsidan åter sammanflytande i ett haf af romantiskt ljus, ett haf, i hvilket de mäktiga trädkronornas skuggor sköto ut som tungor från stränderna af en underjordisk, åt det eviga mörkret bannlyst värld.

»Inte ett ord, icke ett ljud!» hviskade Perrault. »Jag vill se och höra utan att själf bli sedd. Skulle Lisa ha rätt; ja då ... »

Fraset af stärkta kjolar hördes närma sig, och i detta ljud märktes det taktfasta knarret af stöflar, som voro

vana att bli flyttade i militärisk rytm.

Och nu passerade ett arm i arm gående par den soffa, bakom hvilken och ytterligare skyddade af en tjock lindstam de båda vännerna tagit plats.

Det blånande skenet af silfverljus föll ett ögonblick skarpt på de passerandes drag och konstaterade för de båda spejande, att man ej misstagit sig om att det verkligen var de personer, som man tidigare observerat inne i Rotundans varieté.

Mannen var en reslig, axelbred figur med martialisk hållning och ett käckt, ungdomligt ansikte. Och ehuru han nu var civil, var det icke svårt att se, att han hörde till officerskretsarna. Han förde henne arm i arm till höger om sig och gång på gång vände han sig mot henne och hördes hviska några ord, hvilka dock ej kunde uppfattas af de lyssnande bakom trädet.

Kvinnan var verkligen en ståtlig figur. Och hennes dräkt var elegant. I mjuka veck föll sammetsklädningen ned mot hennes små, i blanklädersskor insnörda fötter, och under dessa svarta, mjuka floder glänste då och då till det skarpa hvita af en hög spets, som kantade hennes underkjol, hvilken, när äfven den lyftes något en sekund, visade ett smalben, som gjorde rätt för att kallas plastiskt.

Lifvets smärta linier och barmens mjuka hvälfning markerades känsligt af en välskuren, halflång kappa, hvars färg ehuru mörk äfven den liksom kjolen dock reflekterade månljuset i betydligt ljusare teinter för att öfver halsen ge en reflex af glänsande rödblondt hår i rika massor, uppsatt efter tidens kanske mer praktiska än numera för oss tilltalande kamning.

Under ett lätt flor blixtrade ett par stora, eldiga ögon, och när hon nu skrattade till helt högt åt några ord, som kavaljeren just sade henne, kunde man äfven se ett par rader friska, välformade tänder blänka fram i glansen af en lekande månstråle.

Gången var lätt och spänstig, och med grace lutade hon sig mot kavaljerens arm och axel, under det att hennes svar kommo med denna sordin, som just är så karaktäristisk för tankeutbyten mellan älskande.

Allt nog! Grosshandlaren Perrault borde hafva sett tillräckligt för att ej vilja fortsätta med att i den sinnesstämning, som han nu befann sig, vilja se mer, eller ens till framtiden hänskjuta realiserandet af den idé, som han nyss tolkat i orden: »Min skall hon bli!» –

Men denna förståndiga slutledning drog han dess värre icke. Nej, han snarare eggades ännu mera, af hvad han nu torterades med, och kulmen af hans längtande lidelse nåddes, då han nu såg, hur den gynnade martissonen helt resolut lade sin arm om hennes lif, lyfte floret och tryckte sina läppar mot hennes i en lång icke allt för ljudlös kyss, åt hvilken äfven han tycktes vilja hängifva sig med hela sin själ.

Denna scen utspelades midt i månskenet och kunde minutiöst uppfattas af både ingeniören och grosshandlaren, hvilken senare ej längre kunde lägga band på sig utan ville rusa fram – kanske i hopp om att kunna skilja de älskande, åtminstone med tanke att kunna störa deras ljufva tête à tête.

Men just som han skulle taga språnget, fick ingeniören honom om armen och drog honom åter intill trädstammen, i det han hviskade:

»Vansinne! Hvad vinner du med detta? Endast att här blir slagsmål och detta just nu, när du ser, att ännu fler komma ut där uppe från Rotundan ... Tänk dig för!.. Polis och skandal, utom att du naturligtvis gör dig löjlig för henne ... Det är nog mycket möjligt, att du rår på honom, men ...»

»Möjligt!?!» hväste grosshandlaren, som var en kanske mer hetsig än muskelstark fysik. »Ah! Vänta du

orm! Du skall se ...»

»Se så! Jag besvär dig!» afbröt ingeniören i det han tog ett nytt, kraftigare tag om vännens arm. »Du kan ju åtminstone vänta till lämpligare tillfälle. Just där ser jag plåten på en polismössa och där ännu en. Du förstår väl, att om du nu rusar på honom, blir du genast fast för öfvervåld och så kommer du så fint in i Fäderneslandet.»

Detta sista argument tycktes vara afgörande, ty det fanns väl knappt någon man med social ställning, som icke den tiden fruktade att få något att skaffa med Hagströms tidning, som alltid var pigg på bitar ur 'la cronique-scandaleuse

Denna scen utspelades midt i månskenet.

' hvilka sögos upp med stor begärlighet i 'Bref till syster Ulla'.

Grosshandlaren lugnade sig allt nog; åtminstone skenbart; och de älskande, som åter satt sig i rörelse, såg man nu försvinna allt mer i riktning mot den gamla, nu rifna, ganska monumentala arkitekturen i portaltstil åt Humlegårdsgatan.

Men så långt som till porten hade de älskande likväl icke hunnit förr än både grosshandlaren och ingeniören togo upp förföljandet; själfva jämte de två poliskonstaplarna förtrupp till en ur Rotundan vällande flod af druckna, skrålande, skrattande och hvisslande män och flamsiga bacchanter ur den tidens demimonde, fullt ut lika hänsynslös och lika sedeslös, som den kan visa sig på offentliga platser ännu i våra dagar.

Grosshandlaren och ingeniören följde efter på behörigt afstånd till Norrmalmstorg, där de båda älskande stannade en stund som för att rådgöra. Det såg ut som om kvinnan ett tag hade i sinnet att vända om; men hon hade ej gått många steg, förrän löjtnanten åter var vid hennes sida och nu bar det i väg uppför Hamngatan, vidare Klara Bergsgatan till Drottninggatan.

Grosshandlaren och ingeniören hade följt efter på långt afstånd dock utan att ett ögonblick förlora kvinnan i sammetskjolen och löjtnanten ur sikte. Mer än en gång ville grosshandlaren emellertid komma paret närmare; men hans vän lyckades dock att hålla honom tillbaka, fruktande ett uppträde på själfva gatan och i en del af staden, som aldrig brukar vara folktom någon timme på dygnet och där äfven rättvisans ögon, representerade af raskt ingripande poliskonstaplar, hålla vakt öfver ordning och nattro.

I korsningen af senast nämda gator stannade kvinnan och löjtnanten en god stund liksom för att i lugn och ro diskutera någon viktig angelägenhet. Man tycktes icke bli ense så lätt, ty minst en half timme gick innan man kom till något resultat. Och detta blef att löjtnanten tog vägen ned mot Strömmen, under det att kvinnan fortsatte uppåt norr.

Nu ansåg grosshandlaren att han ej borde förlora ytterligare tid och han slet sig hastigt fri från vännens arm, hvilken tills nu lyckats att hålla honom kvar.

Kvinnan hade hunnit till hörnet af Bryggaregatan då hon upphanns af Perrault – som genast slog sig i språk med henne samt begärde att få bli hennes kavaljer till porten af hennes bostad.

Hon afböjde detta och visade sig mycket förnärmad; hon kände icke Perrault och ville icke bli bekant med honom. Och när grosshandlaren envisades med att följa henne, trots att hon upprepade gånger afvisade honom med både skarpt framkastade och hånande ord, hotade hon honom slutligen med att säga till polis för att få gå i fred på vägen till sitt hem.

Detta hade icke den verkan som hon åsyftat, utan gjorde grosshandlaren snarare ännu mer envis. Det var just

hennes bostad han ville ha reda på och när det nu äfven rann på honom minnet af det namn, som hans älskarinna Lisa hade nämt och som han kort förut i Humlegården upprepat för vännen Schultse, svarade han på hennes hot att tillkalla polis:

»Jag är fullt öfvertygad om att mamsell Dahlberg icke ämnar skrida till ett sådant steg af ovilja mot en person, som ej förgått sig mot er på annat sätt än att vilja bli er riddare.»

Vid nämnandet af hennes namn vände hon sig för första gången mer direkt mot den enträgne, och i det hon spände en nyfiken blick i hans af pokulerandet inne på Rotundan något dimmiga ögon svarade hon:

»Hur har ni fått reda på hvad jag heter?»

»Genom en kvinlig bekant till er», svarade Perrault utan att ha en aning om, huruvida Lisa kände denna kvinna eller ej.

»Och denna bekant är?» fortsatte mamsell Dahlberg.

»Hon heter Högström», svarade Perrault nämnande Lisas tillnamn såsom enka.

»Jag kan inte påminna mig ha någon väninna med detta namn», fortsatte kvinnan. »Hvad heter hon i förnamn?»

»Lisa», svarade Perrault, nöjd med att ändtligen hafva kommit i samspråk med den tillbedda. »Elisabeth, Ulrika Charlotta, om jag skall vara mycket noggrann.»

»Ni tycks verkligen känna henne mer än jag. Någon bekant med dessa tre förnamn har jag icke.»

»Verkligen högst besynnerligt», envisades Perrault. »Och ändå känner hon er mycket väl och har idel goda saker att berätta om er. Hon känner er ända sedan ni båda voro små flickor och gingo i skolan.»

Åter fick grosshandlaren en lång, skarp blick, när hon svarade:

»Då vet herrn naturligtvis också hvar jag är född.»

Men detta visste icke Perrault fast han svarade med ledning af den brytning, som han fann i vissa hennes ord:

»Ja, ni är född i Småland liksom hon.»

Hon såg en hel del besvärad ut när hon, efter en stunds tystnad och med gången i ökad takt fortsatte:

»Tror herrn inte att jag menade allvar med att jag vill vara i fred? Om herrn känner mig så väl som herrn säger är detta endast ett dubbelt skäl för mig att icke vilja ha med herrn att göra! Gå er väg, säger jag! Och lyder ni inte nu, ber jag första konstapel, som vi möta, att han befriar mig från ert sällskap.»

Detta var väl så tydlig och direkt uppmaning som grosshandlaren gerna kunde begära. Men han var så förhäxad i den rödblonda skönheten, att han på inga villkor ämnade ge vika förr än han åtminstone sett henne komma fram till hennes port. Och han fortsatte därför att följa, eller rättare förfölja henne, litande på sin tur att nu lika litet som annars få något med rättvisans tjänare att göra.

Perrault var ej, hvad man träffande plägar kalla ’flickjägare’. Han var hunnen till en ålder, då förnuftet i allmänhet segrat öfver pojkaktigheterna och han innehade dessutom en ställning som affärsman, hvilken bjöd honom att ej utsätta sig för den kritik, hvilken på 1870-talet hade mäktiga språkrör i vissa hufvudstadstidningar. Förr än just denna kväll hade han ej heller låtit något med detta jämförligt komma sig

till last och han ursäktade sig äfven nu med att han var så betagen i denna ståtliga kvinna att han ej kunde handla på annat sätt, än han gjorde, äfven om hon varit den ärbaraste flicka som funnits i hela Stockholm, hvilket han dock hade berättigade skäl att tvifla på, af hvad han med egna ögon sett inne på Rotundan denna kväll och senare utanför densamma, när hon i den halfskumma allén kysste den kavaljer, hvilken nyss lämnat henne ensam eller om det nu var så att hon afspisat äfven honom.

Allt nog! Han fortfor att förfölja henne och ökade sina steg i samma mån som hon ökade sina.

När de hunnit Barnhusträdgårdsgatan hade ingeniören redan ledsnat att springa efter och han stod just i begrepp att vända om i sydlig riktning för att styra kurs på sitt i staden belägna hem.

I samma stund han satte denna plan i verket, tyckte han sig märka, att den kavaljer, som nyss varit i den ståtliga kvinnans sällskap, passerade honom ungefär i hörnet af Appelbergsgatan. Han fäste sig emellertid icke vidare därvid och märkte icke ens, att den mötande stannade ett ögonblick samt vände sig om för att kasta en blick efter ingeniören, som stannat invid en lyktstolpe och tagit upp sitt ur för att se hvad tiden led.

Klockan var öfver ett på natten, månen hade gömt sig i moln, och nu låg den långa gatan inbäddad i djupt mörker, ty lykttändarne hade redan börjat med första släckningen endast här och där lämnande en låga till vägledande fyr för sådana nattsölare, som ännu hade något på gatorna att skaffa.

Under tiden fortsatte kvinnan i sammetskjolen och grosshandlaren Perrault mot norr, samt voro nu vid foten af Kungsbacken.

Här stannade hon plötsligt utanför det gamla ’våffelbruket’, som finns kvar än i dag, och hennes röst skalf af vrede när hon nu vände sig mot Perrault, hvilken blef helt konfunderad af denna hennes tvära manöver.

»Herre!» sade hon. »Jag råder er att icke följa mig längre. Vi ha nu inte många steg till polisvaktkontoret där uppe i backen och jag svär på att ni skall dyrt få betala, om ni icke låter mig få vara i fred ... Har ni förstått nu?»

Hon tog åter ut stegen, men Perrault följde efter, alldeles blind af sin envishet och utan minsta tanke på följderna af att han ej lydde.

Ännu några steg och åter stannade hon, som nu var helt kort före honom.

Äfven han stannade och hade just ett nytt ursäktande ord på sina läppar, då han såg hur den uppretade skönheten blixtsnabbt höjde sin ena arm; och i nästa ögonblick flög grosshandlarens cylinder med en skräll mot gatan.

Utom sig af häpnad kom han sig ej för att genast taga upp sin hatt. Han endast stod där och stirrade efter den manhaftiga amazonen utan att på flera

sekunder få klart för sig att det var sant, hvad som verkligen inträffat. Han var som tillintetgjord af häpnad och skulle icke blifvit mer förvånad äfven om solen i hast tittat fram för att belysa det underliga skådespelet af att han, grosshandlaren Alexander Perrault, blifvit handgripligt tillrättavisad af en kvinna, en kvinna med hennes retande fägring och smidiga sätt, en kvinna för hvilken hans hjärta råkat i eld och lågor och i hvars ögon han länge sedan svurit sig själf att få läsa genkärlek. Ty det var verkligen en dylik känsla som fått makt med denne redan till mogen ålder komne man från första stund han mötte henne en gång på Norrbro, då hon liksom nyss förut denna kväll haft manligt sällskap, men då han förlorat henne ur sikte sedan hon och kavaljeren på Gustaf Adolfs torg stigit upp i en droska.

Detta tillfälle hade inträffat för snart ett halft år sedan. Och under denna tid hade han af slumpen ännu ett par tre gånger förts i hennes väg. En gång hade han sålunda följt efter henne och en hennes väninna till ett hus i öfre Stadsgården och där hade han sedan dröjt i närmare en tre timmar i afvaktan på att antingen få se

den dyrkade eller den andra kvinnan komma ut; då han ju kunde haft något skäl till det antagandet att hon just bodde i det där Stadsgårdshuset ... och där ville han sedan söka henne.

Men så kom som så ofta annars i lifvet ett störande à-propos emellan.

En betydande affärsvän hade helt plötsligt visat sig och af denna engagerades grosshandlaren, den förälskade spejaren, på en kollation, som han i hastigheten ej fick något lämpligt skäl att afböja ... Och på så vis blef han äfven denna gång okunnig om, hvar den sköna verkligen bodde.

Han hade visserligen redan nästa dag tagit sig grundlig tid med att på nytt postera utanför det hus i Stadsgården, som senast uppslukat henne för hans blickar.

Men väntan blef lika fåfäng som kvällen förut. Och att gå upp i huset för att fråga efter en kvinna, som han ej kände ens till namnet, den narraktigheten ville han verkligen icke utsätta sig för; ty ingenting afskydde grosshandlar Alexander Perrault så mycket som att bli till åtlöje.

Han var af naturen en allvarligt anlagd man – ehuru motsatsen kunde synas, när hans nervösa temperament stundom, ehuru högst sällan och såsom just denna kväll, spelade öfverlägsen roll gentemot hans sundare eftertanke.

Och detta hade inträffat flera gånger under senare halfåret och allt sedan han första gången råkade ut för Sofia Dahlbergs demoniska ögon, hvilka väl knappt skulle fått första pris af kvinnobedömare par preference, men som dock egde detta säregna något, hvilket gör, att man fäster sig vid dem för deras lif och skiftningar och för den underliga glans, som artistens palett aldrig kan finna nog adekvata valörer för.

För att ytterligare beröra hans tidigare möten med den rödblonda skönheten kunna vi nämna, att grosshandlar Perrault en afton som vanligt helt à-propos fick se henne i Strömparterren äfven då i sällskap med en herre, men ej densamme med hvilken hon stigit upp i droskan på Gustaf Adolfs torg.

Den gången hade han verkligen tyckt, att hon hade rört sig med större liflighet, än hvad kvinnor i allmänhet pläga lägga i dagen här uppe i Höga Norden, åtminstone på offentliga platser. Hon hade upprepade gånger tömt sitt glas punsch och hvarje gång kavaljeren – äfven den till synes en militär, fast civil – skålat med henne, hade hon ej blifvit svaret skyldig.

Perrault hade vid detta tillfälle känt något af skärseldens kval. De femton à tjugo alnar, som skilde från henne blefvo för hans själs ögon ömsom till många mil, ömsom till några få tum; än gled hon från honom än kom hon närmare, och när hans blickar stundom mötte hennes, då brann det till i hans hjärta som hade där inkastats en fackla med evighetseld, en eld, som nog skulle kunna falna ut en eller annan stund, men hvars glöd snart därpå flammade upp ännu hetare, ännu mer brännande, så fort deras ögon åter möttes.

Den kvällen drack Perrault sig rusig så som han aldrig förr gjort det.

Hvar gång kvinnan och hennes kavaljer skålade, tömde grosshandlaren, där han satt för sig själf, sitt glas till botten och slog genast i på nytt för att tvärt rekvirera in en ny flaska när den senast intagna var tömd.

Och musiken!...

Ja, den hade aldrig hörts så underlig som den kvällen.

An gaf den hans öron smekande toner, som hade en kör englar sjungit om kärlek hopp och tro, sjungit om lyckan af ett berusande gensvar från hennes läppar; än åter kommo skärande dissonanser som från helvetet, dissonanser, mängda med helvetesskratt, för hvilkas hånande innebörd hans själ ryste och blef till is och hjärtat krympte samman och förkolnade som blod, muskler och nerver för flammorna på ett bål.

Och han blef bedöfvad ju mer han hörde och han blef bländad ju mer han såg.

Den kvällen var han sista gästen i Strömparterren, och en vaktmästare ledde honom uppför trapporna, samt var äfven tjänstvillig nog att skaffa den berusade en droska, sedan den redlöse med möda ändtligen kunnat stamma fram adressen på sin bostad.

Han hade nog sett när hon reste sig och han hade äfven hört hennes skratt – ett frivolt, otygladt skratt – när hon lade sin hand på kavaljerens arm.

Och då hade Perrault velat rusa upp, rusa fram och slå hennes riddare till marken och själf hasta bort med den lustiga, lefnadsglada sirénen, hvart som helst, hur långt som helst men för att aldrig mer släppa henne från sig.

Men krafterna hade svikit honom. Den myckna punschen hade omtöcknat hans hjärna, och med en förbannelse hade hans hufvud fallit ner öfver den nedsudlade bordsskifvan, fällande buteljer och glas som ett spel käglor och ändtligen dragit honom själf ned till marken.

Där hade han legat en god stund innan någon observerat honom, ty bordet där han slagit sig ned stod undanskymdt liksom det, vid hvilket hon och löjtnanten haft sin plats.

Men när Bacchus-templet var utrymdt och äfven tjänstepersonalen skulle troppa af, då kom grosshandlarns servitör att erinra sig likviden och sitt ännu icke iordningsställda bord och då fann man gästen i det tillstånd vi nyss haft sorgen att skildra.

Och Perrault var en känd gäst i Strömparterren; men aldrig hade man sett honom där så öfverlastad som den kvällen – eller rättare man hade aldrig sett den belefvade mannen ens det minsta ankommen – ty Perrault var ännu icke en drinkare före denna kväll.

– – – – – – – – – – – – – – – – – –

Nu stod han där, som sagdt alldeles handfallen öfver hvad som händt honom, barhufvad, tafatt, häpen!

Men ju mer han såg hennes skugga borra sig in i mörkret längre upp i backen, ju mer väcktes hans begär att icke – trots hvad nu skett – släppa henne ur sikte; och plötsligt får han upp sin hatt, hvarpå jakten efter henne på nytt tar sin början.

Men det är icke ursinne eller ens vrede, som drifver honom framåt; det är icke ens begär att affordra henne en förklaring, hvarför hon behandlat honom så hänsynslöst, hvarför hon skridit till våld och självförsvar utan att behöfva detta, när han ju icke ville henne det minsta ondt.

Nej, nu hade han i sinnet att, kosta hvad det ville, öppna sitt hjärta på vid gafvel för denna kvinna, bestorma henne med böner om genkärlek, tigga och bedja henne om åtminstone ett vänligt ord, en vänlig blick och löftet om att snart få träffa henne för att närmare utveckla det ämne, som redan hunnit bli en fix idé för honom; ja, ändamålet med hans lif.

Alltså rusar han fram med en vansinnigs ifver och han hinner upp henne just som hon storspringande försvinner i en gammaldags portgång, försvinner in i det ruckliga huset nr 83 Kungsbacken, där mörkret i ett ögonblick famnar henne fullständigt.

Han ropar henne vid namn; han besvär henne att stanna ...

Men intet svar får han, och endast ljudet af några pipande, uppskrämda råttor där inne på den nattsvarta gården stör tystnaden i intervallerna mellan hans rop.

Men så höras raska steg komma springande uppför backen.

Och så känner han sig plötsligt gripen om halsen af en senig hand, under det att ett kraftigt slag måttas mot hans hatt, som därvid tryckes ned öfver hans ögon och öron så att han nu hvarken ser eller hör.

Men han gör sig fri från greppet kring halsen och han får åter upp hatten, och så börjas en brottning, som tycks gälla lif och död.

Med raseri spänna kämparne sina muskler, med bärserkavildhet knytas armar och händer kring deras lif och under tunga stönanden söka de att öfvermanna hvarandra, mot än den ena, än den andra väggen i den snuskiga, gamla, illaluktande inkörsporten, där rännstenen ligger öppen och där ett stinkande flöde rinner fram dag och natt.

Ömsom är det grosshandlaren, ömsom den öfverfallande, som har öfvertaget, och länge är utgången oviss.

Men ändtligen vinner Perrault, genom den fond af öfverspänning i hvilken han redan befann sig före anfallet och med den driffjäder, som finns i tanken att han här måste bevara sitt anseende för *hennes* skull, för hennes skull, som icke finns där, eller som åtminstone icke visar sig och hörs, fast hon ja borde uppträda och skänka den starkare sitt pris.

Nu glider motståndaren mot en slemmig sten; Perrault trycker ned hans axel med järnhand, och så falla båda med en tung duns omkull i porten.

Samtidigt visar sig en kvinna med en lykta.

Hon skriker till och rusar fram mot männen, som tumla om i rännstenen, och hon ställer sig nu i porten och skränar:

»Polis!... Polis!...»

»Hvad jag vill? Jo, det skall jag säga er.»

Perrault släpper sitt tag, mannen, som legat under honom blir fri och rusar upp.

Och nu ser den segrande hur den nyss så lömskt öfverfallande glider förbi kvinnan i porten, en smutsig gammal häxa med stripiga fladdrande gråsvarta testar, men icke hon, sirénen, nymfen, som skulle komma med segrarens lön.

Skamsen reser sig äfven Perrault; han reser sig med svårighet; ty ena foten har under nappataget blifvit vrickad helt lätt.

Han linkar fram till käringen, som belyser hans illa tilltygade habit och ansikte med den rykande oljelyktan. Och han tystar hennes skrän med några lugnande ord, samt löftet om att ersätta, hvad han möjligen kunnat förstöra i den smutsiga porten.

Och hon ställer sig framför honom, skarpt belysande honom midt i hans nedblodade ansikte; och när hon synat honom en god stund brister hon ut:

»Hvem är ni? Hvad vill ni här?»

»Hvad jag vill? Jo, det skall jag säga er», svarade Perrault med vaknande tanke på henne, som han förföljt till denna oväntade valplats: »Jag söker Sofia Dahlberg!»

Han får ett cyniskt skratt till svar från den tandlösa häxans torra läppar.

Och i det hon nu släcker lampan och allt åter blir bäddadt i nattens mörker hör han hennes tassande steg glida in, längre och längre till de pipande råttorna på gården.

Kände hon henne?

Hvarför skrattade häxan, när han nämde Dahlbergs namn?

Och hvarför gick hon så hastigt utan att svara?

Perrault frågade sig detta med en känsla af ängslan, när han åter steg ut på gatan.

Och han frågade sig detta hela vägen på den sentima vandringen mot sitt i Staden belägna hem.

TREDJE KAPITLET.

Mamsell Dahlberg.

I en elegant kammare inåt gården och med ett yttre rum åt Kungsbacken bodde Sofia Dahlberg vid tiden för dessa skildringars början.

Hon omgaf sig med ett visst välstånd; men det skulle ej varit svårt för en uppmärksam granskare att finna, huru hela detta yttre bländverk var skalet till en maskstungen kärna.

Ensamt det förhållandet, att denna hennes våning var inredd i ett så pass förfallet hus, som det, där hon nu bodde, kunde väcka ett visst tvifvel om hennes verkliga kraf på snygghet, under det att den komfort, med hvilken hon annars omgaf sig i sina dräkter och oftast äfven prydd med dyrbara smycken, kunde komma den ytlige iakttagaren att tro henne vara en dam, hvilken ett gynnsamt öde begåfvat med rätt vackra existensmedel, antagligen bekomna genom något arf.

Detta sista, att hon fått ärfva, låg nära till hands att tro. Ty ingen af de, som endast kände henne till namnet eller annars hade föga reda på henne, hade lyckats utforska, hvad mamsell Dahlberg hade för sig. Man hade nog hviskat om åtskilligt, men man hade ej några bevis, som styrkte vissa misstankar; och då det aldrig hördes några klagomål från den familj, af hvilken hon hyrde sin lägenhet och hon aldrig själf uppträdde på något sätt, som i minsta mån kunde kallas störande, blefvo skvallrets tungor snart förstummade och man lämnade henne i fred.

Man hade visserligen vid några tillfällen sett henne sällskapa med en kvinna, hvars yttre gaf vid handen, att hon tillhörde den kategori af storstadskvinnor, som helst visa sig ute, när solen gått ned. Men just den omständigheten att denna kvinna, liksom äfven mamsell Dahlberg, icke drog det minsta i betänkande att äfven visa sig i Guds klara solsken, visa sig hvar som helst midt på ljusa dagen, just den omständigheten bröt udden af det prat, som väninnans extravaganta yttre en tid satt i gång; och man lämnade snart äfven henne i fred.

Nu var det också att märka, att den familj, som mamsell Dahlberg hyrde af, gällde för att vara religiös och tillhöra en sekt, som minst tre gånger i veckan hade bönemöten i en sal på Nybrogatan och af hvars medlemmar – hufvudsakligast hörande till Stockholms fattigare klasser – några tämligen regelbundet höllo andaktsstunder i snickarens kök. – Mamsell Dahlbergs värd var nämligen snickare. Och den omständigheten bidrog naturligtvis mest till att man ej gärna kunde tänka sig att nämde snickare skulle upplåta lokal åt ’en sådan’, som man till en början antog att mamsell Dahlberg kunde vara.

Hvad som slutligen allra mest bidrog till att mamsell Dahlberg fick vara i fred för grannarnes skvaller, detta var, att ingen af dem sett någon herre knacka på hennes dörr, icke någon mer än en äldre man med stadgadt

uppträdande och oklanderliga, men icke vräkiga gångkläder, och hvilken man snickaren förklarat vara mamsell Dahlbergs bror.

Det såg han också ut för att vara ... Hans hår – nämligen det lilla, som fanns kvar – hade samma skiftning i obestämd, rödbrun tiente liksom hennes hår, där färgen dock blef mer framträdande på grund af hårets stora rikedom.

Att slutligen mamsell Dahlberg icke intog alla sina måltider i hemmet, utan merendels åt middagarna på matserveringar – ja, man hade till och med sett henne och den nyss nämda väninnan äta middagar på utvärdshus – detta tillskref man hennes tydliga excentricitet, möjligen äfven hennes smak för ett flegmatiskt lif, som lätt kunde konstateras af att rullgardinerna till hennes åt gården belägna sofrum ej drogos upp förr än ett godt stycke fram på förmiddagarna.

Men nu när vi stiga in till henne – klockan är ungefär ett på dagen efter den natt med slagsmålet i porten, hvilket vi nyss skildrat – då finna vi henne i djup négligé sitta framför den stora rococospegeln i hennes toilettbord och med det rika, guldglänsande håret i tunga floder vällande ned öfver ett par blottade, alabasterhvita skuldror, som – blottade som de äro – visa oss linier, hvilka en antikens Venus skulle haft skäl att afundas denna kvinna.

Hon låter dessa tunga hårmassor långsamt glida mellan sina fingrar och genom en stor silfverkams pinnar under det att hon forskande betraktar sin bild i det venetianska, slipade glaset, som klart och skarpt återger hvarje prick, och hvarje rynka både de öfver pannan och de kring den sinnligt formade, blodröda munnen.

Och hon är icke blind för dessa rynkor, dessa ålderdomens skvallrande budbärare, utan hon synes snarare räkna och mäta dem, där hon nu för högra handens pekfinger öfver dem, strykande och utjämnande, som hoppades hon att endast denna manipulation vore nog för att drifva dessa ovälkomna gäster på flykten.

Men så glider ett matt leende öfver de rosenröda läpparna, och handen närmar sig en af de många flaskor och burkar, som, jämte en hel del andra toilettvärldens utensilier belamra den med en dyrbar spetsduk öfvertäckta mahognyskifvan. Och hon för fingret ned i en dylik burk, fylld med hudfärgad smink, och sedan går detta smink att med konsterfaren smidighet sopa igen de tidens runor, som ingen annan än hon själf ännu fått läsa.

En lätt knackning höres på dörren till sängkammaren.

»Stig in!» svarar kvinnan vid spegeln, i det hon hastigt vänder sig mot den inträdande, just samma gamla megära, hvilken natten förut belyst kalabaliken i den snuskiga porten.

»Vill mamsell, att jag tar in kaffet?» frågade häxan, sedan hon gjort en manöver, hvilken antagligen skulle föreställa en nigning.

»Det kan fru Pettersson ställa i salongen, för jag är icke färdig. Jag måste ut tidigare i dag ... Har Emma varit här med min hatt?»

»Nej, mamsell. Men det har varit en herre här, som nödvändigt ville träffa er», svarar käringen med ett illparigt leende.

»Jaså. Hvem då?»

»Icke den vanliga; men jag har likväl sett honom förr här i huset. Och så mycket säger jag, att upprepas samma oväsen som den herrn ställde till med här i natt, då får mamsell vara snäll och se sig om efter annan bostad, för här äro inte *vi* kända för ...»

»Hvad menar ni? Hvad kraxar ni om?»

»Så, så! Stäm ned tonen, mamsell Sofia!» faller käringen in med ändrad röst. »Hon vet mycket väl, på hvilka villkor hon fick flytta hit. Och något nattligt oväsen af hennes bekanta, tänker hvarken jag eller Pettersson finna oss i. Det här huset blir nog illa kändt ändå skall jag säga, och polisen snokar här tidt och tätt, fast den icke haft något med *oss* att göra, om det inte blir af nu. För fattiga ä' vi; men fast för *polisen*, de' ha vi förbanna mig inte varit; för si det är just Petterssons stora förtjänst, att han lagt bort med att supa. Och då vill han ha ordentligt omkring sig, förstår hon.»

Dessa den uppretade kvinnans ord stegrades i både tonfall och hastighet ju mer hon eldade upp sig mot sin hyresgäst, hvilken satt där så lugn och kammade sig som saken ej angått henne det minsta.

Det långa, glänsande håret lades upp med mjuka, hvita fingrar, hvars naglar egde den rosafärg, som ju lär utgöra ett af hufvudvillkoren för att en hand skall kunna kallas 'bildskön', äfven om den annars eger alla de nobla proportioner som blifvit fastslagna för en skönhet.

Och under det att hon nu icke ett ögonblick vände sin uppmärksamhet från hvad hon hade för sig, kunde den grälande värdinnan icke se sin hyresgäst annat än i nacken och ryggen, hvilka partier äfven dessa skulle väckt en kännares beundran.

Linnet hade glidit ned ett stycke under axlarna, där spetsverket smög sig in mot den starkt hvälfda, kraftiga barmen, visande ett par skuldror och en hals, som i färg och form verkade bedårande, men äfven visade, att dess egarinna nog passerat den åldersgräns, då ungdomen lämnat plats för ett mognare skede af en kvinnas utveckling.

Sofia Dahlberg var icke heller längre, hvad man kallar ung.

Hon var till och med vid den gräns, som en ogift kvinna ej brukar närma sig utan en viss bäfvan; ja, som äfven gifta kvinnor någon gång anse vara öfvergångsstadiet till en period, då de böra lägga an på att med yttre hjälpmedel verka yngre än de äro det och då sanningsenligheten vis à vis deras födelseår torde vara bäst att utforska genom prestbetyget.

Mamsell Dahlberg var allt nog i det närmaste *trettio år!* Detta erkände hon aldrig, och ingen, hvilken ej känt henne längre tid, kunde gärna misstänka denna ålder.

Ja, hon var vid den kritiska gränsen. Hälften af dessa år hade hon lefvat inom Stockholms hank och stör, dit hon kom som femtonårig flicka från Grennatrakten för att i hufvudstaden taga plats som tjänsteflicka, fast ett oblidt öde lockade henne in på lastens slippriga vägar.

På dessa hade hon nu vandrat mer än tio år!

Detta visste icke fru Pettersson när hon tog emot den nya hyresgästen, hvilket i sanningens intresse måste medgifvas.

För henne hade mamsell Dahlberg dukat upp att hon nyligen kommit till Stockholm i mening att härstädes öppna något slags affär, och äfven låtit påskina, att hon egde medel till realiserandet af denna tanke, hvilket, att dömma af den utstyrsel som mamsell Dahlberg medförde jämte en hel del elegant bohag, syntes trovärdigt nog.

Hvad fru Pettersson då fruktade mest, det var, att hon icke vidare länge skulle få behålla sin fina och generösa hyresgäst, och detta af det skäl, att värdinnans man, snickaren, ännu denna tid hängaf sig åt flaskan mer än åt hyfvelbänken, hvarför stormiga uppträden ej voro sällsynta, synnerligast nattetid uti makarna

Petterssons förfallna lägenhet i 83 Kungsbacken, där äfven den lilla verkstaden var belägen, då hufvudsakligast skött af ett par halfstora pojkar; hvaraf den ene dock närmade sig beväringsåldern.

Denne sistnämde hette Osvald och ansågs vara en pojke, som såg bra ut. Han var äfven skicklig i sitt yrke och skulle under året aflägga sitt gesällprof.

Att detta icke blef af, bör räknas till Sofia Dahlbergs syndaregister. Och som det i viss mån är betecknande för hennes samvetslösa syn på tingen, böra vi ej förbigå den historien alldeles med tystnad, så mycket mer som samme Osvald längre fram visste att på *sitt* sätt hålla sig skadeslös för hvad ondt Sofia Dahlberg gjort honom och skadeslös just på hennes, förlederskans, bekostnad; något som hon nog icke tagit med i beräkningen, då hon lade sina snaror, kring den ofördärfvade ynglingens hjärta.

Detta är dock något, som fordrar sitt eget kapitel; hvadan vi nu först afsluta det här, som vi hålla på med, med utgången af den scen, hvilken vi nyss bevittnat.

När hyresgästen fortfarande föredrog ätt bemöta värdinnans ord med likgiltig tystnad, steg fru Pettersson helt bullersamt fram till Sofia Dahlberg, lade sin sotiga hand på den mjälla huden under Sofias nacke och hals samt sade med lätt vibrerande falsett:

»Hör hon inte? Eller ämnar hon som vanligt slå döförat till?»

Då vände sig Sofia helt långsamt mot megäran och svarade mycket lugnt:

»Sa’ fru Pettersson något?»

»Om jag sa’?» skrek käringen ... »Nej, nu går skammen då på torra landet!... Här har jag nu stått en hel timme och predikat för henne. Och då säger hon, att ... Ska’, ska’ jag behöfva upprepa mina ord, kanske? Eller kanske det är så godt att *Pettersson* gör det? För i dag är han just i rätta stadiet, skall jag säga ... Den där odågan Osvald, som hon inte kunde låta vara, har just varit här och retat upp honom igen, och så kom Anderssonskan in på verkstaden och ville veta, om Pettersson hade reda på, hvilket dunkande det varit på hennes dörr i porten i natt. Människan var alldeles vettskrämd, sa’ hon ... Och *jag* undrar inte på det. Ty själf stod jag då där med mina egna ögon och såg på eländet. Hör hon?»

Petterssonskan stannade för ett ögonblick i sin svada, vid det att Sofia Dahlberg mycket lugnt återtog arbetet med hårets uppsättande, som om hon icke alls hade med att göra, hvad värdinnan hasplade ur sig.

Men när denna på nytt ville lägga sin om ingen vidare snygghet vittnande hand på den bländhvita lintygsspetsen, då hördes Sofia brista ut med markerad otålighet.

»Låt mig vara, säger jag! Vill frun mig något, så säg det fort.»

»Om *jag* vill? Om jag *vill?* Jo, jag vill, att hon packar in och flyttar, och det med det samma, ändå ... Fattiga ä’ vi, men att bli utskämda och komma i polisen, se *det*, skall hon inte få *oss* till, ändå; så mycket hon vet det!»

»Hvad är det, hon pratar om polisen? Skynda på, för jag skall strax ut, som jag sade nyss.»

»Nå säg då åt stadsbud med det samma, så hon får sina saker med sig. För inte en natt till skall hon ligga under *vårt* tak.»

»Inte?»

Detta var det enda ord, som Sofia gaf till svar på fru Petterssons hetlefrade anfall och hot.

Och hon sade detta 'Inte?' med ett tonfall af sådant hån, att det ännu mer uppretade käringen.

Blodet dref upp på hennes skinntorra kinder och kom hennes ögon att flamma af raseri, när hon fortsatte:

»Det vill således säga, att hon tänker pocka sig kvar; menar hon det? Menar hon kanske också i natt ställa till med ett sån't där lif i porten? Hva'?...»

»Hör nu fru Pettersson?» svarade Sofi, vändande sig till värdinnan, som stod där alldeles inpå henne med händerna i sidorna. *»Stäm ned tonen!»*

»Nå, du min skapare! Aldrig har jag då hört på maken; och aldrig väntade jag mig att få höra något dylikt af en så'n *där!»*

Hade hon beräknat att den underförstådda meningen med detta 'en så'n *där!*' skulle afväpna Sofia Dahlberg, då hade hon gjort felaktig kalkyl; ty hela resultatet blef endast att hyresgästen svarade med ett hånleende i det hon reste sig och började syna några underplagg, som lågo kringströdda här och där i rummet, och af hvilka hon utvalde en med dyrbara hålsömsbroderier prydd underkjol, som hon drog på sig, halfhögt gnolande på kupletten för dagen:

Den Skjönne gåer ind i sit attende År; –
nu står Rosen i Knop! –
Når frem blandt de blegnende Söstre hun gåer,
det er som Solen gick op. –
Og Herrene puffes og stödes og knuffes,
og kaster sig for hendes fod;
:||: og sukker og klukker
og flammer og stammer
og kysser den Plet, hvor hun stod.
Men tappert hun lader dem alle forståe,
at Roserne voxer med Törne på. :||:

Och när hon kom till refrängen af detta allegro höjde hon rösten och sjöng med fullt lika mycket lif, men med mera klang i stämman, än man någonsin fick höra de danska chansonetterna på Rotundan kunna göra det. Ty Sofia Dahlberg egde af naturen goda resurser för att ha kunnat bli en skolad sångerska, om slumpen så velat och om – ty detta var en kinkig punkt – hennes naturell legat åt ett sträfsamt arbete.

Där fru Pettersson nu stod – allt jämt med händerna i sidorna och lyddes till denna sång, hvars danska ord hon endast här och där kunde uppfatta betydelsen af – verkade hon ett lefvande porträtt af raseri och furie.

Fingrarna, stora, långa, svarta och krokiga, liknade klor, där de – som på en spinnande katta – med långsamma böjningar höggo in i det schaskiga bomullslifvet och i den trasiga kjolens kring den feta midjan alldeles för snäfva linning. – Och hufvudet nickade mekaniskt takt till nymfens sång, under det att den långa, tunna och smala näsans nedsnusade vingar vidgade sig och drogos samman, som vecken på en arbetande blåsbälg.

Men när sångerskan ämnade taga upp ännu en strof af '*Den skjönne gåer ind* ...', då hof käringen upp sin spruckna stämma och hväste:

»Tyst, säger jag! Tyst, människa och svara på mina frågor.»

Vid dessa ord slog fru Pettersson med kraft samman sina händer för att ge ännu mer kläm åt sin befallning, under det att Sofia helt flegmatiskt svarade, i det hon vände ryggen åt värdinnan:

»Kanske frun vill vara snäll och dra' till snörlifssnodden en smula, för jag tycker, att det käns så löst kring lifvet.»

Måttet var rågadt.

Fru Pettersson erfor tydligen vid dessa ord något af den känsla, som man lider vid att få salt i sår.

Hon tog ett riktigt skutt fram till dörren, som för att lämna den trots allt oberörda Sofia Dahlberg, och hon öppnade denna dörr med ett slag af sin knotiga näfve i det hon ilsket hördes mumla mellan sina tandlösa käkar:

»Det går för *långt!*... Det går för *långt!»*

Men liksom detta utbrott plötsligt hade lugnat henne, vände hon åter om innan hon ens beträdt den så kallade salongen samt närmade sig hyresgästen på nytt. Och hennes tonfall var nu jämförelsevis behärskadt, när hon frågade:

»Nå hur blir det? Flyttar mamsell i dag?»

»Det tror jag icke blir något af», svarade Sofia lugnt.

»*Tror* inte? Hvad menar mamsell med det? Hörde hon inte, hvad jag talade om, angående slagsmålet i porten nu i natt?»

»Hvad har jag med den saken att göra?... Jag är väl icke portvakt i det här rucklet?»

»Men det är mamsell, som drar hit mod de där fylltrattarna; det är just hvad det ä'! Och så få Pettersson och jag lida för det hela ... Fy för den lede!»

»Jag har *inte* dragit hit någon; det vet fru Pettersson. Och hvad har ni för bevis, att dess 'fylltrattar', som ni talade om, voro i *mitt* sällskap?»

»Det måtte väl vara bevis nog, när man frågade efter er; ja, man nämnde min själ namnet så tydligt, att det kunde höras öfver hela huset i nattens stillhet ... *Mamsell Sofia Dahlberg*, sa' han så högt, att jag stackars människa måste smyga mig in som en basad katt för att ingen af husets folk skulle få se, att det var *mig* han frågade efter mamsell.»

»Men det var väl ingenting att bli så rädd för?»

»Inte?... Ja, då skulle hon sett hur han såg ut, han, som frågade ... Blodig var han, sönderrifven och full af smörja från rännstenen i porten, hatten var stukad och ...»

»Hur såg han annars ut?» afbröt Sofia. »Var han lång och mörk?»

Fru Pettersson beskref Perraults utseende, så godt hon uppfattat det samma vid skenet af den rykande lampan.

Men denna beskrifning tycktes icke passa in på den bild, hvilken mamsell Dahlberg nu hade i tankarna, när hon svarade:

»Den herrn känner icke jag.»

»Men *han* kände mamsell; annars hade han väl inte varit så angelägen om att få träffa mamsell.»

»Jaså, var han det», svarade Sofia med en gäspning. »Men skulle han komma hit igen och fråga efter mig, så har jag flyttat; förstår frun?»

När Sofia Dahlberg sade detta, hade det plötsligt blifvit klart för henne, att den person, som åsyftades af värdinnan, ej kunde vara någon annan än den efterhängsne herre, som förföljt henne på Drottninggatan under natten.

Hvem åter den andre varit, hvilken råkat i delo med denne självbjudne och af Sofia tillrättavisade 'riddare', därom sväfvade hon emellertid i djup okunnighet, och hon frågade därför, men utan minsta tecken till nyfikenhet:

»Frun sa', att man slogs? Hvem eller hvilka hade den där andre råkat i lufven med? Såg frun det också?»

»Den, som tydligen fick smörj och rymde fältet, när jag ropade på polis, såg ut att vara militär.»

»Ah! Birger!» mumlade Sofia med ett uttryck af häpnad. Och i det hon höjde rösten fortsatte hon: »Var det den långe, han, som såg ut som en militär, hvilken fick stryk?»

»Jo, jag menar det!» svarade käringen intresserad. »Åtminstone var det han, som låg under och fick smaka den andres knytnäfvar.»

»Aldrig möjligt!» utbrast Sofia med en min af oro.

»Jag försäkrar! Stod ju själf öfver dem med lyktan.»

Sofia Dahlberg syntes eftertänksam när hon svarade:

»Kom ihåg, att jag flyttat härifrån, om den där andra skulle fråga efter mig. Och ni vet ej hvart jag flyttat.»

»Det skall jag visst säga det, så mycket mer som det ju blir dagens klara sanning. Ty mamsell kan verkligen icke få stanna här längre. Jag har talt med Pettersson om saken? Och ...»

»Och han svarade?» afbröt Sofia Dahlberg med en blick, som lät en skymt af gäckeri spela fram.

»Han sa' detsamma som *jag*, naturligtvis», genmälte kvinnan med öfvertygelse.

»Såå! Nå vi få väl se ...» återtog nymfen nonchalante. »Emellertid blir det inte af med flyttningen i dag och antagligen icke på hela denna månad ... Styr nu om, att jag får mitt kaffe.»

Fru Pettersson stod just färdig att åter brusa upp; men i detsamma syntes en rödbrusig man på sextiotalet och med gråsprängt, tidigare rödt hår sticka in hufvudet genom den på glänt stående dörren. En hes röst, med timber af alkoholens inflytande på stämbanden hördes hväsa:

»Hör du Lotta; kom ut! Det är någon som frågar efter mamsell Dahlberg. Han är förbannadt envis och ...»

»Jag är inte hemma, kom i håg det», afbröt Sofia, som ännu ej var på långt när klädd, utan stod där i sin underkjol och öfriga negligé. »Jag är *inte* hemma ...»

Hon hann icke afsluta sin mening, innan åter en annan figur visade sig i dörröppningen bakom den hesa gubben, snickarmästar Pettersson själf.

Och innan Sofia, som hastigt rusat fram för att stänga dörren, hann utföra denna sin afsikt, hade nämde figur passat på att helt obesväradt slinka in i 'budoiren', trots att dess egarinna med all ifver gjorde sitt till att få honom ut igen; hvilket snarare ökade än minskade den inträngandes energi.

När hon då såg, att motstånd här icke gagnade till något, och att hvarken fru Pettersson eller hennes man syntes hågade att komma henne till undsättning, vände hon sig mot den brutale gästen – i det hon ställde sig midt på golfvet och intog en stolt och afvisande hållning – samt sträckte ut sin ena hand mot dörren – där värdfolket ännu stodo som stumma vittnen utan att veta, hvad parti, som nu vore klokast att taga. – Och hennes röst skälfde af vrede, när hon nu slungade fram orden:

»Tölp! Ut härifrån! Ut genast; så vida ni icke än en gång vill smaka på, hvad *mina* händer duga till.»

Mannen – som var Perrault – stod där försagd och syntes nu beröfvad sitt mod. Och hans läppar rörde sig till svar, men något ljud kom icke öfver dem.

»Tölp! Ut härifrån!…»

Han stod där förintad inför nymfens bedårande skönhet, hvars alla linier hans ögon syntes sluka.

Men så mötte hans blickar hennes.

Och likt slafven, som kiyper för sin herre, smög han sig ut, tyst, ljudlöst och skamsen som en piskad hund.

FJÄRDE KAPITLET.

Farliga snaror.

När Sofia Dahlberg på detta sätt vunnit fältet och grosshandlaren Alexander Perrault lomat af, följd ända ut på gården af snickaren med hvilken han bytt några ord af innebörd att denne skulle framlämna ett visitkort inlagdt i kuvert till mamsell Dahlberg och för hvilket besvär han belönades med en hel krona, när detta hade skett syntes den uppretade Sofia fullborda sin klädsel med större ifver om ock med mindre omsorg än hon förut lagt i dagen. Hon kastade endast då och då en hastig blick i spegeln och den annars öfliga, skickligt gjorda penslingen af ögonbrynen blef denna morgon ett fuskverk, som det ej skulle varit svårt för hvem som helst att konstatera, liksom äfven att cheveluren i nacken råkat att bli en smula sned.

Hennes rörelser voro korta och nervösa och vittnade om att hon hade brådt med att komma i väg.

Just när hon fått på sig kappan och höll på att placera den högst moderna hatten öfver sitt effektfulla hår, knackade någon åter på dörren, som ledde till ’salongen’.

Sofia Dahlberg svarade med ett vresigt:

»Stig in!»

Nu var det snickaren, värden, som visade sig och i handen höll han den biljett, som grosshandlaren lämnat honom.

Snickaren uppträdde på helt annat sätt än hans hustru. Han tycktes betrakta Sofia Dahlberg med en viss slafvisk beundran, som dock kunde taga sig uttryck i blickar, hvilka minde väl mycket om det sätt, på hvilket ’Susanna i badet’ betraktas af de bakom gardinen kikande gubbarna.

Nu var det emellertid endast den ödmjuke slafven, som stod inför sin härskarinna, väntande på, att hon nådigt skulle bryta tystnaden.

Men med detta tycktes ej den rödblonda skönheten ha så vidare brådt.

Hon hade redan vändt gubben ryggen, när han trädde in, och hon sysslade nu med att helt prosaiskt göra ett

öfverslag af sin kassa.

Sedlar och silfver togos nämligen ur hennes eleganta, och rymliga portmonnä samt sorterades efter valörer på den sammetsbeklädda skifvan af ett litet sybord i empire, hvilket stod framför fönstret.

Snickaren kunde endast genom att helt lätt böja hufvudet åt ena sidan observera, hvad mamsell Dahlberg hade för sig och han gjorde det också med en girigs hela intresse, räknande lika samvetsgrannt som hyresgästen, kanske ännu omsorgsfullare, ty afståndet mellan honom och bordet var ej större, än att hvarje sedel och hvarje slantstycke lät sig särskiljas af honom, när pängarna passerade mellan hennes fingrar.

Lystet betraktade han denna hennes sysselsättning; han betraktade denna scen, såsom en bruten och i spillror lagd natur ser det guld, som han icke mer kan skaffa sig, och han betraktade dessa pängar äfven med en drinkares blick en drinkare, hvars sista slant redan dansat öfver disken ned i krögerskans låda, men som ännu behöfver en hel del för att fullborda det anlagda ruset.

Det var en lika säregen som hemsk situation.

Å ena sidan nymfen, som ännu stod på höjden af lockande behag, som ännu egde en farlig fresterskas alla trådar i sina händer och som ännu förstod, att skickligt låta guldet flöda ned i den mest slukande af alla portmonnäer, nämligen hetärens.

Å andra sidan den af dryckenskap härjade handtverkaren, hvars högsta åtrå numera endast var att dränka sorgen öfver ett förfeladt lif uti fortsatt pokulerande i den hackadt granrisdoftande och af surt svagdricka stinkande, med moln af dålig tobak impregnerade och matosande håla, där hans stallbröder ännu hade säte och stämma och där äfven han själf om en stund skulle infinna sig för att låta den krona springa, som han nyss mottagit af en beundrare till henne, hvilken han nu afundades.

Här fanns lasten i dess seger och i dess undergång, två pendanter, representerande människolifvets mest kräfvande dödssynder: osedligheten och dryckenskapen.

Och snickaren Pettersson visste mycket väl, hvad hyresgästen Sofia Dahlberg gick för.

Han hade icke vetat detta, när hon hyrde rum hos dem; först det ena rummet, det mindre inåt gården, sedan det andra och större utåt Kungsbacken; hvarefter makarne själfva inlogerade sig i det ganska rymliga köket, där äfven gesällpojken Osvald haft liggplats. Liksom hustrun hade snickaren en tid trott, att mamsell Dahlberg verkligen var en något excentrisk kvinna, som 'lefde på pängar', och han hade prisat sin tur att kunna få en så generös hyresgäst, som hon visade sig vara vid mer än ett tillfälle.

Nu hade hon bott hos dem öfver tre år.

Vid början af denna tid var Pettersson ännu s. k. måttlighetssupare. Han tog sin 'hela' och 'halfva'; ja, han föraktade icke heller 'tersen', när det skulle vara festligt, och om kvällarne träffade han efter arbetets slut en hel del andra 'mästare' på stamlocuset för att med dem kannstöpa öfver både in- och utrikespolitik vid en eller par toddar.

Något 'lurig' kom han förstås alltid hem efter dessa förströelser; men själf var han då ännu den förste att följande morgon öppna verkstaden och sätta hyflarna i fart.

Men med mamsell Dahlbergs inflyttning var det, som om en ond ande kommit öfver tröskeln till snickarens lilla hem.

Han började få griller om både det ena och det andra. Han fick upp ögonen för en sak, som aldrig förr stört hans sinneslugn och detta var 'rikedomens ojämna fördelning', som han närmare preciserade detta sitt

älsklingstema.

Hvarför skulle hon, mamsell Dahlberg, som ingenting gjorde, hafva det så bekvämt förspändt här i lifvet?

Hvarför skulle hon 'ha en sjö att ösa ur', under det att han med allt sitt snickeri endast med nätt nöd fick debet och kredit att gå i hop?

Och hvarför syntes en hel del annat godt folk – nu närmast några af hans yrkesbröder – kunna lefva 'schangtilt', som de gjorde det, fast de icke voro skickligare än han, men väl arbetade f–n så mycket mindre?

Denna sista punkt harmade honom egentligen mäst. Ty att Sofia Dahlberg hade det bra, det var ju äfven bra för honom, så länge hon ville bo kvar i hans dublett och betalade lika hederligt, som hon gjort det redan från första månaden.

Och denna omständighet var det äfven, som skaffade snickaren ett oberäknadt öfverskott i hans kassa. – Ty ännu var det han, som hade hand om denna.

Och han fick råd att taga på sig helgdagsrocken oftare än förr; midt i veckan kunde det hända, att han var med om 'en sexa' på Stallmästaregården eller på Norrbacka och midt i veckan på ljusa förmiddagen kunde han sitta i lag med de afundade bättre situerade snickarne på en frukost å 'Tre Remmare', 'S. H. T.' eller någon annan af dessa borgerliga favoritkällare.

Resultatet lät icke vänta på sig.

Carl Aron Napoleon Pettersson var nära att få slå vantarne i bordet, låta hyfvel och stämjärn hvila samt sågen hänga sig rostig på en spik.

Men just då kom Sofia Dahlberg räddande emellan.

I sin nöd vände han sig en kväll till henne – när alla 'vänner' vändt honom ryggen, då han kom med ett 'papper' och bad dem att 'skrifva på' –

Och Sofia Dahlberg skaffade pängar.

Redan nästa dag, den sista, före det kritiska tolfslaget – hade Carl Aron tre oskrynklade hundralappar i sin hand – för honom ett riktigt kapital. Och med en känsla af att evigt vilja välsigna sin räddarinna steg han på klockslaget in och likviderade den pockande fanérhandlaren, naturligtvis ej utan att säga denne en hel del saker, som för alltid gjorde Carl Aron omöjlig hos *den* grossören, samt af denne mindre vackert rekommenderad hos en hel del andra, som handlade med trä och fanér.

Resultatet af Sofia Dahlbergs räddande mellankomst blef därför mer till skada för den kannstöpande snickaren än den räddade honom annat än tillfälligt.

Och man kan godt säga, att dessa syndapängar blefvo första steget, som tvingade honom ur moralisk jämnvikt.

En tid senare öppnades hans ögon, så att han fick klart för sig, till hvilken han nu stod i skuld.

Det var en afton på höstsidan ett år tidigare än denna berättelse börjar.

Han hade på då ännu ganska vanligt sätt och ett mycket patriarkaliskt sätt varit ute i Haga med gumman, lärpojkarne, ett par vänner och en duktig korg med mat och dryckjom.

Osvald – han som skulle bli gesäll – hade emellertid sagt sig vara förhindrad att den kvällen följa med mästarns ut i det gröna, och mamsell Dahlberg, som 'nedlåtit sig' att hedra dessa små fêtes-champètres med sin eleganta närvaro – själf alltid vid sådana tillfällen bjudande på vin; till och med fin champagne! – hon hade äfven förhinder denna kväll, med anledning af att hon skulle träffa sin 'bror', om hvilken personlighet vi förut yttrat några ord och till hvilken vi återkomma.

Den af snickarens bekanta, som denna kväll skulle med i det gröna, var välbeständ plåtslagare, hade stor verkstad, men var sedan flera år enkeman. I motsats till sin bror, med hvilken han var kompanjon, var denne enkling en högst exemplarisk människa, och sådana här små ekonomiskt anlagda pic-nics i det fria var hans högsta fröjd, under det att brodern, ehuru gift och fader till fem barn, lefde om ganska tappert med både kort, kvinnor och Bacchi safter.

Nåväl! När det började skymma, föreslog enkemannen, att man skulle skicka hem 'pojkarne' och därpå bege sig upp på Norrbacka ett tag för att invänta månskenet öfver Brunnsviken vid en flaska punsch med sodavatten.

Detta hade värdfolket icke något emot, ehuru såväl Lotta som Carl Aron förvånade sig öfver denna hastigt påkomna generositet af den som ganska snål ansedde enkemannen – med hvilken snickaren dock hade affärsförbindelser beträffande en del träverk, som kunde behöfvas till vissa plåt- och bleckslageriarbeten.

Förklaringen kom emellertid, när enkemannen-wohlthätern förklarade, att det denna dag var hans namnsdag, Maurits, och att den dagen brukade han gerna slå sig lös ett tag, om han träffade några vänner.

Norrbacka var hans älsklingsställe och där skulle nu namnsdagsfirandet gå af stapeln: pojkarne skickades hem med den tömda matkorgen, och vederbörande togo vägen upp till det gamla af Bellman besjungna, numera upphörda utvärdshuset, hvars små stugkomplex dock än i dag skymtar uppe i backen med Solnaskogens vackra tallar till bakgrund.

Det var en härlig septemberkväll.

Luften var ännu mättad med balsamiska ångor från den flyende sommaren, och trots den sena årstiden kunde man ännu höra ett och annat kvitter från någon skogens bevingade invånare, som drömde vaken därinne bland de mörka furorna i den just icke väl renommerade djupa skogen, hvars krönika kan tälja om åtskilliga våldsdåd.

Öfver det mångbesjungna Haga syntes en svag ljusning i blågula toner, och mellan ekarna ute på udden i Brunnsviken lyste det som eld, hvilken äfven glittrande bröt in mellan den ytterst vaggande vassen, snart också försilfrande stränderna af det idylliska Bellevue.

Allt nog, det artade sig att bli en vacker månskenskväll och den lilla trion var långt ifrån så prosaisk, att den ej förstod att njuta af det sällsynt vackra sceneri som här låg utbredt framför och nedanför den plats, där de ändtligen efter rätt lång väntan fingo sig en liten berså. Ty som vanligt på Norrbacka var det äfven denna kväll kinkigt att få ett bord, ofta nog omöjligt om man ej gjort förutbeställning.

Och man fick sin punsch med sodavatten och man skålade med Maurits; och Pettersson höll efter vanligheten ett af sina från stamlocuset beryktade 'tal', som vi dock icke återgifva, hur frestande det än kan vara.

Han hade redan hunnit känslornas kompass rundt, tårarna glittrade i hans ögon, rösten skalf af rörelse och orden blefvo allt svårare att uppfatta, då med ens hans 'gnista' tycktes slockna vid det att en kvinnoröst i en närbelägen berså hördes säga just som snickaren skulle komma fram med ett nytt 'klämuttryck':

»Vänta här», sade rösten. »Jag skall försöka få ett rum därinne.»

Pettersson kom af sig.

Han satte glaset på bordet och sjönk själf ned på stolen, allt under det att hans ögon sökte genomtränga buskaget till höger om honom.

Men detta var ingen lätt sak. Ty dels var häcken tät, dels låg nu månskenet på åt den sida, där namnsdagstrion hade sin plats och så för det tredje stördes han i sin forskning genom att fru Lotta helt tvärt föll in:

»Men Pettersson då! Hvad går åt dig? Skall du stanna utan att sätta punkt ... Aha! Begriper ...»

Och i det hon själf reste sig höjde hon manhaftigt sitt glas, vände sig mot föremålet och sade så att det kunde höras äfven om enkemannen haft sämre hörsel än nu var händelsen:

»Herr Andersson», sade hon. »Herr *Maurits* Andersson! Viljan är god, men ... ja, det vill säga, *tal* kan jag icke hålla så bra som Pettersson, fast han nu hängde upp sig ... Men *ordning* skall det vara, för si de' ä' mina 'principer' och dom få säja hva dom vill, men reson skall det vara när dom håller tal på Maurits, som är vår vän, fast han inte är snickare, och håller till godo med hvad som finns fast nu punschen här inte är våran utan hans liksom sodavattnet. *Jag* tycker om herr Andersson och skulle villa att Pettersson skötte sig lika bra, men han är för blödig af sig och så tål han ingenting, ser herr Andersson ... Men från det ena till det andra vill jag säga att vi gratulera herr Andersson, herr *Maurits* Andersson med *glaset* i hand. Och då förstår nog herr Andersson hvad Carl Aron mente, fast han icke fick ut'et, för jag ser nog hur det står till. Jag skålar för herr Andersson och för hela plåtslageriet och tycker att det är synd om herr Andersson för att han inte är gift utan får vara ensam med sin smärta på sin namnsdag och som vi hålla af både Pettersson och jag som en kär vän, ja, som en bror fast vi ä' tarfliga människor, som ingenting får annat än hvad vi *släpa* oss till, som herr Andersson vet. Skål *Maurits* – jag säger *Maurits* på *namnsdagen!*... De' dricker vi på! Skål!»

Hon stötte sitt glas med kraft mot Anderssons, så att punschen i glittrande droppar stänkte om både hennes och hans fingrar, och så vände hon sig mot Pettersson eller rättare den stol där Pettersson nyss suttit.

Men stolen var tom. Pettersson hade försvunnit och detta gaf genast anledning till följande afslutning på 'talet':

»Förbaskade fyllbult!» utbrast Lotta med af indingation skälfvande röst. »Där ser man hur svina sköter sej. Nej, tacka vet jag Maurits, jaså Andersson skulle jag väl säga ...»

»Nej, för all del, var så god», svarade plåtslagaren kanske berörd af smickret. »Vi kan ju lägga bort titlarna ...»

»Inte mej emot! Skål på dej!» svarade Lotta upprymdt.

I samma stund inträdde Pettersson i bersån.

Han hade hört de senast fällda orden och stannade med en blick af häpnad öfver hvad som passerat under den korta stund han varit ute på andra vägar för att spana efter, om han ej hört fel då han i rösten från grannbersån trott sig igenkänna sin lärpojke, gesällämnet Osvald.

Och han hade funnit att det verkligen var 'den djäkla lymmeln', men ännu mer.

I sällskap med denne spoling satt – mamsell Dahlberg!

Hans hyresgäst, den fina mamsellen, som 'lefde på pängar' i sällskap med verkstadspojken, i sällskap på tu man hand och båda i den mest ömma månskens-tête-à-tête man gerna kunde tänka sig.

Ja, Pettersson, Osvalds mästare, riktigt ryste af raseri, när han tänkte på, att han sett dem sittande där i bersån – hon i knät på pojken och med ena armen kring den slyngelns hals och han med båda armarna kring mamsell Dahlbergs lif; allt under det att deras läppar möttes gång på gång i kyssar så långa, att han – snickaren – skulle blifvit kväfd, om det blifvit fråga om för honom att få vara med om något dylikt.

Ja, detta hade Pettersson sett genom löfverket från bersåns andra sida. Han hade sett det mycket väl, ty skamligt nog hade de kyssande icke ens aktat sig för månskenet som föll in bakom deras ryggar. Och han hade darrat som en brottsling tagen på bar gerning, lika mycket fruktande att bli sedd som han skulle velat rusa in och säga både Osvald och henne – hon, som ju skulle ut med sin bror – några sanningens ord, som de nog skulle få svårt att smälta.

Men i samma stund kom det fatala lånet i hans minne, lånet af do där tre hundra kronorna, som han fått mot revers, men sanningen att säga ej visste när han skulle kunna betala.

Detta var den ena sidan af saken.

Den andra var, att hustrun, Lotta, ej hade en aning om, att han fått låna pängarna af mamsell Dahlberg. Hon hade till och med gjort som villkor för att han skulle få lånet, att hustrun ej skulle få veta något därom.

Nu började Carl Aron fatta orsaken.

Mamsell Dahlberg ville ha fria händer gent emot honom. Hon ville att det skulle finnas något mellan dem, som gjorde, att han ej skulle våga opponera sig, om hon ville röra sig längre än han som hennes hyresvärd ansåg sig ha lust att medgifva.

Och därför hade hon skaffat sig medel att kunna utså frö till de vildaste uppträden mellan honom och hans hustru, som båda, fast utan minsta skäl från någondera sidan, ständigt stått på en viss svartsjukas fot gent emot äktheten af hvarandras känslor.

Ändtligen tog kyssningskalaset slut, och Osvald reste sig, sedan Sofia Dahlberg glidit ned ur hans knä och tagit plats på bänken äfven hon.

Och snickaren kunde nu utan att anstränga sig höra Osvald säga:

»Nu håller käringen tal också. Gubben är väl suddig som vanligt.»

»Det bryr vi oss inte om», svarade Sofia. »Men se till om att vi få oss ett rum, för jag är så hungrig. Inte i stora salen, utan ett ensamt så vi få vara i fred, min lilla raring.»

»Tror du att vi törs det då?» svarade Osvald med en ynglings tvekande försiktighet. »Tänk om någon af mästarns bekanta skulle få se oss; då fick jag bestämdt sparken.»

»Nå än sen? Det finns väl fler snickare», svarade Sofia Dahlberg med ett hånskratt. »Är du rädd, så låt bli. Men då får du också ge mig igen femtilappen innan vi skiljas och jag skaffar mig en annan gosse, som inte är en så'n där guvernante som du.»

Detta hjälpte. Tjuguåringen antog en förnärmad uppsyn och vred sina små, knappt märkbara mustascher, gaf Sofia Dahlberg en blick, som skulle föreställa manhaftighet samt en slängkyss, hvars innebörd kom från det ännu ofördärfvade hjärtat och så försvann han öfver planen och in i värdshuset.

Snickarn stod kvar.

Och medan han nu väntade på utgången, hörde han tydligt sin hustrus halft sjungande röst, medan hon höll tal för 'vännen'. Och Pettersson som nu ej vågade draga andan af rädsla att bli upptäckt af Sofia Dahlberg – svor inom sig själf en hel del eder öfver Lottas frikostighet med granna ord öfver 'snåljåpen' och 'nykterdansaren' Andersson, hvilken han endast var vän med af nödtvång och hvilken äfven varit bland dem, som nekat att skrifva på det där papperet, som mamsell Dalberg sedan hjälpt honom med.

Denna förargelse var till och med så stor, att han för tillfället alldeles glömde af att äfven egna den sakramenskade slyngeln Osvald några åkallanden af underjordens potentat.

Men den saken skulle inte utebli senare och längre fram på natten.

Nu kom 'slyngeln' tillbaka.

Han steg in i löfsalen och sade nästan hviskande:

»Vi fick ett rum en trappa upp.»

»Det lilla till höger?» svarade Sofia Dahlberg med lokalkännedom.

»Ja, nog var det till höger, men vi måste gå öfver en sal.»

»Prat! Det hörs att du är grön. Jag vet, att man kan komma in där genom ett slags garderob och den vägen gå vi, så behöfver du inte vara rädd.»

»Har du hört om mästarn börjat ännu?»

»Slutat menar du. Jo, för all del. Han är stum som en fisk. Det tycks bara vara käringen som sköter målron, med den där Maurits ... Ha! Ha! Ha!»

Tyst, tyst för all del! Jag blir olycklig! Kom ...»

Och han förde Sofia Dahlberg med sig – i det hon obesväradt tog den helgdagsklädde ynglingen, en stor, stark, axelbred och vacker gosse under armen – samt tog kurs öfver planen.

Nästa sekund såg Carl Aron Pettersson hur de försvunno genom Norrbacka-värdshusets låga entré, där en lykta med brinnande gaslampa fåfängt sökte bjuda till att göra sig synbar i de floder af mäktigt vällande månsken, som nu famnade en snart döende förpost till sjuttiotalets föga fordrande nöjeslif på utvärdshus.

Därmed var äfven Carl Aron befriad från risken att ertappas som lyssnare till långifverskans privata kärleksaffärer med hyresvärdens gesällpojke och därmed skulle han också få tillfälle att ladda ur sig en hel del saker som hustruns ord till 'vännen' Andersson, hade väckt i hans redan väl mycket både af bränvin, öl, punsch och förargelse omtöcknade hjärna.

»Människa!» skrek han, där han ställde sig bredbent midt i ingången till löfsalen. »Hvad tar du dig till? Är du alldeles från vettet Lotta! Eller har du tagit för dig för mycket af punschen, hva'? Tror du inte jag hört hvart enda ord hva'? Ska' du schikanera din lagvigde äkta make på detta sätt och för den där?»

Han sträckte ut handen och pekade med ett visst förakt på plåtslagarmästaren Andersson, som helt konfunderad icke kom sig för att sätta sig utan fortfarande stod där med glaset i hand och nu föremål för helt andra toner än dem han hört sjungas nyss.

Icke heller fru Petterson – den gamla bedagade men munviga snickarhustrun – hade satt sig.

Äfven hon stod där med glaset i hand färdig att falla in så fort hon kunde komma åt, ehuru hon sanningsenligt ännu icke var riktigt på det klara med hur hon skulle börja, ty situationen var verkligen något kinkig och hon kände sin man.

Slutligen öppnade hon dock sina i det närmaste tandlösa käkar och föll in:

»Men så hejda dej, Pettersson! Han är ju vår vän!»

»Vår? Säger du *vår?* Han är så i Helsingland. Var du *du* med honom hur mycket du vill och slit'en med helsan ... Men jag skall be att få slippa bekantskapen! Så'na här scener bakom min rygg, *herre* – han vände sig mot Andersson – skall jag be att slippa se och höra vidare. Dra för tusan! Men trampa inte på snickarmästaren Carl Aron Petterssons hjärta; för då, sablar i min hyfvel, skall *herrn* få se på en dans så sågspånet skall ryka ur hans träskalle ... Ut med dej, Lotta!»

På det viset kom det sig att snickaren Pettersson skaffade sig en ny ovän för lifvet, en ännu vresigare hustru och senare på natten stryk af gesällpojken då denne kom hem från libationerna med Sofia Dahlberg, roten och upphofvet till allt det onda som sedan hände.

————

FEMTE KAPITLET.
»**En gammal historia.**»

Sofia Dahlberg hade, genom att lämna sin hyresvärd snickaren Pettersson det förut nämda och efter hans förhållanden ansenliga lånet fått ett öfvertag af hvilket hon snart visste begagna sig på mångahanda vis, synnerligast som detta lån var en hemlighet mellan henne och snickaren, hvilken ju mer tiden gick, blef allt räddare för att meddela sig med hustrun om denna sak.

På så vis uppstod ett mycket skeft förhållande mellan de båda makarna, och redan innan uppträdet på Norrbacka, där snickaren återigen hade dummat sig, förekom små kontraverser mellan honom och hans gumma, sammanstötningar, hvilkas grundorsak alltid var den inneboende Sofia Dahlberg.

Det var ej utan visst skäl, som Sofia sedan en tid ansåg sig hafva anledning att hämnas på fru Pettersson. Och som detta spelar in i gången af det följande, bör det vidröras med några ord.

Familjen Pettersson hade nämligen en dotter; d. v. s. flickan hade fru Pettersson redan med sig då hon gifte sig med Carl Aron, hvilken trodde sig göra ett parti, emedan det sades, att Lotta skulle 'ha pängar på banken'... Och för att komma åt dessa slantar, blundade Carl Aron för Lottas tidigare kärleksförbindelse med mannen i den grosshandlarefamilj, där Lotta vid tiden för giftermålet hade tjänst, och af hvilken hon äfven fick den lockande sparbanksboken.

Denna dotter var nu aderton år och hade plats i en modeaffär vid Vesterlånggatan.

Hon helsade icke ofta på i hemmet, från hvilket hon hade flugit ut redan vid tolf års ålder emedan fosterfadern ständigt visat sig mycket hård mot barnet, sedan den lilla summan – betydligt mindre än han beräknat – som sparbanksboken gifvit honom, gått all världens väg.

Dottern, som hette Lovisa Dorothea, kom ut som springflicka, och hade sedan gradvis arbetat sig upp till konsten att sy hattar; och nu förtjänade hon så pass, att hon godt kunde reda sig själf.

Lovisa Dorothea var en vacker flicka och hon var begåfvad med godt förstånd.

De frestelser, som bodflickor med hennes utseende så ofta äro utsatta för i en hufvudstad, hade hon lyckligt

undvikit; och bilden af någon s. k. ’fästman’ eller ’vän’ fick icke rum i hennes hjärta, ehuru åtskilliga fjantar redan anmält sig och ansträngt sig efter bästa förmåga.

Nu ville det sig emellertid så, att hon en sommarsöndag kom att följa med sin mor och fosterfar på en s. k. lustresa till Gripsholm.

Och på den färden träffade hon den unge Osvald Andersson.

Det sägs, att kärleken kan komma som en blixt.

Och den måtte ha gjort det mellan Osvald och Lovisa Dorothea i samma stund deras ögon möttes, när ångaren, under en skrällande messingssextetts toner, backade ut från Munkbrokajen.

Lovisa Dorothea – hon, som trodde sig aldrig kunna bli kär – hade i ett ögonblick funnit sitt ideal.

Och Osvald, den unge snickaren med Apollohufvudet, kände sig äfven mäktigt dragen till den behagliga, unga modisten med det mörka, rika håret, den sydländska hyn och de kolsvarta, glänsande ögonen, som återspeglade en hel värld af inneboende glöd.

Och båda kände, att: *’den eller ingen!’* var lösen för en framtid, som från denna dag syntes le mot dem båda i de skönaste färger som ungdom och hopp i förening kunna måla ...

Det dröjde emellertid innan Osvald vågade säga Lovisa Dorothea, hvad han hade på hjärtat.

Men, som han också motsett, blef svaret så gynnsamt, att de båda unga genast kommo öfverens om, att förlofningen skulle eklateras så snart Osvald hade gesällbrefvet i sina händer.

Till dess skulle deras förbindelse förbli *hemlig* dem emellan för att icke onödigtvis väcka mästarns, Carl Arons, förargelse; ty så mycket hade flickan hört, att fosterfaderns plan med henne var att hon skulle gifta sig med en viss gammal läderhandlare, som räknades till Carl Arons vänner, men som hon ’*aldrig* ville ha’, och ’afskydde som pesten’.

Detta är nu bara preludier till hvad som följer, och i hvilket Sofia Dahlberg – sorgligt nog hjältinnan i denna roman – spelar en afgörande roll.

En eftermiddag, två månader före historien på Norrbacka, hade Lovisa Dorothea gått upp till Norr för att helsa på modern.

Det var midt i varmaste sommaren, och julisolen stod ännu högt på himlen fast timmen var jämförelsevis sen.

Säsongen ’var död’, och modisterna hade godt om tid, liksom äfven nu Lovisa Dorothea, hvilken icke heller gjorde sig någon brådska, men hvars hjärta var långt före henne i snickarens verkstad, där hon visste att hennes älskling nu hyflade och gnodde på af hjärtans lust för att få i ordning sitt gesällstycke, som till hösten skulle underställas den kinkiga pröfningsnämndens kritik.

Hon visste, att han nu lade hela sin själ i detta arbete – något slags schatull med finare fanérinläggningar – och hon hade icke alls tänkt, att störa honom ens med att kasta en blick in genom den ruta till verkstaden, invid hvilken Osvald just hade sin plats bakom limburkar, tvingar, sågar, hyflar och allt annat sådant, som hör till en snickares attiraljer, men genom hvilken ruta hon annars alltid gaf honom en kärleksvarm blick, de få gånger som hon helsade på hos modern; nu mera i alla fall oftare än förr.

Osvald gjorde sig förstås då alltid något ärende in i köket för att få hälsa sin utkorade; till och med med en

kyss om det nu föll sig så, att modern ej var inne.

Ty Lotta hade, lika litet som Carl Aron, reda på de ungas hemlighet, och skulle helt visst icke tagit den saken med blidare ögon än sin man.

Det måste emellertid medges, att Lotta kunde ha skäl för att visa sig afvog mot ett parti mellan dottern och det nya gesällämnet.

Ekonomiskt sedt, var partiet allt annat än lysande.

Det var dåliga tider för snickare på 'sjuttiotalet'; den visan hörde hon Carl Aron sjunga dagen i ända.

Men det var icke bara detta som skulle kunnat komma Lotta att tveka eller rent af råda dottern att slå Osvald ur hågen – ty med flit och arbete skulle ekonomien nog kunna reda sig.

Nej, nu var det just så, att Osvald led af *artistgriller*, hade för stora tankar om sin egen förmåga och ville komma med 'nyheter', åt hvilka Carl Aron ryckte på axlarna, när han ej sade helt öppet, att *nyheter* äro vansinne, när det gamla bepröfvade visade sig vara bra och uppfyllde sitt ändamål.

Slutligen kom, att Osvald hade svårt att hålla på slanten.

Han förtjänade rätt bra. Men aldrig hade han öfver ett öre, när måndagen gick in.

Han ville gärna röka, men nöjde sig icke med 'gröna nöden'; och han stack ofta in på 'Wåffelbruket i 75:an', och där kunde han kasta i sig ett par, tre laggar nygräddade våfflor, utan att tänka det minsta på priset. Ja, han generade sig icke ens för att tömma en *hel flaska porter* till bakverket, hvilket ju var något oerhördt, efter fru Petterssons uppfattning, som i detta afseende nog var den riktiga ... Ty Osvald var i alla fall ännu icke annat än en lärpojke, som Carl Aron hade tagit från Barnhuset, nästan 'som eget'.

Med ett ord; Osvald syntes vilja lefva högt!

Detta var nu Lotta Petterssons lifliga öfvertygelse; och med en man, som har dylika vanor, kan det aldrig gå bra i längden.

Lovisa Dorothea hade hört modern ofta tala om dessa saker.

Kanske gjorde hon det med en moders aning, om hvad som försiggick bakom hennes rygg.

Hon underlät allt nog sällan att beskärma sig öfver den unge Osvalds 'höga lif och sade sig beklaga den flicka, som en gång skulle bli hans hustru, om han nu någonsin kom så långt, att han kunde sätta eget bo, hvilket betviflades.

Men Lovisa Dorothea var döf för dessa anspelningar.

Hon ville icke låta pruta af det minsta på sin varma, unga och enda kärlek, och hon hade mer än en gång orden på tungan för att taga Osvald i försvar.

Osvald var för henne *idealet*, och honom eller ingen ville hon gifva sig åt; *han* eller ingen skulle bli hennes make.

Och dessa tankar lekte nu som vanligt för henne, där hon före sammanträffandet med den unge mannen med de stora, blå, drömmande ögonen, det glänsande, lockiga håret och den vackert, aristokratiskt böjda näsan samt den ståtliga, smärta figuren, ogärna visat sig.

Och hon tänkte på hans gesällstycke, som nu var under hans skickliga händers skaparekraft, och hon såg detta redan stå där glänsande och färdigt såsom ett bevis på, att den unge handtverkaren hade rätt att kallas gesäll och som ett fullbordadt villkor för, att han också hade rätt att för hela världen kalla sig *hennes fästman*, riktigt ringförlofvade fästman.

Därmed kom det också för henne den öfverraskning, som hon hade åt honom samma dag, som gesällbrefvet hvilade i hans ficka.

Hon hade räknat ut att det skulle bli svårt för honom att skaffa ringar för de småslantar, som han kunde lägga af på sin veckolön.

Därför hade *hon* redan börjat spara så att de åtminstone skulle få ett par förlofningsringar af förgylldt silfver; ty sådana där ’giktringar’, som ärgade af sig mot fingret, skulle inte komma på frågan; det ville då *hon* bli ’man’ för.

Stackars Lovisa Dorothea!

Hon kände inte till alla de kalla vindar, som kunna komma ungdomskärlekens ömtåliga blommor att vissna och dö.

Hon hade ringa eller alls ingen erfarenhet af, att det ännu finns ormar i lyckans Paradis, och att en Adam kan lika lätt bita i den förbjudna frukten som en Eva kan göra det ...

Nu skymtade skylten där uppe i backen.

Ännu några steg, och hon skulle stå där inne i porten, den stinkande, sällan ordentligt sopade porten, där man gjorde bäst i att hålla sig för näsan och taga ut stegen för att ej äckla sig sjuk.

Och så skulle hon vara inne på den skräpiga gården; men denna gång *utan* att göra en kurfva förbi verkstadsfönstret, på det att Osvald ej skulle bli distraherad i sina tankar.

Hon hade ett ärende till modern, som ville ha en liten modernisering af en gammal hattskrålla sedan 72, då kungen dog ... Det svarta skulle bli ersatt med lilasband o. s. v., och när den saken blifvit klarerad, ville hon gå – *kanske* med en blick åt Osvalds fönster! Ty då hade han nog slutat för den dagen.

Skulle det då bli tal om en liten hemlighetsfull promenad utåt Haga, eller Carlbergsparken, så ...

Hon steg in i porten.

Men hvad var det, som dref den nyss så friska rodnaden från hennes kinder?

Hvad var det, som sammansnörde hennes strupe, så att hon ej *kunde* skrika, fast bröstet och strupen hotade att sprängas sönder?

Hvad var det som gjorde hjärtat till en isklump, och hennes knän så svaga som hade hon i samma stund stigit upp ur en sjuksäng efter månader af svåra plågor?

Hvarför skymde det för hennes ögon, och hvarför dansade hela porten rundt, som om den stått på en karusell?

Jo, där borta i hörnet – det halfskumma hörnet – stod Osvald med sin arm om en kvinnas lif, under det att kvinnans ena hand lekte med Osvalds ena, lilla, späda mustasch, dessa små, mörka mustascher, som hon – Lovisa Dorothea – ansåg som de ’sötaste’ i hela världen.

Det var detta, som Lovisa Dorothea fick se.

Det var detta, som kom det så vackert projekterade framtidsslottet – där den eviga lyckan skulle bli självskrifvet bofast – att falla samman, likt korthuset, som störtar för ett barns andedräkt.

Det var detta som kom henne att tvärstanna utan att vidare kunna flytta en fot från den fläck, där den stod, utan att kunna röra en arm, där de som förlamade hängde utmed hennes sidor.

Och synen mörknade allt mer som i en dröm, och suset af vindar från en annan värld än den förrädiska och usla, som hon ännu lefde i, smekte hennes kallsvettiga tinningar.

Och så sjönk den unga, fagra kvinnan ned mot de smutsiga stenarna, sjönk, som om hon känt gården öppna sig under hennes fötter ...

Hur ljudlöst detta än skedde, gaf det dock anledning till att Osvald, som stått med ryggen åt gatan, kom att vända hufvudet.

Med ett rop af förfäran rusade han fram till den afsvimmade, som låg där, blek likt ett lik.

Naturligtvis såg han genast, han vände sig, att det var Lovisa Dorothea. Och naturligtvis visste han äfven *hvarför* hon svimmat.

Men detta kunde icke Sofia Dahlberg veta.

Det var nämligen denna kvinna som Osvald underhöll sig med i porten på nyss skildrade sätt, sedan han en tid förut fastnat i hennes garn, en eftermiddag då både fru Pettersson och mästarn voro borta och Osvald tagit sig en hvilostund i köket, dit Sofia Dahlberg snart kommit för att koka sig kaffe.

Och så hade hon inbjudit den unge Osvald, hvars fägring länge lekt henne i hågen, att vara med på kaffekalaset, till hvilket äfven vankades punsch, som han själf gick ut och köpte – för Sofias pängar.

Och båda hade druckit, rökt och skrattat. Och så dröjde det icke länge förr än Osvald för första gången tryckte sina läppar mot Sofia Dahlbergs besudlade mun, glömmande alla de dyra löften han – af fullaste hjärta – gifvit den unga, oskyldiga Lovisa Dorothea, som nu låg där likt en bild af döden.

Han fattade tag under hennes axlar för att resa upp henne.

Men i samma ögonblick var det som om en elektrisk ström skulle genomilat hennes ådror, som om hon skulle fått ett bett af en giftig orm.

Hon rusade upp, och de svarta ögonen sprutade floder af eld, när hon vände sig mot Osvald och sade med en röst, som darrade af vrede:

»Låt bli mig, herr Andersson!»

»*Herr Andersson?*» svarade Osvald i sin tur stammande och skälfvande för hennes blick. »Hvad menar du, lilla Lovisa?... Är du inte ...»

Ett hånskratt afbröt hans mening, och Sofia Dahlberg föll in, just som Lovisa Dorothea skyndade sig ut på gården för att uppe hos modern i ro få gråta ut sin första, stora förtviflan:

»Är det den *där*, som var din tjangs?»

Med ett rop af förfäran rusade han fram.

Lovisa Dorothea hörde dessa ord, ty de voro icke hviskade.

Hon hade ett ögonblick i sinnet att med den förolämpade oskuldens raseri svara på tal. Men stoltheten tog öfverhand, och hon fortsatte som hon ämnat in till modern.

Men inkommen var det som om något tvingat henne, att *icke* ge luft åt sin smärta, att *icke* söka tröst, att icke ens med en min visa, att ungdomslyckan och ungdomshoppet för evigt flytt ifrån henne, och att hon nyss stått öga mot öga med den största pröfning, som någonsin kan drabba en kvinna – den, att bli förrådd af det käraste hon har på jorden, den, att ges till pris för *en annan.*

Och Osvald?

Ja, han var för klok att icke inse, hvad han nu förlorat. Men han var äfven för klok att hoppas på en försoning.

Och därför blef det som det blef.

————

SJETTE KAPITLET.
En ond genius.

Sofia Dahlberg hade icke träffat den unge Osvald sedan de skilts helt sent efter en grundlig supé på det gamla utvärdshuset, en supé med flera sorters viner och med 'nachspiel', där man förtärde långt mer likörer än man drack kaffe.

Det var redan ett godt stycke in på småtimmarna, när man ändtligen gaf sig i väg hemåt, arm i arm som trolofvade, men beträffande Osvald med en gång, som vittnade om, att han fått för mycket af vingudens håfvor.

Utanför porten hade Sofia Dahlberg släppt sin unge älskare och kilat in utan att ens önska honom god natt.

Och en stund senare hade uppträdet i verkstaden egt rum; rättare sagdt en timme senare, ty det hade varit svårt för den druckne Osvald att lotsa sig fram i mörkret, hvilket när det famnade hans omtöcknade hjärna, kom honom att taga lika många steg tillbaka som han bemödade sig att flytta fötterna framåt. Och så till detta en mängd hvilostunder mot väggarna, när sömnen ofta hotade att öfvermanna honom alldeles.

När han ändtligen nådde ut på gården, svalkades han af ett kylande regn, en riktig störtskur, som ilsket piskade stenarna och bestod en spolning som var så innerligt välbehöflig efter minst fjorton dagars brännande indiansommar.

Osvald kvicknade till och kom så småningom under fund med hur sakerna stodo.

Regnet skvalade ned mellan halsen och kragen och det annars lockiga håret spritades ut öfver hans bultande tinningar och brännheta panna.

Sofia Dahlberg framstod nu för honom i en belysning som han borde sett henne i förr.

Det kom något vederstyggligt öfver henne, något afskräckande, som gjorde, att han greps af ruelse och ånger. Han började fatta föresatser, åtminstone ansatser till dylika; där han, oberörd af att hans bästa kostym gick sin undergång till mötes – slagit sig ned rätt under ett piprinnande fall ur kvarlefvan af en tidigare stupränna från verkstadstaket.

Man kan af denna omständighet kanske göra sig bästa föreställningen om, hur det nu var fatt med den unge mannen.

Man bör ej heller underlåta att nämna, huru detta var *första* gången, som han led af ett genomgående rus, hvilket, om han ej varit af så sundt fysiskt virke, som han verkligen var, skulle hafva gjort honom alldeles redlös.

Det var äfven denna kväll första gången, som han trampat de stigar, hvilka fört så inånga unge män till ruin, undergång och vanärans skampåle, om ej en inneboende kraft i tid ropat till dem ett väckande: *Hvem där?*, eller en hjälpsam hand med eller mot den stapplandes vilja kastat undan honom från den till undergång ledande vägen.

Nu ville olyckan, att det icke var nog styrka i den där rösten, som från Osvalds eget jag skulle ropa och väcka. Det fanns icke heller en hjälpsam hand, hvilken kunde draga honom undan från den farliga väg, å hvilken han slagit in och på hvars första, lockande rastställe han nyss befunnit sig – med ett sällskap, som var det farligaste man gärna kunde tänka sig.

Men det fanns denna natt en ny fara, som hotade honom, och som vi vidrört något vid beskrifningen af 'festen' på Norrbacka och dess följder.

Detta var Osvalds möte med snickarmästaren, hvilken ej gifvit sig någon ro, utan nu satt där afvaktande i verkstaden, dels för att skydda sig mot regnet dels äfven i den logiska beräkningen, att den unge mannen samma natt skulle undvika att uppsöka sin bädd i köket, men väl taga sin tillflykt i verkstaden för att ej väcka mästarn eller dennes hustru.

När därför Osvald raglade fram till verkstadsdörren och läst upp denna med sin egen nyckel, möttes han genast af Carl Aron, som under den långa väntan retat upp sig till ursinne.

Gripande den unge mannen med ett segt tag kring ena armen, slängde han in honom, så att den druckne, hvilken nu ej egde balans, föll hufvudstupa öfver en hyfvelbänk.

Och medan han ännu låg där utan att genast kunna sätta sig in i denna oväntade situation, började mästaren öppna slussarna för sin vrede.

Vi kunna icke återgifva alla de grofva uttryck och tillmälen, som denna natt haglade öfver Osvald. Men det hela resulterade i att mästarn-fosterfadern fullständigt frigjorde sig från sin skyddsling och bad honom dra' dit pepparn växer.

Han blef allt nog afskedad från sin anställning och från utsikten att i denna verkstad fullborda det gesällstycke, som ännu stod där i ofullbordadt skick, som det var då Lovisa Dorothea fick upp ögonen för Osvalds dåliga karaktär och bröt med honom.

Han hade icke heller att, efter hvad som händt, påräkna något betyg, och befann sig allt nog helt plötsligt försatt i en mycket kinkig belägenhet; ty naturligtvis hade han ej gjort några besparingar.

Allt detta skulle dock icke i det tillstånd, hvari han befann sig, nu hafva rubbat honom ur hans likgiltighet.

Han hade jämt haft en lättsinnig syn på tingen, något af böjelse att icke befatta sig med hvad morgondagen hade i sitt sköte; och detta ännu mindre sedan Lovisa Dorothea icke längre uppehöll hans intresse för framtiden.

Denna natt skulle som sagdt medföra ännu mer af motgångar för Osvald, som under mästarns långa

straffpredikan, hunnit bli jämförelsevis klar i hjärnan.

Carl Aron råkade nämligen trampa på en tå, som var mycket känslig, när han sade:

»Och nu får du se hur du kan reda dig, ditt kräk! Ingen mästare i hela Stockholm; nej icke i hela Sverige, vill ha dig i sin verkstad, när man får veta, att du låter bjuda dig af en *gatmaja!* Och när du ...»

»Mästarn!» svarade Osvald afbrytande. »Vet hvad ni säger! Ty annars ...»

»Annars? *Annars?...* Ja så, du vågar *hota* också, din lymmel; du hotar din *fosterfar!...* Nåväl! Det skall just bli roligt att se, hur långt du kommer på den vägen. Eller ä' hon inte en *gatmaja* kanske, en riktig ...»

»Tig!» skrek Osvald. »Icke ett ord mer om *henne*, för då ...»

Rösten var hotande, och en olycksbådande eld lyste till i Osvalds ögon, när han nu reste sig från hyfvelbänken och ställde sig framför snickaren.

Men denne, som ansåg sig hafva öfvertaget och smått yfdes öfver att han nyss så lätt fått den annars mycket starka pojken i schack, lyssnade hvarken till det hotande tonfallet eller till sitt, eget förstånd, som borde sagt honom, att han i ett nappatag med Osvald ovillkorligen skulle komma till korta.

Utom dess kunde han som mästare ej tänka sig att bli öfverfallen af sin lärpojke, som ju dessutom äfven gick och gällde för att vara hans fosterson.

Därför tog han denne på nytt i armen och sökte att ännu en gång vinscha honom öfver hyfvelbänken.

Men han mötte större motstånd än han ens kunnat drömma om.

Osvald stod där, som ett block af marmor. Icke ens en darrning visade, att mästarns grepp nu gjort någon verkan.

Och hans ansikte var hvitt som af marmor, blekt som en döds ansikte, när han nu med skälfvande röst upprepade:

»Icke ett ord om *henne*, för då ...»

»Jo, du! Sanningen skall du få i dig! Du tar underhåll af en ...»

Denna mening blef icke utsagd, innan gubben kände en kraftig näfve om sin strupe.

Rosslande föll han baklänges vid det våldsamma trycket, föll baklänges öfver en hyfvelbänk och blef liggande där under en lång stund utan att kunna få fram annat än halfkväfda stönanden.

Han var nästan blå i ansiktet, när Osvald ändtligen släppte sitt tag.

Då rusade han upp och på dörren till gården, mumlande för sig själf en del otydliga ord, som Osvald ej kunde uppfatta och som han ej heller brydde sig om att uppfatta.

Behärskad lika mycket af ruset som af vreden lät han icke ett ögonblick känslan af ånger, öfver hvad han nyss gjort få makt med honom.

Snarare tyckte han sig erfara en viss tillfredsställelse öfver att ändligen en gång hafva fått 'tukta gubben', som nog kunde behöfva, hvad han fick, såsom likvid för sin ofta visade kitslighet.

Och med den tillfredsställelsen gick Osvald att reda sig ett nattläger bland hyfvelspån och annat bråte, som låg sammansopadt i ett hörn.

Till nästa morgon eller rättare tills det blef dager, ämnade han ligga där; sedan blef det väl någon råd.

Men det gick icke efter Osvalds beräkning.

Han hade knappt fallit in i en drinkares tunga sömn, förr än han vaknade vid att några främmande, grofva karlröster hördes i verkstaden.

Men det var ännu skumt därinne och svårt att urskilja, hvilka som pratade. Ej heller var Osvald i stämning att vidare befatta sig med den saken, utan såg helst, att han fick ligga i fred.

»Hvar ha vi honom?» hördes nu en myndig bas. »Tänd en lykta för tusan; här är ju mörkt som i grafven.»

»Skall genast bli», svarade en annan röst, som var Carl Arons och som kom Osvald att yrvaken resa sig på ena armbågen.

Och nu såg han något vid skenet af den plötsligt tända verkstadslampan, såg något, som kom honom att med ens bli spik nykter.

Midt i verkstaden syntes två poliskonstaplar, och bredvid dem ’mäster’, som pekande höll sitt finger utsträckt mot den å hyfvelspånen liggande våldsverkaren.

Osvald kom sig icke för att resa sig upp, än mindre att realisera den tanke på flykt, som hastigt flugit genom hans hjärna ...

Han bara stirrade som på en spöksyn och trodde sig ännu drömma, när den ene poliskonstapeln lade sin hand helt omildt kring brottslingens arm och ruskade honom i det han röt till med stentorsröst:

»Opp med dig din lymmel! Den här gången gäller det icke att försöka strypa en gammal gubbe!... Nå, hur går det?»

»Hvad vill ni? Hvad ...»

»Se så! Krångla inte nu!... Hugg i, Larsson!»

Dessa sista ord voro riktade till den andra konstapeln, som ej var sen att efterkomma uppmaningen.

Men i samma stund rusade Osvald upp själfmant, nu fullt på det klara med hvad frågan gällde.

Och gripen af fruktan öfver hvad som väntade honom blef han alldeles utom sig, samt tog ett vildt språng för att kasta sig på dörren.

Carl Aron, som ställt sig vid denna, störtade kull för ett våldsamt slag, men föll så, att den flyende själf snubblade öfver den slagne.

Nästa minut var Osvald ohjälpligt fast.

Fyra grofva, starka polisnäfvar höllo honom som i ett skrufstäd, och detta så hårdt, att Osvald trodde att hans armar skulle brista af ...

Att nu tänka på flykt hade varit den största dårskap ...

Och så kom det sig att Osvald en stund senare såsom häktad passerade samma gård, där han lekt som barn,

och där han – i den lilla bersån till höger – drömt en hel mängd vackra framtidsdrömmar, som i ett enda slag gingo sin kos, som det ju brukar gå med drömmar. Här gick det ännu sämre!

Ty Osvald blef från och med denna natt – som börjat i synd och slutade med brott mot samhällets strafflagar – en bruten individ, en förtappad, som vid solens uppgång fördes in bakom ransakningsfängelsets murar.

Han hade nog sig själf att skylla för detta.

Men bakom det hela stod dock här som ofta annars en kvinna, en ond genius. Hennes namn var Sofia Dahlberg.

————

SJUNDE KAPITLET.

En brännmärkt.

Det är mer än ett halft år senare.

Våren har åter vaknat, den första späda våren med rika förväntningar, med sol och glädje.

Och »den sköna synderskan» visar sig åter leende, leende i oemotståndlig tjuskraft, som måste komma en att glömma den långa kusliga vintern med moddiga, dåligt skötta gator – detta Stockholmarens eviga plågoris – måste komma en att glömma de fuktmättade, kalla, halft tövädersaktiga vindar, som göra Stockholm vintertid till en skärseld för alla sjuklingar och en probersten för alla friska krafter.

Ja, nu var hon här, den efterlängtade!

Temperaturen steg med hvarje dag och de luggslitna vinterrockarna kröpo in med sitt elaka skvaller om den eller den egarens skrala ekonomi. Inga malätna sammetskragar, inga utsprängda knapphål, inga trasfransade fickskoningar.

Det var varmt! Temperaturen på slottet utanför Högvakten visade 24°!... I solen förstås.

Men det var i solen, som man nu mest rörde sig. Ty skugga hade man länge fått mer än nog af.

Och det var invid nyssnämnda termometer som vi se honom stanna, den där bleke, tärde, unge mannen, som skulle kunnat kallas vacker om han ej varit så mager, hyn så gulhvit, ögonen så djupt liggande och det visserligen granna, men för en man väl långa håret, så rufsigt, där det ringlade sig mot kavajens krage.

Han vek just ned denna när han *såg* hur varmt det verkligen var. Och hans skumma, inåtvända blick lyste upp för ett ögonblick när han riktade den mot solen men för att åter mulna, när han fick syn på den lilla drifvan, som ännu låg kvar i det skuggade hörnet till riksmarskalksflygeln.

De glänsande visarne på Storkyrkans urtaflor, af hvilka han nu kunde se två, pekade på tolf. Hon kunde slå när som helst, och han tog ut stegen, som om det gällt att med all hast gå in den tid, som han kanske förlorat.

Han passerade just den i kyrkväggen inmurade minnestaflan när det första slaget rullade ut i den tunna, ljusa, varma luften och följt af alla de andra, som med taktfasta mellanrum jagade på tills middagstimmen var fullt förkunnad.

Då hade han hunnit fram till den port af Börsen som leder in till Schweizeriet.

Men han stannade på den sekelgamla trappan och syntes liksom rådslå med sig själf om han nu skulle fortsätta eller ej ... Och han synade sin habit samt fann att den ännu kanske var väl sommarsval samt alldeles

för skrynklig att kunna kallas ny. Och han fann några fula fläckar på slagen, tydligen härstammande från spild punsch, samt att det ena byxknät måste hafva varit i kontakt med tjära. Han fann att de låga skorna voro delvis spruckna af torka, som skodon kunna bli om de stå obegagnade en längre tid, och så fann han, att manschetterna voro skrynklade, gulnade och sjaskiga liksom nog äfven kragen var det fast han ej kunde konstatera detta.

Men hatten kunde han betrakta. Och resultatet var icke upplifvande. Den hade fått sig en betänklig buckla tvärs öfver den runda kullen, kantbandet var delvis lossnadt och ... ja, den såg sjaskig ut äfven den ... Allt var defekt, anlupet af vanskötsel, en skylt för »mannen på dekis».

Och han var på dekis, den mannen, som vi se stå där i Börsschweizeriets port. Riktigt grundligt ändå.

Hans mage var dessutom lika tom som hans portmonnä, hvilken han tummade och kramade, där den nu låg i ena byxfickan, medan blickarna hungrigt sökte sig fast vid ingången till Solgränden, liksom väntade han att hvilket ögonblick som helst få se någon dyka upp ur dess medeltida djup.

Och nu visade sig verkligen någonting i grändens mynning.

Två kvinnor; eller var det verkligen två *kvinnor* dessa utspökade marionetter, som döko fram likt äcklande flottfläckar i ett glas rent vatten? Var det kvinnliga rörelser dessa fräcka vridningar med kropp och hufvud? Var det kvinnor, som just nu kastade fram ett uttryck, som vi ej kunna återgifva och som svuro minst hvart tredje ord?

Nej, det var *icke* kvinnor; det var sminkade, uppmålade, utpyntade spillror af något, som en gång haft rätt att kallas för kvinna, men hvilken rätt nu var förverkad, besudlad och frigifven åt det allmänna föraktet, det var lefvande kött med döda känslor för allt annat än för lifvets rent djuriska kraf.

Och mannen på dekis, som stod där i porten, han stirrade på dessa fallne liksom uslingen stirrar på någon som är sämre än han är det själf.

Han tyckte sig nästan växa och han glömde att portmonnän var lika tom som hans mage, att skorna spruckit och att hela habiten skyltade för hans misär.

De två nymferna följdes af flera; antingen flockvis eller i par, högst få ensamma. Alla buro de syn för hvad de voro och på alla lyste vårsolen lika nådigt när de svängde ut på Slottsbacken för att där endast ett hastigt ögonblick skuggas och liksom försvinna i den långa skuggan af Obelisken.

Det rungade till något genom luften.

Det lät som musik, som toner från himlen, silfvertoner som mer och mer knöto sig samman till en uppfattbar melodi.

Och dekisfiguren lyssnade. Och han kände igen den melodien. Som barn hade han lärt sig den och som barn hade han sjungit den; men den tiden låg så långt borta, att nu hvarje ton lät som alldeles ny.

Och hans läppar rörde sig; och halfhögt för sig själf upprepade han de ord, som vaknade i hans minne, orden till den salm som börjar:

Herre! signe Du och råde
Och bevare nu oss väl
Herre! Ditt ansikt i nåde
Lyse alltid för vår själ ...

Ja, denna den svenska salmbokens sista salm var det, som nu tonade mot honom från höjden, tonade med silfverklang från det gamla, härliga klockspel, som elden snart skulle härja och som sedan dess aldrig blifvit fullt ersatt, klockspelet i Tyska kyrkans förra torn.

Och det var Fredag, en Fredag med vår och sol, med vaknande hopp och vaknande lust att lefva äfven för en dekisfigur ...

Det kom för honom som skulle det ännu finnas nåd äfven för honom; nog skulle äfven han kunna bevaras – trots att han var en brännmärkt man ehuru ännu knappt mer än en yngling.

Mannen var Osvald.

Samma dags morgon hade han blifvit utsläppt från fyra månaders straffarbete på Långholmen, där han hamnat efter ihärdigt nekande. Slutligen hade han dock måst bekänna sig skyldig till groft våld mot sin fosterfader och mästare, snickaren Carl Aron Petterson i Kungsbacken. Då hade han emellertid redan setat närmare två månader på rannsakning.

Och samma dräkt han bar den regniga septembernatt, som han häktades, bar han äfven nu. Illa var han medfaren då om natten; illa hade den äfven farit i fångvårdens förvaringsmagasin; och hur kärt det än nu kunde vara att åter gå klädd som en *fri* man, att ändtligen slippa fångens hemska paltor, såg han dock, att hvem som ville det kunde se att det var något defekt med honom, att han var en som spårat ur och som fängelseluft och fängelsekost gjort gulblek och mager, hålögd och tärd inpå bara benen.

Salmen från tyska klockspelet hade slutat.

Stämningen var bruten, andakten flög bort med den sista tonen och i dess ställe fick f. d. straffången lyssna till andra ljud, pockande, gnagande ljud, som icke ville lämna honom en sekund.

Det var hungern, som talade.

Och Osvald kände redan ett och annat hugg af ånger för att han af högfärd (!) lämnat kvar de slantar, som han vid frigifvandet hade till godo för sitt straffarbete.

Alltid hade dessa nu kunnat räcka till något åt de hungrande tarmarne; alltid hade han ...

Just nu dök en ny uppenbarelse af syndens amazoner fram ur gränden.

Det var en högväxt, ståtlig varelse med rödblondt hår, rosenfärgad hy, granna blixtrande ögon och en svart sammetsdräkt, som lät hennes figurs plastiska linier komma till rätt för betraktaren.

Hatten var af sista mode och den eleganta, välsittande vårkappan visade att den helt nyligen kommit ur sömmerskans händer.

Men det var icke allt detta som lät Osvald släppa sina tankar på matfrågan, eller rättare sagdt kom dessa att taga en ljusare form.

Han såg endast i den eleganta nymfen samma kvinna, för hvars skull han nu äfven indirekt blifvit en »märkt» man. Han såg i henne endast fosterfaderns hyresgäst – Sofia Dahlberg.

En åtta à tio steg och han var vid hennes sida.

»Sofia!...»

Hon vände sig om och betraktade honom som man skulle se på ett underligt djur.

Icke ett ord hade hon till svar; icke en blick hade hon till igenkännande.

Och utan att vidare befatta sig med mannen på dekis fortsatte hon sin väg snedt öfver Slottsbacken, där nu tonerna af vaktparadens musikkår kommo Slottsmurar, kyrkmurar och andra väggytor att darra i kapp med den sprittande marschens ljudvågor.

Och »förtruppen» ringlade sig upp som en svart jätteorm, poliser, lediga gardister af alla Stockholms regementen äfvensom norska 'gutter' med de hvitbandade båtmössorna på sned, slödder från stadens utkanter, pojkar, jäntor, pigor och barn – allt i en bizarr röra och alla i takt med musiken och den marscherande paraden i hvars glänsande knappar, kaskar och gevär solen, den unga vårsolen, speglade sig och födde nya strålar af guld och silfver.

I skuggbandet från Obelisken stannade Sofia Dahlberg på nytt.

Osvald var henne hack i häl och hade ännu en gång kastat fram sitt hejdande:

»Sofia!»

»Hvad vill ni mig, karl? Låt mig vara!»

Han trädde fram alldeles under hennes ögon, spände blicken i henne och sade dröjande, liksom tvekade han på sig själf:

»Känner mamsell Dahlberg icke igen mig?»

Hon bevärdigade honom nu med en kort blick, vände därpå bort hufvudet och svarade med ett tonfall af att vara generad;

»Nej. Hvad vill ni?»

»Det är en lång historia, som vi nog icke kunna afhandla här,» svarade Osvald i det han till och med tyckte att hans röst lät främmande för honom själf.

»Jag vet mig icke ha något otaldt med er.»

»Inte heller med *Osvald?»*

Åter möttes han af en blick. Men nu var den forskande och synande. Och ändtligen utbrast hon:

»Är det verkligen du?!... Aldrig har jag kunnat tro, att en människa kan bli så förändrad på så kort tid.»

»Kort tid?»...

Det låg något af sårad känsla i hans röst, som hon dock icke uppfattade när hon fortsatte:

»Ja, det var ju nu i höstas, som det där inträffade med gubben Pettersson ... Låt mig se; i september, tror jag.»

»Alldeles! Natten mellan den 22 och 23.»

»Du har reda på dig precis du, tror jag.»

»Man *glömmer* icke sådant där. Det var *den* natten jag blef en ... Ja, du förstår.»

Hans röst hade stockat sig och det skymtade något blankt i hans ena ögonvrå.

»Asch! Var nu inte sentimental», kom det till svar från nymfen. »Du vet att *glada* gossar tycka flickorna om; de sorgsna dem ge vi på båten.»

Han betraktade henne med häpnad. Inpasset hade kommit så brutalt som en dansmelodi vid en likbår, som ett hån på ett nödrop.

Sofia Dahlberg fortsatte:

»Men eftersom du sökt upp mig, så hvad vill du?»

»Det kan jag icke säga *här.»*

»Hvart ska' vi gå då?»

Men hon afvaktade icke hans svar utan fortsatte med det generade tonfallet:

»Lämna mig. Vi träffas om en half timme på Svartmangatan eller Kindstugugatan.»

Och hon gick utan att förklara hvarför detta uppbrott skedde så hastigt samt sågs nu styra in mot gränden mellan kommendantsflygeln och kyrkan, där hon ceremoniöst besvarade en vårdslös honnör, som egnades henne af en ung uniformerad militärsnobb.

Osvald räknade minuterna sedan hon försvunnit.

Åter en half timme.

Skulle hon komma; eller var detta bara en fint af henne, att bli honom kvitt.

Såg han då verkligen så afskräckande på dekis ut, att *hon* skämdes för att sällskapa med honom; *hon*, en så'n där ...?»

Och stegen blefvo tunga som hans tankar och de forskande krafven af hans mage tystades för en stund af den känsla som han erfor af att hafva sjunkit *så* djupt, så djupt, att icke ens en nymf ville tala vid honom på öppen gata.

Borde han icke gripa ett kraftigt tag och resa sig mot en dylik skymf ?... Borde han icke visa, att en nymf i alla fall är något ännu sämre än en f. d. straffånge, sämre än den som lidit och burit straffet för sitt brott.

Och hvilket brott!

Och för *hvem* hade han begått denna handling, som satt märket på hans heder, bommen för hans framtid, bojorna kring hans fötter?

Jo, för henne, som lefde på sin vanära och som vågade visa sig i det klara skenet af denna sol, hvilken aldrig bort skänka henne ens aningen af en stråle.

Och han hetsade upp sig, blef feberhet, som en hungrig ofta kan bli det. Och han såg sig som offer för alla möjliga vidriga vindar och han *svor* på, att *henne* skulle han aldrig mer råka, *henne* skulle han drifva helt ifrån sig med en förbannelse och sedan skulle han, redan denna dag skulle han skynda till en snickare och ställa sig vid hyfvelbänken för att med nytt mod gripa tag i medlet till ernående af det sträfsamma arbetets frukter.

Mekaniskt hade han kommit till Stortorget.

Det var passbyte och en mängd poliskonstaplar ringlade sig ut ur vaktkontoret i hörnan till Svartmangatan.

Och med detta ramlade Osvalds nya luftslott.

Han fick en påminnelse om hvad han *var.* Och han tyckte att en och hvar af dessa ordningens apostlar kunde läsa rätt genom hans tunna kavaj och läsa, att det papper som han där bar i innerfickan bar stämpeln »*straffad för ...*»

Och med detta papper skulle han gå till en mästare och söka arbete!!! *Han*, som hade slagit sin välgörare; *han*, som gått lagarne inpå lifvet för en nymf; *han*, som ännu hade långholmsluften hängande i hvarje tråd af de paltor, som han bar.

Nej!

Han hade hunnit den gräns, öfver hvilken samhället *aldrig* släpper sina svarta får.

ÅTTONDE KAPITLET.
»**Den där natten, som ...**»

Han gick af och an på Svartmangatan.

Då och då försökte han uppfånga en skymt af Tyska kyrkans urtafla, men de höga gammaldags husen – med anor från stadens födelse – stodo så tätt, att han endast med möda kunde uppfånga en rand af himlen, där den blänkte fram mellan taken.

Som en smal, blå flod ringlade sig denna himmel mellan stränder af starkt sluttande tak; en ljusblå, solmättad flod, i hvilken en och annan förbiseglande molntapp verkade lösslitna isflak.

Också detta en bild af att vintern var drifven på flykten, att isbanden brustit, att ljuset segrat och att nu ändtligen skulle man efter långa, mörka dagar med tung luft, moddiga gator, asthma, rheumatism och andra dylika plågoris få andas luft, hög, ren, ljus luft, få bada sig i solen!

Och där från det öppna vindsfönstret – kupan fem trappor upp under mögladt taktegel – där helsades våren af en fågelsångares fulla strupe, hvars ögon dricka sig halft blinda af allt det sköna ljus, som nu bjudes honom, kastas mot honom i reflexen från den gamla kyrkans delvis glänsande koppartak och koppartorn.

Och han, som går där nere bland alla de andra, likt krälande, mörka hadesskuggor på botten af en jättedjup vallgraf, han hör kanariefågelns sång, och han lyfter sina blickar för att betrakta den sjungande fången ...

Åter rycker han till.

»Fången! Fången!...»

Hvad det lät hemskt detta ord. Aldrig hade han tyckt det som nu.

Och han gjorde sig en ram till detta begrepp af en släpande, trälande, utmärglad, gulblek individ i grått med fängelseanstaltens stämplar och nummer på hvarje plagg och med ...

Nej; han *ville* icke fortsätta ...

Och han började svagt gnola en melodi hvad som helst, en serie toner utan samband med något, som han

förr kunde hafva hört, men hvilka dock slutligen öfvergingo till en sats ur den marsch med hvilken vaktparaden nyss tågat in till högvakten.

Därmed kom det äfven för honom, hvarför han gick här och spånslog midt på blanka förmiddagen.

Han hade slöat till ett tag af hunger, och tankarna arbetade förvirradt eller arbetade inte alls.

Det var ju på *henne* han väntade, henne, som gifvit honom den knuff, hvilken kommit hans fötter att slinta ut på det farliga sluttande planet ...

Det var ju på *henne* han väntade, på hetären, nymfen, systern till alla de där andra, som rullade upp och ned i Solgränden och där han visste, att han måste träffat henne denna dag såvida hon ej legat sjuk eller var insatt på – tukthuset.

Och detta var nu hans *enda* bekantskap, den *enda*, till hvilken han vågade vända sig, utan att känna sig sjunka genom jorden af blygsel och vanära.

Detta var således det enda band, som ännu – ehuru så uselt och svagt och nedsudladt – höll honom kvar vid det lagbundna stora samhället, som skulle spottat honom i ansiktet eller sprungit undan för honom som hade han varit en skabbig hund, om man finge se, hvilka frejdepapper *han* hade att komma med!

Men *hon* gick ännu jämförelsevis fri; *hon* hade ännu icke rönt vanäran af att buras in på en straffanstalt, på *hennes* betyg funnos inga anteckningar, som kunde ge anledningar till att man kastade henne på dörren.

Nej hon var alldeles fri från något sådant.

Icke ens ordningspolisen hade haft något otalt med henne mer än en enda gång; den första, då hon blef, hvad hon var.

Hon var ordentlig – ja, det vill säga icke olagligt oordentlig ...

Hon betalade hvar och en sitt – ja, hon var till och med generös.

Och hon hade *råd* att vara generös.

Herrarne, många rika karlar – som samhället såg upp till som till sociala ljus – köpte ju hennes kärlek för rödan gull – hederliga aktade män, som ingen hade eller vågade ha ett ondt ord om ... Ja, af dem fick hon sina pängar ... Trashankar ha intet att ge.

Och då var det ju rätt ...

Inte skulle *han* som kom från *Långholmen* sätta näsan i vädret för den saken.

Han borde till och med vara riktigt tacksam, om hon nu ville ta sig an honom, ge honom ett handtag, en slant; ja, bara *något*, så att han icke längre behöfde gå här med helveteskval utanför källaren i 'elfvan', från hvilken matoset höll på att göra honom galen.

Men tänk om hon inte kom!

Tänk om hon inte skulle hålla ord!

Hon hade helsat på en ung, ståtlig militär, också han en ärans man naturligtvis, fast han inte kunde vara blind för att Sofia Dahlberg var vacker.

Kanske hade han tagit henne med sig, fast han inte först syntes animerad af att möta henne, hvilket ju vore ursäktligt – ty *något* måste man väl ändå hålla på sin värdighet midt på ljusa dagen!

De hade kunnat möta hvarandra i en gränd.

En droska, ett utvärdshus ...

Ja, hon var verkligen för behändig den där Sofia med sin vurm för utvärdshus. Det hade han hört henne säga flera gånger; och så ändtligen fick hon honom med sig ...

Ack, att han icke gått! Hur mycket hade icke då kunnat vara annorlunda; med säkerhet hade han varit gesäll och ...

Han höll upp sin vänstra hand.

En tår, en brännande tår som af smält vax, föll ned på dess ringfinger just där han nu *kunnat* ha den glänsande symbolen på sin och Lovisa Dorotheas lycka ...

Så där ja!

Blef han nu sentimental igen.

En sentimental f. d. långholmare!... Nej, fy f-n!

Han svor till helt högt och en hamnbuse, som just kom ut från krogen vände sig mot honom sägande:

»Mena'ru *mej*, din ...»

Resten hörde inte Osvald. Han hade dragit sig in i den så godt som nattsvarta porten till 'tian'.

Och där stod han själf i mörker och fixerade en och hvar, som passerade den lilla rektangulära ljusfläcken midt för honom tills en droska körde fram och stängde utsikten samt manade honom att välja en annan observationspunkt så att hon ej skulle undgå honom, när hon kom – *om* hon kom!

Det var Strömboms droska, som hela Stockholm kände till, bråkmakaren, processaren, husskojaren Strömboms droska, som i timmatal kunde hålla utanför en källare, specielt här utanför 'Hoppet', där han hade sitt högkvarter.

Ja, det var en fin karl, en man med pängar; han kunde göra hvad han ville. Och det tycktes äfven hans fina sällskap kunna göra, herrn med den nya vårrocken och den glänsande cylindern, som nu helsade på Strömbom. Det var till och med en adelsman, en friherre, en baron von Plomgreen, som särskildt gjort sig bekant för att med våld fritaga anhållna kvinnor från polisen.

Han var en kameliadamernas riddare sans peur et sans reproche, som det visst hette efter hvad Osvald ville minnas.

Ja, båda dessa voro *fina* karlar; det hade Sofia intygat, generösa karlar med stinna plånböcker och sjubbskinnspälsar, och guldklockor, och fransk parfym på sidennäsdukar, och ...

Men det var då också underligt hvad hon dröjde.

Nu slog hon ju ett, eller var det kanske half två?

Han kunde icke minnas att han hört några förslag till det som slog.

Och han sneddade öfver gatan mot kryddboden midt för gamla medeltidskrogen 'Brasan' med det lustiga sandstensornamentet öfver porten.

Det skulle föreviga en sann händelse, minnet af en straffscen mellan en man och en kvinna från medeltiden.

Dessa kunde icke sämjas, utan lågo jämt i träta med hvarandra, störande de goda borgarnes frid både dag och natt. Och då dekreterade domstolen – sedan denna husfridsfråga hunnit så långt – att parterna skulle förenas med en kedja kring deras halsar. Mellan dem skulle tändas en *brasa* – hvaraf källarens namn – och den hvilken kunde draga den andra i elden och sålunda bränna sin motpart till döds – den skulle vinna målet!

Ja, detta kom för Osvald; och käringen fick Lottas drag och af stengubben blef det Carl Aron, hvars hjärta ju måste ha varit utaf sten, åtminstone den natten då det hände att ...

Så där! Åter samma kapitel ... Alltid samma slut, hvart och hur han vände sig.

Den där natten, då ... Den där natten, som ...

Och så *hon* förstås, Sofia Dahlberg! *Hon* skulle alltid vara med.

Och nu *måste* hon vara med ... *annars* ...

Fördömda matos!!!

Hvarför skulle en utsläppt straffånge ha lukten kvar? Ja, öfver hufvud taget; hvarför skulle han alls ha behof af föda, han som alla andra?

Detta var ju endast en helvetisk fortsättning af det straff, som han ju hade papper på – ha, ha, ha, hvilka papper! – papper på att han *tjänat ut!*

Nej, nu gick det verkligen för långt!

Det var ju half tu hon slagit.

Och ingen Sofia Dahlberg ... Och ingen slant till mat ... Och ingenting till natten, som nog skulle bli kall, kall och bitande som en vårnatt kan vara det i Stockholm. Han stirrade framåt Stortorget med en drunknandes blick, då ingen hjälp står att finna.

Tusen förslag dansade nu i hans svidande hjärna. Men alla de tusen körde upp och gingo i spillror mot det ref, som var hans – å Långholmen stämplade betyg!

Ingen skulle ta sig an honom!... Ingen skulle vilja ha honom ens i sitt sämsta uthus öfver natten! Ingen!

Och det kom för första gången för honom att –

Långholmen var det enda som stod honom åter – bara ...

Han kunde ju på nytt öfverfalla någon, hvilken som helst; ja, knifskära någon.

Hvarför icke rent af *mörda* någon???

Då hade han *hem och försörjning för lifstiden!*

Lifstiden ?... Ha, ha!... *Lifstiden!*

Det lät ju riktigt lustigt det där ordet; en tid som räckte *hela* lifvet; inte bara *fyra månader*, som han fick för att han, *den där natten, då* ...

»*Ah!*... Hvad som helst!» skrek han till som en galning, skrämmande ett par i rännstensfloden lekande barn ... »Hvad som helst! *Allt*, bara jag nu icke äfven blir *tjuf!*»

Men skulle hon verkligen svika honom? började han på nytt sitt advocerande för det allt blekare hoppet.

Hon hade ju svurit honom så dyra eder, hon hade ju själf bekännt hvad hon var och hon hade ju sagt, att ingen, ingen annan man i hela världen var henne kär mer än han.

Och det var ju för hennes skull han var hvad han nu var.

Detta *måste* hon veta, *måste* hon känna, om det nu fanns andra känslor inom henne än törsten efter guld!

Och guld hade hon ju; och mer fick hon ju. Bara en blick, ett leende ... och börsen fylldes.

Han skulle kunnat lefva som en prins hela året på hvad hon kunde omsätta på ett par tre dar, när hon satte den sidan till.

Och den där natten, som ...

Han vände sig häftigt.

En mjuk hand hade lagt sig på hans ena axel och en röst, hvilken lät för honom som musik, hördes säga:

»Jag blef hindrad, men kom ändå, som du ser ... Nu bjuder jag på middag nere på Freden.»

NIONDE KAPITLET.
En middag på 'Freden'.

Osvald stirrade på Sofia Dahlberg med häpnad.

Var detta verkligen hon?

Var denna kvinna verkligen samma en, som för en timme sedan ungefär lämnat honom att tro och hoppas hvad han ville om ett löfte, som ju ännu kunnat vara bara ett löfte.

Var det verkligen Sofia Dahlberg, som svurit att hon icke älskade någon annan man i världen än honom, än Osvald, än den, som offrat hela sin framtid för hennes skull, för att likvidera ett skymfligt ord, som man vågat slunga honom i ansiktet om henne?

Så full af helsa hon såg ut att vara.

Så hennes kinder glödde och skiftade från skärt till djupaste rödt.

Så hennes ögon brunno.

Hela floder af lifslust välde ut ur den blick, som nu åter träffade honom när hon, skrattande så att hela de glänsande tandraderna syntes, brast ut:

»Hur är det fatt, lilla Osse? Har du frusit fast här i skuggan medan du väntade? Hvarför ställer du dig icke i solen?»

»Solen?... Solen *här?*... Har solen väl någonsin skinit på denna gata?»

»Se så! Fantisera inte nu, utan kom. Det är en hel del, som jag skulle vilja tala med dig om ... Och så är jag hungrig; förbannadt hungrig!»

Han ryckte till.

Det var nu första gången han hörde henne svära. Så hon hade nu lärt sig det också af de andra.

Men hvad angick nu detta honom? *Han* hade väl ingenting att berömma sig af.

En kvinna som svär, är väl icke sämre än en karl som nyss kommit ut från Långholmen; till och med riktigt fina damer svuro; det hade han hört när han en gång var hos grefvinnan ... stjerna och reparerade en gammal antik kista ... Och de rika käringarna på Munkbron svuro, och hans fostermor, Lotta, hade svurit innan hon blef religiös – ja, sedan också – fast i misshugg, då hon blef arg på sin Carl Aron.

Så för den saken kunde väl också Sofia svära; hon var ju förresten en så'n där ...

»Kom nu! Att grubbla borde du väl haft tid med på Långholmen!»

Åter ryckte han till. Foten, som lyftades för att taga ett steg, sattes på nytt ned i den tunna issörjan.

Hon vågade alltså! – – –

Hon drog sig icke för att kasta honom denna förebråelse midt i ansiktet!

Hon kände icke, ville icke känna eller låtsades icke göra det, att detta ord Långholmen var ett mördande hugg mot den gnista af tillförsikt, som ännu fanns kvar inom hans bröst.

Och detta första hugg skulle han få af *henne!*

Han ville svara. Men det var som om en osynlig jättes hand gripit tag om hans strupe likt den där natten, då ...

»Djäflar!» skrek han till.

Sofia Dahlberg svarade med ett skratt, ett underligt skratt, som trängde genom märg och ben.

Och som i detsamma en ordningens väktare passerade upp på Kindstugatan och väckt ur sina meditationer fixerade dem där de stodo – hetären och f. d. långholmaren – drog hon honom helt lätt i armen vände sig mot konstapeln, som närmade sig, betraktade honom med en fräckt leende blick och sade:

»Den här gossen sköter *jag.* Han svär för att han icke fått någon middag.»

Och Osvald tålde detta.

Ordet middag alldeles plattade till den atom af själfkänsla, som ännu fanns kvar hos honom.

Middag!

Det skulle ju således bli äta af!

Hon ville verkligen hjälpa honom, hjälpa honom med mera kanske än middag.

Hvad skulle det nu tjäna till att bråka? Hvarför skulle han inte blunda?

Han var nu slagen till den slant, han var, en ettöring eller kanske något riktigt kinesiskt litet mynt, någon

raritet för samlare af kuriosa.

För nog var han kuriös, abnorm, vansinnig, som lät beskydda sig af en nymf mot *polisen* och för något som icke var något, ett tomt ord på sin höjd, ett löjligt utbrott af en kraft som icke existerar hos honom.

Och han följde henne, som barnet följer sin sköterska.

Men hvilket barn och hvilken sköterska!

* * *

De sutto på Freden, den gamla källaren från Bellmans dagar.

Hon var en moderniserad Ulla Winblad – kanske något ännu sämre.

Han var – – – ja, hvad var han egentligen? – I Bellmans galleri kan man ej finna hans motsats.

Men på Freden sutto de denna vårmiddag, längst in i ett hörn vid gränden, Packhusgränden, som ännu icke var alldeles kaf mörk, tack vare solreflexerna från Svartbrödramunkarnas f. d. kloster, där uppe i den tvärsvängda, branta Bennichebrinken.

Och en flicka i modern parure serverade deras smörgåsbord, *extra* sådant, såsom Osvald fått Sofias order att beställa.

Och rätterna kommo, den ena assietten efter den andra med delikatesser, som han icke sett skymten af hvarken förr eller senare än den natten, då ...

»Nej, men se då på, hvad du gör!»

Han tog fumlande upp det slipade höga bränvinsglaset, som han – åter anfäktad af den pinande lusten att alltid komma igen till samma tema – råkat att af pur nervositet kantra öfver i en läcker *à la daube.*

Och han kände att han rodnade som en skolpojke, när han försökte ursäkta sig med några ord, hvilkas innebörd han med säkerhet skulle fått svårt att förklara om man nu bedt honom om detta.

Men det gjorde ingen. Och han försjönk i ett slags resignation, med blickarne stelt och slött fixerade på skiftningarna af den gröna, fyrkantiga geneverflaskan, som ju mer han fixerade den växte allt högre och högre till en genomskinlig glimmande skorsten till hvilken hans inbillning lade basen i helvetet.

»Slå i helan!»

Han spratt upp med en rysning.

»Slå i din döfnicke! Och så ska vi se efter på matsedeln; jag är hungrig som en varg; drack ett glas munk nyss nere på Bährs kafé ... Ja, se inte så hotande ut för det ... En s. k. vän, du förstår. Han är från Strängnäs. Rik knös ... Ge mig en blandare! Hälften genever.»

»Nej, skål Sofia!»

»Skål!»

Som en flod af eld rann bränvinet ned för hans torra strupe, som nu ett halft år ej smakat annat än vatten och den mjölk, som man består en straffånge.

Och han tog ännu en sup på Sofias uppmaning:

»Du kan behöfva det, så får du bättre hy! Glaset fullt!»

Det blef en stunds paus, en kort pinsam tystnad under hvilken det syntes att båda hade något att säga hvarandra men utan att finna det lösande ordet.

Gafflarna klirrade till då och då när Sofia plockade på assietterna utan att komma sig för med att uppfånga något af all denna läckerhet, som burits fram på den snöhvita duken, som ännu hade lukt af att vara nymanglad.

Osvald rörde icke ens sin gaffel utan höll den med tafatt stelhet mellan sina lätt darrande fingrar, hvilka ännu buro spår af limburkarna i straffängelsets snickareverkstad, där han länge fått stå i med långt hårdare arbetsdagar än han någonsin haft det hos Carl Aron Pettersson.

Men blekheten på hans infallna kinder drog sig allt mer undan för verkan af det gift, som hans kropp nyss mottagit. Det kom öfver dem en lätt skiftning af rödt, som gjorde att han redan såg piggare ut. Och det nyss halft stelnade blodet i hans ådror hade gradvis ökat i fart, så att han nu

verkligen kände något af en vaknande tillfredsställelse, något af en viss säkerhet, som sakta smög sig öfver honom och kom honom att andligen gripa ett ännu kraftigare tag i lifvet än han gjort på mången ond dag. Och utan att han ens märkte det själf ställde sig de rufvande minnena af hvad som varit samt

de i svart klädda tankarna på hvad som kunde komma allt mer i skymundan liksom hade de känt, att de nu icke mer hade öfvertaget.

När han så utan att säga ett ord lyfte handen för att än en gång fatta geneverflaskan och slå i en tredje sup åt sig, fann Sofia tiden vara inne att bryta denna stela pantomimiska scen.

»Du skall väl äta något till», sade hon. »Inte duger det att bara supa ... Är du inte hungrig?»

»Inte värst», svarade Osvald. »Men det kommer sig antagligen af att det nu är för mycket af det goda.»

»Tycker du det? Jag för min del skulle gärna vilja ha ett par assietter till.»

»Du har ju inte smakat hvad som finns.»

Hon lutade sig fram mot honom, lätt stödjande sig på ena armbågen. Och hennes blick sänkte sig i hans, när hon halft hviskande svarade:

»Har du aldrig känt, att just det som man inte har, längtar man efter mest? Just det man icke kan få, det vill man helst ha.»

Det låg ett så egendomligt tonfall i dessa ord, att Osvald kände hur blodet steg upp mot hans panna.

Hvad menade hon?

Var det en ny anspelning på att han redan några timmar förut ännu var *fånge* och att han som sådan med nervös oro räknade hvarje stund som förde honom närmare friheten?

Var det detta hon menade?

»Nu till exempel», fortsatte hon, »finns icke stufvad lake här på matsedeln ... Och jag är galen i den rätten. Och kaviaren, som står där, är inte äkta, fast jag bad att få sådan ... Ser du, därför har jag inte någon matlust.»

Hon tystnade en stund utan att fästa sig vid den blick af oförställd förvåning som mötte henne från Osvalds ögon. Men hon hade märkt hans rodnad och hon fortsatte:

»Inte är du heller mannen att krydda min aptit ... Du är för tafatt; du är för tyst och du sitter ju där så stel som en likbjudare ... Och du som var så munter af dig förr. Jag trodde att vi skulle få riktigt roligt i dag. Hvad surar du för?»

Och detta kan *du* fråga», svarade Osvald i det ruelserna öfver ett förfeladt lif på nytt kastade sig öfver honom och höggo honom med obeveklig grymhet i hans hjärta, på samma gång han fortfarande kände häpnad öfver denna kvinnas ringa medlidande, absoluta frånvaro af ett tröstande ord, men obegränsade kraf på att njuta och bli road ... »Vet du då ej hur jag fått lida; har du då alldeles glömt den där natten, då ...»

»Se så! Se så! Lugna dig! Inga scener, jag ber!» afbröt Sofia hans upphetsade ord. »Flickan där borta vid kassan glor ju på oss ändå som vi skulle vara ett par underdjur ... Var lugn! Var som jag.»

»Det kan du säga, som ingenting försökt af hvad jag fått genomgå.»

»Det vet du så litet, hör jag. Och inte tänker jag heller beklaga mig för dig ... Jag begär endast att du skall vara treflig ... Icke en tungus ... Hvad surar du för ... Att man blir fast för slagsmål, är väl ingenting att dränka sig för. För så’nt har finare karlar än du råkat ut. Ser du, det är *det* som är skillnad på att vara långholmare och långholmare ...»

Han hade bleknat. Än en gång detta ord från hennes mun.

Ville hon håna honom också, efter allt detta oerhörda, som hade händt? Håna honom upprepade gånger! Och ville hon därmed göra det ännu svårare för honom att bära den frihet, som redan blifvit honom en förbannelse?

Han hade dessa frågor på tungan, men hon förekom honom med att fortsätta:

»Gubbstuten fick hvad han behöfde. Det var bara synd, att du inte gaf honom mer. Men hvad som fattas, skall han vid tillfälle få af mig.»

»Af *dig?* Hvad i all världen menar du?» utbrast Osvald i det nyfikenheten hastigt tog öfverhand öfver hans svårmod. »Inte har väl Carl Aron gjort dig något, som kan ge anledning till, att du vill honom något illa?»

»Jo, mer än tillräckligt», svarade Sofia i det hon nu var i full fart med att förse sig af smörgåsbordet. »Visserligen tror jag att det är käringen som satt upp honom. Men i hvilket fall som helst har han visat sig värd en näsbränna, som han skall minnas länge ... Och det är du, som skall hjälpa mig.»

»*Jag?!* Är du från vettet?» utropade Osvald med en häftighet, som han genast själf fann vara oförsiktig, när han såg kassörskan med intresse böja sig fram öfver disken.

Och han fortsatte i det rösten sänktes:

»Menar du verkligen, att *jag* skulle ... Tycker du inte att jag fått tillräckligt af att taga ditt parti?»

Hon kastade en hastigt forskande blick på honom när hon svarade:

»Det var din egen dumhet. Hvarför skulle du bry dig om, hvad han kallade mig för ... den där ... ? Han är ju för resten aldrig nykter.»

Hörde han verkligen rätt? Var hon verkligen så absolut likgiltig för hvad man kallade henne? Hade hon

alldeles bitit hufvudet af all skam?

Och i så fall; för hvem hade han då gifvit sin hela framtid och sin en gång drömda lycka till spillo!

»Jo, ser du», fortsatte hon. »Det är inte hvad man kallar mig för, utan hvad man *gör* mig, som kan väcka min tacksamhet eller mitt raseri ... Och nu har den ynkryggen verkligen tillåtit sig att spela mig ett spratt, som jag icke skall glömma ... Jag vet, att det är han, fast käringen står bakom ... Och hvarför man gjort detta är naturligtvis för att kunna plocka mig mer än man redan gör ... Jag hade just en annan lägenhet på förslag; som var mycket bättre och mera ogenerad; just som jag vill ha den. Det är vådligt svårt att få tag i en sådan, skall jag säga dig. Nåväl! Genom tissel och tassel som gubben Pettersson hade med min tillämnade värdinna, en enkefru med en egen liten kåk på Lutternsgatan och ett alldeles ensamt hus in på gården – blef jag nekad att flytta in. Orsaken har jag själf sedan spårat upp. Pettersson har förtalat mig och sagt, att jag vid minsta anledning skulle bli vräkt från de rum jag hyrde af honom. Det där och åtskilligt annat har händt medan du suttit inne. Och nu kan tiden vara lämplig att ge honom en näsbränna, så att han får se, hvem som skall flytta, när det kommer till kritan; han och käringen eller jag.»

»Men jag förstår verkligen icke ändå», svarade Osvald i det hans blickar nu flögo öfver matsedeln. »Hur menar du?»

»Hör på! Det är snart den första april. Då är det kvartal och då ska’ dom betala sin hyra. Jag betalar på månad, som du kanske vet. Om man nu kunde arrangera det så, att *jag* kunde få lägenheten *ensam.* Det vill säga, kontrakt med *värden* får jag nog inte, för det drar nog Peterssonskan försorg om. Men jag skall skrifva ned till en kusin, som jag har i Småland. Hon och hennes man – som är ett riktigt kräk – kunna resa hit upp och hyra i sitt namn och jag sedan af dem.»

»Men hvarför skall du just bo där?»

»Begriper du inte, att det är svårt för mig att få rum, om man får reda på mig närmare? Jag har nog hört mig för. Men på det viset som jag nu nämt skulle det kunna gå. Jag har ett visst papper som skall knäcka honom nu när som helst beträffande pängar till hyran. Men för att få undan honom en tid, vore det inte illa, om han kunde komma in på ett sjukhus. Begriper du?»

Osvald kände en rysning genomila sina lemmar.

Det var således till detta hon behöfde hans hjälp.

Men mot detta reste sig genast med all styrka den bättre delen af hans jag, och han kände – eller trodde sig rättare känna – att till ett dylikt nidingsdåd skulle han ej, hvad som än kunde hända, låta förmå sig. Till ett lömskt öfverfall mot en gammal man, som ej kunde försvara sig, därtill ville han icke bruka ens de krafter, som nu stodo honom åter efter det tärande fängelselifvet. Han och gubben Pettersson hade gjort upp sitt mellanhafvande, och han såge helst att han aldrig mer mötte den man, som så hjärtlöst gifvit honom till pris åt fördärfvet till straff för något, som till och med rådmannen i den rådstufvuafdelning där han dömdes, ansåg vara våld, begånget under rusets ingifvelser, ehuru den hätske snickaren låtit påskina att våldsverkaren vid tillfället ej var mer ankommen än att han godt visste hvad han gjorde.

Detta föranledde också att straffet förvärrades. Men trots allt ville Osvald icke nu låna sig till en neslig hämnd.

Det var som om hans bordsgranne skulle hafva läst dessa hans tankar. Hon hade uppmärksamt observerat honom, och ett drag af hån lägrade sig ett ögonblick kring hennes sinnligt krökta läppar.

Men så med ens brast hon ut i ett bullrande skratt och sade:

»Du är naiv; ja, naiv som en skolpojke! Du förstår väl, att jag skämtar med det där om gubben och sjukhuset ... Men det säger jag, kunde jag komma åt lägenheten för egen del, så nog skulle både du och jag få det bättre då alltid.»

Hon dröjde en stund och en lurande blick syntes fortsätta med tankeläsningen. Och hon tyckte sig märka, att de sist sagda orden framkallat ett skimmer som för en sekund lyste upp hans drag.

»Ja, då skulle du få bo hos mig, hade jag tänkt; d. v. s. du skulle liksom hyra verkstaden af mig och annars bo hvar du ville ... Ja, till och med en ännu galnare idé, har kommit för mig ett par gånger medan du har varit borta ... Och vet du hvilken?»

»Nej», svarade Osvald tonlöst, utan att våga möta hennes blick, liksom han i denna väntat att få se något som skulle förinta honom under hennes farliga vilja och få honom att begå hvilka dårskaper, hvilka samvetslösa brott som helst.

Och hon såg sitt öfvertag. Hon såg, att motståndet skulle bli mindre, än hon kort förut hade trott, bara hon nu fortsatte i samma stil, som hon senast anlagt.

»Det är dock», tänkte hon, »bäst att icke skjuta bort allt krutet på en gång.» Och därför kastade hon om sägande:

»Men från det ena till det andra. Hvad skall du ha på matsedeln? Det finns rökt lax, ser jag. Och så ta vi ... ja, ta hvad du vill; jag skall ha lax och se’n någon läcker kötträtt ... Mamsell!»

Den serverande kom med dröjande steg och syntes icke alls göra sig någon brådska med att betjäna sina gäster, trots att dessa voro de enda, som nu funnos i hela matsalen. Och hon betraktade både Sofia och Osvald med blickar, i hvilka en fysionomist skulle hafva funnit förakt och kanske något af högdraget hån.

»Hvad skall det vara?»

»Rökt lax för två!» dekreterade Sofia Dahlberg med obesvärad vana. »Läckra bitar! Hör hon det! Och så ... Nej, vänta nu tills jag sagt till!... Så skall jag ha färsk renstek ... Kanske du också vill ha renstek?»

Frågan ställdes till Osvald, som svarade med en tafatt och stum böjning af hufvudet.

Sofia Dahlberg fortsatte när serveringsflickan åter syntes vända dem ryggen:

»Det var då sjutton hvad hon har brådt! Vi ska’ ha’ en flaska vin också!»

Den tilltalade vände sig om och svarade näsvist:

»Hvad ska’ de’ vara för vin. Vi ha hundradetals sorter.»

»Ge oss en flaska rhenskt till att börja med; Hochheimer!» svarade Sofia Dahlberg öfverlägset. »Och till köttet skall ni lägga en halfva – nej, ta en hela – champagne på is.»

»Hvilken sort?»

Tonfallet blef mera undfallande, liksom hade servatrisen trott sig bedöma fel, när hon fixerade sin mening om hvilka gäster hon hade att servera.

»Mamsell kan ge oss en flaska Mumm; men *äkta.*»

»Hvad skall du med så mycket vin till?» sade Osvald när tjänsteanden försvunnit.

»Vin, det ger styrka min gosse. Och om någon syns du behöfva stärka dig ... Förresten; det vi inte vill ha får stå kvar. Den där nippertippan tar nog reda på det innan det kommer så långt som till köket. Så’na där ä’ inte ett dugg bättre än vi, fast det sker i smyg ... Men hur var det jag sa’? Talte vi inte om en verkstad? Eller kanske du ännu icke vågar börja på egen hand?... Du har kanske icke alls lust att fortsätta med snickeriet?»

»Hvem tror du skulle vilja ha mig i sin verkstad efter hvad som händt?» svarade Osvald, men utan att man längre af hans röst kunde höra någon återklang af smärtfyllda känslor.

Han talade lugnt och behärskadt och hans blick var icke längre skygg och orolig. Mod näringen och alkoholet hade han vunnit en falsk spänstighet, på hvars äkthet han åtminstone själf tycktes lita. Och han fortsatte:

»Nej, ingen vill ha mig ... Hade jag bara pängar, skulle jag ge mig i väg.»

»Hvart?»

»Till Amerika förstås. Det är ju det vanliga.»

»Nåja! Den idén är kanske inte så illa», svarade Sofia Dahlberg efter en stund. »Jag skulle inte själf ha något emot att göra dig sällskap; men pängar måste man ha, förstås!»

»Ett par hundra kronor skulle räcka för oss båda.»

Osvald sade detta liksom mer för sig själf och redan inne i den föreställningen, att Sofia menade allvar med de förslag, som hon låtit glimma fram liksom skenet af ledfyrar, då tjockan någon stund lättar på å en grundfylld fjärd.

Och hans falska säkerhet växte sig allt starkare, när han nu direkt vände sig till henne sägande:

»Ja, två hundra; på sin höjd tre ... Och i Amerika är man sedan som en ny människa; allt det gamla är glömdt; ingen känner ens föregående. Och vill man bara arbeta, så kan man lättare slå sig fram där än här. Har du lust, så kunna vi resa när som helst.»

Hon gaf honom en ironisk blick när hon svarade:

»Har du pängar då?»

En skopa kallt vatten skulle icke hastigare kunnat släcka den nya lifsbrand, som flammat upp inom honom vid tanken på att kunna få lämna den plats, där han tyckte, att en hvar läste hans vanära som i en för alla uppslagen bok.

Han sänkte hufvudet, och gaffeln med den läckra, rökta laxen sjönk ned på tallriken, som om handen ej egt kraft att föra den till munnen.

»Se så! Sura inte till nu igen. Nog blir det bra med det där. Du skall inte vara så häftig på gröten ... Skål!»

Och hon höjde det gröna glaset med det gnistrande, guldskimrande vinet, som mousserade med ystert hoppande pärlor, af hvilka några stänkte honom i ansiktet, då han mekaniskt höjde glaset för att besvara den frikostiga nymfens skål.

Och vinet värmde honom, gaf honom en underlig känsla af att lifvet ändå kunde vara värdt att lefva och att det ännu vore idé att slå ett slag.

Han började se saken med hennes ögon.

Hon hade verkligen rätt ...

Inte vore man en missdådare för det att man suttit på Långholmen af den orsak, hvarför han kommit dit.

Hade ’gubben’ icke varit så fördömdt hämndgirig, som han var, skulle hela affären kunnat stanna vid enkelt fängelse, ja, till och med vid böter, som för vanligt slagsmål.

Och hon hade verkligen rätt ... *Något* borde gubbrackarn allt ha’ för sin kitslighet ... Naturligtvis icke lemlästning; men en näsbränna, som han borde minnas länge.

»Nå, hvad tycker du om det här vinet?» föll Sofia in, afbrytande hans tankar.

»Skönt! Jag tar ett glas till.»

»Tag två du. Buteljen är vår. Och jag för min del tycker nästan mer om rhenskt än champagne.»

Nå det kunde då inte Osvald sätta sig in i. Ty vin hade han aldrig druckit förr än han blef bekant med Sofia Dahlberg, som syntes vara kännare. För sin del tyckte han dock att rhenskt vin var för surt. Men nog blef man ’glad’ af det; detta kände han redan.

Och denna känsla liksom stegrades af, att han nu såg äfven champagnen komma på bordet, bäddad bland isen i den glänsande nysilfverkylaren, som en underlig svartgrön kägla med guldhals och guldhufvud, ett hufvud deladt i klyftor, som verkade något af skalad apelsin ...

På ett tecken af Sofia Dahlberg sprang korken i taket med en kraftig smäll. Och den glänsande, pärlande drycken – vinernas kung – rann i frustande kaskader ned i de gammaldags, höga champagneglasen, hvilka bräddades med gnistrande, porlande skum.

Det var icke första gången som han och Sofia Dahlberg drucko champagne tillsamman.

Men aldrig förr än nu hade han känt den sällsamma verkan, som detta vin kan alstra på ens hela fysik, ja, äfven på hjärnans funktioner.

Han tyckte, att hela världen lekte för honom och han bara förvånades öfver, att han ens en minut kunnat se tillvaron så svart, när han ju nu var fri, absolut fri, var sin egen herre, som hvarken den eller den mästaren skulle våga att säga ett knyst åt.

Och det var under denna sinnesstämning som han själfmant kom fram med just det, som fresterskan ville ha’ fram när han sade:

»Det här skall du inte ha gjort för inte, Sofia! Beror det på *mig*, så nog skall du komma åt Petterssons lägenhet för egen del. Det har du min hand på ... Tusan så lifvat att få se patrasket, när dom fockas i väg ... och verksta’n tar jag. Där skall bli fart, må du tro!... Djäkla fart; fina arbeten, som man kan förtjäna något på; så’na med bildhuggeri ... för jag kan de’ också ... Man *föds* till *artist*, ser du ... *gesäll*, det kan hvem som helst bli ... och *mästare;* ja hvad tusan kan dom?... Vara oppkäftiga och slåss när de orka på en ... och supa ... och gräla med käringen. Och den där Lovisa Dorothea, hon är af samma ull. Ser världen för smått. Nej, *du* har ta mig f-n hjärtat på rätta stället! *Vi* ska’ kunna göra något för framtiden ... för den *glada* framtiden ... och gubben skall ta mig ...»

»Tyst!» afbröt Sofia med en blick af oro mot disken. »Du talar för högt. Det angår inte andra, hvad vi göra upp mellan oss. Men tack skall du ha. Jag är glad, att du inser ditt eget värde. På mej kan du lita som på dig själf. Skål Osse! Nu ska’ vi göra upp och se’n gå vi till Berns och dricker kaffe ... Ä’ du me’ på den?»

»Visst sjutton är jag me'!... »

Hon böjde sig mot honom och fortsatte hviskande i det hennes blick sänkte sig i hans druckna ögon:

»Och se'n ... Jag behöfver bara säga dig, att i kväll är Petterssons inte hemma! Dom ä' på Lidingön hos käringens syster och komma nog inte hem förr än sent i natt.»

TIONDE KAPITLET.

En misstänkt.

I Berns sutto de en timme senare på läktaren utanför 'Röda Rummet', den tidens artiststamhåll par preference.

I de små glasen glimmade likör, smaragdgrön chartreuse. Och glasen tömdes tidt och tätt.

Båda hade detta rödbrusiga och dästa öfver sig, som följer af starka middagar med mycket vin. Och tonerna af den Meissnerska orkestern – då ännu ung, men icke mindre populär än nu – ljödo säkert förgäfves för dessa moraliskt skeppsbrutna, af hvilka han redan gifvit sig henne fullt i våld.

För skammens rodnad fanns icke längre ens en liten fläck på hans kinder.

Hvad alla andra kunde se, det nämligen, att han nu satt där som en alfons, som en riddare åt en lastens prästinna, detta såg icke han, för detta hade hans blick grott igen, och hans hjärna torkat, för detta, det skamligaste som en man kan bli, det uslaste som finns på jorden, det hemskaste djup, hvartill en man kan sjunka och till hvilket icke ens bottensatsen af samhällets drägg vill sänka sig, för detta var han som lefvande död.

»Du gör således som jag sagt?» halfhviskade hon i det hon makade sin stol närmare hans.

»Naturligtvis», kom svaret utan tvekan.

»Men du får lof att skaffa dig en längre rock och en annan hatt. Det skulle ju annars kunna hända, att gubben känner igen dig, och då blir du fast på nytt. Eller också kan det ju hända, att käringen eller någon annan får se dig ... Och här gäller det att vara försiktig ... Lätt skulle misstankarna äfven kunna falla på mig. Och då ginge hela planen åt Helsingland. Men går det som vi beräknat, så kommer jag att styra till en liten extra scen med käringen. Hon blir naturligtvis vild, och då är det just lagom att komma fram med reversen samt kräfva ut min fordran. Det andra skall sedan gå som en dans.»

»Naturligtvis, naturligtvis ... Men hör du lilla Sofia, du! Du får allt lof att låna mig några krigare till den där rocken eller kappan, hvad det nu blir. Och till hatten. För jag har icke ett öre.»

Hon tog upp sin portmonnä. En hastig blick i denna och hon hördes utbrista:

»Omöjligt! Nu har jag nätt och jämt så jag kan klarera det här!»

»Då få vi uppskjuta saken till en annan natt.»

»Åh nej! Så dumma ska' vi inte vara», svarade hon liksom ängslig, att tillfället skulle gå henne ur händerna. »Lämpligare än i natt kan man icke tänka sig ... Jag har nog pängar, men på banken; och det är nu för sent i dag att få ut några ... Men *så* mycket skulle jag väl alltid kunna få låna. Hur mycket tror du, att det kan gå till?»

»En tjugo, tjugofem kronor så där, om jag kan komma öfver något gammalt», svarade Osvald, sedan han för sig själf gjort en hastig kalkyl.

»Vänta! Nu vet jag hur vi ska' få mynt. Du får gå och låna på min klocka. Den är af guld, och säkert får du en trettio kronor. Jag sticker åt dig den här under bordet och så väntar jag tills du kommer tillbaka.»

Och hon häktade af sig uret och smusslade det öfver åt Osvald, som kort därpå lämnade lokalen med löfte att snart vara åter.

Men det går icke alltid efter beräkning.

På osäkra ben vinglade Osvald fram mot Norrlandsgatan, där han visste att det fanns en pantlånare, en Moses af den gamla stammen bakom gallerförsedda fönster i ett ruckel från seklets början om icke ännu äldre.

Klockan var åtta på kvällen och det var i senaste lag att finna 'banken' öppen. Och han hade att gå ända fram till 'Lambyska verken', således vid gatans andra ändpunkt.

Han kom fram just som det skulle stängas.

En osande gasoljelampa belyste den säkert ej på många år skurade förstugan en trappa upp i rucklet, där 'banken' var belägen, och en mager, smutsig gubbe höll just på med att undersöka sina bommar och lås, när Osvald dök upp i trappan.

Ett par små, stickande ögon fixerade honom skarpt öfver ett par rundbågade 'brillor', och en skälfning af oro genomgick procentaren då han tyckte sig se en 'misstänkt' i den rusiga figur, som nästa ögonblick stod vid hans sida och hördes säga med lallande målföre i det han höll upp ett glänsande damur af guld.

»Hva ger patron på den här?»

Utan att svara drog sig pantlånaren hastigt in i lokalen och syntes vilja stänga igen om sig.

Men som detta icke ingick i Osvalds syfte, grep han tag i dörren och öppnade den med ett kraftigt ryck.

»Ser han inte, att det är stängdt?» hördes nu pantlånaren på andra sidan disken i det han fumlade med något i en låda, som i nästa ögonblick visade sig vara en revolver. »I dag belånas ingenting mer.»

»Var nu inte knottrig, snälla farbror», skämtade Osvald, upprymd af allt pokulerande denna dag. »Herrn ser ju, att det är ett fint ur».

Han lade uret på disken och fortsatte:

»Inte skall farbror vara knottrig. Och inte ä' de fråga om att mörda hvarann. Så lägg ned den där leksaken igen i lådan. Jag är en ärlig snickaregesäll och en fridens man, fast jag behöfver litet pluringar i kväll, för si jag skall till apoteket efter medicin. Gumman är sjuk, och man tar hvad man har. För de' ä' nu som vanligt den fattige arbetarens lott. Och ge nu som han kan ha hjärta till ...»

Osvald möttes af en lurande blick från pantlånaren, som tycktes hafva återvunnit sin säkerhet när han sade:

»Är det er egen klocka?»

»Visat fan ä' de' min; ja, det vill säga inte min utan gummans, min hustrus.»

»Det är ett fint ur.»

»Jo, var lugn för de'! Hon fick det till lysningspresent, för si den tiden hade man inkomster. Guld hvarenda bit.»

Åter kom en lurande blick när procentaren svarade:

»Nej *inte* hvarenda bit. Bara boetten. Han har visst glömt hur lysningspresenten ser ut.»

»Kanske de'!» svarade Osvald något osäkert.

»Hur mycket gaf han för uret?»

Osvald dröjde med svaret och såg ännu mer förvirrad ut när han sade:

»Ta mig tusan jag mins det så här på rak arm!»

»Nej, nej!... Men vänta litet, jag skall gå in och se efter.»

Han försvann genom en låg dörr.

Utan att veta hvarför greps Osvald af en besynnerlig oro. Och när gubben dröjde, kom det plötsligt för honom att han gjorde klokast i att så fort som möjligt rymma fältet och hellre lämna Sofia Dahlbergs klocka i sticket än bli fast själf för en obehaglig undersökning nu när han ännu bar på sig det 'stämplade' prästbetyget.

Han lade redan handen på låsvredet då dörren rycktes upp utifrån och han stod ansikte mot ansikte med pantlånaren och en – polis, som utan vidare lade sin hand på Osvalds axel.

»Så där ja, min gosse!» utbrast pantlånaren. »Jag tror, att du tänkte kila utan både ur och pängar?... Hvad skulle din hustru säga om de', och hur skulle det gå med medicinen?... Nej vänta litet! Stig in nu få vi talas vid.»

Dörren rycktes upp utifrån …

Och han motade in Osvald i den skumma, illaluktande pantlånelokalen, där det knappt fanns utrymme för mer än dessa tre utanför disken och där allehanda bråte, såsom möbler och husgeråd stodo upptrafvade i högar rundt väggarna, delvis skylda af från taket nedhängande klädespersedlar för både män och kvinnor; ja, äfven för barn – allt en profkarta på hvad armodet och lasten måst lämna, från sig som 'säkerhet' för några få kronors lån till ytterligare kamp mot nöden eller till ytterligare ett – rus.

Konstapeln, som följt efter och sist kommit in vände sig till pantlånaren, sägande:

»Anklagar herr Lewyson honom för stöld?»

»Nej, för all del. Men det synes icke vara alldeles omöjligt, att vi ha med något dylikt att göra. Det här uret – han höll upp det mot lampan, som stod på disken – är ett fint ur; ja, ett alldeles för fint ur för att tillhöra en så'n där eller hans hustru. Och som jag har varit utsatt för sådana här fall förr – ja, till och med oskyldigt anklagad, jag försäkrar! – för att köpa gods, d. v. s. *belåna* saker, hvilka jag borde antagit vara oärligt bekomna, så vill jag nu visa, att *jag* är en ärlig man.»

Han hade hasplat ur sig dessa ord med en obehaglig brytning på tyska, som gjorde att man knappt kunde förstå honom. Men detta var ju i alla fall tydligen klargjordt af situationen; och Osvald, som ändtligen någorlunda hunnit hemta sig, fann ändtligen tillfället vara inne att protestera mot detta 'judens' sätt att behandla sina kunder såsom misstänkta tjufvar.

Med af vrede flammande blickar vände han sig mot pantlånaren sägande:

»Med hvad rätt anser ni att jag stulit denna klocka och hvarför har ni tillkallat polis? Jag ber att få uret tillbaka och att få aflägsna mig.»

»Sakta, sakta; inte så hetsigt!» svarade procentaren. »Jag har inte sagt, att *han* är en tjuf. Jag bara misstänker, att detta ur inte är ert. Resten får polisen taga reda på.»

»Ni vill således att karlen häktas?» inföll poliskonstapeln vändande sig till juden.

»Detta är nog säkrast, så får man klarhet i saken», svarade Lewyson. »Jag skall stå till tjänst med de upplysningar jag kan lämna. Själfva den tid han infunnit sig här hos mig för att belåna detta ur synes mig misstänkt. Det var endast en slump, att jag hade öppet så sent .. Och så detta, att han ville kila sin väg utan både pängar och ur!... Ja, ja! Vi få väl se!»

Konstapeln ansåg sig icke hafva något vidare att tilllägga utan lade sin hand på den unge mannens arm för att försäkra sig om dennes person.

Men Osvald blef nu alldeles utom sig och slet sig lös, samt ställde sig med ryggen mot disken och utbrast med en röst, som darrade af vrede:

»Ni ska' få stå till svars för det här båda två ... Ni häktar och anklagar en *oskyldig* för stöld!»

»Ingen anklagar! Nej, bei Gott, *jag* anklagar ej. Men vi ska få se, att jag har rätt», sade juden.

»Huru!» skrek Osvald utom sig och gripande efter det enda medel, som han nu hade att bevisa sin oskuld. »Följ med till Berns, skall både ni och polisen få se, hvem som rår om uret.»

»Där ser man!» utbrast juden. »Han börjar svänga sig. Er hustru ligger ju sjuk och då kan hon väl inte samtidigt sitta i Berns ... Hvad var det jag sa'? Hvad var det jag trodde? Men för all del; nog kan jag gå med till Berns ... Och är det då som ni säger, är ju ingen skada skedd ... Gå ut nu, så får jag stänga.»

»Ingen skada skedd, säger ni», svarade Osvald i det han själfmant gick ut i förstugan ... »kallar ni detta för *ingen* skada att beskylla en oskyldig för stöld?»

»Se, så! Se, så! Var inte så kinkig nu», sade juden med ett elakt grin. »Är allt i sin ordning, skall ni få tjugufem riksdaler på uret, fast jag ej borde ge mer än tjugo. Så inte skall ni kunna säga, att jag är elak och obillig.»

»Skojare! Vågar ni *muta* ...»

»Herr konstapel, herr konstapel! Observera att den mannen där, kallat *mig* skojare ... Detta skall han *bevisa*, bei Abraham! Och om han inte de' gör, så ... »

»Kom nu!» afbröt konstapeln kallt. »Det är bäst, att den här saken göres upp nere på detektiven.»

»Men först till Berns!» sade Osvald, lugn i medvetandet att den där väntande Sofia Dahlberg skulle kunna förklara sammanhanget med denna för den nyss utsläppte strafffången högst obehagliga och farligt graverande affär.

Med juden på ena sidan och konstapeln på den andra fick Osvald nu taga återvägen samma gata som han kommit.

Men nu var han på nytt en häktad man och denna gång till och med misstänkt för *stöld!*

Denna känsla, denna visshet var nära att alldeles förkrossa honom.

Utan att ens hafva lyft ett finger i dylikt skamligt syfte – detta, att lumpet beröfva en människa något af hennes egodelar – hade han nu råkat ut för just dylikt; visserligen ännu endast som *misstänkt;* men redan detta vore nu nog i den prekära ställning, hvari han befann sig efter nyss uttjänadt straff. Han såg sin ställning ohållbar. Ty äfven – hvilket han ej en sekund betviflade – om han inom få minuter skulle kunna bevisa, att han *ej* stulit detta, ur, skulle man få underliga tankar om hvad han existerade på och hur det kom sig, att han sällskapade med, ja uppträdde offentligt med en kvinna af den kategori, som urets egarinna hörde till; samt – hvilket nog var det mest graverande – hvarför han sprang hennes ärenden.

Det fanns bara ett svar på den frågan, och detta utmynnade i, att han sjunkit ned till att bli riddare eller springpojke åt en – nymf!

Hvad detta betydde hade han sig bekant.

Liksom hon skulle han råka ut för att ställas under polisens ögon, bli bevakad och bespejad för hvarje steg och till sist behandlas som – *lösdrifvare* ... Då skulle anstalten på Ringdön öppna sina portar för honom och sedan kunde han godt lämna allt hopp ute om att någonsin komma upp ur den dy, i hvilken han så hastigt hade sjunkit.

Och detta allt för hennes skull, för hetären Sofia Dahlbergs skull!

Han såg allt som i ett töcken.

Lindarna i Kungsträdgården skymtade för hans syn som märkesstolpar på vägen mot fördärfvet och de därunder promenerande, flirtande, sorglösa promenerande, hvilkas glam och skratt eller hemlighetsfulla hviskande blandade sig med ljudet af skramlande åkdon syntes honom som skuggor i ett häxeri, hvilket hånade honom med all dess uppsluppna frihet, all dess frigjordhet från andra tankar än att lefva lifvet, njuta våren, den härliga ljumma vårkvällen, som icke fanns till för honom annat än som ett moment till ytterligare elände.

Tysta och utan att ens byta ett ord med hvarandra gingo konstapeln och pantlånaren liksom försänkta i egna tankar, en på hvar sida om honom. Ingen af dem syntes egna den minsta uppmärksamhet åt den häktade. Ingen tycktes beräkna att denne helt plötsligt kunde få i sinnet att fly, eller åtminstone göra ett försök att undkomma.

Ett ögonblick kom detta verkligen för Osvald.

Gatan låg fri framför honom.

Några minuters häftigt springande och han skulle vara nere vid randen af Strömmen...

Ett hopp ... Och allt skulle vara slut!...

De kalla, isblandade böljorna skulle välla öfver ännu en olycklig, som de gjort det med hundradetals andra, hvilka funnit lifvet för tungt att lefva ...

Döden skulle under alla omständigheter bli honom till en lättnad, då ju lifvet tydligen numera ej kunde bjuda honom annat än vanära och lidanden.

Och denna tanke blef så eggande, att han just lyfte sitt beklämda bröst för att supa in lungorna fulla med luft

till det afgörande språnget och han krökte redan sina armar spände redan benens muskler för att taga fart – då konstapeln häftigt tog honom i armen sägande:

»Å nej, min gosse! Den *här* vägen ska' vi ta! Försök inte att smita.»

Och han skuffade in Osvald på den trånga Näckströmsgatan, dit man kommit utan att den anhållne ens märkt, att man hunnit så långt.

Och i ett nu ramlade alla tankar på att kunna finna befrielse i döden. Men i stället växte begäret att ändtligen få visa den lömske procentaren att det *icke* var en tjuf, som han här hade bredvid sig.

Om det andra – det där, att han gått ärenden åt en nymf – om detta fick man sedan tänka hvad man ville.

Han hade nu en gång börjat spelet och han ville ock spela partiet ut, kosta hvad det ville.

Inkommen i porten till Berns salong – som etablissementet hette den tiden, då den enda och mindre lokalen ännu var så godt som ny – befalldes Osvald att gå före.

Han lydde med en hållning af trots, och i hans ögon lyste liksom en glans af skadeglädje.

Man skulle få se hur man misstagit sig och man skulle näppeligen kunna neka honom att få stanna kvar hos henne där uppe på läktaren och att på nytt späda på det rus, som nu alldeles dunstat bort efter hvad som händt honom under loppet af knappt mer än en timme.

Närmast efter honom kom den uniformerade polisen. Efter denne syntes pantlånarens kutiga figur, följande hvarje Osvalds rörelse som en på rof lurande hyäna.

Man hade slingrat sig upp för den än i dag ytterst trånga och opraktiska järntrappan till läktaren, där trängseln af gäster var ohygglig liksom värmen var det. I blanka floder syntes fukten på väggfälten; och genom täta moln af stinkande rök lyste kronornas gaslågor gulröda.

Sorlet vaggade upp från salen där nere och bredde ut sig i rika floder med orkesterns sprittande Straussvals och Meissners taktpinne svängde med ungdomlig lust öfver de spelandes hufvuden, lika manande och taktfast och lika elegant som än i dag, men för en generation, som redan har gått all världens väg eller just står på gränsen att göra det.

Ändtligen hade man pressat sig in i den långa salen till höger, då det ej var tänkbart att kunna komma fram ute på läktaren, där polisuniformen väckte en hel del ord af mindre smickrande innebörd för den det gällde.

Öfver salen, där det äfven satt fullt med punschkonsumerande stockholmare och stockholmskor, pressade man sig in i 'Röda rummet', med artister af alla konstens arter – mest unga dock, som ännu sågo lifvet i rosenrödt och af hvilka många sedan dess 'kommit bort' med grusade förhoppningar och krossade illusioner eller blifvit stadgade män inom andra områden än konstens eller ändtligen gjort sig *ett namn* med klang öfver hela den konstälskande världen.

Man sneddade öfver detta artisternas rödväggade krypin och stod nu vid andra ändan af den långa läktaren, stod där i dörren som tacksamma 'typer' för de allt seende, allt uppfattande blickarna af adepterna i 'Röda rummets' glada värld, kanske äfven förevigade genom några raska streck af en skickligt förd crayon.

Men allt detta hade ingen af de tre sinne för. Fyra ögon följde spanande Osvalds blickar, som plötsligt mist all deras förra tillförsikt och utmanande gäckeri.

Och både polisen och pantlånaren sågo hur den unge mannen bleknade när han ändtligen vände sig mot

dem, sägande knappt hörbart likt en döende:

»*Hon har gått!...*»

»Kunde tro det!» svarade polismannen gäckande. »Och nu gå *vi* till vaktkontoret ... Marsch!»

———

ELFTE KAPITLET.

Sofia Dahlbergs ’bror’.

Sofia Dahlberg hade icke kommit hem förr än sent den natt, som följde på mötet med den ur straffängelset utsläppte Osvald.

Väntan på honom i Berns salong hade blifvit henne lång och därtill kom att en viss beundrare från landsorten hade fått syn på henne, där hon satt till allmänt beskådande på läktaren utanför ’Röda rummet’. En kypare hade bringat henne ett visitkort, och kvarten före innan Osvald anlände eller rättare ditfördes af poliskonstapeln och pantlånaren, hade hon och hennes landtlige beundrare aflägsnat sig. I deras sällskap hade befunnit sig en tredje person – ’kungl. sekter’ Wärle – om hvilken vi längre fram få tillfälle att närmare yttra oss.

Denna trio hade kommit ut på ’fest’ af mycket genomgående natur och mycket kostsam för ’patronens’ visserligen goda reskassa. Det var nämligen mannen från landet, en handlande från Mariefred, som fick vara wohlthäter för de båda andra, af hvilka ’kunglig sektern’ ej var minst bortkommen med att taga för sig, när han slapp betala. I vanliga fall lefde han uteslutande på små s. k. aflärsknep, en del advokatyr samt ej minst på att ’vigga’. I Stockholm var han annars känd för att vara skyldig Gud och hela staden.

Gällde det Stockholms nöjesvärld, var kungl. sekter Ruben Wärle en auktoritet. ’Gyllene krogar’ så väl som mer förstuckna lastens nästen hade han på sina fem fingrar och han förstod skickligt att draga nytta af denna gren af sitt vetande, synnerligast när han liksom denna dag träffade en ’landsgosse’, som riktigt slagit sig lös för att ’se på stan’.

Det fanns icke en demimondedame i Stockholm, som icke Ruben Wärle kände till och mycket väl kände han den ståtliga Sofia Dahlberg.

Nu hade han som sagdt festat denna dag med handlanden från Mariefred och på aftonen hade de hamnat i Berns salong. Där hade Wärle snart fått syn på Sofia Dahlberg och styrt om att ’vännen’ skickade till henne sitt kort. Sitt eget ville han ej skicka af den enkla anledningen att han visste, att hon icke skulle hörsamma en dylik invit. Sofia Dahlberg var nämligen känd för att endast låta bjuda sig af sådana, som hon visste eller misstänkte hafva godt om pängar.

När hon fick se Wärle i sällskap med ’landtisen’ hade hon genast fattat situationen; och man hade växlat en blick af samförstånd dessa två, äfventyraren och hetären.

Det var icke första gången som Wärle gjort henne små tjänster i denna stil, och hon höll honom på sitt sätt räkning för detta.

En tid hade de till och med varit så pass ’vänner’, att Sofia Dahlberg varit själfskrifven värdinna och öfverprestinna vid de ’fester’ och spelpartier, som kungl. sektern ställde till med i sitt långt uppe vid Tyskbagare- (eller Ladugårdslands tullgata, nära Nybrogatan belägna hem, ett trähuskomplex af gammal stil, helt nära Tyskbagarebärgen, af hvilka största delen ännu fanns kvar på sjuttiotalet.

I denna träkåk hade Wärle till sin disposition en lägenhet på flera rum och kök, hvilkens vidmakthållande med städning och dylikt var anförtrodd åt en sannskyldig häxa af gamla stammen; en käring, som tidigare hört till nymfernas krets liksom nu Sofia Dahlberg, men, som sedan slagit sig på att helt privat idka en rörelse med kungl. sekterns aflagda kortlekar för att ur dessa locka fram en hel del intressanta saker om människors framtid. Hon var med andra ord spåkäring.

För Sofia Dahlberg hade denna käring äfven en annan betydelse.

Det var nämligen denna kunglig sekterns hushållerska, Eva Gran – också kallad ’Kort-Eva’ – som lockat in den då oskyldiga smålandstösen på lastens bana, när båda en tid hade tillfällig anställning på den gamla Nybrokällaren ’Flaggen’; Eva Gran som diskerska och Sofia Dahlberg som kallskänka och sedermera som servitös.

Men trots detta onda, som Sofia Dahlberg lidit genom denna häxa, trots att det var denna kvinna, som fört in henne på lastens stigar redan då Sofia Dahlberg ännu var blott ett barn, hatades hon ej af sitt offer; snarare kan man säga, att de båda voro goda vänner och att de, trots den stora skillnaden i deras ålder, arbetade hvarandra i händerna, ty Kort-Eva var en förslagen kvinna, och Sofia Dahlberg handlade också i beräknande syfte, ja redan från första stund då hon började sitt syndalif och intrigerade med sonen i en bättre familj, som haft Kort-Eva till hjälphustru utan att veta, hvad slags människa denna kvinna egentligen var. Det gick så långt, att den unga Sofia hotade med att omintetgöra ett parti, som hennes förförare knöt en tid senare och medan han ännu underhöll förbindelse med värdshusflickan Sofia Dahlberg. Men denna fara afvändes från den unge mannen genom att hans anhöriga skänkte Sofia en rätt vacker summa som skadestånd. Kort- Eva, som närmast förmedlat denna ’affär’, var äfven den, som sedan lagade att förföraren såsom gift fick punga ut med ännu mera och detta ända till Sofia blef notoriskt inrangerad bland fallna kvinnor.

När Kort-Eva blef ’hushållerska’ åt kungl. sekter Ruben Wärle, dröjde det icke länge, förr än Sofia Dahlberg blef dennes älskarinna. Han hade då ännu ganska godt om pängar och han var ännu icke så illa känd som han sedan blef det.

Hans hem var emellertid tummelplats för de vildaste orgier och spelpartier, som gingo löst på tusentals riksdaler.

Och Sofia var stjärnan och lockbetet i detta vilda njutningslif.

Från den med höga plank inhägnade kåken, hvars fönster mest voro förstängda med luckor åt gatan – gifvande detsamma utseende af att ej vara bebodt – kunde man – i synnerhet fram på nätterna – få höra skrål och skratt tränga ut, visserligen alltid ganska dämpadt, ty man hade gjort allt för att dölja för grannarna, hvad som skedde i ’sekterna kåk’, som rucklet kallades och grannarna voro dessutom s. k. ’kogubbar på Ladugårdslandet’, som hade för mycket att ställa med om dagarna för att roa sig med att lyssna på oljudet från kunglig sekterns nattgäster.

När sektern efter några år ’klått’ sina vänner så grundligt, att många af dem hamnat i rännstenen och han själf var nära däran – ty allt hvad han roffade åt sig gick syndapängars vanliga väg – då började Sofia draga öronen åt sig och tänka på det ohållbara i att längre stanna kvar som Ruben Wärles ’väninna’.

Sötebrödsdagarna hade tagit slut. Man drog sig för att helsa på hos sektern, och det inträffade endast sparsamt att det kom någon fågel, som det lönade sig mödan att plocka.

Sofia Dahlberg hade blifvit bortskämd.

De ’vänner’, som hennes älskare hitintills haft, hade varit någon idé att ’uppoffra sig för’ – såsom det värda paret kallade sitt rofferisystem. Det hade till och med inträffat att en rik handlande erbjudit Sofia hela sin

förmögenhet och sin hand, sedan hon alldeles förvridit hans hufvud och förstånd med en mängd listiga konster. Och Sofia hade naturligtvis svarat ja; och man hade till och med utsatt dag för lysningen.

Men detta hade icke ingått i sekterns planer. Så lätt ville han icke släppa sin guldhöna.

Och af denna anledning kom det sig, att den kärlekskranke affärsmannen en afton, när han skulle helsa på sin dufva, fann henne i ett mycket förtroligt kuttrande med en af affärsmannens antagonister.

Det blef en högst smärtsam – ekonomisk – förlust för Sofia Dahlberg den kvällen. Giftermålspartiet sprack som en såpbubbla, och hon blef åter uteslutande prisgifven åt sekterns 'välvilja', utan att ens ana, att det just var denne, som arrangerat det så ödesdigert, att hon blef öfverraskad med en annan af sin tillämnade brudgum, när hon samma dag af sektern fått höra, att friaren vore på en affärsresa och ej skulle komma igen på en hel vecka.

Med sitt sorglösa sinne tröstade hon sig emellertid ganska snart. Orgierna döfvade missräkningens naggande plågor, och hon blef nu efter detta en tid ännu mer gifvande för sektern än hon någonsin varit. Han rent af jublade öfver sin förrädiska list att omintetgöra Sofias parti med handelsmannen och han räknade ut i tysthet hvad han ännu kunde förtjena på ett så lockande bete som Sofia Dahlberg syntes vara. Han kom till och med på den tanken att köpa henne ett nytt möblemang till hennes boudoir – hvilket inom parentes sagdt kunde behöfvas, ty man gick hårdt åt möbler i sekterns kåk.

Denna yttring af tacksamhet stannade emellertid vid blotta tanken. Och detta hade till följd, att Sofia blef uppretad.

Efter en ovanligt bullersam orgie som slutade med att hon kom i häftig träta med sin 'välgörare', lämnade hon hans kåk midt i natten, utan att ens säga från att hon gick. Porten hade visserligen som vanligt varit väl stängd och endast sektern och Kort-Eva hade nycklar till denna.

Men Sofia var vig och generade sig icke för att klättra öfver planket, hvilket dessutom ej föll sig så värst svårt från gårdssidan.

Utkommen hade hon gifvit sig af nedåt Nybron och i hörnet af Grefturegatan sammanstötte hon med några 'lifvade' nattvandrare.

Sofia själf var ganska beskänkt af en hel del viner och icke omedgörlig att taga en sväng midt i backen med de dansante kavaljererna.

Dansen var nog icke så stillsam och markerades af två skrålande åskådare i sällskapet. Sofia svängde om på ett sätt, som icke skydde djärfva rörelser, och snart hördes äfven hennes röst i den bullrande vokalkonserten.

Det hördes äfven något annat.

Detta var trampet af raska steg, hvilka nästan i språngmarsch närmade sig från Arsenalsgatan; och i skenet af en sömnig lykta kunde en af åskådarne, som fattat posto i en port, se två blanka poliskeppis.

Sofia Dahlberg, som nu var som mest hänförd af den ystra situationen, märkte icke detta oväntade tillskott af intresserade betraktare.

Men hennes kavaljer märkte det på signal af den vakande vännen.

Och det blef en mycket hastig scenförändring.

Valsören slet sig från henne och lät henne helt oartigt dansa solo – hvilket hon äfven gjorde, tills hon

väcktes af en barsk röst, som röt till, i det en fast hand grep henne om armen, så att hon skrikande af smärta böjde sig under greppet:

»Kom med mej, så skall det bli en annan dans!»

Hon bad, hon tiggde, hon besvor de båda konstaplarna, att släppa henne. Men detta var som att tala till döfva öron.

Och med blickarne fyllda af tårar, harmens och fruktans tårar, såg hon hur hennes nyss så intresserade och glade riddare försvunno som jagade skuggor i vild flykt uppåt Ladugårdslands torg.

Själf fick hon en stadigare eskort till – polisvaktkontoret.

Och från den kvällen började hennes lif som inregistrerad.

Sofia Dahlberg ångrade hela sitt lif den kvällen och

Dansen i Nybrogatsbacken.

den dansen. Och hon passerade sedan aldrig Nybrogatsbacken utan att känna sig genomskakas af en rysning.

Hennes s. k. 'försvar' gällde lika med noll i poliskammaren. Det konstaterades, att 'kungl. sekter' Ruben Wärle icke alls var någon *sekter* utan rätt och slätt en obskur herre, som endast med nöd undgick tillämpningar af lösdrifvarestadgan. Endast den omständigheten, att han hade fast bostad räddade honom den gången.

Efter detta klammeri med ordningsmakten ramlade en hel del af Sofia Dahlbergs illusioner om att någonsin kunna göra ett godt parti.

'Sektern' friade visserligen en tid senare för att binda henne på allvar. Han hade naturligtvis inga skäl att vara nosgrann.

Sofia genomskådade hans beräkningar och svarade med full öfvertygelse:

»Vänner kan vi vara ... men gifta oss!... *Aldrig!*»

Det blef äfven klent med vänskapen efter dansen i Nybrobacken.

Sofia Dahlberg började syssla mer på egen hand och var mycket njugg med att dela med sig af vinsten. Hon undvek så mycket som möjligt att sammanträffa med kungl. sektern, som icke ens fick svar på sina bref, icke ens när dessa innehöllo bjudningar till vissa festligheter, där Sofia Dahlberg visste att hon skulle göra les honneures och kanske äfven erhålla en vacker del af spelvinsten. Ty Ruben Wärles fester voro alltid maskerade spelpartier.

Det fanns äfven en annan orsak än den vi nämnt, som gjorde att Sofia Dahlberg med afsikt dragit sig undan kungl. sekterns tidigare i viss mån skyddande närhet. Och denna orsak var, att Wärle visat sig icke vara så nogräknad med om han 'lånade' af henne utan att först bedja om lof. Det hade bland annat inträffat kort före hennes ödesdigra sammanstötning med polisen, att hon en morgon saknat hela hundra kronor, som hon med bestämdhet visste sig egt förvarade i en byrålåda. Hon hade tillsport Wärle om denne visste, hvart sedeln tagit vägen. Han hade svarat med en fråga:

»Sedeln? hvad menar du för sedel?»

»Hundralappen, som du såg i går kväll, när du ville att jag skulle se efter om jag hade någon växel», hade

Sofia svarat, alldeles viss på att hon var säker på sin sak.

»Du yrar mitt barn; eller också talar du i sömnen.»

»Hvad menar du? Såg du inte sedeln? Jo, du ville till och med låna den; jag minns mycket väl, att jag sade nej; för jag skulle ha den till sömmerskan ... Och nu är den borta ... Och klädningen *måste* jag ha i dag ... Du vet lika väl, att hon icke lämnar mig den på kredit, sedan den där gången då jag mankerade henne hela tre månader just för din skull.»

Kunglig sektern hade vid dessa ord kastat en högst förvånad blick på sin 'skyddsling' och svarat:

»Det där låter nästan som en anklagelse. Jag frågar därför rakt på sak: Menar du, att jag stulit din hundrakronesedel?»

Svaret kom mycket tydligt när Sofia sade:

»Hvem skulle annars hafva gjort det?»

»Du vågar således påstå, att det är jag?»

»Ja!»

Wärle sänkte sin blick för det fasta ögonkast, som träffade honom, när Sofia Dahlberg svarade detta korta och afgörande ja. Men redan nästa sekund hade han åter fattat mod och fortsatte med minen af en oskyldigt anklagad:

»Dylika beskyllningar tarfva bevis. Har du sådana?»

»Ja.»

Han bleknade helt lätt och rösten blef åter osäker när han nu inföll:

»Nå, det må jag då säga vara det djärfvaste jag hört under hela min praktik som jurist ... Törs jag fråga, hvari dessa bevis kunna bestå?»

»Det talar jag icke om nu», svarade Sofia utan att sänka sin blick.

»Inte?... Men om jag anger dig för *polisen* på grund af denna falska beskyllning?» fortsatte Wärle med vaknande tillförsikt.

»Detta vore helt visst bästa sättet för mig att få igen det stulna», svarade Sofia Dahlberg. »Och om inte *du* gör det, så skall jag själf styra om att det blir af.»

Kungl. sektern fann efter dessa ord det vara bäst att icke vidare behandla denna sak. Och han hade aflägsnat sig med utseende af att icke hålla så envist på sin kränkta heder som han gjort vid meningsbytets början.

När Sofia Dahlberg följande dag undersökte sin byrålåda fann hon emellertid sedeln instucken genom en springa, och det var ej svårt för henne att fatta hur den kommit dit.

Händelsen är emellertid belysande för Ruben Wärles karaktär. Och denna händelse var det äfven som gaf anledning till den första allvarliga brytningen mellan dessa båda 'kompanjoner'.

Sedan Sofia Dahlberg alldeles flyttat från kungl. sektern och från Kort-Eva, hade hon flackat från den ena lägenheten till den andra, aldrig boende någon längre tid på samma ställe. Det var först sedan hon kom till

familjen Pettersson i Kungsbacken som hon fick en något mer varaktig stad. Där hade hon sitt hufvudkvarter, sin privata 'fridstad' om man så vill kalla det. Och med endast ett undantag mottog hon besök därstädes.

Denne besökare var just *kungl. sekter Ruben Wärle*, med hvilken hon försonat sig så till vida, att båda åter börjat arbeta i gemensamma intressen.

Ty hur förslagen Sofia Dahlberg än var, saknade hon den talang, som fordras att locka sådana män i sina snaror, hvilka oriktigt nog kallas 'fina karlar'.

Hon måste ha någon, som så att säga lirkade desse till hennes närhet och gjorde dem bekanta med henne. Hade presentation väl skett, släppte Sofia Dahlberg ej sitt offer förr än detta var grundligt plockadt och förstod sedan skickligt att hålla den plockade på afstånd, om det skulle vara af nöden.

Hon behöfde så att säga en spårhund, som kände till de rika libertinernas vägar och stigar, ett slags den obscura erotikens handelsresande.

Och ingen kunde hon få som i detta fall var mer användbar än just Ruben Wärle, hvilken naturligtvis därför fick sin rikliga provision.

För Petterssons gällde Wärle som Sofia Dahlbergs bror; och som det fanns en viss yttre likhet dem emellan, – ja, äfven likhet beträffande sinnelaget – kunde skenet bibehållas för ögon, som icke voro klarsyntare än Lottas och Carl Arons ögon.

Och på så vis ha vi nu fått reda på, hur det förhöll sig med Sofia Dahlbergs s. k. 'bror'.

TOLFTE KAPITLET.

Gunnar Holm gör 'visit'.

Klockan i Adolf Fredrik hade nyss slagit sex, när Gunnar Holm steg in i snickaren Carl Aron Petterssons kök.

Utan vidare inledning frågade han om Sofia Dahlberg var uppstigen eller om hon ännu låg.

Lotta, som äfven kommit sent hem den natten – hon hade nämligen med mannen helsat på hos en på Lidingön boende syster, hvilket Sofia Dahlberg vetat af och som bekant äfven meddelat Osvald – hade själf nyss stigit upp och var nu som bäst i färd med att koka kaffe åt sin gubbe, som just öppnat snickareverksta'n där han nu alltid var förste man sedan Osvald lämnat honom.

Han hade mött Gunnar Holm i trappan, men minst af allt kunnat tänka att främlingens besök gällde Sofia Dahlberg, för hvilken Carl Aron efter händelsen med Osvald fattat en med ängslan blandad respekt.

Sofia Dahlberg hade nätt och jämt somnat in sedan hon en god stund legat vaken och funderat på, hvar Osvald kunde hålla hus och hvarför han dröjt så länge kvällen förut med att infinna sig efter ärendet hos pantlånaren. Icke ett ögonblick föll den tanken henne in, att Osvald bestulit henne på uret. Och hon hade som sagdt nyss somnat med den fasta förvissningen, att hon under dagens lopp skulle träffa sin 'riddare' och då närmare få rådgöra med denne, hur man lättast skulle kunna komma åt snickarens lägenhet.

Gumman Lotta var icke vid sitt bästa humör. Uppträdandet af den främmande herrn bidrog ej att stämma henne mildare och hon vände sig mot Gunnar Holm och svarade vresigt:

»Tycker han, att de’ här ä’ tid att söka folk?»

»För oss är denna tid den allra bästa», svarade Holm utan att fästa sig vid käringens afvisande hållning. »Jag är polis och kommer å tjänstens vägnar.»

»Du min skapare! En polis?!»

»Just precis! Här kan ni se brickan», fortsatte Holm visande sitt tjänstemärke i det han utan att be om lof öppnade dörren till Sofia Dahlbergs ’salong’.

Som denna var tom, steg han vidare och befann sig nästa minut i det åt gården vettande rummet, hyresgästens sängkammare.

Gunnar Holm rörde sig vid detta tillfälle mera raskt än ljudlöst.

Men trots det buller han hade gjort och det högljudda samtalet med Lotta Pettersson, som nyfiket följde efter, sof den sökta om inte oskuldens, så den djupa vällefnadens sömn.

Gunnar Holm hade ofta förut sett denna kvinna. Och han visste hvad hon tillhörde för kategori.

Den häktade Osvald hade uppgifvit henne som egarinna till det af honom innehafda uret, och polismannen hade å tjänstens vägnar gått att förvissa sig om denna uppgift af den häktade vore öfverensstämmande med sanningen.

Emellertid hade han sedan den tid han tjänstgjort vid ordningspolisen haft tillfälle studera dessa kvinnor såsom ständigt fulla med lögn och förställning; och han var ej heller nu viss om att erhålla ett sanningsenligt och uppriktigt svar på hvad han ville veta, för den händelse att den inregistrerade kunde hafva anledning att dölja något, som stod i samband med detta ur, hvilket vid af polisen gjord värdering visat sig vara långt dyrbarare än juden Lewyson prissatt det samma.

Han ville därför i ordets fulla mening taga henne på sängen och han steg nu fram till henne – sedan ännu en annan detektiv visade sig i kammaren – lade sin hand på hennes arm och ruskade till henne helt omildt i det han utbrast:

»Vakna, Sofia Dahlberg!»

I samma stund slog hon yrvaken upp sina ögon och fäste

en förskrämd blick på den bredvid henne stående mannen, i hvilken hon genast anade en polis, samt utbrast oroligt i det hon reste sig upp på ena armbågen:

»Hvem är ni? Hvad vill ni?»

»Lägg er igen!» svarade Holm kallt. »Och besvara min fråga. Känner ni igen detta ur?»

Han höll hennes ur midt framför hennes ögon, i det att icke ett drag i hennes minspel undgick hans skarpa blickar. Efter en

stunds dröjsmål hördes hon svara helt undvikande och osäkert:

»Det där uret?... hvad vill ni med det?»

»Svara ja, eller nej!»

»Nej ... Jag vet inte ... Det vill säga, det kan ju finnas fler som äro lika detta.»

Holm hade icke missräknat sig. Nymfen ville icke fatta bestämdt parti för eller mot, helt visst anande, att det låg en hund begrafven under polismannens fråga.

I detta ögonblick tänkte hon icke det minsta på de följder, som hennes nekande kunde hafva för den på villovägar råkade Osvald. Men det dök upp för hennes minne en annan sak, och detta var hur hon själf bekommit det ur, som polismannen nu höll framför hennes ögon medan han otåligt syntes vänta på svar och ej en sekund släppte hennes ansikte från sina blickar.

Hon kom nu att tänka på att det lilla uret – hvars dyrbarhet hon icke haft en aning om – var en present af just samme man, hvilken var hennes onda genius liksom hon själf var det för många andra. Hon kom nu att tänka på kungl. sekter Ruben Wärle!

Och för första gången slog den tanken henne, att Wärle nog icke skulle så nöjaktigt kunna förklara hvarifrån *han* fått detta ur, som han presenterat Sofia Dahlberg lika obesväradt som hade denna present varit en obetydlighet, knappt värd att säga tack för.

Men om nu uret verkligen var dyrbart, då hade Wärle med säkerhet och sin vana trogen nog vetat att brodera ut presenten med en hel del loftal. Hon kände sin man! Han var icke den, som stack under stol med, hvad han visste kunna rendera honom mer än blott och bart ett tack. Han hade säkert sålt denna klenod till den mestbjudande om han vetat, hvad den vore värd.

Antingen visste han icke detta. Eller också fanns det skäl, som gjorde att han ej vågade sälja uret eller åtminstone först bjuda ut det till salu ... Vore det sista antagandet det riktiga, då låge det i öppen dag, att Wärle bekommit uret på *oärligt* sätt; ja kanske rent af stulit det såsom han en gång stal hennes hundrakronesedel.

Denna tanke hade hastigt flugit genom Sofia Dahlbergs hufvud medan hon observerades af Gunnar Holm.

Och hon var snabb att göra upp en plan för att själf slippa bli intrasslad i Wärles möjliga tjufnadsbrott. Innan hon sade hvarken ja eller nej till polismannens fråga ville hon träffa Wärle för att känna efter hur landet låg, och därför sade hon undvikande:

»Uret *kan* vara mitt, för jag har åtminstone haft ett liknande. Men detta har kommit bort.»

»Sedan när?» frågade Gunnar Holm tydligen misstroende hennes ord.

Frågan kunde vara en fälla. Men hon fann sig raskt, när hon svarade:

»Sedan i går kväll.»

»Hur dags?»

»Visste jag detta, skulle jag naturligtvis inte tappat uret», svarade Sofia för att undvika själfva tiden.

Gunnar Holm syntes fundera en stund innan han svarade:

»Känner hon till någon viss Osvald Andersson?»

Utan betänkande gaf Sofia Dahlberg till svar:

»Jag vill minnas, att jag någon gång hört detta namn; men är inte säker ... Det är inte alla herrbekanta som jag minns namnet på.»

»Denne Osvald Andersson känner emellertid till er», fortsatte Holm.

»Mycket möjligt.»

»Och han sitter nu häktad såsom misstänkt att hafva stulit det här uret.»

»Jaså», svarade Sofia Dahlberg med hemskt lugn, fortfarande endast tänkande på att rädda sig själf.

»Han säger, att han fått uret af er för att belåna detsamma. Är det icke så?»

»Jag vet verkligen icke, hvad jag skall svara», fortsatte Sofia en del orolig öfver att hafva trasslat till saken, så att hon skulle få svårt att reda sig ur trångmålet.

»Hvarför krånglar hon?» sade Holm, som märkt hennes osäkra blick.

»Jag krånglar icke alls, go'a konstapeln ... Men se saken är den, att jag nog fått ett par glas för mycket i går. Och därför minns jag endast otydligt hvad som hände framåt kvällskvisten ... Det är nu en gång så, att vi stackars flickor få ... »

»Håll sej till saken!» afbröt Holm kärft. »Är detta ur hennes eller ej?»

»Jag *kan* inte säga detta förr än jag fått klara mina tankar», vidhöll Sofia Dalhberg energiskt. »Men om jag bara får ett par timmar på mig, skall jag komma ned till kontoret och lämna alla upplysningar som jag kan.»

»Jag råder henne till detta», svarade Holm i det han såg, att han nu icke kunde komma någon hvart mot hennes envishet. »Och jag lägger henne på hjärtat, att det här gäller en människas väl eller ve.»

Holm tog några steg mot dörren. Där vände han sig på nytt mot Sofia Dahlberg, som krupit ned under täcket.

»Före klockan tio skall hon inställa sig på stationen», sade han. »I annat fall häktas äfven hon.»

Hon vände mot honom ett förskrämdt ansikte, när hon svarade;

»För hvad?... Jag har väl icke stulit uret?»

Men någon förklaring fick hon icke.

Holm och hans kamrat lämnade henne och gingo förbi den uppskrämda Lotta Pettersson, som med spända hörselnerver ej låtit ett enda ord gå förloradt af hvad som yttrats inne i hyresgästens kammare.

Hennes djupa slafviska nigning besvarades ej, och hon märkte tydligt, att man tog henne för en af dessa lastens vampyrer hvilka sko sig på andras elände.

TRETTONDE KAPITLET.
När man har lastens insegel.

Genast Holm hade lämnat henne skyndade sig Sofia Dahlberg att stiga upp. Tröttheten hade försvunnit som genom ett trollslag, och alla hennes tankar voro fyllda med energisk spänstighet, att så fort som möjligt lösa den knut, som händelsen med hennes ur slagit på det lugn, hvilket länge varit henne beskärdt.

Hon oroade sig mycket för hvad Holm kunde mena med, att äfven hon skulle bli häktad om hon ej inställde sig på detektiva polisstationen före klockan tio denna förmiddag.

Hvad hade hon då gjort?

Hvad skulle man i så fall anklaga henne för?

Och om hon inställde sig; kunde det icke inträffa, att man helt enkelt höll henne kvar?... Man var icke så kinkig vid de mått och steg som man tog mot kvinnor af hennes kategori. Och så kunde man ju tvinga henne, att bekänna nära nog hvad som helst ...

Hon satte upp sitt hår med skyndsamhet och brydde sig denna morgon ej det minsta om att dölja blekheten och de små rynkorna med sminkning. Hon nedlade för öfrigt allra minsta omsorg om sin toilette ... Dit hon nu skulle gå, tjänade det icke mycket till att kokettera och sedan hos polisen ... Ja, där var det nog bäst att slå alla förförelsekonster ur hågen.

Nu var hatten och kappan på.

En blick på den öfver spegeln hängande pendylen sade henne, att klockan ej var mer än nyss sju.

Så tidigt hade hon aldrig varit uppe sedan hon var i tjänst på Flaggen, med undantag af några nätter då det icke alls blifvit något sofva af; det hade nämligen händt i bland att festandet kunnat räcka både två och tre dygn, synnerligast den tid då kungl. sektern var som bäst i tagen med sina spelpartier, uti den så finurligt inrättade kåk vid Tullgatan, dit hon nu skulle ställa sina steg.

Hon var alldeles viss på att finna Wärle hemma, ty hon hade hört honom uppge den adressen när de skildes vid en nattskäktare fram på morgonsidan utanför porten till det hotell, där småstadspatronen raglat in, nästan medvetslös af allt pokulerande. Själf hade hon fortsatt hem med den hyrvagn, som man haft till bruk hela kvällen eller rättare natten.

I köket sammanstötte hon på nytt med snickarehustrun, hvilken hon kört ut ett par gånger medan hon, Sofia, klädde sig. Hon ställde sig uppretad i hyresgästens väg, satte händerna i sidorna och fräste:

»Har hon fått det som hon vill nu?»

»Hvad menar madam?»

»Hvad jag menar?» Jo, nu är det väl riktigt som hon vill, när hon fått hit *polisen* också, att chicanera en fattig stackare, som aldrig gjort så mycket som en mask förnär ... Och hvad var det dom menade med Osvald? – Har han slagit sig på att stjäla ur också?»

»Det är mer än jag vet och angår mej inte», svarade Sofia kallt. »Fråga honom själf får hon höra.»

»Var lagom oppnosig hon!» bröt Lotta ut. »Man vet nog hur man skall tukta så’na där också!»

»Inte duger *hon* till det, så mycket är då säkert», svarade Sofia Dahlberg med ett rått skratt.

Och med dessa ord slängde hon igen köksdörren så rutorna skakade och skyndade ned på gården och ut i Kungsbacken, sneddade öfver mot Trebackarlånggatan (nu Tegnérgatan) för att öfver Träsktorget komma ginaste vägen till Ladugårdslandet och Wärles bostad.

För henne hade den vackra vårdagsmorgonen intet lockande. Fast hjärnan arbetade med feberaktig ifver, kände hon, hur sömnen ännu satt kvar i hennes ögonvrår, och olusten manade henne att gång på gång öppna läpparna till en bred och allt annat än graciös gäspning.

Mellan kåkarna, där hon nu trippade fram, syntes knappt en människa, men i hörnet af Holländaregetan sprang en svart katt fram under en port och korsade hennes väg.

Sofia Dahlberg var vidskeplig.

Hon tvärstannade och syntes öfverlägga om hon skulle drista sig att korsa kattspåret eller om hon skulle vända om och taga en annan väg.

Men i detsamma slog Adolf Fredrik kvarten öfver sju och hon ansåg sig icke ha någon tid att förlora genom att för kattens skull göra en krok.

Och hon spottade reglementsenligt tre gånger på kattspåret samt hoppade öfver detta med min af att göra ett riktigt vågstycke.

I samma stund hördes ett gapskratt från högra sidan, och ett grinande ansikte af en sotarpojke hördes ropa till en kamrat, som med visklinan i handen stod på kransen af den oproportionerligt höga skorstenen till en träkåk med högst fyra alnar till takskägget:

»Såg du hon spotta! Hon är rädd att få spö, när hon skall öfver Träsket[2] ...»

»Eller också är hon rädd att komma ensam hem», svarade den andra pojken och satte två fingrar i munnen samt gaf till en hvissling så gäll, att svarta katten ännu en gång satte sig i rörelse för att på nytt korsa Sofia Dahlbergs väg.

Hon var nu emellertid så i farten och uppretad öfver pojkarnes observationer, att hon glömde spotta; och följd af svartingarnas hånskratt nästan halfsprang hon i den branta sluttningen, där de hvassa stenarna gräfde sig djupt in i hennes tunna kängsulor.

Här gjorde hon en hastig och vågad öfverhalning då foten kom att slinta på den nattgamla isen öfver en pöl, och där var hon nära att alldeles fastna mellan ett par s. k. 'borgmästarestenar', när hon på dessa ville söka någon lindring mot den andra stenläggningens torterande knagglighet, synnerligast om man, som Sofia Dahlberg nu hade det, i stil med ett vansinnigt mode – för trånga skodon med för höga klackar, som därtill voro mycket smala.

I hörnet af Lundtmakaregatan måste hon stanna en stund för att hämta andan. Hon lutade sig mot skyddräcket till en kåk, hvars fönster lågo i nivå med marken och där geranierna prunkade i kapp med de skrikande fantasirosorna på utskottskrukan.

Från den halföppna porten kommo några små pipande kycklingar ut på gatan, följda af den oroligt skrockande hönan, och inne från sopbacken midt på gården höjde en gravitetisk tupp ett morgonfriskt 'kuckiliku'! som i ännu högre sättning besvarades af den i granngården residerande rivalen.

Öfver planket sköt en syrénbuske med tydliga tecken till att våren var i antåg på allvar och bredvid denna sträckte en vildapel sina knotiga, tvärvinkliga grenar, som ännu buro vinterdräkt, d. v. s. ingen dräkt alls. Men på grenarna sutto sparfvar och solade sig, sjungande och snattrande såsom endast sparfvar kunna göra det nära en sophög och i badet af stickande vårsol.

Men Sofia Dahlberg har icke sinne för denna stockholmska vårmorgonstämning. Hon gäspar åt sparfvarnas kvitter och tupparnes väckelserop, hon gäspar åt själfva den lifvande solen!

Denna tid på dygnet hör icke henne till. Hon skyr ljuset med ondskans hela hatfullhet mot allt, som blottar,

Sofia Dahlberg har ännu icke märkt denna blick.

hvad som endast törs visa sig i dunkel eller ses af ögon, som äro skumma af sprit. Hon är en nattens prästinna och älskar endast ljus från lyktor eller lampor eller från festliga kronljus i salar där nöjet och den

lössläppta glädjen, såsom den bör te sig efter hennes måttstock, har sin bostad. Men helst trifs hon dock i det skumma skenet af amplar med böhmiskt rubinfärgadt glas, som höljer allt i hennes älsklingsfärg och ger henne själf den hudens friskhet, som hon icke längre eger, om ej smink kan ge henne den.

Hon hoppar till.

Ett väldigt skutt för henne nästan öfver till andra sidan af gatan.

Och hon böjer sig ned samt betraktar kängor och klädning, från hvilka en smutsbrun sörja sipprar ned i tunga droppar.

Och hon lyfter sin blick samt träffas af ett par små, hvassa ögon, som hånande betrakta henne från den port, ur hvilken kycklingarna och hönan nyss gjort sortie.

Det är en medelålders kvinna i trasig underkjol och bara ben, som äro allt annat än rena och som man kan se ett godt stycke upp på vaderna. Hennes öfverkropp skyles endast af ett smutsigt linne, och hufvudet är obetäckt samt låter några gråsprängda testar flagga fritt för den lätta morgonbrisen. Hon står där bredbent midt i plankporten och framför henne syns ett nyss tömdt ämbar, ur hvilket en het ånga af innehållet, som nyss fanns däri, stiger upp mot henne utan att hon tycks det minsta besvärad af den vämjeliga lukten.

Hon har satt händerna i sidorna, ett par orena, kraftiga händer, alldeles för stora för att kunna harmoniera med det satta i hennes figur liksom armarna, hvilka äro bara ända upp mot axlarna, visande en muskulatur, som mer kan kallas manlig än kvinlig.

Hon står där i plankporten och fixerar den fina damen midt öfver gatan, fixerar henne med en närgången, kritisk blick, i hvilken kan skönjas både skadeglädje och hån.

Sofia Dahlberg har ännu icke märkt denna blick, djupt sysselsatt som hon är att på nytt skaka sin kjol, på hvars fina sammetsludd ännu synas elaka märken af hvad som nyss råkat öfverskölja densamma liksom äfven kängorna och delvis hennes silkesstrumpor.

Men när hon kommit till insikt om, att det ej för närvarande är något vidare att göra åt saken, då vänder hon sig mot kvinnan i plankporten och säger helt lugnt utan den minsta hetsighet, hvilken här om någonsin skulle haft berättigande:

»Var det frun, som råkade att kasta slaskbaljan öfver mig?»

»Det hittar allt på att hända det», svarar en elak röst, i det kvinnans läppar draga sig till ett hånfullt grin, visande ett gap med breda, starka tänder, men fula af vanskötsel.

»I så fall tycker jag, att det minsta frun kan göra är att be mig om ursäkt», fortsatte Sofia Dahlberg ej utan en lätt darrning af förargelse.

»*Ursäkt!*» skriker kvinnan i porten. »*Ursäkt!*... Rår jag för att hon står och fiskar utanför min port, kanske?... Och är det inte min rännsten, kanske?»

»Det är en allmän gata och ...»

»Allmän gata! Ja, det är det», afbryter kvinnan. »Men inte en gata för så'na där stycken som hon. För här har hon ingenting att förtjäna. Gå hon ned i Berzeliipark eller i 'Snobbrännan' 3. Där kan hon få sig till en ny klädning. Men här skall hon min själ inte bli gammal.»

Sofia Dahlberg hade bleknat vid denna allt för talande tydlighet, som visade, att denna kvinna ur de

arbetandes led icke var blind för hvad hennes motståndare var för något. Detta stod således som en skylt på henne och såsom något, hvilket hon ej kunde skaka af sig. Hon hade nog känt detta flera gånger, men aldrig förr fått veta det så brutalt som denna morgon, först af sotarpojkarna, sedan af kvinnan med slaskämbaret.

Och hon kände något af att vara utom lagen, vara fågelfri, en varelse, som hvem som helst kunde få spotta på och öfverhölja med smuts och skulor, ja, nära nog mörda som ett skadedjur, om detta fölle någon in.

Hon blef rädd.

Utan att besvara kvinnans anfall, men följd af hennes hånskratt drog hon sig först långsamt sedan med ökad fart utför backen liksom hade det varit hon, som varit den förfördelande och måst fly för att ej råka i något obehagligt klammeri med ordningsmakten.

Och det smutsiga, stinkande vattnet skvatt i hennes fina kängor och kylde smalben och fötter, och kjolen hängde slabbig och tung af all den väta, som sammeten hastigt sugit upp; och kring henne spreds en atmosfär, som icke ens den friska, härliga vårmorgonluften förmådde skingra från hennes luktnerver.

Med den fina, hålsömmade och starkt parfymerade battistnäsduken tryckt mot mun och näsa, skyndade hon vidare ned mot Träsket, förbannade ödet, som ej gaf henne tid att vända om hem för att åtminstone ömsa på fötterna.

Och hon förbannade denna morgon med alla dess obehag allt från den stund då polisen väckte henne. Och hon förbannade den svarta katten, som hon mött och hvars väg hon ej bort korsa.

Hvad skulle icke mer kunna hända denna dag?

Hade Wärle stulit uret eller icke, och hur borde hon ställa sig gentemot den häktade Osvald?

Skulle hon taga Wärles eller Osvalds parti?

Wärle vore nog den skyldige; men å andra sidan kunde han ännu vara henne till stor nytta, ty ingen fiskade så skickligt upp rika karlar som Wärle kunde göra det.

Osvald tyckte hon nog om. Men det fattades tilltagsenhet hos honom. Han var för vek, han var visst också dum. Men det vore ju ändå synd om honom att han skulle lida oskyldigt ... Kunde hon nu bara arrangera det så, att hon icke själf finge mer obehag af denna dumma historia med att vilja belåna klockan, skulle hon icke sätta sig emot att Osvald åter kom ut. Det kunde ju hända att han blefve henne till hjälp med erhållande af Petterssons lägenhet ... Se’n skulle han få respass ... Ja, hon skulle till och med hjälpa honom med en biljett öfver till Amerika ...

Hon anade att han skulle bli henne till besvär.

Men Wärle?

Nå, den skulle hon alltid veta att hålla på mattan. Hans syndaregister var redan dessutom så fulltecknadt, att han nog fann det klokast att dunsta bort hvilken dag som helst.

Men till dess skulle hon själf samla mynt allt hvad hon kunde. Och när hon så fått ihop så mycket att hon trodde sig kunna börja ett nytt och lugnare lif, då skulle hon icke längre stanna i Stockholm, som hon nu afskydde likt drinkaren alkohol dagen efter ett genomgående rus, men som han dock åter hänger sig åt, när mörkret faller på.

FJORTONDE KAPITLET.

Venus på dranktunnan.

Hon har passerat Träskgatan och Eriksberg. Och i hörnet af Vestra Humlegårdsgatan står hon funderande öfver hvilken väg hon nu bör taga.

Midt för sig har hon Humlegårdsplanket och öfver detta skymtar taket af den gamla fallfärdiga teatern, där man en gång spelade Schillers Röfvarbandet, så att bänkar och stolar dansade med i de åskådandes vilda yra, uppeldad af en ännu vildare skådespelaretrupp.

Vi skynda oss emellertid att meddela, att denna trupp ej hade något med Petter Stenborgs sällskap att skaffa, utan att det var ett band, som gästade där långt senare och kort före det gamla Thaliatemplets absoluta fall.

Hon öfvervägde hvilken väg hon skulle taga och kom till den slutsatsen, att som hon nu kände sig vore det nog bäst att hålla sig mer skymundan.

Därför vek hon af åt norr, följande den krokiga, landsvägsliknande gatan, som nu är en af våra förnämsta boulevarder och kallas Engelbrektsgatan. Men den tiden fanns där inga palats, endast gamla kåkar; de flesta fallfärdiga, samt den oförbränneligt ruskiga gränslinie, som Timmermansorden består, och som delvis än i dag utgör en af hufvudstadens skamfläckar och är specielt för Humlegårdstrakten och Engelbrektsgatan så vanprydande och för trafiken hinderlig, att man har skäl, att i detta fall tala om en otrolig envishet eller – affärsblick!

På sjuttiotalet gjorde detta emellertid mindre.

Allt låg då ännu för fäfot i dessa bygder, och det fanns väl knappt någon af vid Vestra Humlegårdsgatan boende, som ens i aningen såg denna tillbakaskjutna passage så, som en framtida boulevard. Ja, det fanns där med säkerhet bland alla kogubbar, slaktare och åkare, som där residerade, ingen enda, hvilken trodde på möjligheten af att ens Humlegårdsplanket någonsin skulle tagas bort; såmedelst bjudande andra genvägar öfver parken än dem man själfsvåldigt tog sig genom att här och där bryta loss en planka.

Sofia Dahlberg hade med raska steg skyndat förbi den ena kåken efter den andra och stod nu vid spåkvinnan Arvidsons hus ett minne från Tredje Gustafs dagar, och i stil med Timmermansordens skräpbackar ännu kvar, om af pietet mot den beryktade spåkvinnans minne eller af andra skäl, lämna vi därhän. – Hon skulle vika in på den öster ut ledande Norra Humlegårdsgatan, äfven kallad Gröna gatan, om möjligt ännu mer landtligt idyllisk än den väg, hon nyss passerat, men inom sig gömmande upphofvet till den några år senare eleganta boulevarden Karlavägen. Just i korset af dessa gator kände hon emellertid, att det vore henne omöjligt att fortsätta, ty det där redan ansenligt hopade gyttjebadet skulle alldeles komma hennes fötter att försvinna i en lervälling, hvars motsats numera möjligen ej kan uppletas inom hufvudstadens hank och stör.

Ännu några steg, och Sofia Dahlberg satt formligen fast. Fick hon ändtligen loss den ena foten efter otroligt besvär, så sjönk den andra ned så mycket djupare. Och slutet blef att hon måste resignera i hopp om att slumpen förr eller senare skulle tillföra henne någon hjälp.

Där längre bort till venster syntes en envåningsbyggnad i det närmaste lik alla andra i denna trakt, men här den enda på en betydlig sträcka, ty gatan var hufvudsakligast begränsad af plank och bakom dessa väldiga tobaksland, där den beryktade ladugårdslands-havannan, äfven »gröna nöden» kallad, ännu icke skjutit brodd, men där stjälkarna efter sista skörden lågo i tusental likt kastade vapen efter en jättearmé, som tagit till flykten, möjligen därtill drifven af fruktan för ett tvärs öfver Gröna gatan beläget s. k. tygstadsdetachement under befäl af en mycket myndig styckjunkare.

Öfver porten, utskjutande från denna, vaggade en skylt. Och på denna kunde Sofia Dahlberg, som hade

skarpa ögon, mycket tydligt läsa: *Malmsten. Åkare.*

Åkare!

Det var just en sådan, hon nu skulle velat tala vid. Och ett kraftigt par hästar kunde nog här behöfvas för att draga folk ur dyn. Och som hon just fick se en man i porten, kanske åkaren själf, gaf hon sig till att ropa:

»Hitåt! Hjälp! Jag har fastnat.»

Hon fick ögonblickligt svar. Men detta var icke hugnesamt, utan lät helt lakoniskt:

»Sitt kvar då!»

»Fem riksdaler för en droska!» skrek Sofia helt frestande.

»Har ingen inne!» kom svaret från mannen, som lugnt stod kvar där i porten och bolmade med en väldig snugga.

Sofia började blifva orolig.

Hon hade icke beräknat ett sådant hinder, som hon här råkat ut för, och hon såg med ängslan, huru minuterna rullade undan utan att hon kom närmare det mål, dit hon nu måste, innan hon sedan skulle ned och svara i detektiven. Och ju längre hon stod kvar på denna fläck, ju djupare tyckte hon sig sjunka.

Plötsligt hör hon ett frustande alldeles bakom sig.

Förskräckt vände hon hufvudet. Kroppen kunde hon icke mer än nätt och jämt vrida så mycket att nosen af den häst, som här plötsligt dök upp, ej skulle stöta till henne i ryggen.

Bakom hästen syntes hufvudet af en rödbrusig karl, som satt uppkrupen på en tunna.

Det hela var en s. k. drankåkare, som nu skulle fram Gröna gatan för att fylla sitt kärl från det orappade bränneri, hvilket fanns kvar därstädes ända in på åttiotalet, sedan de flesta tobakslanden redan blifvit grund för den hastigt uppbyggda och lika hastigt åter nedrifna s. k. villastaden.

»Hjälp mig! Jag sitter fast och kan icke röra mig ur fläcken», sade Sofia Dahlberg nästan gråtande af förargelse öfver den i sanning retfulla situation, hvari hon råkat.

Mannen på tunnan – en vulgär typ af en stockholmiensisk Bacchus – betraktade den eleganta damen, som stod där i lervällingen, ungefär på samma sätt som en vilde skulle betrakta en general i parad och han kom sig icke för att svara förr än Sofia hade upprepat sin begäran och bifogat löftet om en hederlig dusör.

Han öppnade nu en af snus och mullbänkar nattsvart mun och sedan han låtit höra några ljud liksom hade han försökt att ’träffa rätta ton’, sade han på äkta, oförfalskad småländska:

»Om jag inte vore så spiknykter som jag är, så skulle jag tro att jag såg flugor.»

»Hvad menar han?... Hörde han inte hvad jag sa?» svarade Sofia icke just vidare smickrad af liknelsen.

»Är hon från Smål’n?»

»Hvad menar han med det?... Jag bad en hjälpa mig, men ...»

»Jo, vars. Nog skall de’ bli bra ... Men ä’ hon inte från Grenna?»

Sofia Dahlberg spratt till och betraktade karlen med en hastig uppmärksam blick. Och trots mannens af smuts och allehanda utsväfningar härjade drag tyckte hon sig känna igen någon, som kom rodnaden att stiga på hennes i dag osminkade kinder.

Bilder från barnaåren sprungo hastigt fram och en serie hågkomster från föräldrahemmet pressade sig på henne, allt under det att den förfallne drankåkaren glodde på henne med en envishet, som hon kände att hon *måste* uthärda, äfven om hela hennes inre därvid råkade i ett uppror, hvilket hon med all makt ville kufva.

Det var förvantskapens, blodsbandets röst, som nu talade inom nymfen.

Hon hade sett hvem han var, den förfallne, härjade mannen, som tydligen också känt igen henne, trots den elegans i hvilken hon nu till sitt yttre visade sig – med undantag af den del, som satt fast i gyttjan, förstås.

De hade känt igen hvarandra. Men hon var nog mera viss på sin sak än han, som nu bröt tystnaden sägande:

»Ta' mej fan, ä' de' inte Fia! Visst tusan ä' de' Fia, syster min!... Är det inte?... Är hon inte från Sjöberga?»

»Sjöberga?» svarade Sofia Dahlberg i det hon kände hur hjärtat klappade vid hörandet af namnet på den plats, där hon var född, den idylliska lilla orten vid Vetterns romantiska stränder. »Sjöberga!» upprepade hon ännu en gång som ett eko. »Nej, den platsen känner jag icke till.»

Hon kände att det sved inom henne detta förnekande af fädernehemmet, som hon, ännu med oskuldens hela förtröstan, trampat för snart femton år sedan och dit hon aldrig mer skulle återvända. Och hon kastade åter en förstulen blick på den försupne drankåkaren, som var hennes bror, och som tycktes hafva råkat lika illa ut äfven han, sedan storstadsfrestelserna fått makt med äfven honom.

Men nej! Hon kände det som en brännande sveda ... *Han*, den där försupne trashanken, som körde drank, han, som var hennes bror och som hon nu återsåg första gången efter skilsmässan för många, många år sedan – han var dock trots allt sitt elände, som han öppet bar till torgs för hvem som ville titta på – han var dock i sin förnedring icke så förfallen som *hon* i sina sammetskläder och med sin sedan natten späckade börs. – Hon hade sjunkit ännu djupare; hon var med rätta prisgifven åt det allmänna föraktet, en individ, som hvarje ärbar kvinna ryste vid att komma nära och som hvarje man ställde i nivå med hyndorna, ja, ännu lägre än hyndorna.

Och hon fick åter en anledning att förbanna denna morgon, denna härliga morgon af en gryende vår. Och med detta vaknade yrkets fräckhet åter till lif och hon klämde till döds den tår af känsla som ville fram i hennes ögon samt fortsatte med ett hest skratt:

»Skoja inte nu. Att jag är 'flicka', det kanske du kan se; men *din syster* ... nej, pass!... Ja, tror vi håller oss i Sverige. Hjälp till nu!»

Drankåkaren syntes förlora tråden af sina funderingar. Den eleganta kvinnans brutala skratt och uttrycken, som fullt harmonierade med hvad hon såg ut att vara – ty detta såg äfven han liksom förut pojkarna och käringen med slaskämbaret – drog honom hastigt bort från alla tankar på den försvunna systern, som aldrig låtit höra af sig sedan hon kom till Stockholm; och han började få en förnimmelse af att ruset sedan gårdagen ännu hängde i och att han verkligen sett i syne, eller 'sett flugor' som han kallade det. Och han svarade på en gång besväradt och med galghumor:

»Vill hon med på tunnan, må de' vara händt! Men de' enda jag kan bju' på efter skjutsen, är en slunk drank, som fås ur slangen därborta. Brännvin är väl för starkt, kan jag tro, för så fina läppar som mamsells?»

»Får jag bara åka med en bit så är det jag som bjuder», svarade Sofia åter inne i rätta stämningen.

Och han svängde fram vid sidan af henne och grep hennes behandskade, uppsträckta händer.

Nästa minut satt Sofia Dahlberg på dranktunnan bredvid sin bror; två förfallna syskon på tomkärlet för afskräde från ett brännvinsbränneri!

Ödet hade fört dem tillsamman en stund för att nästa kvart åter kasta ut dem hvar och en på sitt håll å den väg, som leder till afgrunden. Han snuskig, trasig och försupen; hon pyntad och med fräcka later såsom det höfves en storstadsgrändernas Venus – här *Venus på dranktunnan!*

Trögt och långsamt rullade drankkärran fram i den djupa modden, som stundtals gick öfver hjulnafven. Gång

på gång vaggade det också till, så att hela 'ekipaget' hotade att stjälpa och under en sådan vaggning var det som nymfen helt visst skulle ha stått på hufvudet i sörjan, om ej drängens smutsiga hand helt snabbt hade lagt sig kring hennes silkesbroderade lif och hållit henne kvar på den surt stinkande tunnan öfver hvars sprund han placerat denna varelse af samma blod som rann i hans egna alkoholförgiftade ådror.

Sofia Dahlberg hade ryckt till vid denna beröring och hon kände att hon på nytt var nära att glida ned. Men nu fick drankdrängen ett nytt grepp om henne och höll henne kvar med obesvärad kraft i det han utbrast:

»Det är nog litet obekvämt det här och inte som att åka i landeau, som mamsell är mest van vid, kan jag se. Men det skadar aldrig att pröfva på hur en fattig fan som jag har det. Fast nog har jag haft det bättre ... Ja, för all del!... Jag har till och med kört för ministrar, när jag var kusk hos Wiberg vid Röda Bodarna, kort efter jag kom hit upp från Grenna, där jag körde åt patron Carl Silfversvärd, som mamsell känner till.»

»Jag? Nej, inte alls», svarade Sofia och makade sig undan körsvennens arm. »Jag har ju sagt, att jag icke är från den trakten.»

»Visserligen. Men ta mig sablarna att jag kan få det ur mig. Hon är så upp i dagen lik min syster Fia, så att jag skulle kunna hålla vad om ...»

»Nej, nej! Se nu! Akta er för den där gropen, annars går det med säkerhet om kull», afbröt Sofia i det hon i förskräckelsen ej kunde låta bli att häftigt hugga tag i broderns af drank och smuts tjockt bestrukna rockärm.

»Har ingen fara, lilla mamsell. De va' rätt! Håll bara i sig. Här skall hon sablar i min talg finna en gosse som håller att ta' i ... Än står man bocken, sa' likvagnskusken, stjälpte i diket ... Si, jag har varit riktig herrskapskusk ... Men så kom jag in mig med det förbannade brännvinet och därför får jag nu vara glad att få köra drank ... Förresten kan man få köra sämre ... Ja, ja, missförstå mig icke nu ... Mamsell är nog icke bland de värsta ... Förlåt jag säger, som det kommer för mig ... Men det gör jag för att mamsell är så lik min syster Fia.»

Och han fortsatte mumlande som om han talade för sig själf:

»Syster Fia, ja!... Det har nog gått åt helvete för henne också. Hon såg för bra ut att vara fattig, och jag var för glad af mig att kunna bli rik. Se de' var det galna me' *oss* de'... Hå hå, ja ja!»

Han suckade och gaf hästarna därpå ett rapp med 'tagelhurran' så att farten blef litet lifligare. Och ändtligen kom man fram till det stora, orappade bränneriet, där Sturegatan nu korsar Karlavägen, hvilket för några år sedan jämnades med jorden.

Där började ett slags trottoar och där skulle drankåkaren upp.

Varsamt lyfte han ned den fina, skälfvande damen, som med en hastig rörelse klämde sönder något i ögonvrån, medan hennes andra hand letade i fickan efter portmonnän.

»Se här!» sade hon och räckte trashanken en sedel. »Tack för hjälpen!»

»Ska den växlas?» fick hon till svar jämte en hånande blick. Och innan hon hunnit svara på denna underliga fråga eller tyda blicken, som oroligt besvärade henne, fortsatte den försupne:

»Nej tack, Fia. För nu ser jag att det är *du* ... *Så'na* pängar, som *du* förtjänar tar inte *bror* din emot. För så djupt har jag icke sjunkit.»

Och han vände henne ryggen utan att vidare bevärdiga henne ens med en blick.

FEMTONDE KAPITLET.
»**Vid hämtnings påföljd.**»

Hon stod kvar med 'femman' krampaktigt sluten i sin behandskade hand.

Icke ett ljud fick hon öfver sina darrande läppar. Hon ville ropa honom tillbaka; hon ville erkänna allt; hon ville sjunka ned för hans fötter och bikta ett helt lif i laster och synd.

Men tungan snördes fast vid gommen, och strupen drog sig samman, hotande henne med kväfning.

Sedan den dag, då hon lämnade fädernestugan, den lilla fattiga backstukojan vid Vetterns strand, lämnade den med en moders och en för döden liggande faders välsignelse och följd till vägs af just denne broder, som slumpen nu fört henne samman med, hade hon ej på minsta sätt stått i förbindelse med hemmet.

Hon visste dock, att fadern, kort efter hennes ankomst till Stockholm, utandats sin sista suck och ändat en lång följd af år, fulla af brist och sjukdom. Hon hade äfven hört, att en hennes yngre syster kommit ut i världen och sades vara i Stockholm såsom tjänarinna. Men Sofias och denna systers vägar hade aldrig korsats, och dylikt kan ju ej anses så underligt, då denna syster, åtminstone Sofia Dahlberg veterligt, vetat hålla sig undan från de frestelser, som kommit så många landets döttrar på fall.

Om modern lefde eller var död, visste Sofia ej det minsta. Efter händelserna med förföraren och döfvad af det glada kroglifvet på 'Flaggen', hade Sofia låtit månaderna gå, utan att sätta sitt beslut i verket och infria sitt löfte, att med snaraste skrifva hem hur hon hade det. Därtill kom nog äfven, att Sofias skolunderbyggnad var så knapphändig, att hon endast med svårighet kunde forma sina tankar i skrift, liksom hon äfven hade svårt att läsa skrifvet.

Och så hade månaderna blifvit år ... Och så hade hon, innan året var tillända, sjunkit så djupt, att hon – ännu dock med en känsla af blygsel kvar – icke ville skrifva, rädd att sanningen dock skulle lysa fram, hur hon än lade sina ord.

Det kom öfver henne en känsla af, att det var bra som det var; att det onda icke kunde repareras, detta visste hon. Och hvarför skulle hon *bedröfva* sin mor, om nu denna icke visste något? Och *om* hon visste något ... Ja, då vore det ju bara att lägga ytterligare kol på den gamla, hederliga kvinnans hufvud genom att skrifva något, som icke var sant, att öka sorgen med en falsk och upprifvande historia om något, som borde varit, men icke var det.

På så vis gled Sofia Andersson, som hon då ännu hette och kallade sig – mamsell Dahlberg blef hon långt senare på kungl. sekter Wärles inrådan – allt längre och längre bort från de sina; och först nu denna för

andra, men ej för henne så sköna vårmorgon, hade familjebanden åter knutits till en flyktig minut.

Ty det hade verkligen återknutits i samma stund hennes bror – den förfallne drankköraren – utan att tveka det minsta, sett hvem hon var, trots det glitter han såg henne i, trots det falska skimmer med hvilket hon lärt att omgifva sig.

Blodets röst talar ett mäktigt språk. Och att orden föllo sig så som de gjorde, när han fick upp ögonen och nekade att mottaga den syndasedel, som hon ville generöst skänka den urspårade mannen, detta hade hon sig själf att skylla, och hon kände att hos denne drinkare fanns det mer kvar af aktning för sig själf, än det på många år funnits inom henne.

Och när hon nu stod där och stirrade efter den smutsdrypande, härjade mannen, som var hela tre år yngre än hon själf, och när hon såg hur trasorna slängde om honom, då han med slö resignation grep den från väggen af det stora, röda huset utspringande slangledningen, som skulle föra dranken ned i tunnan, då kände hon, att han trots all sin urartning och allt sitt elände var hundradefallt bättre än hon, att hans sätt att släpa sig fram mot grafven ändå var ett *hederligt* sätt, men att hon var ...

Ja, hon ryste för hvad hon var; ryste för detta, kanske första gången i sitt lif ... Och hon kramade sedeln som en värdelös papperslapp, och med en ed, en hemsk förbannelse kastade hon den i smutsen, vände och gick med slappande steg den bit som ännu skilde henne från Nybrogatan.

Allt med det gamla hemmet var därmed brutet. Hon kände sig själf för all evighet lika bortkastad som sedeln, hvilken smutsen nu tärde och som hjulen på broderns drankkärra nästa minut kanske skulle alldeles förinta, åtminstone dess egenskap af att vara gångbart mynt.

Hon var icke filosofiskt anlagd, Sofia Dahlberg. Hennes hjärna hade egentligen aldrig fått tid att lära sig tänka en redig tanke. Men nu kunde hon dock icke underlåta att fråga sig själf när den stunden skulle vara inne, då icke hon själf längre var gångbart mynt!

Ja, när skulle hon själf vara värdelös på den cyniska kärlekens marknadstorg?

Det kom för henne detta nu, och hon fick åter en skarp maning, som kom henne att minnas, hvilket år hon var född, något som ju en nymf bör känna med svidande oro.

Hon spratt till vid att höra klockan i Ladugårdslandsdômen slå åtta.

Två timmar således innan hon måste inställa sig i polisen. Endast två timmar. Och på den tiden hade hon åtskilligt att uträtta; först och främst att få lif i Wärle, hvilket hon af erfarenhet visste vara ett styft arbete, synnerligast efter sådana fästnätter, som den, hvilken senast hade flytt.

Och så måste hon sköta om sina kängor, sin kjol och hela sin habit.

Som hon nu såg ut, måste hon väcka åtlöje till och med i denna aflägsna stadsdel, där hon nu befann sig, och hvad skulle det då icke bli, när hon kom ned i själfva staden?

Nå, hon hade nu aldrig tänkt sig annat än att få göra om sin toilett, sedan hon väl hunnit fram till Wärles kåk. Och nu, då hon vek af in på Storgatan, kände hon sig redan lättare till mods, såsom varande i mera kända trakter.

Raskt bar det nu i väg uppåt Tyskbagarbärgen – af hvilka det i våra dagar ej finns mycket kvar. Och snart kom hon upp till en annan spåkvinnas ’corps de logis’, det stora, grönmålade trähuset med den väldiga inkörsporten och den stora gården med Ladugårdslandets största vagnslider, det hus, där sjuttiotalets profetissa, fru Pettersson, hade sina konsultationer.

Henne hade Sofia Dahlberg mer än en gång, haft i sinne att låta spå sig af. Hon skulle vara »märkvärdig», sades det, i sina afslöjanden, och halfva Stockholm, kvinnorna förstås, tog fru Pettersson på Storgatan till råds när det gällde att få en flik af framtidens slöja lyftad.

Dess värre började icke hennes mottagningar så tidigt, som det var nu; i annat fall skulle Sofia icke haft något emot att hellre fråga fru Pettersson om hur hon nu skulle förhålla sig vis à vis det där uret, än att försöka få sanningen ur Wärle, hvars hela natur var en väfnad af idel lögner; ja, han ljög, så att han trodde på det själf.

Men nu fanns det icke något annat val. Och hon svängde därför af in på Tullgatan, mot norr i denna trakt af hufvudstadens gränsgator, landtlig som alla i denna del af staden och nu i vårbrytningen knappt trafikabel.

Och ändtligen hade hon funnit målet för sin långa morgonpromenad, det lilla rucklet med port i planket, snedt emot det af Aug. Blanch omtalade, »Madaskans hus», som låg uppfluget på själfva bärgkanten och verkade något af skatbo.

Porten till Wärles gård var naturligtvis stängd. För denne äfventyrare gällde det som tvingande försiktighet, att hålla styft på den engelska satsen »***My home – my castle***» – mitt hem – min borg. Och man såg aldrig någon släppas in eller ut genom denna port, utan att icke samtidigt höra hur den väldiga portnyckeln vreds om i det bastanta låset både före och efter in- och utsläppandet.

Fönstren lågo nästan i nivå med gatan. Oftast voro dessa dock förbommade med stadiga luckor, och voro dessa icke för, då utestängdes i alla fall nyfikna blickar genom täta storrosiga jalusier, som fullständigt täckte hela fönstret.

Sofia Dahlberg kände emellertid det »Sesam, öppna dig!» som skulle komma denna port att röra sig på gnisslande gångjärn.

Och hon gick fram till det fönster, som låg längst bort samt trummade ett par svaga takter på luckkransen. Därpå lyssnade hon uppmärksamt, och när icke något svar hördes där bakom, upprepades signalen i kraftigare slag, tills hon ändtligen därinifrån hörde tre korta slag mot rutan. Tydligen var det »Kort-Eva», som gaf svarssignalen, ty det var hon som hade sitt rum bakom detta fönster, en liten skrubbliknande håla bredvid det ganska rymliga köket, där hon var oinskränkt härskarinna och där åtskilliga af den tidens läckerheter arrangerades när 'kungl. sektern' hade något finare spelparti, som särskildt vid ett tillfälle hade varat hela fyra dygn, utan att gästerna under hela denna tid ens gjort en titt ut på den ödsliga gatan.

Wärle hade nämligen äfven s. k. gästrum och dessa voro inrymda i en stuga på andra sidan gården; och där firades stundom orgier, om hvilka vår tid icke ens kan drömma, men om hvilka det då, trots all tystlåtenhet, som utmärkte Wärle lika mycket som hans umgänge, beträffande dessa fäster, dock dunstade ut åtskilligt bland traktens skvallerkäringar, som åtminstone noga kontrollerade hvad som hände *utanför* den mystiska porten.

Man visste sålunda precis hur många korgar vin och öl som där aflevererades per vecka; man visste hur många tråg kött och fisk, som lämnades in genom denna port och man hade i det närmaste reda på hur många droskor och vagnar som höllo därutanför till långt fram på morgnarna, samt att dessa icke tillfört kungl. sektern endast manliga gäster.

På magasinet i spåkvinnan Petterssons gård hade man bra utkik öfver hvad som tilldrog sig vid Wärles port och där var skvallerkäringarnes högkvarter. I timtal kunde de stå där vid dörrfönstret och alldeles glömma hvarför de egentligen kommit in i magasinet, och minsta tillbud till något nytt utanför Wärles kåk gaf ofta

anledning att åtskilliga kaffepannor fingo koka öfver. Men den förlusten bar man gärna för att få något nytt att kommentera och brodera vid innehållet af en ny »hurra» kaffe.

Så äfven denna morgon.

Två hvassa ögon voro redan på post bakom magasinsdörren och två hvassa ögon följde noga Sofia Dahlbergs manöver för att få entré. Och en hvass tunga var snart redo att tillkalla ännu ett vittne, hvarpå utspann sig följande konversation:

»Hvad var det jag sa' nittionie om våren? Där ha' vi den rödhåriga här igen ... Så de' ä' lögn som Larsonskan sa', att syster hennes har sett henne på spinnhuset i går».

»Tro de'! Emma ä' ju vid fångvakten och hon har nog reda på sig. Och Kalle, brodern hennes, han som är vid polisen, vet då bestämdt, att hon hör till de inskrifna».

»Ska' madam inte inbilla mej! Tror hon att en *så'n* är ute så här dags. Nej pass ... Till middagen ligger dom och först med ugglorna flyga de ut ... Vi hade en gång ...»

»Var så god låt mig tala till punkt ... Om jag får lof! Det är ju alldeles tydligt, att hon kommer från spinnhuset i annat fall vore hon inte så tidigt ute ... Där släpper man ut dom så där vid pass sex, när de suttit ut ... Och tviflar hon, bästa madam Olsson, så fråga Emma ... Titta förresten så hon ser ut ... Titta på kjolen och kängorna ... Men ser hon inte, så ta' på sig glasögona.»

»Hva' behagas? Håll hon tungan i styr, för *jag* ser kanske mer än hon tror ... Och om hon själf sätter på sig glasögon, kanske hon kan se att det otäcka stycket just nu slinker in genom porten ... Och se'n: »Gu' natt, sa' musiken!»

Käringarna hade tydligen blifvit osams, som vanligt, när det gällde Wärles hemligheter, af hvilka de aldrig kunnat se mer än skalet, d. v. s. hvad som med nödvändighet måste passera utanför porten.

Och betraktande hvarandra som dödsfiender, åtminstone den dagen, snurrade hvar och en till sitt med gräddsnäckor och brödkorgar för att mer privat kunna utfundera det svåra problemet om den återvändande rödhåriga suttit på spinnhuset eller ej.

Men inne på gården till Wärles kåk stod nu Sofia Dahlberg öga mot öga med »Kort-Eva», som kritiskt betraktade sin »élève» från hufvud till fötter innan hon utbrast:

»Hvar i all fridens da'r kommer Sofia från? Och så hon ser ut!»

»Är Wärle vaken?» svarade Sofia utan att ge svar på frågan.

»Så här dags? Å nej! Än är det en god stund till tolf; förr stiger han inte upp om det ej är något särskildt; det vet väl Sofia lika bra som jag.»

»Men nu är det något särskildt ... Väck honom genast.»

»Försök själf, får mamsell se hur godt det är», svarade »Kort-Eva», tydligen pikerad af »élèvens» befallande ton.

»Se så, Eva, bli inte arg nu. Jag har annat att tänka på än att tvista med henne nu. Och hjälp mig här med kängorna och med kjolen. Jag skall strax ned till Staden och kan naturligtvis icke visa mig på det här sättet ... En femma har hon för besväret lika säkert som i en liten ask.»

»Ja, nog vet jag, att Sofia inte är snål. Men väcker kungl. sektern gör jag ta’ mig sjutton icke ... Han var alldeles vild, när han kom hem i morse. Det var en polis med honom och denne sa’ att kungl. sektern blifvit anhållen på Arsenalsgatan för att han i högst berusat tilllstånd slagit en kusk, som inte ville köra för honom emedan kungl. sektern skrek och hojtade som en besatt. Själf var han alldeles blåslagen öfver ena ögat ... Och han svor på att detta hade polisen gjort. Och så var det ...»

»Jag har inte tid att höra på det där,» afbröt Sofia redan i färd med att midt på gården taga af sig kängorna och därpå kjolen. »Borsta dom här i rappet, så skall nog jag styra om att Wärle blir vaken.»

Och i bara strumplästen samt i en kort underkjol, men fortfarande med kappa och hatt – således en högst egendomlig kostym, som kom Kort-Eva att brista ut i ett skallande gapskratt – skyndade sig Sofia Dahlberg in öfver förstugukvisten, samt direkt till Wärles rum, i hvilket hon inträdde alldeles ljudlöst.

Påklädd hade Wärle kastat sig tvärs öfver sängen; den ena af de smutsiga skorna låg på det spetsprydda örngott, som reflekterade skenet af en starkt rykande fotogenlampa. Det andra benet hängde slappt ned mot mattan, och i sin krampaktigt slutna hand höll han ännu sin käpp. Hatten låg stukad under hans hufvud, nästan nere vid den rymliga gustafvianska sängens fotända, och mellan de halföppna läpparna hängde stumpen af en slocknad cigarr.

Hans ansikte var vidrigt att skåda, med det stora, blåröda krosslaget öfver högra ögat och en djup refva, som efter naglar öfver den venstra kinden.

Han snarkade och snusade tungt, och Sofia Dahlberg såg med oro, att det icke skulle bli en lätt sak, att få lif i denna massa och att det – om hon äfven fick honom vaken – skulle bli ännu svårare att få ett redigt ord af honom, ett råd om hur hon nu borde ställa sig.

Detta *måste* nu ske på hvad sätt som helst och hon började med att ruska honom först lätt sedan allt häftigare.

Men han snarkade allt fortfarande och lyfte ej ett ögonblick sina ögon. Endast då och då hördes ett doft brummande bana sig väg bredvid cigarrstumpen och slutligen gjorde han en kraftig vändning, fick upp det hängande benet, och låg nu med ansiktet åt väggen.

Sofia Dahlberg lossade på en hattnål och stod just i begrepp att trycka denna mot ett köttigt parti af Wärles kropp när hennes blick föll på vattenkarafinen och hon hastigt ändrade mening. Hon grep karafinen som var fylld och lät en stråle rinna ned mellan huden och kragen på den sofvande.

Verkan var så godt som ögonblicklig.

Med en vild ed rusade Wärle upp; och nästa sekund genljöd kammaren af ett genomträngande skri.

När Kort-Eva rusade in, fann hon Sofia Dahlberg liggande på mattan, vridande sig i hysteriska ryckningar och hållande händerna på sitt nedblodade ansikte.

Öfver henne lutade sig Wärle, som i hast nyktrat till; och i handen höll han karafinen som nu var utan hals.

»Hvad i all världen står på? Har sektern mördat henne?» skrek käringen, anande det värsta.

»Håll käften markatta! Och släpp inte in någon hit, då jag vill sofva ... Ta hit en annan karafin med friskt vatten och ta hit linementet som jag har där i skåpet.»

»Men hon *ä’* väl inte dö’?» vågade Kort-Eva fortsätta, gripen af den största rädsla för hvad som händt.

»Inte! Det syns väl, förresten ... En som är död kan väl inte sparka på det där viset.»

»Min skapare! De’ ä’ visst kramp!»

»Hit med vatten och linement!» skrek Wärle. »Och hör se’n!»

»Kort-Eva» fann det nu säkrast att utan vidare reflektioner eller inlägg skynda att efterkomma Wärles befallning; och med hans hjälp lyftes Sofia en stund senare upp i sängen, hvarpå man med förenade krafter började att badda hennes ansikte och gnida henne med det starka linementet, som snart brakte Sofia till lugn och sans.

Man fick nu reda på hur det gått till med denna till synes rent af lifsfarliga episod. Hon berättade själf, Sofia Dahlberg, att just som hon lät vattnet rinna ned på Wärles rygg, hade denne rusat upp och gifvit henne ett slag, som kom henne att störta baklänges. Karafinen hade därvid krossats mot nattduksbordet och af skärfvorna hade hon fått en hel del skråmor på händer och i ansikte, hvarjämte själfva kulan af karaffinen hade träffat henne på pannan så att hon en stund alldeles förlorat medvetandet. Men i öfrigt kände hon sig nu rätt återställd och begärde endast en spegel för att se hur hon nu såg ut ... Svedan var ännu rätt plågsam, sade hon.

Hon fick en sådan och kunde konstatera att det behöfdes ett visst mod till att visa sig ute denna dag såsom hon nu var tilltygad. Ja, icke ens fruktan för att bli hemtad af polisen, kunde snart förmå henne att lämna Wärles kåk, innan såren hunnit läkas. Specielt var det en elak skråma, som sträckte sig från näsroten mot ena örat, som gjorde henne stort bekymmer och hon fruktade med skäl, att hon af denna blessyr skulle få ett vanställande ärr.

Detta, jämte allt annat af förargelser, som händt henne denna morgon, kom henne att slutligen falla in i ett tillstånd af slöhet, som gjorde att Osvald, uret, polisen och den risk, som hon utsatte sig för, fingo vika för begäret att komma ifrån alltsammans; och när klockan slog det ödesdigra tioslaget såfvo både hon och Wärle hvar på sitt håll, såsom hvarken lagar eller förordningar funnits till.

Men klockan kunde väl vara framåt sex på eftermiddagen när det blef lif på den mystiska porten.

Väldiga slag, som hade man dunkat på med släggor, skakade kåken i dess grundvalar och ekade mot de tvärs öfver gatan liggande Tyskbagarbärgen. Och i kretsen af traktens hela befolkning syntes två poliskonstaplar i uniform och två civila konstaplar med all makt söka att sätta lif i det döda huset, eller rättare i dess djupt sofvande invånare.

Förskrämd hade Kort-Eva rusat upp och genom nyckelhålet hade hon snart fått klart för sig hvad som stod på.

Skyndsamt rusade hon åter in för att väcka de sofvande, men under tiden hade en af de uniformerade poliskonstaplarne klättrat upp på sin kamrats axlar och på detta sätt praktiserat sig öfver planket. Från insidan öppnade han porten genom att lyfta af en där varande bom, som man

Poliskonstapeln praktiserade sig öfver planket.

glömt att läsa, och nästa minut stego Gunnar Holm, detektiven Larsson och Ladugårdslandspolisen Boman in på gården, hvarpå porten åter stängdes, till stor förargelse för alla åskådarne, som med själ och hjärta längtade att få fortsätta denna stund af oskattbar njutning, som »sekterns kåk» nu mer än någonsin hade beredt dem.

Men troget väntade man, hvad som skulle bli af. Och lön för mödan fick man, när man en half timme senare

fick se »den rödhåriga», kungl. sektern och de två detektiverna stiga upp i en utanför väntande droska. Ja, i glädjen hälsades de bortåkande med – hurrarop!

Den eftermiddagen hade man mycket att tala om i kåkarna vid Tyskbagarbärget.

SEXTONDE KAPITLET.

Ombytta roller.

Naturligtvis kunde Sofia och Wärle icke meddela sig med hvarandra i droskan, satta som de voro under bevakning af de båda detektiverna. Ett försök som gjordes af Wärle att utfråga Holm om hvarför och med hvad rätt man släpades i väg på detta sätt som simpla brottslingar lämnades utan svar; han fann det slutligen bäst att icke vidare söka utforska denna anledning, men svor på att detta skulle stå de båda konstaplarna dyrt och bli anmäldt som en brutal hemgång. Efter detta myndiga kraftprof vände han sig till Sofia Dahlberg, som satt där med en stor plåsterlapp under ena ögat från näsan och till örsnibben, samt öppnade just munnen för att ställa en fråga äfven till henne, då han tvärt afbröts med ett kärft och betydligt afkylande:

»Håll klaffen!»

»Men jag ville bara ...»

»Håll klaffen, säger jag. Tiger han inte, så får han *gå* till stationen i mitt sällskap.»

Det var Holm som dekreterade detta. Och Wärle visste hvad det betydde, att under vissa förutsättningar vara ute i staden på promenad med en detektiv, för den händelse någon af deras gemensamma bekanta skulle möta dem under vägen.

Detta var dock i alla fall ingenting mot hvad han verkligen skulle råka ut för denna dag, omtöcknad som hans hjärna ännu var efter den föregående nattens äfventyr.

Holm hade nämligen icke varit overksam under dagens lopp och kommit till vissa slutledningar, som gjorde att man fann det af Osvald innehafda uret verkligen vara stulet, en stöld, som redan var tre år gammal, men hvars föröfvare ännu gått fri. Holm trodde sig nu vara tjufven på spåren; ja, han hade honom till och med sittande midt emot sig i droskan; åtminstone var detta hans lifliga öfvertygelse, när han sammanställde de händelser, som varit förenade med stölden, hvilken icke inskränkt sig enbart till ifrågavarande ur utan därvid äfven andra dyrbarheter och pängar hamnat i tjufvens fickor.

Den bestulne var nämligen en af Wärles bekanta samt dennes älskarinna, en aktris af omtalad skönhet. Wärle umgicks ofta med aktrisens beundrare i den åt henne hyrda våningen, där stölden skett en kväll medan divan var på scenen och i sin klädloge. Alla spår, som kunde leda till tjufvens ertappande voro på det omsorgsfullaste igensopade. Intet af det stulna hade heller kunnat anträffas förr än just denna dag, då den nämnda aktrisen erkänt, att det från Osvald tagna uret, som visades henne, var en bland de tre år tidigare stulna effekterna.

Sofia Dahlbergs nekande att erkänna uret som sitt, trots Osvalds påstående, men äfven hennes utseende att icke själf hafva någon del i stölden, hade fört Holm på den tanken, att den af polisen observerade Wärle kunde vara rätte mannen. Och den tanken hade ytterligare betyrkts af att Sofia Dahlberg denna dag på befallning icke infunnit sig på stationen utan först vändt sig till Wärle. Skråmorna som hon nu hade, tydde på att en häftig scen egt rum och antagligen hade Wärle med våld hållit henne kvar, för att han skulle få tid på sig att utfundera en plan, som kunde draga dem båda, men i synnerhet honom, ur det förargliga spelet.

Så tänkte sig Holm förloppet.

Naturligtvis kunde han icke veta, att Sofia Dahlberg och Wärle ännu icke bytt ett ord om den sak, hvarför hon verkligen kommit till Wärle efter lång tids bortovaro från kåken vid Tullgatan. Och denna omständighet gjorde i sin tur, att Wärle icke visste det minsta om hvarför nu han och Sofia fördes ned till detektiven, synnerligast hvarför han fördes dit. Ty stölden hos aktrisen trodde han redan vara både gömd och glömd.

I hans bostad fanns allt nog icke något af det stulna, som kunde kompromettera honom. Allt var borta, såldt till en polsk jude, som nedsmält metallen och exporterat pärlorna och stenarna. Endast uret var kvar i Stockholm. Men detta hade Wärle glömt, så mycket mer som han gifvit Sofia detta vid ett tillfälle, då han var betydligt drucken.

Och efter den stunden hade de båda icke träffats förr än sistlidne kväll i Berns; och då hade hon som bekant icke uret med sig.

Han kom slutligen till den åsikten att hela detta trassel var ett verk af Sofia Dahlberg, som antagligen ej kunnat hålla sig i skinnet utan ställt till med något uppträde för hvilket nu äfven han, ehuru oskyldigt, skulle ställas till svars.

Gärna hade han velat höra några detaljer af henne rörande denna sak. Men detta gick nu icke för sig. Och han försjönk därför till sist i ett slags slö resignation beträffande en sak, om hvilken han ej visste det minsta. Det förargliga var bara – tänkte han – att polisen skulle få tag i den skyldiga hos honom, så mycket mer som det var mången god dag sedan hon gjorde visit i kåken på Tullgatan.

När man kom fram till detektiva stationen, var Wärle nästan halfsofvande. Gårdagens pokuleringar hade till och med för honom varit för grundliga, och han hade endast ett svagt minne af att han lofvat sin nyblifne vän, mannen från Mariefred, att äta middag med honom denna dag på någon bättre restaurant för att på kvällen besöka en lifvad maskeradbal på Alhambra, ett slags utvärdshus för demimonden, kändt för en del högst vågade danstillställningar .. Sofia Dahlberg hade lofvat att följa med till denna bal så vida hon i hast kunde få sig en pikant kostym.

Just nu när hon steg ur droskan vaknade minnet af detta löfte, och hon kunde icke annat än med ökad grämelse tänka på huru annorlunda allt hade gestaltat sig mot festligheterna under gårdagen.

När dörren till detektiva polisstationen öppnades för Wärle och Sofia Dahlberg passade den förre på att i ett obevakadt ögonblick tillhviska henne orden:

»Neka till allt!»

Nästa minut voro de skilda från hvarandra och införda i hvar sitt rum för att under inga villkor kunna komma åt att tala med hvarandra.

Sofia Dahlberg blef först inställd att höras.

Man frågade henne rakt på sak om det framför henne på bordet liggande uret vore hennes eller ej.

Hon vidhöll hvad hon sagt rörande denna sak och kunde ej med bestämdhet uppgifva om detta var det ur; som hon en gång fått till present.

»Af hvem?» frågade kommissarien.

»Af en herre.»

»Nå det kan jag lätt fatta; men hvilken herre?»

»Han har bedt mig att icke nämna hans namn.»

»Såå. Men här gälla inga dylika undantag», fortsatte kommissarien barskt. »Jag fordrar därför att hon genast sjunger ut med hvad den blygsamme gifvaren heter. Hur heter han?»

Sofia Dahlberg funderade en stund innan hon svarade:

»Nu är jag icke människa att kunna komma i håg det ... Det var något på R ...»

»Jag råder henne att inte krångla!... Vi ha emellertid reda på hvem denne generöse gifvare är, och nu är det endast fråga om hon kan fria sig från delaktighet i en stor stöld.»

»Go'a kommissarien! Jag har ingenting stulit!» utbrast Sofia förskräckt, inseende att hennes misstankar mot Wärle voro berättigade, men utan att kunna komma på det klara med hur hon skulle ställa sig.

»Om hon inte bekänner, hvem hon fått uret af, blir hon häktad», fortsatte kommissarien.

»Men jag försäkrar, att jag icke minns hans namn.»

»I så fall skall hon nog få tid att erinra sig detta. Ty härifrån slipper hon inte förr än minnet klarnat ... En annan sak är den, att hon i morse lämnat den upplysningen, att hon tappat detta ur.»

»Det har jag icke sagt!» utropade Sofia.

»Inte. Det är emellertid två konstaplar, som kunna ta' detta på ed.»

»Gärna för mig, men i så fall svära de falskt», svarade Sofia helt lugnt. »Jag sade att jag tappat ett ur; men att det var *detta*, det har jag aldrig sagt, för det vet jag inte än.»

»Dahlberg vill alltså låta påskina, att hon icke rår om eller känner igen detta ur?» fortsatte kommissarien, uppretad af kvinnans envisa osäkerhet och brist på minne.

»Det har jag inte heller sagt», svarade Sofia Dahlberg. »Det kan vara mitt ur, men också inte.»

»Har hon inga särskilda kännetecken på uret?»

»Nej. Och jag har verkligen sett på det så litet. Det ville inte gå.»

»Men urmakare säga, att det är ett godt ur.»

»Jaså. Ja det förstår *jag* mig inte på.»

»När såg hon uret senast? Jag menar det som hon fick till present.»

»I går.»

»Hade hon det med sig i Berns?»

»I Berns?... Jag kan icke minnas, att jag var i Berns i går.»

»Men det finns vittnen på den saken.»

»Nå, då var jag väl där då?» svarade Sofia Dahlberg ehuru med ett tonfall som af tvifvel och i afsikt att själf pumpa polisen innan denna fick något besked af henne.

Men kommissarien var van vid dylika finter och tillsade nu en konstapel att föra ut Sofia Dahlberg samt hemta in Wärle.

Denne uppträdde med en min af stor sorglöshet och var det äfven alldenstund han icke hade en aning om hvad det var fråga om.

Sedan kommissarien – som nu stoppat ned uret i en låda – uppmärksamt betraktat Wärle, hvilken stod där i vårdslös ställning och fingrade på sin pince-nez, sade han:

»Ni är anklagad för stöld.»

Wärle spratt till, och det vårdslösa i hans hållning försvann för en viss spänstighet, liksom då räfven vädrar fara och gör sig beredd till språng. Men han svarade ingenting utan betraktade endast den frågande med en min som om han ej hört rätt.

»Hörde ni inte, hvad jag sa'?»

»Jo, för all del!» svarade Wärle med ett försök att le. »Men som jag tror, att jag möjligen hört fel, så ber jag herr kommissarien upprepa sina ord.»

»Ni är anklagad för stöld?»

»Jag? Jag, Ruben Viktor Alexis Wärle?... Aldrig möjligt!»

»Det finns vittnen.»

»Skulle bli ett sannt nöje att se hur dessa se ut», svarade Wärle med återvunnen fattning.

»Wärle nekar således?»

»Absolut!»

»Wärle känner ju en kvinna, som heter Sofia Dahlberg?»

Den tillfrågade syntes fundera på svaret, men sade därpå:

»Känner är kanske icke rätta ordet; men jag tror mig veta, hvem kommissarien åsyftar.»

»Det var det oförskämdaste jag har hört. Man har ju nyss påträffat denna kvinna i Wärles bostad, där hon ju dessutom varit boende en längre tid. Och ni ha ju nyss blifvit nedhämtade hit i samma droska», utbrast kommissarien, häpen öfver en fräckhet, som till och med han ansåg vara enastående ... »Vet Wärle verkligen icke, hvem jag menar?»

»Ah, nu förstår jag! Kommissarien menar Fia.»

»Jag menar Sofia Dahlberg, en inregistrerad kvinna, som haft sin tillflykt hos Wärle en längre tid.»

»Det är mycket möjligt, att Fia kan heta Dahlberg», svarade Wärle med skenbart lugn. »Hennes tillnamn har jag verkligen icke lagt på minnet, om jag ens någonsin hört det namnet i samband med hennes visserligen mera familjära namn Fia, som jag och andra hennes bekanta kalla henne.»

»Det är emellertid hon, som gifvit upphof till att Wärle nu är häktad för stöld.»

»Häktad?»

Rösten lät tunn, och säkerheten försvann på nytt.

»Just precis. Och Wärle vet naturligtvis inte hvarför?»

»På en lögnaktig beskyllning, kan jag förstå», svarade Wärle sökande.

»Nej, *icke* lögnaktig. Anklagelsen är bestyrkt.»

»Med hvad då?»

»Dels med hvad Sofia Dahlberg erkänt och dels med hvad andra vittnen intygat. Så Wärle gör nu klokast att icke neka. Han blir i alla fall fast.»

»Och hvad skulle jag ha stulit?»

»Åtskilligt; bland annat det här», svarade kommissarien i det han med stor hastighet tog fram uret ur lådan och höll det för Wärles ögon.

Denne bleknade helt lätt, och en krampaktig ryckning märktes kring läpparna.

»Nåå? Hvad säger Wärle? Känner han igen det här uret, som han gifvit till present åt Sofia Dahlberg? Hon har själf erkänt detta.»

Påståendet i denna fråga kom så oförmodadt, att Wärle trots all sin förslagenhet tappade koncepterna och svarade:

»Det vill jag visst icke neka till. Men icke har *jag* stulit uret – d. v. s. jag har köpt uret och ...»

»Af hvem?»

»Ja, sannerligen jag minns. Det vill säga, jag vann det på lotteri ...»

»Hvilket lotteri?»

»Privat ... Det var en fattig enka, som lottade bort en del saker efter sin man och då hade jag turen att vinna uret som jag ...»

»Men det är ju ett *damur?»*

»Ja visst ja. Men det hindrar ju inte att enkan kunde ...»

»Krångla inte nu; utan bekänn, att Wärle stulit uret och åtskilligt annat genom inbrott.»

»Jag är absolut oskyldig; och jag ber ...»

»För in Sofia Dahlberg?» befallde kommissarien utan att vidare lyssna till Wärles undanflykter.

Kvinnan fördes in och placerades så att hon kom att stå med konstapeln mellan sig och Wärle.

Kommissarien vände sig genast till henne sägande:

»Som häktade Wärle nu erkänt, att han gifvit Dahlberg detta ur, hvars åtkomst han likväl icke kan nöjaktigt besvara, tillhåller jag Dahlberg att öppet bekänna, att hon en tid innehaft detta ur.»

»Herr kommissarie! Jag skall be ... »

»Tyst!» afbröt kommissarien, då Wärle nu märkte, att han råkat i en fälla och ej varit nog vaksam. »Erkänner Dahlberg detta?»

»Ja», svarade Sofia, rädd att längre bestrida fakta, när hon hörde, att Wärle skulle ha uppgifvit detta.

»Nåväl!» fortsatte kommissarien. »Då erkänner Dahlberg äfven, att hon i går ville belåna uret hos pantlånaren Lewyson genom en karl, som heter Osvald Andersson?»

Sofia Dahlberg erkände äfven detta; och undan för undan plockade man knepigt ur henne en mängd detaljer, som hade till följd att Wärle trasslade in sin sak alldeles ohjälpligt och förklarades häktad.

Sofia Dahlberg lösgafs efter en sträng varning, och Osvald lösgafs äfven med förständigande att inom fjorton dagar skaffa sig laga försvar vid risk att annars behandlas som lösdrifvare.

Rollerna voro sålunda bytta. Wärle var fast, och Osvald fri.

SJUTTONDE KAPITLET.
Nymfens dräng.

Sofia Dahlberg blef knappast förvånad öfver den utgång saken tagit. Men hon var förargad öfver, att hon ej fått tillfälle att i tid rådgöra med Wärle om, hvad som borde göras eller rättare hade bort göras med det samma som han gaf henne det där uret, som hon tyckte sig både kunna ega och mista. Hade man detta gjort, skulle denna dags alla obehag ej inträffat, och Wärle hade ännu varit fri och kunnat tjäna hennes syften. Ty Sofia var förvissad om att de båda skulle i samråd varit skickliga nog att lura polisen, hvilken hon, med dylika kvinnors förakt för all borgerlig ordning, hatade af hela sin själ och förde bakom ljuset så mycket som det stod i hennes makt. Emellertid var hon trots allt glad, att hon nu icke råkat värre ut än som skett; ty hade det velat sig riktigt illa, skulle hon nu kunnat blifvit delaktig i Wärles stöld och snart suttit inburad på ett ställe, där hennes medsystrar oftast hamna, men som hon hitintills lyckats undslippa af en ren slump.

Att äfven Osvald blifvit frigifven samma kväll – hon var redan närmare åtta, när man lät henne gå – detta visste ej Sofia Dahlberg, men hon antog det. Och i tanke att möjligen få syn på honom stannade hon där Gamla Norrbro, som nu mera icke finns, förde öfver till Helgeandsholmen. Hon hade från denna punkt god utkik öfver Mynttorget och det håll, från hvilket hon väntade att se Osvald dyka upp; och hon hade ej stått där en kvart, dock redan antastad af åtskilliga libertiner, förr än hon fick se honom komma fram ur den af alla samhällets rötägg med rätta fruktade passagen, Myntgatan.

Redan på långt håll såg hon, att han nu tedde sig om möjligt ännu ynkligare än när hon på förmiddagen föregående dag stött samman med honom på Slottsbacken.

Hans steg voro vacklande och snubblande som om han vore drucken, och hans blickar sökte envist marken som om han där trott sig finna den lyckoslant, hvilken skulle skänka hans åter pockande mage något till lifs efter den långa fastan under häktningen.

Just när han snuddade förbi henne, utan att bli henne varse, hördes hon utbrista:

»Osvald!»

Han lyfte sin blick och besvarade hennes leende med utseende af en lifdömd, för hvilken allt hopp är ute. Han betraktade henne äfven med rädsla, kanske inseende, att det ännu icke vore alldeles för sent att undandraga sig den farliga kvinnans välde.

Men nu hördes hon åter kalla honom. Och det låg något så tvingande i denna hennes uppmaning, att han kände hur det var honom omöjligt att strida mot densamma, att ens ett ögonblick vidare tänka på att undfly.

Och han följde henne mellan de gamla husen som en gång bildade Helgeandsholmens enda gata, följde henne fram efter den grådaskiga stall-längan och hörde liksom i en dröm hur hon sade:

»Du har burit dig åt som ett riktigt nöt. Hvarför snodde du inte, då pantlånaren misstänkte dig?»

»Jag tänkte just göra detta, när han kom med konstapeln», svarade Osvald undergifvet i stället för att han nu bort brusa upp mot allt det nya lidande han fått utstå för hennes skull; viljesvag, som han var af naturen, hade han blifvit det ännu mer af sina motgångar och föga annat än den rent animala självbevarelsedriften var det som ännu höll honom uppe där han fortsatte att hålla jämna steg med Sofia, som nu gick ganska fort tills hon plötsligt stannade, spände blicken i honom och sade:

»Jag vet inte hur jag skall göra ... Jag skulle kunna behöfva din hjälp, men jag kan ju inte lita på dig.»

Och Osvald visste icke eller rättare kände icke hur han förnedrade sig själf när han svarade på dessa tillvitelser, som, för att komma från en sådan kvinna som hon, kunde betraktas som en afskyvärd förolämpning.

»Du får förlåta mig för den här gången. Den bastanta middagen, de fina vinerna och så likören i Berns gjorde, att jag bar mig dummare åt än jag annars skulle ha gjort. Och när man suttit inne så lång tid så ... »

»Kom inte med den där jerimiaden igen», afbröt Sofia Dahlberg otåligt. »Men vill du, att jag skall hjälpa dig, får du allt lof att rycka upp dig; och beträffande de bastanta middagarna, så lofvar jag att inte sätta dig på vidare svåra prof. Så'na som du ska' ha en sup någon gång, för de ä' ni vana vid; men fina viner och annat sådant, som mina bekanta förstå sig på, sätta dig och dina gelikar på kneken med det samma. A propos det! Du är väl sugen nu igen?»

Frågan kom brutalt, nästan med en anstrykning af hån.

Osvald sänkte blicken och teg.

En sekund kände han det som om han velat slå henne i ansiktet, sätta tummen på hennes strupe och kväfva henne, denna hans lifslyckas mörderska.

Men så föll han åter undan och stammade fegt:

»Jag har inte fått en bit sen i går på Freden. Så om du kunde vara snäll att ge mig en hacka så ... Jag kan ju betala igen det, när jag får något arbete ...»

Hon hade tagit upp sin portmonnä, späckad af sedlar, som hon natten förut plockat af den berusade narren från landet, sedan hon och Wärle fått denne att spela ett parti 'trekarl' uti det enskilda rum, där man superat. Och hon räckte den urspårade en femkronesedel samt efter en stunds funderande ytterligare tre tiokronesedlar samt sade:

»Hör nu på och ställ inte till med något nytt krångel. Först går du in någonstans och äter dig mätt. Sedan lagar du att du i något klädstånd kan komma öfver några plaggså du inte ser ut som en buse. Sedan kommer du upp på 'Tysta Marie', kafét på Regeringsgatan, du vet, där jag väntar dig ... Men sup dig inte full, begriper du ... För då tar jag alldeles min hand ifrån dej. Har du förstått?»

Han mumlade några ord med utseende af en piskad hund.

»Skynda på nu!» fortsatte kvinnan. »Du måste vara på kafét senast om en timme, för då skall du gå ett ärende åt mig, som är mycket angeläget.»

Hon gjorde en ny paus, men utbrast därpå med samma befallande ton, som hon användt mot honom hela tiden efter detta deras sammanträffande, och af hvilket tydligen framgick den ställning, han nu intog i hennes ögon:

»Om någon skulle höra oss, får du inte dua mig, begriper du. – Ja, inte annars heller. Utan det är bäst, att du numera kallar mig mamsell. Jag känner bara bättre herrar, och dom kunde ju alltid undra, hvarför jag är du med en så'n där som du ... Förstår du?»

»Nej», vågade Osvald svara, i det han kände slaget till och med hårdare än Sofia Dahlberg kunde uppfatta, att det borde träffa. Och detta framgick äfven af hennes ord:

»Det gör också detsamma, om du förstår min mening eller ej. Allt nog! Jag förbjuder dig att dua mej. Mamsell skall du säga, i annat fall får du dra för tusan när som helst.»

Åter brann en hotande eld ur Osvalds ögon.

Men Sofia Dahlberg såg icke detta och skulle äfven om hon gjort det endast skrattat åt denne stackares vanmäktiga vrede. Dock hade nog detta skratt bytt sig i ångest, om hon nu kunnat läsa, hvad som fäste rot i Osvalds hjärta och som skulle växa sig starkare dag för dag.

Utan att bevärdiga honom med ens en blick vände hon honom ryggen och styrde sina steg mot Norrbro.

Osvald stod kvar så länge han såg en skymt af henne och han kramade sedlarna, som hon gifvit honom, kramade dem liksom den försupne drankåkaren, hennes bror, hade gjort med den sedel, systern, hetären, skänkt honom.

Men Osvald gjorde icke som den försupne drankåkaren hade gjort.

Han kastade *icke* syndapängarna på gatan utan stoppade dem på sig och gick likt en slaf att uträtta nymfens befallningar.

Och med denna handling släppte han den sista länken af den kedja, som tills nu hållit honom fast vid det minsta man har rätt att fordra af en hederlig man.

Han hade tagit på hand af lasten, han var såld!

* * *

Klockan var öfver nio på kvällen.

En ung man med ett fördelaktigt yttre men med ett uttryck af tungt svårmod stiger in i stora salen af det populära Stockholmskafét 'Tysta Marie' och ser sig forskande omkring som om han sökte någon.

Men i stora salen finner han ej den sökta och långsamt samt med en viss försiktighet går han fram mot deuxbattanterna till en bredvid liggande, mindre salong, som är inredd med en komfortabel plyschmöbel och häfdande sitt anseende såsom Stockholms elegantaste kafésalong.

Af den trängsel, som annars, synnerligast på förmiddagarna, utmärker kafét 'Tysta Marie', kan man nu icke få någon aning; ty kvällarna var detta kafés sämsta tid åtminstone efter nio. Men där uppe vid fönstret, nedsjunken i en svällande emma, ser han dock henne, för hvars skull han nu första gången gästar detta

ställe.

Hon sitter där med en tesupé framför sig och jämte denna synes äfven några kuvert och skrifpapper samt bläckhorn och penna. Men skrifningen tycks vara slut liksom superandet, och blickarne äro nu så upptagna med att studera senaste numret af »Fäderneslandet» att hon icke alls märker den unge mannen, hvilken fortfarande håller sig vid dörren, liksom tveksam, om han skall öfverskrida tröskeln till denna helgedom eller ej.

Hon vänder sig vid det, att han dristar sig hosta till och han träffas af ett par förgrymmade ögon som mäta honom från hufvud till fötter. Efter hand mildras blicken och slutligen formas de sinnliga läpparna till ett leende och han hör henne utbrista:

»Så du kom ändå? Jag har verkligen suttit som på nålar, för den här biljetten måste i väg, om den skall hinna fram innan han går på klubben. Som du ser är den till kapten Klochoff, Artillerigatan 14 ... Skynda dig genast i väg och kom sedan till Ladugårdslands Tullgata. Du träffar en kvinna i hörnet af Nybrogatan, som sedan visar dig, hvart du skall gå.»

Hon räckte honom en liten biljett och sade därpå:

»Du ser ut som folk nu igen ... Håll dig nu bara nykter, så skall du få se, att det kommer att gå bra.»

Han hade ett svar på tungan, ett dräpande svar, som gick ut på att han betackade sig för alla råd af en sådan som hon. Men i och med detsamma stod det för honom att han måste tåla och lida hvad hon nu än sade, så länge han var nog usel att äta hennes bröd. Och han stoppade biljetten i fickan samt gick, följd af en underlig blick från serveringsflickan, som nyfiket betraktat denna scen mellan Osvald och nymfen. Kanske hon äfven uppsnappat några ord af hvad den senare yttrat till den unge mannen, som hon minst af allt trott vara dräng åt en så'n där. Med kvinlig instinkt hade nämligen den tjänande systern på »Tysta Marie» genast sett hvad den annars eleganta och i sitt uppträdande vanligtvis oklanderliga hetären gick för och hade till och med haft för afsikt att fråga ställets innehafvarinna om hon skulle få servera denna kvinna. Den sena timmen och den tomma lokalen gjorde emellertid att detta ej blef af, trots att man på »Tysta Marie» annars höll en viss kontroll på hvad det var för folk, man serverade och att sådana som Sofia Dahlberg aldrig annars fingo slå sig ned därstädes.

Emellertid hade Osvald nu hunnit ned och med raska steg skyndade han till den adressort, där biljetten skulle aflämnas. Och det dröjde heller icke länge förr än han befann sig vid det hus, där han skulle upp.

Kapten Klochoff kom själf och öppnade, just påklädd att gå ut.

Han slet upp biljetten, medan han ännu stod i tamburen, betraktade Osvald med en icke så litet förvånad blick och sade, sedan han vårdslöst stoppat ned Sofia Dahlbergs meddelande i sin ytterrocksficka:

»Hälsa henne, att jag kommer.»

Men Osvald tycktes ej vara nöjd med enbart detta besked, utan han stod ännu kvar vid dörren och vågade till och med ganska ogeneradt mönstra den elegante, ännu unge mannen – inom parentes sagdt samme man, som vi i början af denna historia sett komma ut från »Rotundan» i sällskap med Sofia Dahlberg och som senare på natten var i strid med grosshandlare Perrault i porten till huset 83 Kungsbacken. Det var en högrest, vacker man med sirliga, vackra mustascher och ett yttre, som i allt visade, att man hade för sig en aristokrat. Han hade nyligen utnämnts till kapten, men var ännu ungkarl, fast det en tid sedan inträffat en händelse, som syntes göra det möjligt för honom, att snart kunna knyta en förbindelse med dottern till en som stormrik ansedd affärsman, hvilken unga, och mycket vackra dam på en bal blifvit kär öfver öronen i den eleganta och världsvane martissonen, som gällde för att vara damernas förklarade gunstling hvar han

visade sig och lika mycket i uniform som då han uppträdde civil.

Birger Klochoff led dock af en svaghet, som ej är ovanlig bland herrar gardesofficerare. Hans kassa var nämligen oftast pank; och detta i förening med att han så godt som för hvarje steg kunde frukta att stöta på en brummande björn gjorde att han för hvarje ringning på tamburklockan till hans dublett vid Artillerigatan, fruktade att se någon af dessa björnars ovälkomna fysionomier dyka upp – hvarför han också merendels föredrog att icke öppna.

Åsynen af Osvald hade som vanligt kommit den unge kaptenen att misstänka bud från någon fordringsägare. Ty det var vanligt att dessa icke voro så noga med hvilken tid de infunno sig, bara det fanns utsikt att komma in till honom. Men när han nu verkligen låtit öfverrumpla sig, kunde han icke nog prisa sin tur denna gång och han fäste sig därför icke så mycket vid att den ovanlige brefbäraren ej genast aflägsnade sig efter uträttadt ärende. Slutligen började han misstänka att det var drickspängar, som budet väntade på, och han tog upp sin portmonnä samt hämtade upp ur denna ett silfvermynt, som han räckte Osvald med en blick i hvilken det ej var svårt att läsa en god portion förakt.

Och Osvald uppfattade denna blick just såsom den var värd och med en stolt åtbörd sköt han från sig handen med slanten.

»Hvad nu? Tar han inte mot dricks'?» utbrast Klochoff i det han ännu en gång räckte Osvald slanten. »Eller kanske han tycker att tjugufem öre är för litet?... Han får ge sig af nu, för jag har brådt ... Se här!...»

Nu rann sinnet på Osvald, enär slanten på nytt räcktes mot honom och han gaf kaptenens hand ett slag, som gjorde att 'tolfskillingen' flög ur densamma och mot dörrspegeln där den studsade mot kaptenen och träffade denne midt i ansiktet.

Bleknande af vrede röt denne:

»Hut karl! Är han full, eller har han trumf?... Är det på det här viset han går ärenden, så skall jag min själ lära honom diciplin och det på rödaste rappet ... Ut slyngel, annars!...»

Den med rätta uppretade kaptenen hade höjt sin eleganta spatserkäpp, och innan Osvald hunnit blinka hade ett kraftigt slag fallit på hans ena axel och därpå ännu ett öfver ena benet.

Värjande sig med händerna drog han sig mot trappan. Kaptenen följde efter skrikande:

»Ut slyngel! Annars randar jag honom både gul och blå. Ut! Ut på gatan och hälsa jäntan, att hon inte skickar en så'n där henrik hit en annan gång, för då ...

Resten döfvades af ett smärtsamt rop, som genljöd i trapporna och förstugorna och hade till följd att åtskilliga nyfikna hufvuden tittade fram från hastigt öppnade dörrar i detta hus, där det annars hörde till ovanligheterna att man förde oväsen.

»Hvad står på?»...

»Slåss man?»...

»Är det tjufvar?»...

»Kanske mördare?»

Sålunda haglade frågorna om hvarandra utan att något svar hördes.

Men en trappa upp låg kapten Birger Klochoff halft afsvimmad af ett kraftigt slag, som träffat honom midt i

ansiktet, och ur mun och näsa kom en stråle af blod, som redan hunnit färga hans rockslag och skjortbröst. Bredvid honom lågo bitarna af hans afbrutna spatserkäpp. Och hatten låg på tröskeln till tamburen, hvars dörr ännu icke var stängd.

I samma stund stiger en äldre, distinguerad man upp för trappan.

Han hör med alla tecken till förvåning de skrikande rösterna och han har alldeles nyss nära nog blifvit kullslagen af en ung man, som hufvudstupa kommit utrusande från porten.

Men hans förvåning når sin höjdpunkt, då han nu fått syn på Klochoff, som ligger där, belyst af skenet från den runda, hvita flusskupan kring gaslågan, och han stannar, böjer sig ned öfver den fallne, fattar honom i armen och utbrister, just som två af de skrikande kvinnorna våga sig ned från de högre regionerna:

»Hvad i Herrans namn vill det här säga? Men så svara då, Birger! Hur är det fatt? Hvad har händt?»

Klochoff reser sig ändtligen i sittande ställning. Han kastar en förvirrad blick på den frågande, springer därpå upp och stammar med tecken till blygsel och förvåning:

»Ah! Förlåt?... Är det farbror?... Jag stod just i begrepp att gå till farbror nu.»

»Något sent i mitt tycke,» svarar den äldre mannen med ett tonfall af förargelse. »Hon är snart tio och vi ha väntat sedan klockan åtta ... Och i tanke att du hastigt blifvit sjuk och därpå ej hunnit skicka bud åkte jag hit att se hur det var med dig ... Så du ser ut!... Hvad har händt?»

»Sannerligen jag vet det själf,» svarar Klochoff. »Jag blef öfverfallen just som jag skulle gå!»

»Det tycks vara ordentligt ändå. Gå in och tvätta af dig blodet, få vi se om man kanske skurit dig också ...»

Och han förde in den öfverfallne samt stängde dörren midt för de nyfikna kvinnornas ögon.

Mannen var grosshandlar Borgstrand, Birger Klochoffs tillämnade svärfar, hos hvilken det samma kväll var stor supé med dans.

ADERTONDE KAPITLET.
Sofia Dahlbergs ideal.

I grosshandlaren och riddaren Borgstrands eleganta hem vid Humlegårdsgatan var det stor fest denna dag. Och en hel del af hvad Stockholm hade att uppvisa inom börsaristokratiens värld hade samlats att hedra den ansedde merkuriesonens namnsdag, som äfven var dotterns födelsedag. Bland desse inbjudne skulle äfven den jämförelsevis unge kapten Birger Klochoff hafva befunnit sig, men trots att timmen var ganska betydligt öfversriden saknades den unge mannen, som särskildt af en viss person var väntad med all den längtan, som kan rymmas i ett flickhjärta, här till och med ett älskande flickhjärta, hvilket sedan en tid fyllts af en brinnande kärlek just till honom, som rent af taktlöst mankerade den å bjudningskortet utsatta tiden.

Denna unga dam – hon var endast aderton år – var sin fars, grosshandlaren Borgstrands ögonsten. Hur barsk och punktligt noggrann han än kunde vara när det rörde affärerna och trots all respekt han ingaf på sitt mönsterskötta kontor, var han gent emot den unga Anna undfallande nästan till öfverdrift. Hon var enda barnet och hon var vacker som en dag; och till hennes beröm må sägas, att hon aldrig missbrukat sin faders kärlek i syfte att genomdrifva någon önskan, som kunnat ställa honom i valet och kvalet beträffande om han skulle eller icke skulle låta henne få fram sin vilja.

Anna Borgstrand var en kärleksfull och förståndig flicka och i detta fall bråddes hon på sin mor, hvilken hon aldrig sett, alldenstund att dotterns födelse gaf modern döden.

Varmt hängifven sin far, hade den unga Anna aldrig hyst varmare känsla för någon ann förr än hon sommaren 1873 råkade att i Ronneby sammanträffa med dåvarande löjtnanten Birger Klochoff. Redan vid första blicken från den förföriske löjtnantens milda, halft romantiska, halft skälmaktiga ögon, hade hennes hjärta tändts af den första kärlekens häftiga flamma, och innan säsongen var slut hade de unga svurit hvarandra trohet för lifvet.

För Anna betydde denna ed allt.

Men liksom hade hon anat, att fadern kunde hafva anledning att motsätta sig dotterns parti med Klochoff hade hon i det längsta dröjt med att yppa denna hjärteangelägenhet för honom, förr än hon en kväll öfverraskades af, att han visade henne ett bref från Klochoff, däri denne hos grosshandlar Borgstrand anhöll om Annas hand och *mot* öfverenskommelse bröt med sitt till Anna gifna löfte, att uppskjuta denna anhållan som till följande månad, då han sade sig ha utsikt att bli befordrad till kapten.

Rodnande hade hon då bekänt sin kärlek och med svidande hjärta hade hon sett hur fadern lämnat henne med ett missnöje i blicken sådant som hon aldrig trott sig skola få se i dessa ögon. Och hon hade hört honom säga, att hennes hjärtanskär bar sig simpelt och taktlöst åt som ej personligen infann sig för att framställa en så viktig begäran.

Hon medgaf, att fadern hade rätt. Men hennes smärta blef naturligtvis icke mindre för det; och under intrycket af denna skref hon sitt första bref till den älskade och besvor honom att göra allt för att reparera den blunder, som han låtit komma sig till last.

Detta var dumt af Anna – som ju på det hela taget var endast ett barn. Ty genom dessa hennes i högst exalteradt tillstånd skrifna rader fick han den föreställningen, att hon ej skulle kunna lefva utan honom, hvarför han trots att grosshandlaren icke besvarade hans bref ansåg det rika partiet som en i alla fall afgjord sak.

Klochoff var en lättsinnig natur, och framgångarna hos det täcka könet hade gjort honom egenkär. Annas unga, varma kärlek motsvarades icke ens tillnärmelsevis af Klochoff, som endast såg fördelarna af att här kunna göra ett rikt parti.

Och detta behöfde han mer än väl. Han var såsom vi förut haft tillfälle meddela ovanligt hemsökt af 'björnar' och han var djupt nedsjunken i affärer med procentare, hvilka dock, när de hörde att han skulle göra ett parti sådant som med den rika Borgstrands dotter, gåfvo sig till tåls och äfven lämnade honom nya lån på papper å hvilka de hade skäl att misstänka, att icke alla namnen voro *äkta.*

Klochoff lefde ett högt lif och lät sedlarna dansa. Han var äfven passionerad spelare och som sådan hade det ej dröjt länge förr än han råkat in i den Wärleska ligan, där procentarepängarne smälte som is i solsken.

Hos Wärle hade han äfven träffat samman med Sofia Dahlberg och mellan dem hade uppstått ett förhållande, som ofta icke ens skydde ljuset. Detta var dock före den tid innan Klochoff blifvit bekant med grosshandlar Borgstrands dotter – då sammanträffandena med Sofia Dahlberg blefvo både fåtaligare och framför allt mindre öppna. Samtidigt började han i viss mån lägga band på sin spelpassion af rädsla att denna på ett eller annat sätt skulle nå den tilltänkta svärfaderns öron och grusa alla gyllene framtidsdrömmar.

Men dagen före den då det var Annas födelsedag – eller rättare kvällen och natten före denna – hade

Klochoff låtit fresta sig till deltagande i ett spelparti i en privat klubb, där hög hazard var lösen. Han hade förlorat en stor summa och slutligen satt sitt hedersord i pant att betala hvad som resterade af spelskulden – ett tusen kronor – redan följande dag, viss på att procentarne skulle försträcka honom med ett lån mot vanlig säkerhet.

Detta hade misslyckats; och ännu samma dag klockan fem e. m. var hans hedersord icke inlöst. Han var förtviflad och motsåg skandal. Ty den som han var skyldig var känd för sin stora hänsynslöshet och kände äfven till Klochoffs planer vis à vis äktenskapet.

Tidigt på förmiddagen hade han skickat upp en magnifik bukett till Anna; men med oro såg han timmarna till den stund då han måste begifva sig till aftonens fest hos hennes far, där han visste, att han äfven skulle sammanträffa med den, som han gifvit sitt hedersord; en viss grosshandlare Larsson, som friat till Anna, men fått korgen.

Som synes hade Klochoff alltså stor anledning att denna kväll mankera den fest, hvilken under andra omständigheter kanske skulle fört honom till seger.

Nästan utan tanke på hvad han gjorde hade han emellertid klädt sig i festdräkt och stod just i begrepp att lämna sin bostad, då Osvald infann sig; och med hvad resultat veta vi. Klockan var då öfver half tio.

Till saken hör äfven att Klochoff ej sammanträffat med grosshandlar Borgstrand efter afsändandet af det friarbref, på hvilket han ej fått något svar. Han hade med afsikt hållit sig undan för att låta Anna bereda jordmånen så att segern *måste* bli hans, när han ändtligen ansåg tiden vara inne att hos fadern muntligen anhålla om dotterns hand.

I denna beräkning hade Klochoff icke kalkylerat fel.

Anna Borgstrand hade icke kunnat bära sin älsklings långa frånvaro, och det hade icke dröjt länge förr än en ny biljett kom honom till handa. Och i denna dristade hon sig till och med att lofva honom ett möte utomhus för att få tala med honom och rådgöra om hur man nu borde ställa sig sedan hennes far visat sig så uppenbart emot detta parti. Och hon skref, att det skulle bli hennes död om han icke slutligen gåfve sitt samtycke till deras förening.

Man kan icke säga, att Klochoff jublade vid erhållandet af detta bref från den unga, oskuldsfulla men nu blindt älskande tärnan. Han var så viss på att hon skulle handla som hon gjort att han mer häpnat öfver motsatsen. Och liksom det skulle varit det vanligaste möte i världen skref han sitt svar, med inläggande af några fraser à la utdrag ur 'Brefställare för älskande', hvilka Anna icke desto mindre tog för hans hjärtas meningar, ursäktande de fadda orden med att han som militär ej vore någon stilist. Men hon jublade öfver att få möta honom, och detta möte var utsatt att ega rum en morgon redan så tidigt som nio då Anna under föregifvande af att hon skulle besöka sin sömmerska eller något sådant skulle möta Birger Klochoff i den då ännu befintliga hålvägen till Carl XV:s port, där man helt säkert ej skulle träffa bekanta.

Denna väg var Nybrogatans fortsättning ut till Artillerikasern, som var under byggning.

Det var en höstmorgon man träffades, sen höst och med nästan vintrig luft.

Hvad de unga sade hvarandra hör egentligen icke hit. Men resultatet af sammanträffandet blef, att Anna på Birgers inrådan skulle skrämma upp sin far med att spela sjuk af sorg öfver att fadern ej visade sig vilja gå in på de ungas förening. Detta skulle nog föra honom på andra tankar, menade Klochoff, som kände Borgstrands kärlek till det enda barnet.

Man skulle nu skiljas och detta var i hörnet af Tullgatan, då Sofia Dahlberg just åker förbi de båda älskande,

kommande från Nybrogatan och från en nattlig fröjd hos sin 'bästa väninna', som bodde i Stadsgården.

Hon var långt ifrån oberörd af starka drycker och skulle nu hem till Wärles kåk att sofva bort en dag.

Åsynen af den beundrade Birger Klochoff i tête-à-tête med en ung, vacker dam, kom henne att brista ut i ett hånskratt just som hon åkte förbi.

Anna, som stod med ryggen mot droskan, vände sig om mot denna och möttes af ett par ögon, som gnistrade af svartsjuka och hat – ty Birger Klochoff var Sofia Dahlbergs ideal. Hon smög sig närmare den unge mannen och hennes läppar darrade när hon hviskade, följande den bortrullande droskan med en rädd blick:

Sofia Dahlberg brast ut i ett hånskratt.

»Birger! Birger! Såg du?»

»Hvad då?» svarade han, skickligt döljande en förrädisk rodnad, som ville smyga sig upp på hans kinder.

»Såg du inte så hon tittade?»

»Hvilken, min älskling? Hvad går åt dig?»

»Hon i droskan där, hon som just stiger ur utanför porten där borta, porten i planket.»

»Nej inte såg jag att hon tittade.»

»Men du hörde väl, att hon hånskrattade, då hon fick se oss?» fortsatte Anna alltjämt darrande.

»Jaså. Gjorde hon det?» svarade Birger trankilt.

»Hörde du verkligen icke hennes skratt, ett skärande hånskratt på samma gång som hon gaf mig en blick, hvilken nära nog kom mig att skrika till ... Hörde du inte? Såg du inte?»

»Du är en liten pjoska», svarade Birger med ett kort skratt, som skarpt stack af mot ångesten i Annas tonfall. »Hvad ha vi med så'na där att göra?... Såg du inte, hvad det var för människa?»

Anna rodnade.

Och i det hon ännu en gång betraktade Sofia Dahlberg – som stod kvar vid porten och just höll på att betala åkarn allt under det hon ej släppte det unga paret ur sikte – sade hon:

»Birger! *Du* känner väl icke denna kvinna?»

De af ångest skälfvande orden åtföljdes af en djupt forskande blick, som Birger undvek genom att draga sig bakom knuten i det han sade med tonfall af att synas förnärmad:

»Snälla barn var nu förståndig! Skulle *jag* känna en så'n där? Nej, min lilla vän, lugna dig för all del ... Och kom nu, så hon slipper se oss, ty nu börjar äfven jag bli besvärad af hennes oförskämda fixerande. Människan är naturligtvis inte riktig ... Vore inte du med, skulle jag snart ...»

»Kom Birger! Kom!» afbröt Anna liksom hon fruktade att han verkligen och genast ämnade sätta den halft uttalade hotelsen i verket. »Och förlåt mig ... Du har rätt .... Jag är en stackars, liten toka, som ej vet, hvad jag säger ... Kom!»

Och hon drog honom med sig från det pinande grannskapet; och han hade all anledning att icke släpa med stegen, rädd att nymfen, i den sinnesstämning som hon tydligen var nu, ej skulle dra i betänkande att ställa

till med en scen, som evigt skulle skilt honom från utsikten att bli den fagra och rika Anna Borgstands herre och man.

* * *

Detta möte och denna pinsamma och kritiska situation rann Klochoff i hågen nu när han ett halft år senare steg upp i grosshandlarens eleganta droska för att på dennes egen och uttryckligt markerade önskan följa med till festen i Borgstrands hem.

Anna hade följt Birgers råd och hon hade ej behöft spela lidande. Ty dag för dag föll hon af genom den ovisshet, som framkallades af att hennes far ej någonsin nämnde ett ord om den man, som hon gifvit sitt unga, ofördärfvade hjärta.

Detta hennes lidande hade ej undgått fadern, och slutligen hade han inom sig själf gifvit efter; och just denna födelsedag – då Anna fyllde aderton år – ville han gifva henne den present, som han visste var den bästa han kunde ge henne, om man såg det med hennes ögon.

Han hade till och med gått så långt, att han köpt ringar åt de unga; och denna kväll skulle förlofningen mellan kapten Birger Klochoff och mamsell Anna Borgstrand eklateras.

Under sådana förhållanden var det ej så underligt att festens värd lämnade sina gäster en stund för att själf hemta eller åtminstone höra sig för hur det stod till med den man, hvars ankomst med anledning af ofvanstående blifvit en så högst viktig del af festens program.

Mötet med den unge kaptenen och tilltänkta mågen hafva vi skildrat. Vi kunna äfven meddela, att grosshandlar Borgstrand lät sig nöja med den förklaring han erhöll beträffande öfverfallet; och i den lilla dubletten var det äfven som han med bifall besvarade den anhållan om dotterns hand, hvilken Klochoff för nära ett år sedan skriftligen hade framställt.

Men detta var icke den enda lycka, som vederfors honom denna kväll. Ty han fick äfven veta – genom att försiktigt höra sig för – att den fruktade grosshandlaren Larsson, vinnaren vid den föregående nattens spelparti, *ej* skulle komma med på festen, emedan han och Borgstrand råkat i delo med hvarandra samma dags förmiddag på grund af en affärstransaktion, som var allt utom hedrande för den redan förut mindre välkände Larsson.

Klochoff åkte således i väg med sin rike, snart blifvande svärfar under intrycket af de ljusaste framtidsdrömmar han någonsin haft. Och han prisade sin lycka att hafva spelat sina kort så väl i detta spel om ett rikt parti, att han ej längre ägnade ens en tanke på det löfte, som han gifvit Osvald om att infinna sig till det af Sofia Dahlberg begärda mötet i Wärles kåk.

Han gick nu att bli en rik man, en karl på minst två hundra tusen!

De falska ’säkerheterna’ skulle lösas in, spelskulderna skulle honoreras och ändtligen gift skulle han nog veta, att styra så att äfven Sofia Dahlberg skulle bli nöjd ... Ty – sorgligt att nämna – var Klochoffs smak så depraverad att Sofia Dahlberg, nymfen och äfventyrerskan, egde mer af hans hjärta än den englalika flicka, som han nu af simplaste egennytta gick att binda med gyllene bojor.

Klochoff och Sofia Dahlberg kompletterade hvarandra.

NITTONDE KAPITLET.

Nemesis.

Anna Borgstrand hade med stigande oro sett tiden gå utan att något hördes af den väntade, unge kaptenen, hvilken ej ens lämnat återbud, såsom vanlig takt fordrade, om han annars af en eller annan oförutsedd anledning skulle vara hindrad att infinna sig till aftonens fest, hvars både för henne och honom stora betydelse hon dock ännu icke var underkunnig om och af det skälet, att hennes far ville gömma denna del af programmet som ett moment för stor öfverraskning.

Huruvida han hade lyckats i denna sin afsikt, torde vara ovisst. Ty Anna Borgstrand hade redan stafvat och lagt ihop med stöd af den ändrade vind, som sedan någon tid gifvit mer fart i de segel, hvilka skulle föra henne till målet för hennes käraste drömmar, de nämligen, i hvilka hon såg Birger Klochoff som sin make. Hennes far hade alltnog börjat tala med sin dotter om denne man och särskildt vid ett tillfälle uttryckt sin förvåning öfver att kapten Klochoff ej hälsade på eller annars gjorde sig vidare underrättad om ett ämne, som borde ligga honom varmt om hjärtat ... Anna hade rodnat vid dessa öfverraskande ord af hennes far, om hvilkens medgifvande till hennes äktenskap med Klochoff, hon med hvarje dag syntes böra hysa allt större tvifvel, och hon hade äfven rodnat vid tanken på huru hon fört sin kärleksfulle far bakom ljuset genom att bevilja, eller rättare sagdt själf framkalla det möte vid Carl XV:s port, som läsaren känner till och vid hvilket ödet förde henne i Sofia Dahlbergs väg.

Kärleken gör sig emellertid icke långvariga samvetsförebråelser öfver dylika afvikelser från pliktens snörrätta väg; och de närmaste dagarna före den fest, som nu hölls hos grosshandlaren Borgstrand, hade den unga Anna nästan återvunnit allt det förra glada, soliga lynne, som utgjorde grundelementet i den älskliga flickans natur. Hon *anade*, hvad som nu skulle inträffa, och hennes aning steg till en stormande visshet, när fadern, värden, självmant slet sig lös från sina gäster för att i egen person söka hämta den väntade och som hon med äkta kvinnlig snabbtänkthet såg vara *ifrigt* väntad äfven af hennes far.

Man behöfver ej vara spiritistiskt anlagd eller annars tro på goda eller onda andars samband med det lefvande lifvet, såsom det ter sig här på jorden, för att icke nödgas erkänna, att det stundom ges något, hvilket så att säga annonserar en förestående lycka eller, kanske ännu vanligare, dess motsats.

Knappt hade hennes far gått för att uppsöka och hämta Birger Klochoff, förrän det kom öfver den unga Anna en underlig påminnelse om den obehagliga scen, som förbittrat hennes senaste sammanträffande med den, åt hvilken hon gifvit sitt hjärta. Utan ringaste anledning stod det plötsligt för henne hvad som passerat i hörnet af Nybro- och Tullgatorna; och hon såg lifslefvande för sig den rusiga nymfen, som från droskan tillkastat dem ett skärande hånskratt och sedan mätt henne – Anna – med en underlig blick af hat och afund. Ja, hon mindes äfven, hur denna kvinna betraktat Birger, som – detta skref hon emellertid på kontot af sin oro – äfven han uppträdt ganska besynnerligt då i afskedets ögonblick.

Med all makt ville Anna drifva bort denna pinande bild. Men hur mycket hon nu än bemödade sig om att göra les honneurs, som husets värdinna eller konverserade med de inbjudna, hvilka ej deltogo i balen, som redan tagit sin början, kunde hon ej drifva bort bilden af den där hånskrattande kvinnan, en bild, som eget nog, först i dag, denna kväll, af hvilken hon väntade sig så mycket, manats fram för hennes själs ögon. Hon ansåg det löjligt, att hon ens en sekund sysselsatte sig med en dylik bisak, som ju icke alls kom henne vid och naturligtvis icke heller hennes afgudade Birger. Men hon *måste* tänka därpå, och ju längre hennes far och den väntade dröjde med att komma, ju oroligare blef hon och ju mer tankspridt besvarade hon gästernas frågor, hvar värden höll hus, ty hans frånvaro – synnerligast vid de äldre herrarnes virabord, var redan sedan en god stund observerad.

Gång på gång var Anna ute i antichambren, gång på gång kastade hon en blick genom fönstren till gatan, och gång på gång smög hon sig in i sin dockskåpliknande budoir för att ångestfullt trycka händerna mot sitt våldsamt klappande hjärta eller för att torka bort en tår, som trots alla bemödanden af henne att visa sig

sorglös och glad dock smög fram på de bleknade kinderna.

När klockan redan var ett godt stycke öfver tio, hade hon fattat det djärfva beslutet, att själf skynda upp till Artillerigatan för att åtminstone se om det lyste i Birgers fönster, ty hon visste hvar han bodde och hade till och med en förmiddag varit uppe i förstugan för att smyga sig till att läsa den älskades visitkort på dörren till den af honom hyrda dubletten. Och hon hade funnit detta visitkort; och hon hade, andlös af fruktan rusat ned för trappan, då hon just fått höra hans röst bakom denna dörr, då han i denna samma stund stämde upp en munter sång, hvars ord det nog var en lycka för liten Anna, att hon ej fick höra, ty visan var af Sofia Dahlbergs älsklingsrepertoar, och då kan man lätt fatta hurudant dess innebörd var.

Men just som Anna skulle sätta sitt beslut i verket – det nämligen att skynda upp till Artillerigatan – och redan var ute i tamburen för att kasta på sig en kappa, samt äfven fått denna öfver sina axlar, öppnades dörren och hennes far samt Birger Klochoff visade sig.

Hon kunde ej hindra ett rop af glädje och jublande fröjd. *Han* hade kommit! Han, för hvilken hennes hjärta lågade och med hvilken den högsta lycka skulle bli henne beskärd!

Hon såg detta på hans ansikte och hon fick bekräftelsen i sin faders leende drag, när denne, efter att de unga fått trycka hvarandras händer, yttrade ett skälmaktigt:

»Nå, nu har väl den sörjande Eko funnit sin flyktige Narcissos?»

Och han tillade, i det hans drag blefvo allvarsamma:

»Kom nu med in i mitt skrifrum, skall jag bringa er båda en nyhet, som på samma gång skall bli den bästa födelsedagspresent du kan tänka dig, min kära dotter. Och som, jag vill hoppas det, af hela mitt hjärta äfven skall bli en uppfylld önskan, hvilken du ej måtte få skäl att ångra.»

Den kärleksfulle fadern gaf därvid Birger Klochoff en blick, för hvilken denne sänkte sina ögon med tecken af att känna sig besvärad. Och detta undgick icke Annas far, hvars drag blefvo ännu allvarligare, i det att en lätt suck banade sig väg öfver hans läppar.

Läste han månne i detta ögonblick den samvetslöse Birger Klochoffs lättsinniga karaktär?

Om han gjorde detta, så var däremot Anna alldeles blind för något sådant. De oroande bilder och gnagande misstankar, som för en stund frätte hennes hjärta, voro nu som bortblåsta och hon endast längtade att få visshet i de aningar af lycka, som samtalet mellan henne, hennes far och Klochoff nästa minut *måste* bringa henne.

Och i det eleganta skrifrummet eller rättare biblioteket finna vi henne också en stund senare i Klochoffs armar, lyckliggjord till höjden af salighet och med faderns välsignelse ännu ljudande i sina öron. I denna stund mottog äfven Klochoff de af grosshandlaren beställda ringarna, och det bestämdes att förlofningen skulle officiellt ega rum kort efter den skål, som värden vid supén ville utbringa för sina gäster. Till dess skulle de unga, så vidt det var möjligt, hemlighålla hvad som nu skett.

Det skulle föra oss för långt att här ens närmelsevis söka beskrifva glansen i den himmel, som Anna Borgstedt nu såg öppnad för sina blickar på framtiden.

Det skulle äfven föra oss ur ramen till denna födelsedagsfest att måla de känslor, som stormade om i den skuldsatte vivörens och förfalskarens hjärta eller rättare den muskel, som skulle motsvara, hvad vi här mena med ett hjärta, ty i den meningen var Klochoff utan ett sådant.

Dock böra vi icke underlåta att framhålla, att den osäkerhet som hela dagen pinat honom ända till en nog så berättigad fruktan för morgondagen, hade vikit för den säkerhet, med hvilken han visste sig redan nästa dag kunna upplåna ännu mer pängar såsom varande den stormrike Borgstedts officiellt tillämnade måg.

Ja, han kände nu detta till och med i så hög grad, att han nära nog icke egnade någon tanke alls åt – fästmön, hvilken tog denna ganska märkbara likgiltighet, såsom spelad för att det skedda ej skulle förrådas i otid, hvilket ju fadern ville undvika. Och på den räkningen kom det äfven att Birger slog sig ned vid ett spelbord, kort efter det att han fört Anna kring några hvarf i en Straussvals, som aldrig förefallit henne så smäktande som denna kväll och efter hvilken hon sedan aldrig mer skulle tråda dansen.

Klochoff tycktes denna kväll ha lyckans alla och bästa kort på hand. Han var passionerad spelare och han vann sina spel såsom aldrig förr. Det gjorde honom endast sorg, att insatserna nu icke voro sådana, som man var van att röra sig med i de spelkretsar, där han sedan länge intagit en dominerande plats. Men denna lilla motighet ville han dock reparera samma kväll eller rättare samma natt. Ty i den biljett, som han mottagit af Osvald från älskarinnan Sofia Dahlberg, utlofvades ett spelparti, i hvilken »idrott» hon visste att Birger var passionerad och som hon satt till lockbete för att han skulle komma ... Ja, där skulle han riktigt sätta denna dags gunstiga lycka på prof och då skulle Sofia Dahlberg äfven få en förklaring på hvarför han en tid varit så godt som nödd och tvungen att hålla sig mer undan henne än han annars skulle hafva gjort. Och då skulle han äfven lofva henne en egen våning, där hon ej behöfde stå i minsta beroende af Wärle, som Klochoff hatade allt från den dag, då denne äfventyrare förde honom i armarna på de blodsugande procentarne, som sedan brakt honom rakt utför det lutande planet.

Ja, han funderade på detta, medan han vann det ena »gifvet» efter det andra. Sofia skulle få sin egen lilla eleganta våning och skulle bli värdinna i en rad fester, vid hvilka han skulle vara självskrifven värd; och detta skulle ske så fort han väl vore vigd vid den rika grosshandlaredottern – hvilken såg ut att vara en liten »gås», som han lätt borde kunna föra bakom ljuset, beträffande sitt förhållande med Sofia Dahlberg.

Han hade just kommit till denna punkt, då äfven han denna minnesvärda afton blef anfäktad af den obehagliga hågkomsten från det där oförmodade mötet med nymfen, morgonen, då han skulle skiljas från Anna Borgstrand, efter deras tête-à-tête i Tyskbagarbärgens skrofliga hålväg till »Komötet», som trakten utanför Carl XV:s port ännu mer allmänt kallades denna tid.

Och han kände en oförklarlig och plötslig ängslan öfver att detta minne nu skulle dyka upp och det föreföll honom som om Anna kanske anade mera af rätta sammanhanget med Sofias envisa fixerande, än hon velat påskina ...

Men, tänkte han, om hon detta hade gjort, vore helt visst nu alla sådana tankar så långt från henne, som han gärna kunde begära, och med den lugnande syn på tingen, som han fick af nämda uppfattning, strök han åter till sig en hel del af en förlorande motspelares marker.

Han gaf icke akt på att den blifvande svärfadern just i detta ögonblick betraktade sin tillämnade måg från en fönstersmyg, där han underhöll sig med – grosshandlare Larsson, dotterns f. d. friare!

Denne hade helt oförmodadt infunnit sig, trots den brytning, hvilken egt rum mellan de båda affärsmännen, och som vi äfven förut haft tillfälle vidröra. Och som artig världsman hade Borgstedt mottagit sin antagonist, utan att med en min visa det förakt, som han kände för denne vampyr, nu läggande med detta i dagen en självbehärskning, som endast egde sin styrka i att han ej genom ett motsatt förfarande ville blanda störande missljud i den allmänna glädjen bland hans talrika gäster.

Grosshandlare Larsson syntes hafva något af vikt att meddela värden, och han hade just slutat ett längre anförande, som gifvit Annas far åtskilligt att tänka på. Och under intrycket af dessa tankar var det som han

uppmärksamt höll sina blickar på Klochoff, hvilken var så fullt uppe i sitt spel, att han ej gifvit akt på hur han helt nära sig hade den man, hvilken han denna dag fruktade mer än någon annan af alla sina talrika björnar.

Och äfven Larsson betraktade Birger, men med en blick, som skulle kunna jämföras med den, som hyänan riktar på ett offer, hvilket ej har minsta utsikt att undkomma.

Borgstrand vände sig nu mot Larsson och sade i dämpade, afmätta satser, sedan han erinrat sig att Klochoff hört sig för om denne Larsson skulle komma med på aftonens fest och visat en mycket glad uppsyn, när han fått höra, att så icke var fallet, enligt hvad värden då hade alla anledningar att tro:

»Är det sant, som du säger», sade Borgstrand, »då anser jag äfven skäl, att du i min närvaro upprepar detta för honom själf. Vi skola bedja honom, eller rättare sagdt, jag skall göra det, att han kommer in i biblioteket, där vi kunna vara fullt ostörda.»

»Sant hvart enda ord», svarade Larson med ett elakt flin. »Och du skall snart finna, att han nog ej har panna att bestrida detta, hur mycket han annars än förstår att svänga sig ... Men» – tillade han med en skenhelig min af känslighet – »det gör mig ondt om den unge mannen, ty, som du kan förstå, en dylik skandal skulle göra honom alldeles omöjlig vid regementet och bryta en bana, som annars kan synas mycket lofvande. Jag har väntat honom hela dagen; men när han ej kom, tog jag mig friheten att söka honom här.»

»Men hur i all världen kunde du veta, att han skulle hit?» sporde Borgstrand med ett uttryck af förvåning. »Klochoff är en sällsynt fogel i detta hus; ja, han är till och med här för första gången, om jag icke minns orätt.»

»Hur jag vet detta, har han dragit försorg om själf», svarade Larsson med en listig blinkning i det han på nytt betraktade sitt offer med ondskans skadeglädje hos en förbigången medtäflare om Annas hand.

»Hur så?» svarade Borgstrand kort.

»Han brukar inte sticka under stolen med att han skulle göra ett visst, rikt parti ... Bror förstår kanske, hvad jag menar, utan att jag närmare behöfver precisera mina ord?»

Borgstedts drag mulnade märkbart och han utbrast till och med så högt, att en af de närmast sittande spelarne vände sig mot honom:

»Jaså, brukar han det? Är han då så alldeles viss på den saken?»

»Hm! Man skulle nästan kunna säga tvärsäker, om bror inte misstycker», svarade Larsson med ett kort gnäggande, hvilket icke ens detta förmådde rubba Birger Klochoff ur hans spelifver.

»Men» – fortsatte Larsson – »allt det där kan ju anses såsom nödfallsskryt, för att han skall lugna sina många björnar, åtminstone dem, som icke känna gossen så väl som jag haft en daglig erfarenhet att göra det.»

»Har han verkligen så många fordringsägare?»

»Om han har? Ja, nog räcka de till hundra», svarade Larsson med en himlande blick.

Och i det han sänkte rösten till en hviskning, sade han:

»Det finns bland dessa äfven sådana, som icke tveka, att snart ställa gossen inför rätta, om han ej skyndar sig att sopa igen spåren med extra kontant.»

»Hvad menar du?... Spåren?... Det där förefaller mystiskt ...» svarade grosshandlare Borgstrand med en känsla af oro.

»Hvad jag menar, skulle här bli för långt att precicera ... Må det vara nog sagdt, att den flicka, som väljer en så lättsinnig krabat som Klochoff till man, den går mot sin lyckas undergång, om ej något ännu värre. Och stode det i *min* makt, skulle jag anse det som en oafvislig plikt, att varna henne, äfven med risk att samtidigt utsätta mig för hennes onåd ... Ty, som du vet, sanningen blir aldrig tåld.»

Han kastade vid dessa ord en förstulen blick på Annas far och han tyckte sig af dennes min kunna läsa sig till att dessa ord träffat just såsom han ville att de skulle träffa.

Och i det han nu visade en min, som uttryckte en försonande välvilja mot den afhandlade unge mannen, sade han:

»När jag tänker rätt på saken, tror jag att det icke är mycket lönt att tala med honom i kväll, om hvad jag nämde nyss ... Antagligen kommer han, att innan afskedet bedja dig om att försträcka honom med ett par tusenlappar eller ock ditt namn; och som du med ditt goda hjärta nog icke nekar honom detta så ...»

»Jo, det är just hvad mitt goda hjärta gör, om han skulle vara nog fräck att komma med en dylik begäran *denna* dag då .. »

Han häjdade sig och betraktade Larsson med en blick, som syntes utforska, om han med senast sagda ord ej redan blottat sig för mycket gent emot denne farlige man.

Men Larsson var som att studera en sfinx. Icke ett drag kunde tolka, hvad han kände eller trodde; och Borgstrand var redan lugnare, när han fortsatte:

»Gå nu in i biblioteket. Jag kommer strax efter med Klochoff.»

Larsson gled ut som en ål och utan att Birger lade märke till att den farlige fordringsegaren varit närvarande.

Och en stund senare vände sig värden till Birger, just som denne reste sig från bordet för att med de andra intaga någon förfriskning ute i den charmanta buffén, samt sade i det han mästerligt, ehuru med möda, maskerade sina känslor:

»Kom in i biblioteket ett tag. Det var något, som jag glömde säga nyss.»

»Gerna», svarade Klochoff gladt, utan en aning om det olycksmoln som redan dragit upp på de lefnadsglada drömmarnas himmel.

Och han tillade med tanke på, att, som Larsson förutspått, redan denna kväll skaffa sig ett lån af Annas far eller åtminstone dennes borgen, ett namn som gick i alla banker:

»Det var äfven något, som jag glömde säga, men som det nu kanske kan passa att komma fram med, om jag får lof.»

»Jo, för all del. Men skynda er nu, ty supén håller redan på att dukas», svarade Borgstrand, utan att betjäna sig af duordet, hvilket Klochoff nog lade märke till, men antog bero på en tillfällig distraktion af den mycket upptagne pänningefursten.

Han skulle emellertid på det sorgligaste bli brakt ur denna villfarelse.

Hade han anat hvad som förestod, är det alldeles gifvet att hans af naturen fega sinnelag manat honom att

hellre hämta rock och hatt i antichambren samt försvinna som en dimfigur och annorstädes afvakta gynnsammare vindar än de som nu blåst upp, hellre än att utsätta sig för hvad som väntade honom i den redan som svärfar ansedde grossörens bibliotek.

Men nu följde han efter Borgstrand med lätt och spänstig gång, högburet hufvud och ett segerstolt leende på sina välformade, men sinnlikt veka läppar. Han såg nästan utmanande ut, då han passerade den stora salen, där dansen ännu pågick med lif och lust och han kom sig där till och med för att kasta en blick efter Anna, som han dock icke kunde upptäcka, hvilket icke beredde honom någon vidare missräkning, så mycket mer, som han just nu, då han ämnade sig in för att framställa den första anhållan om lån af hennes far, ej hade ens någon af sina fraser i ordning åt och ej heller hade tid att närmare sysselsätta sig med.

I den vägen – beträffande kärlekspjoller – ämnade han icke heller vidare skämma bort henne för att motsatsen längre fram, när de väl voro gifta, ej skulle bli så skarpt i ögonen fallande. Hvad han tidigare pratat i henne under badsejouren i Ronneby året förut, kunde vara nog, menade han nu, då han redan vunnit slaget, och smekmånaden skulle bli en tid under hvilken den unga makan borde tränas till den lott, som väntade henne. Ty andra band, än hvad han nödvändigt måste lägga på sig för att ej åstadkomma en brytning med svärfadern, skulle icke han, damernas gunstling Birger Klochoff, pålägga sig vid den husliga härden, för hvilken han hyste en instinktiv motvilja och endast löpte in i, såsom den af stormen vinddrifne, styr in i en nödhamn för att reparera sina, under orkanen och den vilda dansen på hafvet åsamkade skador.

Och nu stod han framför denna dörr, bakom hvilken Nemesis var beredd att mottaga honom.

Just i detsamma kom äfven Anna ut i antichambren och ville följa honom, i det hon sade:

»Birger! skall du in till pappa? jag såg just, att han nyss gick dit in. Jag får väl gå med?»

Och dumt nog – ty detta hans svar afgjorde indirekt hans öde – sade han i det han gaf henne en slängkyss:

»Icke nu min docka. Jag skall tala några ord enskildt med farbror. Han har alldeles nyss bedt att här få säga mig ett par ord privat.»

Med den dörr, som nu öppnades och stängdes, lämnade han Nemesis fritt spelrum ...

TJUGONDE KAPITLET.
Biljetten.

Att skildra hvad som passerade i grosshandlar Borgstrands bibliotek sedan kapten Birger Klochoff nu för andra gången denna minnesvärda kväll visade sig därstädes skulle vara intressant, men ligger dess värre utom området för denna roman, om hvad som hände en sådan erotikens prestinna som Sofia Dahlberg, men hvilket ämne nödvändiggör hvad vi redan sagt såsom belysande för denna kvinnas karaktär, åskådliggjord genom de olyckor, som hon drog öfver en och hvar, hvilken råkade trassla in sig mer än högst tillfälligt i hennes garn.

Men vi kunna dock ej underlåta att nämna, att Birger Klochoffs hela tvärsäkerhet försvann som genom ett trollslag så fort hans ögon vid inträdet föllo på grosshandlaren och spelbrodern Larsson, åt hvilken han ej egnat en tanke sedan lyckans sol så plötsligt brutit en remna i de moln, hvilka när som helst syntes kunna urladda sig öfver hans hufvud ännu så sent som denna dags kväll, då han, utan att veta hvart, ämnade sig ut just för att undvika besök af den man, som nu helsade honom med ett hånleende.

Det finns något som kallas kritiska ögonblick, hvilka icke den mest inpiskade skälm kan undvika ej heller

det skarpaste förstånd förmår att behärska.

Birger Klochoff stod nu inför ett sådant. Och det värsta för honom var att han stod där alldeles oförberedd stod där med alla segel, till och med egenkärlekens små röjlar för att mottaga den orkan, som här skulle urladda sig och rifva sönder hans stolta segelmassa och splittra hans skyskrapande master, utan att han kunde rädda en enda klut eller en enda spira.

Hans första åtgärd var att vända för att genast kasta sig på dörren, att länsa undan för brinnande lifvet och hellre gå i kvaf på hvilket annat ställe än just här.

Men han hindrades från detta sitt uppsåt genom att grosshandlaren Borgstrand förekom honom, i det att han reglade dörren och med en befallande min vände sig till Birger sägande:

»Herrn stannar tills vi fått vissa oklara punkter utredda. Jag vill nämligen hoppas för herrns egen skull, att herrn icke flyr utan att först försvara sig mot de beskyllningar, som här närvarande grosshandlaren Larsson ansett vara sin plikt att uttala. Herrarne äro ju, efter hvad jag nyss förut fått höra, så pass bekanta, att någon sådan formalitet som presentation kan anses vara öfverflödig ... Inte sant?»

Detta sista sades med ett visst tonfall af hån, af hvilket Larsson kunde taga åt sig lika stor del som Klochoff, och med detta lämnade han ordet i mun åt anklagaren, hvars segervissa leende hastigt dog bort för den snärt, som Borgstrands hånande anspelning om bekantskapen med Klochoff gifvit honom ... Men i dess ställe trädde vilddjuret hos denne procentare fram med all önskvärd tydlighet, och den till doms ställde såg nu att här hade han allt att vänta utom nåd.

Och striden blef häftig men kort, om man ens kan tala om *strid* mellan tre så olika faktorer som här förekommande, Klochoff med det onda samvetets vapenlöshet, och Larsson fylld med ett hat, som var späckadt med slående fakta, hvaribland ett i form af en skuldsedel från Klochoff till en af stadens hänsynslösaste procentare och Larssons vän och hvilken förbindelse ståtade med ett par granna börsnamn, som voro – falska! Och den skuldsedeln låg nu på det improviserade domarebordet, midt framför den tillämnade svärfaderns ögon.

Det var icke många repliker som föllo mellan parterna, men de hvilka träffade Klochoff voro dödshugg.

Det enda som ’domaren’ – Borgstrand – aktade nödigt säga var också mycket kortfattadt och lät i all enkel tydlighet:

»Herrn är en *skurk!* Lägg ringarne här på bordet. Och våga er aldrig mer att ens med en blick genera min dotter ... Skulle jag finna minsta anledning låter jag genast anmäla er för polisen.»

Men då hade Larssons affärsintressen vaknat, och i det han hastigt slet åt sig det komprometterande papperet och stoppade ned detta i sin ficka sade han hånleende:

»Å nej, så långt skall det nog inte gå, om inte vi vilja. Jag har i alla fall vunnit mitt syfte med det här lilla besöket och jag lämnar detta hus med känslan af tillfredsställelsen att hafva betalt skymfen, då mamsell Anna Borgstrand gaf mig en korg. Och efter detta lär hon icke heller komma att bli Klochoffs maka.»

Borgstrand hade bleknat af raseri öfver denne ’affärsmans’ ännu en gång samma dag visade oförsynthet; och samtidigt med att den moraliskt afrättade Klochoff lade ringarne på bordet – kvittenserna på den lycka, som han kort förut trodde sig hafva så godt som instängd i sin på sedlar så magra plånbok – röt han till vändande sig till dem båda:

»Ut ur mitt hus! Någon gång skall väl lagens arm träffa er båda!»

Och han öppnade dörren för den hånleende Larsson och den bedöfvade, förstummade Klochoff, hvilka båda gledo undan som nattens skuggor för den inbrytande dagen, som onda andar för ett Gabrielsvärd, vaktande det godas paradis.

* * *

Under det att denna scen utspelades i grosshandlarens bibliotek, en scen, som var långt hemskare än hvad vi haft tillfälle att skildra, hade något annat inträffat, som satte knifven på den tillämnade fästmannens strupe och fullständigt beröfvade honom hoppet om att i Anna ega en bundsförvandt, som kanske skulle kunna, åtminstone med tiden, reparera det svåra nederlag, som han nyss lidit.

Ty väl utkommen från det lyckotempel, som äfven blifvit hans lyckas Rubicon, den oöfverstigliga gränsen till realiserandet af hans själfviska framtidsplaner, hade han tagit fasta på, att Anna skulle göra allt för att rädda sin älskling undan den vanära, som nu hotade honom.

Han hade studerat henne nog för att veta, hvad hon skulle kunna vara mäktig till. Och han räknade med tillförsikt att hon skulle öfverse med hans fel – äfven med namnförfalskningarna, om detta kom till hennes öron – och döma allt såsom nödvändigt eller åtminstone ursäktligt ondt af de ekonomiska trångmål hvari han råkat. Hennes rika kärlek – för hvilken Birger Klochoff icke var blind – skulle öfverse med allt detta, och hon skulle bestorma sin far till misskund och fördragsamhet mot hennes stackars ’fästman’; och han skulle ännu en gång bli nödd att gifva efter för hennes påtryckningar eller ock se det älskade barnet duka under af hjärtesorg.

Allt det där hade Klochoff klart för sig fortare än vi hunnit beskrifva dessa hans nya planer.

Men hvad han icke visste, det var att Nemesis äfven varit framme på ett annat sätt än inne i biblioteket. Och detta måste vi beröra med några rader.

Anna hade med en viss förvåning hört Birgers ord, när denne öppnade dörren och gled in till hennes far och hon hade genast försökt sig på att gissa, hvad de båda herrarne nu kunde ha att afhandla så där hemlighetsfullt; redan nu midt under festen, strax före supén skulle serveras. Naturligtvis kunde det ej vara något tråkigt; ty hur skulle väl hennes far kunna välja en sådan dag som denna till tråkiga meddelanden af hvad slag som helst? Det var ju hennes födelsedag och hans namnsdag! Och så var ju hemmet fullt af glada, sorglösa människor, hennes flickbekanta med bröder och kavaljerer, alla så godt som vänner från skolbänken, och så hennes fars affärsbekanta med damer ... Så inte kunde hon tänka sig att han på en sådan dag och nu kort före det ögonblick då alla dessa människor skulle få veta hvad hon och kapten Klochoff voro för hvarandra, att han kort före detta härliga ögonblick ville grumla hennes och Birgers lycka.

Hon hade just hunnit till denna punkt af sina reflektioner, som dock alla blefvo olösta gåtor, när hon spratt till vid att dörren till biblioteket och utanför hvilket hon stod försänkt i tankar, låstes till på insidan med dubbla slag ... Detta var misstänkt; och hennes på nytt vaknade oro förstorade denna försiktighetsåtgärd till något oerhördt.

Hvarför stängde man in sig?... Aldrig brukade hennes far bomma igen om sig på detta sätt ... Hur hon än letade i sitt minne, kunde hon ej erinra sig, att han någonsin läst in sig i biblioteket eller något annat rum i våningen så som han gjorde det nu med Birger.

Att äfven grosshandlaren Larsson, den förhatlige friaren, som hon afskydde med instinktiv fruktan, att äfven han var där inne med de båda andra, detta visste hon ej. Och om hon vetat detta ... ja, då skulle intet kunna hindra henne, att med alla till buds stående medel söka störa ett sammanträde, som ej kunde vara annat än till ofärd, till olycka för både henne och Birger.

Gerna hade hon velat lägga ett öra mot dörren för att lyssna ...

Men man kunde se henne från salen, från hvilken musikens ljungande toner vaggade ut mot henne utan att hon kände ens minsta längtan att få sväfva i dessa smäktande rytmer, nej, icke ens ett steg, när det icke var *han*, som förde henne, när det icke var mot *hans* arm, som hon fick luta sig.

Och denna lycka hade blifvit henne förunnad endast en vals, en enda dans, och icke ens en hel sådan, sedan den ofärgätliga stund, då hennes far gaf dem sin välsignelse!

Och det kom för henne att Birjer drifvit den förelagda försiktigheten eller hemlighetsmakeriet, hvad hon nu ville kalla det, alldeles onödigt långt, att han offrat alldeles för mycken tid vid spelbordet, och att han på det hela taget negligerat henne nästan till ohöflighet, när han ej utbedt sig ett rum på hennes program, fast hon själfmant antecknat honom för icke mindre än fem dansar, af hvilka två redan gått ...

Nej, han hade icke utbedt sig en enda dans!...

Och detta var väl ändå bra mycket af själfvisk säkerhet gent emot henne, som godt kunde räkna på att vara balens drottning och till hvilken begäran om dansar stormat öfver henne från alla andra kavaljerer utom från honom!...

Och han *kunde* dansa!...

Ja, han dansade som gud Terpsichore själf!...

Hon spratt till vid att en röst tätt bakom henne hördes utbrista:

»Nå, men så fick jag då ändtligen tag i dig, din lilla rymmerska!... Hvad i all världen går du här ute och filosoferar för?

Den frågande, en ung tjusande brunett, lade kattungemjukt sin arm omkring Annas lif såsom unga flickor bruka det, och drog henne med sig af och an i antichambren, trots att Anna icke alls visade någon lust till denna promenad. Och hon fortsatte allt under det man gled af och an.

»Du ser så tragisk ut, Anna ... Och det i dag, när du fyller dina aderton år ... Ja, du är lycklig du!... Tänk på mig!... Jag är *nästan* en hel månad äldre ... en *hel* månad, du!... Usch, om man någonsin slapp bli äldre!... Eller hvad tycker du?...

»Det är mig alldeles likgiltigt, om jag så skulle bli hundra år», svarade Anna tankspridt.

»Hvad i all världen säger du? *Hundra år!...* Jag skulle få kramp och dö som en liten fågelunge om en sådan

Anna hade läst Sofia Dahlbergs biljett.

tanke kunde få insteg i mitt hufvud ... Vet du hvad, Annchen?... Du riktigt skrämmer mig ... Mins du hvad fröken Karin brukade säga under våra lektioner i fransyskan: *Il faut être reservé même avec son meilleur ami, lorsque cet ami témoigne trop de curiosité pour pénétrer votre secret.*4 Och du ser verkligen ut som om du gick och tänkte på den vishetsregeln. Annars svarade du väl icke så befängdt som du nyss gjorde på min fråga ... *Du* hundra år! Jag vet verkligen icke om jag skall gråta eller skratta ...»

»Gör hvilket, som faller dig bäst i smaken», svarade Anna kallt.

»Är du ond?»

»Jag?... Nej visst icke. Hur så?»

»Du svarar så kort.»

»Jag mår inte riktigt bra.»

»Jag kan förstå det, eftersom du inte dansade ... Men à propos det: du dansade visst en vals med kapten Klochoff; gjorde du inte?»

»Jo, hur så?»

»Så osynlig han är ... Det är många som frågat efter honom därinne ... Vet *du* kanske, hvart han tog vägen?»

Frågan kom med en menande blinkning, som dref upp blodet på Annas kinder när hon svarade:

»Jag? Hvarför skulle just jag veta hvart han tog vägen. Kanske han sitter inne hos herrarne vid spelborden.»

»Kanske det ... Hör du Annchen!... Tycker du inte, att han är vådligt stilig?»

Frågan kom rätt på sak. Anna svarade undvikande:

»Hvilken? Hvem menar du?»

»Kapten Klochoff förstås!... Det är då rysligt, hvad du är distraite.»

»Jaså.»

»Ja, nog har man hört ett och annat om honom. Han har stor tur hos damerna, säger man ... Att han inte gifter sig ... Han bör kunna få ja af hvem som helst utan att behöfva tänka på ordspråket: *'A vielle mule frein dorée'*,5 liksom den där obehagliga grosshandlar Larsson, som friade till dig.

»Jaså, du vet det också?» svarade Anna hvasst.

»Å ja; för den saken har man ej behöft '*chercher une aiguille dans une botte de foin*'»,6 fortsatte hon sina franska citat, hvilket hos denna dam bifvit en passion. »Han har själf talat om sitt missöde för pappa, och vet du hvad han sa' mera?»

»Nej.»

»Jo, att kapten Klochoff spekulerar på dig och dina – rikedomar ... Ja, förlåt att jag är uppriktig, men så sa' han.»

Anna gjorde sig fri från den mer uppriktiga än taktfulla väninnan; och just som hon gjorde detta och sagda väninna gick emot den kavaljer, som hade rättighet till den dans, som nu spelades upp af orkestern, fick Anna se ett papper, något som liknade en biljett ligga på golfvet alldeles under Klochoffs rock. Utan att vidare tänka därpå böjde hon sig ned och tog upp denna biljett och mekaniskt föllo hennes ögon på innehållet. Detta var skrifvet med en knappt läslig nybörjarstil och lydde med topografisk noggrannhet:

»Elskade Birger!

Kåm i Afton för då skal vi Ha skojit å ploka Gåssarna på långsjallar för dom komer klåkan 9 men du kan Koma när du Vill för du känner Signalen och Kort-eva öpnar. Du stanar som vanligt kvar och då ska vi leva svearna för Wärle är inte hema i natt och Kort-eva fyller vi som vanligt och jag har myket att säga dig. Min jertans kera Birger bry dej inte om den Där anna i kvel utan kom Till mej i stelet.

Hastit din elskande Sofia.

Det svindlade för Annas hufvud.

Gång på gång läste hon nu dessa rader innan hon trodde sina ögon.

Voro de då sanna de onda aningar, som nyss sargat henne? Var han då en dylik varelses älskare? Tog han verkligen mot dylika bref? Och hur länge hade väl detta förhållande egt rum?... *Sofia* ... *Älskade* Birger ...

Allt kring henne svartnade, och sanslös gled hon ned på en stol med nymfens bref i sin hand.

I detta nu öppnades dörren och grosshandlar Larsson samt kapten Klochoff kommo ut från Borgstrands bibliotek.

Liksom på gemensam tyst öfverenskommelse gingo de *icke* för att taga sina kläder och försvinna, Larsson för att bibehålla äran af att ej låta sig köras ut ur huset som en piskad hund, och Klochoff för att möjligen komma åt att säga Anna några ord innan han lämnade en plats, där lyckan nyss kommit mot honom med öppna armar men redan vändt honom ryggen.

Ingen af de båda, som togo sina steg – och till Borgstrands häpnad – mot danssalen, hade sett den afdånade Anna, som satt där ute i antichambren. Båda hade varit för mycket upptagna af hur de nu skulle kunna vinna sina privata syften, och Klochoff till och med så upptagen af att finna 'den räddande engeln', Anna, att han bad sin dödsfiende om ursäkt, när han under trängseln i balsalen råkade att trampa denne på tårna.

Den blick han fick till svar kom honom att blekna af raseri, och i det han lutade sig mot Larsson hväste han:

»Herre! Ni skall få betala det här!»

»Dock icke förr än ni löst in edra falska papper, tänker jag», svarade Larsson så högt att Klochoff fann det bäst att hastigt retirera in i en salong, där han åter började sitt sökande efter Anna; naturligtvis utan resultat.

Och han fortsatte med sitt letande våningen rundt, till och med gående så långt i oförsynthet att han smög sig in i den unga flickans budoir.

Men äfven där stod hon ej att finna, och han var just i begrepp att glida ut från denna helgedom, när han i självfva dörren sammanstötte med den han minst af alla ville råka på, nämligen den förlorade 'guldhönans' far!

Klochoff ville glida förbi, men Borgstrand grep honom i armen och fick på nytt in den oförsynte i Annas rum, hvars dörr han stängde med dubbla lås. Darrande af vrede vände han sig därpå mot växelförfalskaren och sade:

»Herre! Ni har visst inte hört, att jag nyss befallde er lämna detta hus. Om ni inte gör detta genast och upphör med att springa omkring här efter min dotter, skall jag skicka efter polis och anmäla er som simpel tjuf.»

»Med hvad rätt?» dristade sig Klochoff att fråga.

»Jo, såsom innehafvare af detta papper.»

Han visade den häpne förfalskaren just den skuldförbindelse som nyss Larsson varit så rask att stoppa ned i sin ficka och alldeles nyss varit nog hänsynslös att låta Borgstrand inlösa, hvilket denne äfven gjort för att hafva säkra vapen i händerna mot denne skälm, som han nu öfverraskat.

Klochoff stod där som träffad af blixten.

Men i ett nu rann en djärf idé öfver honom.

Hastigt sträckte han ut sin hand och ryckte till sig papperet, som han därpå förde mot lågan af ett brinnande ljus ...

Nästa sekund var beviset endast en hög falnande aska.

Och med ett hånskratt vände han sig mot grosshandlar Borgstrand, som endast fåfängt sökt hindra hvad som skett, samt sade:

»Kanske ni har fler sådana där små lappar, så kunna vi här tända ett nytt rökelse till Annas ära.»

Borgstrand häpnade och kunde ej få fram ett ord öfver sina läppar. En dylik fräckhet var så fenomenalt oerhörd, att han aldrig skulle hafva trott därpå, om han ej själf nu bevittnat hvad som skett.

Och han såg med bäfvan den framtid, som skulle hafva kommit hans milda, veka, hjärtegoda dotter till del, om det hade gått så långt, att hon hunnit blifva förenad med kyrkans band vid denne skurk, som tills vidare åtminstone fullständigt afväpnat honom.

Utan att svara öppnade han åter dörren och pekade ut åt antichambren, som syntes folktom.

Klochoff hade intet skäl att icke efterkomma denna stumma befallning, och nöjd med den nya oväntade seger, som följt på hans nederlag, gick han ut med ett hånleende på sina läppar.

Snart skulle dock detta lägga sig och lämna plats för en missräkning, hvilken han minst af allt kunnat drömma om.

Han fick syn på Anna, som ännu satt kvar på stolen; men nu med återvunnen sans, ehuru blicken förrådde ett mycket förvirradt själslif.

Men utseende af största lugn i världen – trots att han mycket väl kunde se hennes lidande, som han dock tillskref ett nytt streck af rivalen Larsson – gick han fram mot den unga flickan, medan hennes far af ny häpnad ej kom sig för att röra sig ur fläcken.

Han ställde sig framför Anna, som häftigt rusat upp och dragit sig undan honom, som för en ond ande och stirrande på honom med en blick i hvilken man kunde läsa den största fasa.

»Anna», sade han. »Är du rädd för mig?... Skall du, min lilla fästmö, springa undan för din egen Birger, som ...»

Ett skri af vanvett förstummade hans ord. Och från den sinnesförvirrade Annas läppar hördes en mängd osammanhängande ljud just när gästerna rusade ut från våningen för att se, hvad som stod på.

Och man fann nu Klochoff blek af förvirring stående framför den plötsligt svagsinta. Och man såg i hennes framsträckta hand en liten biljett, hvars för de lyssnande obegripliga innehåll den arma flickan läste upp med svindlande fart likt en grundligt inlärd utanlexa. Ty så ohyggligt väl hade dessa ord fäst sig i den arma kvinnans hjärna, därvid samtidigt utsläckande hennes förnuft.

Endast med våld kunde hennes far få biljetten ur dotterns hand. Läsande denna tyst för sig själf vände han sig därpå mot sina gäster och sade, i det han pekade på

Klochoff, som redan fått på sig ytterrocken och stod i begrepp att hastigt draga sig ur spelet:

»Mitt herrskap», sade han. »Där står den skurk, som brakt denna oerhörda sorg öfver mitt hus. Och först i dag, alldeles nyss, när jag stod i begrepp att gifva honom min olyckliga dotters hand, kommer det till min kunskap, att han är – växelförfalskare och nu syns af denna biljett att han äfven är en allmän kvinnas älskare. Se där, hvarför jag nu behandlar honom som en hund.»

Och den till förtviflan drifne fadern förpassade med dessa ord den bålde äfventyraren med en välriktad spark utför trapporna, medan den vansinniga allt jämt utantill rabblade upp innehållet af Sofia Dahlbergs biljett.

TJUGUFÖRSTA KAPITLET.

Kort-Evas spådom.

Klockan var närmare ett på natten, när kapten Klochoff kom ut på gatan, som låg där vintrigt kall och mörk. Icke ett ljud hördes och icke heller någon nattvandrare syntes till och icke ens det svaga skenet af en vägledande lykta kunde han se; ty dessa voro redan släckta på denna gata, som just icke var någon stor stråkväg såsom den blef det ett par tiotal år senare, när Ladugårdslandet blef Östermalm och började blifva, hvad det är nu.

Han hade gått öfver på den motsatta trottoaren och lät en blick glida upp till grosshandlaren Borgstrands rikt eklärerade våning, från hvilken ljuset dock utestängdes af de nedfällda gardinerna, bakom hvilka Klochoff såg gästernas skuggor röra sig, nu icke längre i dansens hvirflar, men ändå som det tycktes med stor liflighet.

Och han stirrade på detta skuggspel utan en tanke på annat än den bittra missräkning, som blifvit slutet på alla hans drömmar, såsom de hägrat för honom, när han cirka tre timmar tidigare steg ur vagnen vid denna port och i sällskap med den, hvars antipati han då hade besegrat, men af hvilken han nu helt nyss helt skandalöst blifvit utkastad; ja, till och med utsparkad!

Och denna skymf måste han tåla; han, kapten Birger Klochoff; han, damernas gunstling; han, regementets grannaste officer!

Och nästa dag skulle skandalen redan vara känd!...

Det fanns för många vittnen och för många af hans rivaler, som bevittnat hvad som skett ... Det fanns ju äfven den där Larsson, hvilken dykt upp plötsligt som en lurande landsvägsriddare och med samma verkan som en sådan, då denne känner sin styrka och är stadd på väg att råna.

Rånat hade han också! Och *hvilket* byte!

Klochoff kände hur han i ett slag blifvit bestulen på just det medel, som återstått honom för att han ej absolut skulle gå under. Och det kom nu för honom, för första gången i hans lättsinniga tillvaro, att det enda han nu kunde göra, det var att sätta revolvermynningen för tinningen och skicka in en kula i denna hjärna som redan knappt vågade tänka. Således samma utväg som är dylika existensers vanliga sätt att kvittera med ett lif och med en värld, hvilka för dem hafva det stora felet att regeras af lagar, som ingen trotsar ostraffadt.

Vedergällningens stund hade kommit. Han var en brännmärkt man. Han liksom Osvald. Han, den bålde militären, liksom Osvald, den simple arbetaren, skulle nu skörda frukterna af sådana bekantskaper, sådana förbindelser som med Sofia Dahlberg. Båda hade hon dragit in i ett lif, som skimrar och lockar med sinnliga nöjen, men som förr eller senare för till den gräns, där självmordet tager vid.

I samma stund hördes skrällen af en sönderkrossad ruta och ett genomträngande, underligt skri skar igenom

den nattliga tystnaden där ute på den mörka, folktomma gatan.

Glasbitarne kastades ända öfver mot den trottoar, där Klochoff stod försänkt i sina hemska funderingar, och en af dem hade till och med träffat honom i ansiktet, så att han började blöda helt lätt.

Förvånad, men äfven bäfvande, lyfte han än en gång blicken mot grosshandlar Borgstrands våning.

Och hans aning besannades när han i det sönderkrossade fönstret fick se en vildt fäktande kvinna, som endast med möda syntes kunna hindras från att störta sig ned på gatan.

Kvinnan, hvilken uppgaf det ena skriket hemskare än det andra, var Anna Borgstrand!

Och nu först insåg Klochoff hvad han brutit mot denna oskyldiga varelse, som nu skulle lida för hans, den af henne älskade mannens lättsinnighet och lida oskyldigt såsom det i dylika fall ofta händer i denna underliga värld.

Han drog sig skälfvande undan den flod af ljus, som strömmade ut bakom henne, rädd att den vansinniga skulle få se honom och kanske äfven igenkänna upphofvet till sitt lifs olycka. Och under det att hennes hjärtslitande rop piskade honom allt längre bort från den vansinnigas hem, närmade han sig allt mer den fläck, där hans eget öde skulle gå i fullbordan, närmade sig Sofia Dahlberg, som länge med otålighet väntade honom i 'Wärles kåk', 51 Tullgatan.

* * *

Ja, hon hade väntat honom med stor otålighet och gång på gång upprepat sin fråga till Osvald, som burit fram hennes biljett, hvilket Sofia snart nog tycktes betvifla och af hvilken orsak det blef en scen, i hvilken den för detta älskaren, nu drängen, fick höra en hel del saker åt hvilka han tidigare skulle hafva haft en hel del skarpa och träffande svar, men som nu endast framkallade ett hånleende, när hon förföljde honom ända ut på gården, dit han tog sin reträtt, och där hon likt en uppretad furie lät honom förstå, att han kunde taga vägen hvart han ville utom att stanna kvar hos henne.

Hon skulle lätt skaffa sig en annan dräng, sade hon; ty sådana där kräk som han, Osvald, fanns det godt om. Och hon kallade honom vid vissa benämningar, som skulle kunnat tvinga honom att kasta sig öfver henne och strypa henne; ty så kände han det. Men likväl svarade han icke heller nu med annat än att hånskratta henne midt upp i ansiktet.

Det var för mörkt på gården till Wärles ruckel för att Sofia skulle kunna se den eld af raseri och hat, som dock glödde i hans mot henne riktade blick, när hon åter beträdde förstugukvisten och försvann genom en dörröppning från hvilken starkt ljussken strömmade ut för en sekund medan hon öppnade och stängde och från hvilken sorlet af glammande röster äfven träffade honom, röster af herrar, som syntes vara i en mycket hög stämning.

Sofia hade vetat att arrangera det så 'gaskigt' som möjligt för dessa herrar, hvilka alla voro henne välbekanta utom en, grosshandlaren Yngve Argonander, ett nytt offer på knappt trettio vårar, men som det sades en mycket välsituerad ung man, som gått ut i lifvet med stor förmögenhet, hvilken han ofta lät gladeligen rulla undan på nöjenas altare.

Dessa gäster hade Wärle under sitt sammanträffande med Sofia dagen förut sagt sig vänta som denna kväll; och han hade äfven bedt Sofia att komma för att höja stämningen, liksom han likaledes inbjudit den generöse handlanden från Mariefred, som dock ännu icke hörts af och säkert icke heller skulle komma att dömma af den nu mycket sena timmen.

Det ’missöde’, som Wärle råkat ut för, men ur hvilket han nog skulle ’klara sig’, som Sofia sade till Kort-Eva, lade icke hinder i vägen för henne att ensam mottaga ett spelfrämmande såsom det nu samlade. Icke hade det heller på lång tid funnits ’gossar’ med så späckade kassor under detta tak som det fanns där denna natt. Särskildt lofvade hon sig mycket af den unge Yngve Argonander, som såg ut att bli en lätt fjällad fisk och för hvilken hon redan börjat lägga ut sina krokar.

Argonander var som sagdt en mycket ung man, och vi nämna honom endast med anledning af att han kände grosshandlar Perrault som vi nu tappat bort en tid, men hvilken snart skall börja spela den hemska roll, som ödet hade tillmätt åt honom och till hvilket Argonander blef ett oskyldigt medel.

Hans utseende kan målas med det enda ordet fårskalle. Och man behöfde icke sysselsätta sig länge med honom för att konstatera att Argonanders förstånd föga höjde sig öfver detta människans rädda husdjur, som sedan urminnes tider beskedligt låtit klippa sig och blifvit så att säga självfva prototypen för enfaldiga, beskedliga människor.

Allt var ordnadt i gästernas smak, som ’värdinnan’ kände på sina fem fingrar. Spelborden stodo blanka och skinande i den efter tidens mod elegant inredda salongen öfver hvilken det låg en viss pikant prägel, framkallad af en hel del antikviteter i möbelväg liksom de små rutorna, det med bara bjälkar framträdande låga taket och med en hel del annat som skvallrade om flydda tider, synnerligast från Tredje Gustafs glada dagar.

På ett rymligt serveringsbord i ett till salen gränsande kabinett fanns allt hvad man kunde önska sig i gängse förfriskningar såsom särskildt hela batterier af sodavatten och punsch-flaskor äfvensom vin af många slag och ’smällkorkar’ liggande på is i eleganta behållare af nysilfver, liksom punschen och vattnet, hvars spetsbottnade flaconer ej tilläto dem att stå för sig själfva, en modell, som dessutom är alldeles utgången ur buteljfabrikationen. Lägger man till detta ett par lådor fina cigarrer, äkta ’Cuba-land’ så hade man de ’muntliga’ ingredienserna till denna fest färdiga, och i öfverensstämmelse med alla andra fester hos Wärle – ty supéer hörde där till ovanligheterna, när gästerna icke särskildt utbedt sig sådan, därvid per capita bidragande med broderlig ’skramling’... Det ingick nämligen i Wärles s. k. principer att aldrig *bjuda* på supéer och detta af den orsaken, att han ogerna såg sina spelvänner få det lugnande underlag af föda som kunde fördröja den stund då deras ögon skulle bli skumma och han själf relativt nykter skulle kunna se i korten så mycket bättre.

Att Wärle icke själf var med denna kväll förklarade Sofia Dahlberg helt ogeneradt bero på en hastig resa. Och hon sade äfven, att han därför bedt henne att ensam styra om det hela. Och ingen bland gästerna hade den minsta invändning att göra mot Sofias arrangemanger, som alltid voro superba, såsom man sade henne, och icke heller saknade man Wärle, hvilken sågs med berättigad misstro, men som man ändå uppsökte såsom det ena onda söker det andra.

Ingen var det heller som nu mer än annars betänkte Horatii bevingade sats:

*... Hæ nugæ seria ducent In mala derisum.*7

Man skämtade frivolt och glammade som vanligt och man spädde på af drufvans safter tidt och tätt allt under väntan på en sjette man i laget den ’lifvade Birger’ som Klochoff ganska allmänt kallades bland sina stallbröder och med hvilkens ankomst spelet först skulle taga sin början – på Sofias begäran.

Men Klochoff kom icke. Och när klockan var öfver tolf slog man sig ned vid de skinande mahognyskifvorna – i hvilka de tända lustarnas lågor speglade sig som upp och nedvända irrbloss – samt bröt de nya kortlekarne för att utan vidare uppskof börja den så länge väntade dansen med ’Bomans flickor’.8

Sofia Dahlberg hade icke längre kunnat hindra detta. Men hon rasade öfver Birger, som uraktlät att infinna sig och detta på en kväll då så mycket vore att vinna af det snöda guld, som hvarken hon eller han hade något öfverflöd af, men till hvars ernående båda icke skydde hvilka skamliga och hänsynslösa medel som helst för att snart låta den ena handen strö ut, hvad den andra roffat åt sig.

– – – – – – – – – – – – – – – – – –

Sedan spelet börjat – ett spel af hvilket Sofia Dahlberg såg att hon icke skulle skörda någon nämnvärd vinst, mindre slängd som hon var i dylika ’förvärfsgrenar’ när hon ej ’spelade dubbelt’ med Birger eller Wärle – hade hon snart lämnat sin plats och väl för tionde gången gått ut på gården att lyssna om något ljud af den väntade skulle förnimmas från gatan.

Men allt var där så tyst som det endast kunde vara det i denna utkant af Stockholm på 70-talet; om man undantager de ljud af stigande och fallande jamningar, som en älskande katt bestod sitt afvisande ideal, hvilket fattat posto på kransen öfver den gamla vidlyftiga gatporten.

Vresigt schasade hon bort katten som med ett vigt skutt var uppe på planket för att smygande närma sig sin käresta, och mot den tunga natthimlen aftecknade sig nu två sig ormlikt vridande hvita fällar af dessa djur, i hvilka inga andra än de gamla egyptierna någonsin haft anledning att finna eller inbilla sig en inneboende gudom, om ej en ond sådan, hvilken manar mången till skrockaktig fruktan, såsom äfven Sofia Dahlberg kände den, när hon någon gång tvangs att passera ett kattspår.

En ny jamning framkallade en ny schasning, och när de ’älskande’ därvid funno för godt att hoppa ned på gatan, öppnade Sofia porten för att se om Birger ändå ej vore i antågande, hvarför hon äfven begaf sig ända fram till hörnan vid Nybrogatan.

Men äfven denna låg tyst; och hoppet att han skulle komma syntes med denna recognoscering allt mer förminskadt.

Hon vände om med en ed på sina läppar och tog vägen in i köket, där Kort-Eva satt och spådde sig själf med några flottiga ’lappar’ utbredda på ett diskbord. Bredvid henne stod ett talgljus hvars ’tjuf hon inte såg och inte heller kände oset af. Och detta hade nog ett viktigt skäl däri, att hon ofta hälsat på en brännvinsflaska, som tronade bredvid det i dubbel bemärkelse *starka* kaffe, som rykte ur en sprucken tekopp utan fat alldeles under hennes näsa.

Kort-Eva betraktade nämligen en hederlig ’uddevallare’ såsom höjden af all stimulans plus en pipa ’*Sju blodiga bröder’*, som efter vanligheten hängde mellan hennes tandlösa käkar, äfven om den ej ständigt hölls brinnande.

Men nu var det fyr i snuggan. Och när hon vände sig mot den inträdande Sofia, såg denna häxan som genom ett töcken af stinkande tobaksrök och ur detta hörde hon megärans redan lallande stämma kraxa fram:

»Nu har jag lagt ut korten för sjette gången för löjtnanten eller kaptenen, hvad han nu är ... Men bestämdt måtte det ha händt honom något rackartyg ... Han följes af en dam i spader. Det ä’ inte go’a tecken. Och mamsell kan det inte vara, för mamsell går i hjärter naturligtvis. Fyra gånger har jag haft knekten och den svarta, hon i spaderna här i släptåg med *stora* pängar, rysligt stora pängar; men femte och sjette ’lägget’ har både knekten och pängarna varit borta, men spader dam är kvar ... Se där kommer hon igen allt jämt i svart följe ...

Sofia hade lyssnat som till ett orakel och stirrade oafvändt på käringens knotiga fingrar. Icke ett ord kom öfver hennes läppar och hon syntes till och med lägga band på sin andedräkt för att icke störa den druckna

phytissans svammel.

Nu hördes några vresiga ord bana sig fram ur rökmolnet och därpå kom det från megäran i det hon grep tag i den örlösa koppen:

»Nej, mamsell; jag säger pass!... Här ä’ någe’ sattyg på färde.»

»Hvad då? Hvad då?» utbrast Sofia med ängslan.

»Får jag säga som jag ser det i kortena?»

»Hon *skall* säga det. Jag *befaller* henne!» kom svaret med hetta.

»Stopp stopp! Sakta i backarna!» svarade käringen. »Det kunde kanske vara bättre att *inte* veta, hvad jag ser.»

»Krångla inte käring, utan sjung ut! Hon får tio riksdaler, om hon genast säger mig, hvad hon ser.»

Sofia räckte spåkvinnan en sedel, som hon hastigt fick upp ur sin ficka och Kort-Evas ögon lyste till en sekund af girighet när hon lallade:

»För pä-äng-ängar få-år man a-allt!... Så de må-å vara hän-ändt. Han-an är i fa-ara ... Dö-öds-fa-ara till och me-ed!»

»Odjur! Hur vet du det?» skrek Sofia utom sig.

»Sy-yns i ko-ortena fö ör-ståss», svarade megäran hickande i det hon tog sig en ny mun af sin uddevallare och sedan fyllde på mer brännvin ur flaskan.

»Det kan aldrig vara Birger!»

»Nog ser det så u-ut!... Grann kar’ och mi-i-litär ä’ han!»

»Lägg om igen!» befallde Sofia.

Käringen lydde sedan hon tändt sin fräsande snugga på det rykande talgljuset. Man såg att hon både tände pipan och fumlade med korten på ett sätt som nog vittnade om att ’kasken’ eller ’uddevallaren’ varit för starkt tillagad. Och innan Sofia ens hann se hur det gick till, hade den druckna megäran låtit sitt hufvud sjunka ned mot bordskifvan och nu följde äfven bålens öfverdel efter. Tunga snarkningar konstaterade att hon sof.

Sofia ruskade henne i armen. Till hvad pris som helst ville hon nu ha reda på slutet af Kort-Evas spådom. Hon kände, att hon måste ha det och att hon ej skulle få en lugn stund, förr än så att säga ’klämmen’ i orakelsvaret kommit fram – liksom hade hennes väl eller ve hängt därpå.

Men om det nu äfven gällt lifvet skulle Sofia icke kunna få ett enda redigt ord mer ur häxan den kvällen. Alkoholångorna hade för mycket omtöcknat hennes hjärna, och sömnen tycktes bli långvarig.

Gripen af raseri fattade Sofia Dahlberg då den mer än halftömda brännvinsflaskan och kastade denna våldsamt i stenarna nedanför spiseln, där glasskärfvorna efter en stark skräll återstudsade och öfversållade köket med glänsande små smulor, som knastrade om nymfens fötter då hon för

Sofia Dahlberg i Kort-Evas kök.

att undvika att väta sina skor i den likt en växande orm från stenarna framringlande brännvinsfloden retirerade mot dörren till förstugan.

Och i det hon lade handen på låsvredet till denna dörr skrek hon till af alla krafter:

»Eva! Eva! Elden är lös!»

Men Eva snarkade och sof ...

Däremot rycktes dörren upp utifrån och nästa sekund föll Sofia Dahlberg i Klochoffs famn.

De voro båda så införlifvade i den första helsningens glöd att de ej lade märke till det ansikte, som samtidigt visade sig mot rutan i fönstret åt gården, ett hemskt, hångrinande ansikte, hvilket slukade scenen i köket med intresset hos den, som bakom en kuliss väntar repliken, hvilken skall kalla in honom på scenen och vet att denna replik kan falla när som helst.

Och i detta ansikte kan man äfven finna den skarpe lyssnaren, mannen, som icke vill låta ett ord gå förloradt, mannen som tycks ha fått till uppgift att spela rollen af 'styckets bof'.

Lyssnarens ansikte har redan dragit sig tillbaka när Sofia Dahlberg gör sig lös från Klochoffs armar och betraktar honom forskande från hufvud till fot i det hon utbrister:

»Har du varit på fest? Du har frack.»

»Ja. Och det är därför som jag kommer så sent. Ä' Wärle inte hemma?» svarade Klochoff nervöst i det han tvinnade sina mustascher, som icke på länge sett så ovårdade ut som de gjorde det nu efter allt hvad han slitit och tuggat på dem sedan synen af den vansinniga flickan, hon som skulle blifvit hans pekuniära lyckostjärna.

»Jag skref ju att Wärle icke var hemma i natt», svarade Sofia Dahlberg något osäkert, allt jämt fixerande sitt ideal för att möjligen kunna leta sig till orsaken hvarför han var så nervös.

»Ja, du skref», sade Birger doft. »Men detta skulle du icke ha gjort.»

»Inte?... Hvarför det?»

Frågan kom med ett tonfall af missräkning.

»Jo, för då hade mycket kunnat vara ogjordt af hvad som händt.»

»Det har väl inte händt dig något tråkigt, min älskling?»

Hennes röst lät nu orolig och minnet af Kort-Evas afbrutna spådomar kom för henne och väckte något af naggande ångest.

»Är det något för den där ... den där andra?»

Hon menade Anna Borgstrand, och Birger förstod detta; men i samma stund fick han en känsla af, att det ännu icke var rätta tidpunkten att inviga Sofia i hvad som händt; och han svarade:

»För den saken är det ingen fara annat än gubbens envishet att icke vilja ge efter. Men vinner man tid så vinner man allt.»

»Men hvad är det då?»

»Pängar som vanligt.»

»Nå då kom du som efterskickad.

»Ah! Du har kanske?... Hur mycket kan du låna mig?»

Hans röst fick annan klang, när han sade detta och tröttheten i hans blick vek undan för en glimt af vaknande hopp.

»Själf har jag inte så mycket. Men innan det dagas, skall du nog ha fått summan. Hur mycket behöfver du?»

»Tre tusen kronor», svarade Birger ifrigt.

»De' va' mycke' de'. Men vi ska' försöka.»

»Hur?... Jag måste ha pängarna innan åtta nu på morgonen ... Det gäller min heder.»

»Spelskuld?» frågade Sofia lakoniskt.

Klochoff svarade med en nick.

»Hvem är du skyldig? Känner jag honom?»

»Ja, för all del. Det är guld-Lasse.»

Denna benämning hade procentaren Larsson fått för att han alltid uppträdde med en mängd ringar och guldberlocker, hade guldknapp på sitt spanska rör och äfven på sitt paraply; ja, delvis äfven i sina defekta tänder.

»Ah! *Han!*... Den lär du inte komma undan», svarade Sofia Dahlberg med sakkännedom.

»Och den här gången är det till och med värre än vanligt», fortsatte Klochoff. »Jag har skrifvet på ett papper, som han hotar med att lämna ut ... Du vet att han har sina skäl att trakassera mig, sedan han fick korgen af Anna Borgstrand.»

»Låt bara bli att nämna hennes namn. Jag blir riktigt sjuk, då jag hör det.»

»Se så, lilla toka! Var nu förståndig. Du vet ju i alla fall, att jag icke älskar någon annan än dig», svarade Klochoff insmickrande. »Men nu fort fram med hvad du har på hjärtat. Du har ju spelfrämmande.»

»Jaså, du vet det?»

»Hörs nog. Man larmar därinne som galningar. Skulle just öppna dörren och stiga in, när du skrek till; och i tanke att elden verkligen råkat lös, blef det hit jag först vände mig ... Hvarför skrek du?»

Sofia förklarade detta i största korthet och pekade på phytissan, som allt jämt drog tunga timmerstockar alldeles oberörd af de samtalandes röster. Och hon kunde ej låta bli att i sammanhang därmed tala om för honom, hur Kort-Eva hade spått honom, samt slutade sägande:

»Hvad kunde hon mena med den där mörka kvinnan? Menade hon henne ... den där ... ja, du vet, hvem jag syftar på ... hon, som gjorde mig ursinnig redan första gången jag fick se henne; du minns, när ni stodo här utanför vid knuten och jag kom åkande ... Ah! Om du visste, hvad jag hatar den människan ... Jag skulle vilja klösa ögonen ur henne, strypa henne ... hvad som helst, bara jag kunde hindra, att hon blefve din hustru.»

Klochoff hade lyssnat till detta hennes utbrott af lidelse och hat utan att uppfatta något annat än det mystiska i de ord med hvilka Kort-Eva syntes hafva tolkat en olycka, som redan var skedd. Och som han själf var skrockfull – beroende på en hel del nervositet i hans temperament – ökadt genom hans ständiga pänningebekymmer – lade han mer vikt vid spådomen än Sofia trodde, att han skulle göra. Och därför försjönk han i en kontemplation så pass långvarig att Sofia manades att utbrista:

»Men jag förstår, att det där pratet af Eva bara är som luft; spådomarna gå som drömmarna. Vet du, hvad jag drömde i natt, eller kanske rättare i dag, jag menar på förmiddagen, för jag var hos Emma i går; hon hade en liten tillställning. – Du vet, hon i Stadsgården ...»

»Nej», svarade Birger utan att vidare forska i om Sofia ljög eller ej beträffande den där nattliga festen. »Men en annan sak; är det pojkar med pängar, som ä' där inne?»

»Du bryr dig således icke om, hvad jag drömde?» sade Sofia misstyckt, utan att svara på Klochoffs fråga.

»Inte än. Det få vi väl tid att tala om sedan. Har dom pängar, frågade jag?»

»Åtminstone en», svarade Sofia kort.

»Är du ond?»

»Nej men ledsen. Du älskar mig inte och bråkar bara om dina pängar och aldrig annat än pängar liksom de vore allt.»

»Visst tusan är dom det! Utan pängar kan man ju inte röra sig ur fläcken; ja, man kan till och med bli så fast, att man inte får röra sig alls.»

Det låg ett olycksbådande tonfall i dessa ord och Sofia Dahlberg, som var snabbtänkt, föll genast in:

»Man slår väl inte efter dig?»

»Slår?... Hvad menar du?» svarade Klochoff fast han mycket väl uppfattade betydelsen af hennes ord.

»Polisen förstås ...»

»Du är tokig. Tror du man är någon förfalskare?»

Han sade detta med ett skratt, som föreföll Sofia något krystadt och som icke dref bort den aning, hvilken nu kommit öfver henne likt en blixt, en aning som växte sig starkare, när hon nu såg, att han med tecken af förvirring vände sig bort och började hvissla.

Men hon behöll sin tanke för sig själf och vände sitt hopp till att lyckan skulle vara dem bevågen därinne vid spelbordet såsom den ofta varit det förr och att 'gästerna' redan voro så pass ankomna af de framställda 'förfriskningarna', att de icke voro så vaksamma vid handskandet med kortlapparna. Att det nu måste slås ett slag och det ett stort sådant, hade hon klart för sig och svarade:

»Ja, det finns en, som har godt om pängar, en spoling, som har gjort sig till för mig hela kvällen. Alltid ska' vi väl kunna klå honom på *en* tusenlapp!»

»Fattas i så fall ändå två», sade Klochoff liksom mera för sig själf. »Och så är det bra sent nu.»

»Sent? Man kan väl inte önska sig bättre tid. Jag ger dig som vanligt tecken, när jag ser hans kort. Passa på när jag går ut i salen.»

»Men gör inte som sist», svarade Klochoff. »Det hade lätt kunnat gå åt fanders, och jag undrar om inte Wärle märkte, att du spelar in pluringar åt mig också, för han glodde sedan stint på oss under hela kvällen ... A propos Wärle. Hvar håller *han* hus?»

»Vet inte. Han sa’ att det var fråga om affärer», svarade Sofia med en lögn, för att ej oroa sin älskare ännu mer än han redan syntes vara det. »Men hur kom du in? Var inte porten stängd?»

»Jo, för all del. Och knackade på fönstret gjorde jag också minst en halftimme.»

»Kors att jag inte hörde det, som med spänd uppmärksamhet lyssnat ända sedan jag kom ut i köket ... Klättrade du öfver?»»

»Naturligtvis. Ett djäkla besvär för resten ... Men hör du, du! Hvad var det för gynnare, som du skickade med brefvet?»

»Hur så?»

»Jo, den har jag åtskilligt otaldt med.»

»Med Osvald!» utropade Sofia Dahlberg förvånad. »Hvad kan du ha för uppgörelse med det kräket?»

I detsamma hon sade detta, hördes det som om något knäppte till mot rutan.

Både hon och Klochoff hörde detta; men inne som de voro i sitt resonemang, fäste de icke något afseende därvid, allra minst anande att nästan allt hvad de sagt uppslukats af ett par öron, som genom den otäta fönsterkarmen stått i nära nog oafbruten förbindelse med hvad som yttrades där inne i det skumma köket och som särskildt hade anledning att känna sig träffad, när orden ’det kräket’ trängde ut samt vållade en oförsiktig rörelse, som hade till följd att lyssnaren kom i oförsiktig kontakt med rutan.

Mannen var Osvald. Och hans tidigare iråkade raseri öfver att ha blifvit utmotad som en hund af denna kvinna, för hvilken han redan fått lida så mycket, stegrades nu till begär att på ett kännbart sätt kunna hämnas.

Rädd att i otid blifva ertappad såsom ännu kvarvarande smög han sig emellertid nu med tassande steg till andra ändan af gården.

TJUGUANDRA KAPITLET.
En dråpare?

Presentationen var snart undanstökad.

Alla på när den unge grosshandlaren, mannen som skulle plockas och som denna kväll för första gången såg detta åt spel, dryckenskap och otukt helgade näste, där man gjorde allt för att kringgå gällande samfundslagar och där heder, anständighet och aktning för andras eganderätt betydde lika litet som hade aldrig något sådant existerat i världen – alla desse kände Klochoff.

Ingen af dessa stallbröder visste ännu att den ledande själen i denna lagbrytarehåla ändtligen fastnat för sina bedrifter och att han vid detta laget hade god tid att nere i rannsakningshäktet meditera öfver sin oförsiktighet att presenta älskarinnan en så pass farlig del af tjufgodset, hvilket han heller icke gjort om det varit så, att han den stunden haft reda på hvad han gjorde.

Men trots värdens frånvaro gick ’rörelsen’ lika obehindradt som vanligt. Och kortlapparna dansade under en hetsig spänning, som blef ännu hetsigare ju oftare man hettade upp sig med dryckesvaror, af hvilka hvar och en hade rätt att taga för sig efter behag utan att behöfva tänka på kostnaden. – Wärle var nämligen generös i det fallet, ty han visste att hvad detta kostade honom, skulle han få igen hundrafaldt genom spelarnes rusighet. Och själf var han nog klok, att vid dylika tillställningar ej taga för sig mer än han tålde; ja, icke ens så mycket, fast han låtsade att han drack glas om glas med sina gäster, därmed själf uppmuntrande dem att dricka.

Nu var stämningen på sin höjdpunkt.

De vid spelborden mindre väl valda än ’kraftiga’ uttrycken, ofta gående på heder och ära enligt ordentliga människors uppfattning, kommo i massor, och svordomarna tätt som kornen i en häftig hagelskur; näfvarna slogos i bordskifvan så att stakar och marker hoppade, och blickarna lurade på hvarann som duellanters ögon när tvekampen gäller lif eller död.

Klochoff hade sin plats vis à vis ’gröngölingen’, som han genast döpt den unge Argonander till, när Sofia vid ett lämpligt tillfälle frågat honom – Klochoff – hur han trodde sig kunna reda sig med den nykomne. Och ’gröngölingen’ fick äfven se, hur den ena sedeln efter den andra vandrade från hans plånbok till motspelarens.

Sofia hade observerat detta. Och rädd att hennes älskare genom att taga i för häftigt, skulle skrämma bort den unge mannen, innan det kunde vara tid att bryta upp, gaf hon Klochoff ett tecken att vara försiktig.

Men vare sig att nu den varnade kände sig allt för säker eller att han resonerade som så, att gången tur kan dröja med att komma igen, allt nog, han spelade på som förut, och resultatet som Sofia befarat lät icke heller vänta på sig.

Med en mustig ed kastade Argonander en större sedel, som motspelaren just vunnit, genom ett tecken af den i salsdörren stående Sofia, som såg mycket bra äfven på rätt långa distanser, och i det han reste sig sade han:

»Jag har en fördömd otur i spelet mot kapten. Allt sedan ni kom, har Fortuna varit mig ogunstig ... Och nu spelar jag inte mer.»

»Inte? Hvad menar herrn med det? Spelet är ju inte slut.»

»Det ger jag tusan i! Jag har inte lust att låta plocka mig till bara skinnet», svarade ’gröngölingen’ mer uppriktigt än försiktigt i det lag, hvaribland han befann sig nu.

Det bör äfven tilläggas, att han var starkt berörd af pokulerandet, och att en viss instinktiv känsla sade honom, att han i sin motspelare hade den farligaste rivalen till den gunst, som han föresatt sig att redan i kväll uppväcka hos ställets värdinna, hvilken diplomatiskt spelat åtskilligt, reserverad mot hans fadda och ej så litet narraktiga kurtis. Hon visste af erfarenhet, att motstånd eggar, och hon kunde vara alldeles förvissad om, att han ej skulle tröttas samt uppge försöket. Som alla mindre begåfvade naturer synes han vara mycket envis. Konsten vore bara för henne, att bida rätta stunden för att slå så mycket mynt som möjligt af denne nye beundrares skämda smak.

Sedan hon blifvit inregisterad, hade dylika tillfällen sällan yppat sig. Wärle hade också märkt detta, och endast undantagsvis hade han på senare tiden användt henne till lockbete, detta i brist på något bättre!

Denna kväll öfverträffade hon sig själf och skulle gjort den nu häktade äfventyraren alldeles hänförd om han kunnat se hennes finter med det nya offer, som hamnat vid hans spelbord. Hon förstod att mästerligt begagna sig både af offensiven och defensiven, hon var växlande den fria kärlekens Venus och den

löftesfordrande Hymen, och hon hade aldrig förr spelat sin roll så förhäxande.

Det fanns nu äfven ett skäl för henne att denna kväll spänna alla förförelsekonstens strängar. Lidelsen för Klochoff var driffjädern, och målet var, att till hvad pris som helst skaffa honom den summa i händerna, af hvilken – hon såg detta på hans retliga nervositet – han nu var i större behof än hon någonsin sett honom, äfven om han ej haft mod att säga henne allt, hvad som stod på spel.

Kort-Evas ord hade äfven suggererat henne, väckt en oro, som hon nu icke förmådde afskaka sig, äfven om hennes yta endast hade färger för den banala s. k. glädje, hvars prästinna hon ju var i ett nu herrelöst hus. Styrkan, som hon ägde att som vanärad hålla sig uppe, fann hon med den man, som nu stod inför eventualiteten att bli bortsläpad likt Wärle ... Hans ord tydde därpå ... Och med förlusten af honom, kände hon, att hon själf skulle släppa det tag som ännu höll fast i en glädjeflickas något så när pointerade ställning, trappsteget näst under d. s. k. 'damen på kammare' eller sångerskorna i Rotundan eller tionde klassens aktris.

Ville hon icke glida ännu djupare, måste hon äfven hålla Klochoff uppe. Hon kände det som om denne liksom adlade hennes existens, och att allt detta skulle falla samman med hans undergång.

Det var således lika mycket en yttring af själfbevarelsedrift som af passion till detta komplement af hennes egen s. k. karaktär, hvilket gjorde att hon här med lif och lust öfverträffade sig själf och spelade nymf – hvilket hon för öfrigt var – samt bacchantinna – som hon hade klumpiga ansatser till att bli – med en virtuositet, som för en stund nästan kom en känsla af svartsjuka att få större makt med Klochoff än den oro, hon erfor öfver att lyckan vid spelbordet skulle vända honom ryggen lika hastigt som den gjort det i grosshandlar Borgstrands bibliotek.

Han svartsjuk ... och på *henne!*... Hon som ägde rätt likt alla de andra nymferna att sälja sin gunst åt hvem hon ville ... Hon som ju inte var annat än en vara, en artikel, ett ting, ett djur!...

Och han slog handen i bordet så att stakarna hoppade och med ett flammande hot i blicken steg han upp och gick förbi Sofia och den unge 'rivalen' samt in i buffén, där han nästan störtade i sig ett par bräddade glas champagne.

När han åter skulle gå att intaga sin plats hos de väntande – som under högljudt misshag såg Klochoff bryta af midt i en spännande punkt af spelet och af hvilka en redan yrkade på ett nytt 'gif' – då hejdades han af Sofia, som lade sin hand på hans arm och sade.

»Herr Argonander har lofvat att spela *mina* kort, om du vill spela mot.»

»Dina kort?... Förstår inte», svarade Klochoff kärft. »Hvarför inte sina egna.»

Och 'gröngölingen' svarade något sluddrande:

»Jag väntar mig tur i denna charmanta dams färger. Och om inte herr kapten misstycker så ...»

»Antages» svarade Klochoff. »Men endast på ett villkor.»

»Och detta är?»

»Att sedan spelet är slut, blir ni min man, d. v. s. spelar med egna kort.»

»Gärna, bara detta spel, som jag tror, skall ge mig tur. Och jag misstänker detta, när jag tydligen ser huru mamsell Dahlbergs hjärta är mig allt annat än bevåget ... Således otur i kärlek, men tur i spel.»

Han läspade fram detta med en fatalism, som kom Klochoffs svartsjuka att rymma fältet för ett nyvaknadt hopp om att ändå – trots den nyss mörknade utsikten – kunna plocka af narren den stora summa, som ännu resterade i hvad han denna kväll måste hösta in eller ock duka under.

Och narren gick med ett leende i den fälla, som Sofia Dahlberg helt skickligt lagt ut för att åter föra fåret till klippning.

I det första spelet ansåg sig Klochoff våga allt, hvad han hade i sin plånbok; och med minen af att synas obesvärad sade han, när det blef hans och gröngörlingens tur att spela:

»Femhundra sätter jag upp!»

»Jag sätter dubbelt», svarade Argonander med en triumferande blick på Sofia, hvilken inställsamt belönade den nye riddaren med ett löftesrikt leende på samma gång hon lofvade Klochoff med ett annat leende, att förlorade han, skulle vinsten ändå komma i hans fickor.

»Kupera!»

Detta gjorde Sofia Dahlberg, och öfversta kortet lades upp.

Detta var spader dam!

Hon kände en rysning genomila sina lämmar när hon åter såg denna färg, som genom phytissan nyss förrådt hennes älskares hotade ställning. Och det kom öfver henne en fruktan, att hon ej, trots allt, skulle kunna rädda honom med att så brådstörtadt som nu skaffa honom den summa, han behöfde.

Hon stirrade på det uppslagna kortet och tyckte sig i denna kortdrottning, denna Pallas i blått, guld och rödt med gyllene armband och röd slöja, se en bild af sig själf och äfven hon – ’drottningen’ – stirrande på det fatala svarta bladet, som i jämnhöjd med hennes ansikte syntes i tvänne hörn. Och från den gulgröna skölden i kortets midt såg man hennes rikes vapensköld, en afgrundsande i gulgrönt, svafvelångornas färg, en satan med drag af en orangutang, inramad i en sexkant på svart botten.

»Tredje kortet afgör», dekreterade den unge vivören.

»Topp!» svarade Klochoff. »Ni har förhand. Drag!»

Och han drog med en allt för tydlig känsla af oro; därmed början de en hazard, hvars djärfhet och lättsinne endast kunde jämföras med den oro han erfor vid känslan af att kunna förlora – icke blott den stora sedeln, utan äfven den glimt af bevågenhet, som han trodde sig hafva framkallat hos den svårvunna nymfen.

Han förlorade.

Färgen fick han, men ej så hög valör som Klochoff, hvilken äfven drog spader.

Nästa kort blef spader ess för Klochoff, ruter tvåa för motspelaren, som nu stod där blek och tvekande och nästan tycktes tala till sig själf, när han mumlade:

»Men om nu ingen af oss får spader, hvem vinner då?»

»I så fall gäller regeln, att man drar tills spelet blir afgjordt», svarade Klochoff lugnt.

Han visste, att den summa, som låg på bordet, under alla omständigheter skulle bli hans. Sofia Dahlberg skulle ej vägra att låna honom den, nej, icke ens att ge honom den till skänks, om han bad henne därom; ja, han skulle icke ens behöfva genera sig med att be om den saken, så mycket mer som han icke ett ögonblick

tänkte på att betala igen sitt lån. Inga ’papper’ funnos mellan honom och henne, och blef det en brytning, hvilket det måste bli en gång, liksom han brutit med så många andra kvinnor, så hvem skulle väl tro henne, om hon kom med sina ord? En nymf har ingen som helst rätt att bli trodd, hon står utom samhället, hör till det slags parias, som betraktas för döda redan här i lifvet, så fort det gäller samhälleliga rättigheter, de äro moraliskt fågelfria, till hvilka man nog kan gifva, men aldrig behöfver hålla några löften.

»Spader kung!» hördes nu Sofias nye caballero ropa till, stolt som en toreador, när den farliga tjuren störtar för en välriktad nådestöt.

»Än ha vi esset kvar», svarade Klochoff, i det han djärft lade sin hand på nästa kort i leken och svängde upp detsamma bredvid kungen.

Och förunderligt nog var äfven detta en spader, men dessvärre endast en tvåa, en ’lillstina’, och Klochoff hade *förlorat!*

Ett sorl hördes från dem, som kretsat sig kring dessa narrar, som så där utan vidare satte så pass stora summor på slumpens utslag. Och under både lyckönskningar och afund såg man hur vinnaren med oförställdt välbehag höstade in sina femtonhundra kronor såsom god pris.

Men så långt som ned i plånboken hunno de ej, innan Sofia Dahlberg hördes utbrista:

»Grosshandlaren hade verkligen rätt. Med *mina* kort» – mina underströkos särdeles tydligt – »fick ni igen den tur, som nyss gått sin kos. Och *jag* vann» – här underströks jag med ökad markering – »kan verkligen känna mig smickrad. Femton ’långsjalar’ tar man inte när som helst på ett bräde ... Tack för hjälpen!»

Hon sträckte ut handen ...

Vinnaren betraktade henne med en idiotisk blick och gjorde en tafatt bugning, i det han fattade den framräckta handen.

Begrep han icke hennes mening, eller ville han icke begripa?

Under andra omständigheter än nu skulle hon helt visst ha uppträdt på ett annat sätt än hon nu gjorde det, då hon ej utan en skiftning af oro utbrast:

»Men pängarna då?»

»Pängarna?» svarade Argonander och såg dum ut.

»Ni spelade ju *mina* kort.»

»Ja, visst.»

»Då är väl vinsten *min*, tänker jag?»

Gröngölingen tycktes behöfva fundera en lång stund på den saken, där han ännu stod med sedlarna i handen och tummade dem något nervöst innan han svarade:

»Men det var ju jag som satsade, och då skall väl ...»

»Bråka inte nu», inföll en annan af Sofias beundrare. »Spelade du för mamsell Dahlberg, så satsade du naturligtvis också för henne, och då är vinsten naturligtvis också hennes; det är ju klart som sex!»

Och Argonander var icke mannen att kunna kullkasta detta ’hornslut’, att bevisa, att vinsten nog kunde vara

hennes beträffande Klochoffs insats, men att de tusen kronor, som han satsat in, vore blott och bart ett *lån*, hvilket hon nu egde att betala.

Och därför att han nu icke insåg detta lämnade han från sig vinsten till Sofia, hvilken mottog sedlarna med en hastig sidoblick på Klochoff, en blick som sade, lika tydligt som ord skulle ha sagt det, att summan var hans.

Också uppfattade han genast detta, när han vände sig till Argonander och hejdade denne från fortsättandet med kurtisen för nymfen, sägande:

»Jag får naturligtvis revanche?»

»Revanche?... Jag har ju inte vunnit något af kapten?»

»Inte ... Femhundra kronor!...»

»Dom fick ju mamsell Dalhberg och mer till.»

»Hör inte hit. Detta blir en privat sak er emellan ... Och jag fordrar, att herrn med anspråk på att vara gentleman, ger mig revanche, då det ju var herrn som spelade.»

»Ja, revanche skall kapten Klochoff ha!» hördes flera röster under det att Sofia gick ut i annat rum gifvande Klochoff en vink.

Han följde efter henne och kom nästan omedelbart in igen samt gick åter fram till Argonander, hvilken råkat i dispyt med en annan spelare om snittet på en ny sorts – hattbrätte ...!

»Revanche!» ropade Klochoff och ställde sig vid bordet. »Herrn klagade nyss öfver otur! Nu har turen ju kommit igen ... Fem hundra!»

Han kastade en sedel på bordet, och ingen lade märke till, att det var samma sedel som nyss.

Argonander kunde icke neka spelet och lade upp femhundra kronor äfven han.

Man kuperade och drog som förut och – spader afgjorde spelet äfven nu!

Klochoff förlorade!

Argonander log ett belåtet löje, när han strök åt sig vinsten och ville på nytt sluta upp för att ännu en gång ansätta Sofia med sina fadäser.

Men han hejdades åter af Klochoff, som ställde sig i hans väg och frågade med ett tonfall af gäckeri:

»Ämnar ni verkligen sluta? Med den fördömda tur, som grosshandlarn fått nu, vore detta detsamma som att kasta Fortuna på dörren.»

»Jag har inte lust att spela längre», svarade Argonander, hvars tankar uteslutande gingo till Sofia, hvilken med ängslan sett, hur spelet slutade äfven denna gång och gaf Klochoff en blick, som betydde försiktighet.

Men han var blind för denna blick och måste nu till hvad pris som helst skaffa igen det förlorade och mer till. Och han fann just rätta ordet att egga den narraktige, unge vivören, när han utbrast så högt, att alla de andra i rummet kunde höra det:

»Ger ni mig icke åtminstone en revanche till, är ni feg.»

»Herre!»

»Ja, *feg*; jag upprepar det än en gång.»

Nästa ögonblick låg en tusenkronesedel på bordet och bredvid denna kom snart en annan, som Klochoff kastade dit, därmed görande sig fullständigt pank på när några koppar- och silfverslantar.

Han bleknade helt lätt liksom äfven Sofia, när spader ännu en gång kom på bordet. Det var onda tecken, och båda mötte hvarandra i en blick, som sade att allt stod på spel i dubbel bemärkelse med det afgörande kort, han nu måste draga.

Klochoff hade denna gång förhand. Två gånger drog han högre färg än Argonander. Först i femte draget kom spader upp på nytt – spader dam!

Detta kort drog 'gröngölingen' och vinsten var ännu en gång hans.

Utan att säga ett ord vände Klochoff den vinnande ryggen och trädde ut i förstugan.

Sofia följde efter och slog sina armar om hans hals.

»Birger! Birger! Hur skall det gå?» stammade hon med en röst som märkvärdigt nog äfven tycktes hafva tonen för känsla af ädlare halt.

»Åt helvete!» svarade Klochoff dystert. »Men låt mig vara en stund. Jag måste fundera ut något nytt sätt att få honom att spela. Kan du skaffa mer pängar?»

»Inte nu. Du fick allt på när ett par tre tior.»

»Hit med dem då.»

»Jag kan icke göra mig alldeles utan», svarade Sofia hopplöst.

»Tror du, att Wärle har någon sparad slant i sina gömmor?».

»Han», utbrast hon med ett hånskratt. »Då känner du Wärle bra litet. Nej, om vi så skulle leta genom hela rucklet, skulle vi inte finna så mycket som en femma i rent mynt. I morse sa' han dessutom, att han var alldeles pank. Han skulle ut och vigga som i dag. Men så kom polisen och ...»

»Hvad säger du?» afbröt Klockoff oroligt. »Polisen?... Hvad ville den?»

»Talade jag inte om för dig vårt äfventyr.»

»Jag minns verkligen icke. Hela denna dag har varit som en dröm för mig, men en helvetisk dröm. Och jag tror till och med att jag drömmer ännu.»

»Å nej! Så väl är det nog inte», svarade Sofia med en suck. »Kort och godt! Wärle sitter häktad.»

»Häktad? Hvarför?»

»För stöld.»

»Å fan! Är han tjuf också?» utbrast Klochoff.

»Ser så ut. Åtminstone kan han icke klarera vissa punkter. Och han blir nog fast.»

»Hur skall det då gå här med hans spelkommers? För inte kan väl du ensam hålla reda på alla galgfåglar, som bruka rota sig samman här.»

»Nej, det går nog inte. Och icke hade det blifvit något af i kväll heller om det ej var för att jag ville träffa dig», fortsatte nymfen passioneradt. »Jag blir alldeles galen, när jag inte sett dig på en tid ... Och du vet, hur mycket jag ...»

»Ja, jag vet», afbröt Klochoff otåligt. »Men nu ha vi inte tid med så'nt där snack. Du måste skaffa mig ett par tusenlappar redan i natt; i annat fall ser jag ingen annan utväg än att sätta en kula för pannan.»

»Birger!... Du måste säga mig allt.»

»Allt är *pängar!...*»

»Kan du inte få dem af den där,... hon, som ...?»

»Menar du Anna?»

»Hon hette visst så, den där, som ...»

»Af henne kan jag icke få ett öre.»

»Hvarför *gifter* du dig då med henne?»

Frågan kom med ett uttryck af skärande hån. Och i det enda ordet 'gifter' låg en hel värld af afundsjuka, hat, djurisk vildhet.

Svaret dröjde en stund; men när det ändtligen kom, skulle det ej varit svårt för hvilken annan än Sofia Dahlberg att läsa sanningen af hans lögn, då han sade:

»Hon passar mig inte ... Våra lynnen äro för olika ... Allt nog!... Jag har slagit upp!»

»Ah!... Du?...»

»Ja ... I kväll.»

»Birger!... Du är således ensamt *min?*»

»Som du vill ta det. Åtminstone nu ... Skaffa mig pängarna och jag är din för lifvet. Att i kväll fresta Fortuna mer än jag gjort är *vansinne.* Säg, kan du eller kan du *inte?* På dig beror nu *allt.*»

Hon dröjde en stund med svaret, men utbrast sedan med vild beslutsamhet:

»Du *skall* få pängarna ... om jag också skall *stjäla* dem.»

Dessa sista ord framsades utan all tanke på försiktighet och Klochoff fann sig däraf föranlåten att replikera med en varning, som hon dock skrattade åt, sägande:

»Hvem tror du lyssnar här? Kort-Eva är dödfull och de andra äro inte stort bättre. Gå in i andra stugan där borta ... gästrummet, du vet ... Du kan lugnt gå och lägga dig, om du vill. När jag kommer har jag pängarna med mig.»

Och utan att afvakta hans svar, skyndade hon in till de spelande, af hvilka ingen annan än den unge Argonander saknat henne, men denne däremot så mycket mer; hvilket nu var synnerligen gynnsamt för

hennes planer.

Klochoff stod kvar en stund i tamburen och lyssnade till de druckne spelarnes skratt och skrål. Utan minsta lust att vidare vilja fresta lyckan med kortlapparna gled han ändtligen ut på gården, som låg där alldeles mörk, utom ett bredt band, som skarpt aftecknade sig från spåkäringens köksfönster, bakom hvilket Sofia ställt en lampa just i afsikt att med skenet från denna vägleda sin älskare, så att han ej skulle gå ned sig i brunnen, som låg midt på gårdsplanen och var af den gamla stilen med öppet brunnskar och på kedjor hängande sänkämbar.

Detta var nog mycket förtänksamt af Sofia, det där med lampan. Ty en ljus väg låg nu fram mot den andra stugan, dit endast Wärles allra intimaste bekanta egde tillträde och där också de egentliga orgierna utspelades, samt slutligen den kåk, där sofplatserna voro belägna.

Dit styrde Klochoff långsamt sina steg, undrande på om Sofia verkligen skulle kunna hålla ord.

Han både trodde och icke trodde, att hon skulle lyckas. Han kände hennes energi; men han var äfven tillräckligt människokännare att inse dumhetens oberäknelighet. Och att Argonander var dum, därom skulle icke ens ett barn hafva råkat i tvifvel.

Slutligen var det tydligt för Klochoff, att det var denne Argonander, som Sofia ämnat pungslå. De andra där inne voro icke stort tätare än att de lefde ur hand och i mun, lefde för dagen och lefde på vigilans. Argonander var den nya gyllene kalf, kring hvilken de dansade, hvilken de smickrade och hvilken de successivt förde mot undergångens brant. Äfven Klochoff ville göra sig till ’vän’ med denne narr, bara han ej innan dess fastnade i de snaror, som hans laglösa transaktioner redan lagt ut för hans fötter. Och morgondagen var en allvarsamt kritisk dag.

Han stod just i begrepp att stiga in i den lilla mörka förstugan till kåken inne på gården, då hans väg spärrades af en lång, smärt figur, som helsade honom med ett hånskratt. Klochoff tog några steg baklänges för att få mannen in i ljusstrimman, men denne följde efter och motade Birger allt längre ut på gården.

»Hvad vill ni karl?» ropade Klochoff till, just som han stod helt nära brunnen. »Gå ur vägen! Annars blir det rammel af.»

Han sträckte afvärjande och hotande ut sina armar och gick den anfallande, som hvarken hade rock eller väst, in på lifvet.

Men i samma stund han skulle gripa tag i karlen, fick han ett våldsamt slag mot bröstet och snafvande öfver en träkant tumlade han baklänges ned i brunnen utan att ens hinna ge upp ett rop om hjälp.

Nästa ögonblick klättrade en man öfver planket åt gatan, där han halfspringande skyndade i väg nedåt Nybron. Mannen var Osvald, som åter fått på sig väst och rock.

TJUGUTREDJE KAPITLET.

Hvad Argonander berättade.

Sommaren hade ännu icke flytt. Men en god tid hade runnit undan sedan den stormiga dag, då Sofia Dahlberg blef nedkallad till detektiva polisen och sedan på kvällen hade ’spelfrämmande’ i häktade Wärles bostad vid Ladugårdslands Tullgata.

På den lilla behändiga verandan en trappa upp i Mindre Teatern, som äfven allmänt kallades ’Ladan’ och hvilken just var nära att skatta åt förgängelsen, har ett litet kotteri tagit plats för att efter dagens id söka

rekreation i de från Strömmen kommande svala aftonvindarna, ännu tillräckligt angenäma för att tillåta en behaglig vistelse i det fria.

Man njuter af äkta Carlshamnspunsch och goda cigarrer och man låter sina blickar med aldrig tröttnande beundran glida öfver det – såsom det säges – makalösa panorama, som denna del af Stockholm har att uppvisa med det amfiteatraliskt grupperade 'Söder' till pittoresk bakgrund mot Stadens mer flacka och Skeppsholmens kulliga ännu lummigt gröna sidopartier samt mellan dessa ett bredt buktande band af glittrande, dansande, lekande och porlande Mälarevågor på väg mot Österhafvet. Och öfver det hela en flod af klaraste månljus ...

Gruppen består af grosshandlarne Perault och Argonander samt en tredje, i hvilken vi igenkänna ingeniören Oskar Schultse, han som var i sällskap med Perault i Humlegården, då man väntade på att Sofia Dahlberg skulle komma ut från Rotundan.

Det är kort efter den dag då Perault blifvit utvisad af Sofia efter sitt första påträngande besök i dennas bostad hos snickaren Pettersson i Kungsbacken.

Han har ännu det snöpliga mottagandet i färskt minne och han har i det närmaste uppgifvit hoppet om att någonsin kunna vinna detta sitt nya ideals hjärta.

Samma dag som denna har han händelsevis sammanträffat med sin älskarinna, enkan Lisa Högström, hvilken besökt honom och ännu en gång yrkat på att Perault skulle för deras gemensamma barns väl låta det blifva något af med det äktenskap, som hon ansåg sig hafva alla rättigheter till.

Händelsen med Sofia Dahlberg hade nästan åstadkommit ett omslag i hans vacklande sinne, så att han på nytt låtit älskarinnan förstå, att denna hennes önskan att bli lagligen vigd vid honom ej vore alldeles sluten utom möjligheterna ... Och ett slags krigsstillestånd hade inträdt, som i sin ordning hade det goda med sig att den sjukligt nervöse Perault i sällskap med sin vän Schultse, intagit en delikat middag på Operakällaren, den angenämaste Perault ätit på länge, och som sedan följdes af kaffe med punsch å 'Ladans' veranda.

Under detta hade grosshandlaren Argonander slutit sig till sällskapet; och man hade pratat om litet af hvarje, när talet vred sig in på ett ämne, som blir evigt nytt hur gammalt det än är – nämligen kärlek!

Det var Argonander, som gaf uppslaget genom att berätta huru han sedan ett halft år brunnit för en kvinna, hvilken han dock trodde skulle bli hans lifs olycka. Och för hennes skull var det som han nu skarpt funderade på att lämna Stockholm några månader, ja, eventuelt äfven Sverige för att i utlandet söka den förströelse, som möjligen skulle kunna ställa hans rubbade nervsystem i jämnvikt.

Nätterna hade blifvit honom till helvetisk oro och plåga och dagarna gingo som i ett rus eller rättare som i det pinande tillstånd, hvilket plägar följa på grundliga bacchanaliska orgier ... Och ändå sade han sig icke nu mer än förr njuta af vingudens håfvor; och för att vinna nattro hade han redan rådfrågat allt hvad specialister hette och fanns inom hufvudstadens hank och stör.

Med få ord: han var rädd för sig själf och han fruktade att om icke en brytning skedde med nämnda kvinna så snart som möjligt eller om han ej hvilken dag som helst skuddade hufvudstadsstoftet af sina fötter, skulle han lika väl först som sist kunna skaffa sig betyg för internering på Konradsberg eller någon annan vårdanstalt för dårar.

Denna skildring intresserade Perault till den grad, att han gerna ville höra närmare detaljer. Och Argonander syntes å sin sida liksom kärlekskranka i allmänhet – icke alls obenägen att söka en lindring i sin smärta genom att väcka en väns deltagande.

Den mer praktiskt anlagde Schultse beredde sig på ett studium af stilla vanvett; ty för honom var allt, som handlade om kärlek mellan man och kvinna, rena vansinnet, någonting obotligt sjukligt och framför allt något, som han alltid ansåg det vara sin plikt att varna vänner och bekanta för. Hur lönlösa dessa sträfvanden dock varit så godt som utan undantag, hade han sett bekräftadt äfven vis à vis sin vän Argonander, och han misstänkte äfven, att Perault, också denne en Schultses vän, kunde anses som obotlig, när det gällde kärlekens farliga lockelser.

Af den orsaken var det som Schultse nu lyssnade lika uppmärksamt som Perault till hvad den unge, förr så lefnadsglade Argonander hade att berätta.

»Jag blef bekant med denna kvinna af en ren händelse», började han. »En vän till mig, han är förresten passionerad kortspelare, hvilket jag dess bättre icke är, hade i alla fall fått mig med sig på en liten tillställning, som skulle bli något alldeles extra munter, som han sade. Vi hade förut gaskat upp oss med en finare middag och med kaffet och avecen blefvo vi inte färdiga förrän så där framåt nio på kvällen, då vi togo en droska och åkte upp till Ladugårdslandet långt ut ända upp till Tyskbagarebärgen. Där stego vi ur utanför en stor port i ett plank och i den usla belysning, som här bestods från en gaslampa i en smutsig lykta, såg entrén allt annat än inbjudande ut. Så mycket större blef min förvåning, då jag inkommen fann en elegans, som jag icke alls hade väntat mig i en stuga med så ruskigt yttre, som den, där spelpartiet nu skulle gå af stapeln ...»

»Före oss», fortsatte Argonander, sedan han en stund samlat sina tankar, »fanns där en tre fyra andra gäster, af hvilka jag personligen kände två. Äfven dessa hade tydligen ätit en starkare middag innan de anländt och stämningen var redan hög ... Spelborden stodo färdiga och i ett angränsande rum syntes ett bord, som dignade af förfriskningar, af hvilka de först ankomne säkert tagit för sig en god del.»

»Vi mottogos med jubel. Den gamla häxan, som hade ledsagat oss in sedan hon öppnat porten, försvann och vi kunde godt vara ogenerade som om vi tagit in på enskild våning i någon restaurant. Men just som min vän ifrade för att vi skulle börja en vira eller priffe, hvad det nu var, öppnades dörren till ett annat rum och in trädde självfva hufvudpersonen i den här historien, som det ännu är mig en gåta hur den skall sluta.»

»Tänk er en modern Venus, d. v. s. icke hvad beträffar ansiktslinierna med fullt klassiska drag ... Ni veta att jag begriper mig en smula på det vackra könet och att studerandet af detsamma blifvit så att säga min lifsuppgift, en djäkla lifsuppgift entre nous ... Nå väl! Jag vill icke trötta er med detaljer endast säga att hon egde det härligaste röda hår jag någonsin sett.»

»Rödt?» utropade Schultse. »Fy tusan!»

»Säg inte det. Man skall dessutom aldrig disputera om smaken. Jag vidhåller att hon var charmante, ja, jag skulle vilja säga bedårande, där hon stod i lagom dämpad belysning iförd en dräkt, som lät hals, axlar och armar vara bara, och hvars färger gjorde det hela till en läcker harmoni af skönhet och smak.»

»Du blef kär förstås?» inpassade Schultse med en hånande blick.

»Ni skulle bara ha sett henne mina herrar!» fortsatte Argonander utan att bevärdiga inpasset med ett svar. »Särskildt du, Alexander, som ju inte är någon kostföraktare när det gäller das ewige Webliche ... Ja, jag säger bara, att från detta det första ögonblicket hade hon lagt mitt hjärta till sina fötter.

»Liksom så många andra gjort förut», kom ett nytt inpass från Schultse.

»Hon helsade oss med en världsdams ledighet och grace», sade Argonander. »Och nu först fick jag veta att det var hon som skulle remplacera värden, en viss kungl. sekter Wärle, som jag endast känner till helt ytligt såsom varande en något vidlyftig gynnare och hvars maitresse den rödblonda skönheten var, såsom jag

sedan fått veta. Värden var allt nog ’bortrest’, som hon sade; att han satt häktad för stöld fick jag reda på dagen efter af en bekant detektiv som heter Gunnar Holm.»

»Gunnar Holm!» utropade Schultse. »Honom känner äfven jag. Han skall vara en af våra driftigaste spårhundar i sitt yrke. Och jag minns t. ex. en gång ...»

»Nej, låt Yngve fortsätta nu», afbröt Perault, som blifvit allt mer intresserad utan att egentligen veta hvarför, men dock af samma skäl, som så att säga mekaniskt närma två naturer, hvilka sträfva mot samma mål, äfven om de vis à vis detta ej känna hvarandras vägar eller syften.

»Jag skall ej så lätt glömma denna kväll», återtog berättaren i det hans drag blefvo ännu sorgbundnare! »Gerna hade jag velat hafva detta spelparti ogjordt och jag hade ju inte heller på något vis ifrat för att få vara med på detsamma. Men det var nu ödet som ville att jag skulle dit och ödet, som arrangerade en scen, hvilken band denna kvinna vid mig redan från första kvällen ... Jag vill visst icke säga, att detta senare på något vis var min förtjänst; ty snarare visade hon sig fjär och afvig mot mig hvar gång jag försökte att närma mig henne.»

»En vanlig kvinnotaktik», afbröt Schultse, som ej kunde tiga.

»Inte i detta fall, hvad jag tror med bestämdhet och fått bekräftelse på», fortsatte Argonander. »Å, nej. Hennes aversion mot mig var nog lika naturlig som hennes sedan visade passion eller kärlek, hvad jag nu skall kalla det, var resultat af ett intrigant hyckleri.»

Han lät höra en tung suck och blicken flög drömmande ut öfver Strömmen, där månskenet lekte och bredde en sagoskön matta åt den sköna synderskan Mälardrottningens fötter; en tafla, som var nog så romantisk att stämma med de känslor, hvilka allt mer fått makt med den ene åhöraren nämligen grosshandlaren Alexander Perault, hvars naturell var vek och ej så litet svärmisk på samma gång som den kunde vara hänsynslös, när han stötte på hinder eller när han fått sin vilja fram; också detta karaktäristiskt för svaga naturer samt fega, men fordrande sinnen.

»Ja, hon hycklade redan första kvällen», fortsatte Argonander. »Och hon har allt sedan dess fortsatt att leka med mig liksom katten med en råtta. Hon älskar allt nog en annan, och denne individ; jag skäms att kalla honom en man, denne äfventyrliga natur ger hon sig åt som en bortsvuren och han har mycket, som gör att han kan jämföras med satan själf ... Ni ska’ få höra ...»

»Klockan kunde vara så där midt i spöktimmen, då han plötslig, dök upp i vårt lag. Han presenterades såsom kapten Klochoff ...»

»Hva’?... Klochoff?... Han som ...»

»Ja, just han. Men jag ber att vidare slippa bli afbruten», utbrast Argonander nervöst vändande sig mot Schultse, som åter kommit med ett inpass ... »Denne Klochoff fann jag genast vara min skönas utkorade. Men jag var envis och tänkte icke ge efter i en skarp täflan om

På ’Ladans’ veranda.

nymfens gunst – ja, nu är det sagdt – hon var och är verkligen en nymf! Nå väl! Vi voro båda i harnesk mot hvarandra redan från första ögonblicket, han och jag. Och tusan vete hur mina chanser kunnat ställa sig vis à vis den där kvinnan, om ej spelgudinnan löjligt nog fällt utslaget till min favör. Karlen var vild hazardspelare och förlorade allt. Jag hade totalt plockat honom, när han lämnade oss utan att ens taga afsked och i sällskap med den sköna, som dock snart åter visade sig ... Och med detta började mina helveteskval.»

»Hon hade nu ändrat sätt; jag fann det redan af den första blick, som hon nu ägnade mig. Den brann med en eld, som lofvade seger. Och jag blef bländad.»

»Spelet hade åter kommit i gång mellan de andra; men den sköna och jag slogo oss ned i ett angränsande rum; ja, jag kan så godt säga att hon lockade mig dit in. Vi tömde många glas champagne med hvarandra under det att mitt samtal med henne blef allt mer lutande åt det håll, dit jag ville hafva det. Hon gjorde ingen min af att vilja albryta mig eller lämna mig; snarare kan jag säga, att hon gaf mig all uppmuntran utan att likväl synas vilja förstå mig, när hon med satanisk smidighet lade mig på sträckbänken.»

»Det myckna drickandet syntes icke bekomma henne det minsta. Mig åter steg det i hufvudet så att jag började känna tecken af att bli redlös. Härtill bidrog äfven hennes sataniska konster i lika hög grad, och innan jag visste ordet af, hade jag tagit det afgörande steget att förklara henne min kärlek lika högtidligt som hade det gällt den dygdigaste och ärbaraste familjeflicka i världen.»

»Hennes svar var hvarken ja eller nej; hon gled undan som en ål och lät mig tro hvad jag ville. Oraklet i Delfi skulle ej kunnat ställa sig mer diplomatiskt. Naturligtvis tolkade jag hennes ord så som de passade sig bäst för mig och detta var ju helt naturligt, då hon både mottog och besvarade den första kyssen, som jag då tryckte på hennes läppar.»

»Och den smakte mer?» kom Schultse på nytt med ett elakt skratt.

»Tig, Oskar!» utropade Perault, som nu var i extas. Och i det han vände sig till berättaren sade han: »Och sedan?»

»Sedan vet jag verkligen icke hvad som hände på minst ett par tre timmar. Men jag vaknade vid att dörren slogs upp och en käring visade sig i densamma med en lykta i handen allt under det hon gång på gång kallade mig ut till att hjälpa någon.»

»Yrvaken följde jag käringen. Spelrummet var mörkt och tomt. Alla hade gått, och vid skenet af lyktan såg jag endast, att man tygat till där så, som endast druckna galningar kunna göra det. Spelmarker och kort betäckte den dyrbara mattan, som nu vid mina steg skars sönder af knastrande glasbitar. Kullslagna stolar och andra föremål vittnade äfven om att där gått hett till, och invid tröskeln till utgången låg en alldeles tillstukad 'storm', genom hvars kulle någon satt sin klack. Jag fick senare veta, att spelpartiet slutat med tvist och denna hade öfvergått till slagsmål, som Wärles älskarinna dock fast med stor möda lyckats afstyra.»

»Och under allt detta *sof* du?» sade Schultse.

»Som en stock. Jag har aldrig hvarken förr eller senare sofvit så tungt», svarade Argonander. »Man hade heller icke saknat mig, efter hvad jag sedan fick höra af den, som förde mig in i denna skojarhåla, som nu dess bättre är stängd, sedan Wärle kom på Långholmen för en stöld hos Emma, ni vet, aktrisen.»

»Ja, det där ha vi reda på», svarade Perault otåligt. »Men hvad ville den där käringen? Hvad hade händt?»

»Jo, när jag kom ut på gården, där det nu var nästan ljust, fick jag se skönheten stå lutad öfver ett gammalt, ruttet brunnskar och i ena handen höll hon ett ned i brunnen hängande tåg eller en ketting, hvad det nu var ... Hon syntes likblek och vände sig mot mig stammande:

»Hjälp mig, herr Argonander! Jag är rädd att han redan är död!»

Jag dröjde ej med att villfara hennes begäran och lade mig på magen öfver brunnskaret samt sökte genomtränga mörkret där nere, dock utan att ens se skymten af någon, som kunde hafva omkommit. Detta

sade jag henne äfven, men fick till svar:

»Jag hörde honom nyss, då jag gick här förbi. Men sedan dess har allt varit tyst.»

»Hvem var det då? Hörde du det också?»

»Det är Klochoff, Birger», stammade hon.

»Jag kan icke hjälpa, att jag i den orediga sinnesförfattning, hvari jag ännu befann mig, önskade att han skulle ligga kvar där till domedag. Men några bevekande ord af henne, som jag ännu tillber, kom mig dock att, ehuru motvilligt, klättra ned utefter brunnstenarna, ett helsickes göra i bakrus, och där fann jag verkligen min rival stående med vattnet ända upp till hakan, men efter hvad jag kunde se vid skenet af lyktan, till utseendet död.»

»Han skulle i alla fall upp. Och sedan jag så godt sig göra lät lagt kedjan kring hans axlar, klättrade jag upp och började hala och dra, därvid på ett mycket effektivt sätt understödd af den starkt upprörda skönheten för att icke nämna käringen, som med all säkerhet hade svårare 'kopparslagare' än jag, att döma af hennes vingliga rörelser och andra obehagliga symptom.»

»Vi fingo upp honom, hissad som i ett blocktyg. Han var blodig och syntes hafva slagit nacken mot stenarna när han störtade ned. Jag lade honom på den halft gräsbevuxna marken och rullade honom samt gjorde andra grepp, som jag lärde mig i Gjörkeska simskolan, där jag tog 'magistern'... Länge syntes emellertid allt hopp vara ute och jag föreslog just – ej en minut för tidigt – att vi skulle söka få tag i en läkare, för att konstatera dödsfallet, när Klochoff slog upp ögonen och betraktade oss med irrande blickar.»

»Nu buro vi in honom i en annan stuga, som låg vid gårdens andra ända och såg något trefligare ut än rucklet åt gatan. Där inne tycktes det bara vara sofrum, åtminstone de tre, som jag var inne uti; i alla stodo bäddade sängar och i öfrigt riktigt paradmöblemang. Tjocka mattor, stora speglar, amplar och små fönster med målade glas, gjorde att dessa rum hade något öfver sig af orientalisk stämning. Det var icke heller svårt att förstå *hvarför* Wärle hade inrättat sig på detta vis.»

»Emellertid lade vi Klochoff, och jag gaf honom första förbandet för såret i nacken, som vi tvättade rent. Han föll snart i en stärkande sömn, och när jag lämnade kammaren såg jag att han var utom all fara.

Vid afskedet och efter oräkneliga kyssar kommo jag och den sköna – som nu antagligen visade sig så öm af pur tacksamhet för att jag räddat min *rival* – vi kommo öfverens om ett andra möte.

TJUGUFJÄRDE KAPITLET.

Hvem tog plånboken?

»Det där var ju riktigt Stockholm nattetid», sade Schultse, när den berättande gjorde en ny paus och ringde för att tillkalla verandans vaktmästare och rekvirera en uppsättning 'munk'... »Jag medger att jag känner mig intresserad af att få veta hur det sedan gick, om jag därmed inte går brors kärlekshistoria allt för mycket in på lifvet.»

»Nej, för all del. För mig är den väl i alla fall, hvad jag hoppas, snart slut. I morgon reser jag och ... ja, det är mycket osäkert om jag någonsin kommer igen ... Jag söker glömska ... Och man finner sådan bäst ju starkare lifvet brusar omkring en ... Stockholm är en brackhåla ... Nyser man i ena ändan af staden, så svarar dom 'gu' hjälp' i den andra. Man lusar sina medmänniskor i sömmarna och afundas till och med far och mor maten. Med ett ord: staden är härligt skön, se blott denna bild (han pekade öfver strömmen); men

befolkningen är bara pack!»

»Tack för komplimangen! Jag är född i den här sta'n», svarade Schultse ironiskt. »Men far min är hamburgare, gu' ske lof.»

»Till saken!» sade Perault. »Hur gick det med dig och din sköna?»

»Åt helvete har det gått för mig», svarade Argonander. »Och jag vill icke precis önska det, fast det är min tro, att hon kommer att gå samma väg om hon inte blir kvitt, eller rättare sagdt gör sig kvitt den där Klochoff. Han är hennes onda genius liksom hon är min... Ja, ni veta kanske, att han tagit afsked från regementet? Eller kanske sannolikare, att han *fick* afsked.»

»Jag har hört glunkas om detta», svarade Schultse, som kände till denne vivör, under det att Perault, hvilken nyligen drabbat samman med honom i porten till 83 Drottninggatan, ej visste, att Klochoff och denne antagonist voro en och samma person.

»Jo, han hör nu till 'reserven' som det heter. Fler än jag mena emellertid, att han rättare borde höra till något straffhuskompani. Men han har klarat sig förunderligt väl och jag misstänker, att han för detta närmast har att tacka först och främst den kvinna, som gjort mig olycklig, sedan en hel del andra, som vetat att hålla honom om ryggen. Annars lefver han på ett slags agentur med danska lotterisedlar samt andra dylika högst obskura förvärfskällor. Men elegant och vräkig ser man honom fortfarande och på alla första klassens restauranter är han stamkund.»

»Men hur blef det efter den där kvällen?» utbrast Perault.

»Ja, det var så sant. Jag kom ifrån ämnet», svarade Argonander. »Jo, på morgonsidan, solen hade redan gått upp, kom jag hem samt gick genast till sängs för att hvila ut efter nattens orgier. Jag skickade ned min städerska till kontoret med bud, att jag var illamående – som jag också var – och så somnade jag samt vaknade ej förr än hon var öfver sju på kvällen. Jag hade nog fortsatt att sofva, om ej en nervös oro drifvit mig upp, och i tanke att denna skulle lägga sig om jag tog mig en promenad och ett bastant mål mat – jag hade nämligen ej fått en bit i mig på nära tjugufyra timmar – klädde jag mig och gick ut. Mina steg förde mig helt mekaniskt mot Ladugårdslandet, men som jag där icke är och icke var vidare lokaliserad beträffande restauranter, kom jag att i förbigående titta in på gamla Opris, där jag kan säga, att den föregående dagens äfventyr började och där jag äfven sammanträffade med en af deltagarna i detsamma, en ung medicinare, som jagför öfrigt icke känner något vidare till.

»Naturligtvis kommo vi att beröra gårdagens händelser och jag fick veta, att kalabaliken börjat genom att man hos en af de spelande fann en spader dam och hos en annan ett precis likadant kort. Den saken såg misstänkt ut och gaf äfven mig åtskilligt att fundera på, ty nämnda dam hade spelat en viss afgörande roll i en hazard mellan mig och Klochoff innan han blef alldeles renskrapad ... På tal om slagsmålet kom jag att berätta hur det gått för Klochoff, och skam till sägandes tyckte vi båda, att han kommit undan med alldeles för godt pris. Medicinaren, som äfven hade ett godt öga till den rödblonda och tycktes hafva känt henne ganska länge, anförtrodde mig några detaljer om hennes person, som borde hafva manat mig att vända i tid. Men det är nu en gång så, att passionen gör människan blind. Jag hade åtminstone redan fått början till den svarta kärleksstarren, om jag så får uttrycka mig.»

»Genera dig inte», passade Schultse naturligtvis på att inflicka, men utan att vinna något gehör.

»Nu kommer en passage, som blef mig ganska obehaglig», fortsatte Argonander. »Vid uppgörelsen befanns det att jag ej hade någon plånbok, och slantarna räckte inte till på långt när. Jag måste vända mig till medicinaren med anhållan om ett litet handlån. Men med detta satte jag honom i förlägenhet, alldenstund

han måste bekänna, att hur gärna han än ville hjälpa mig, kunde han det ej. När han likviderat sitt, hade han ej kvar ens så mycket, som fanns i min portmonnä.»

»Nåja! Den saken hjälptes ju. För jag var kund och välkänd på Opris, men det förargliga var, att jag bestämdt visste, att plånboken ej fanns hemma hos mig, ty jag hade ej varit i min skrifbordslåda, och plånboksfickan var ännu stängd med en säkerhetsknapp, som ovillkorligen skulle varit öppen om plånboken fallit ur. Jag gick i alla fall hem och letade, med utan resultat. Jag uppsökte städerskan, som bor i husets vind, och lyckades få henne i en obehaglig, hysterisk gråt med konvulsioner, då den stackars människan antagligen trodde, att jag betraktade henne som tjuf, hvilket Gud skall veta, aldrig kan falla mig in än i dag. Och då summan var ganska stor, öfver två tusen fem hundra kronor, så ansåg jag det äfven, trots den sena timmen, löna mödan att stega i väg till den Wärleska orgiehålan i tanke att där kunna vinna någon förklaring på den besynnerliga omständigheten, som jag naturligtvis hufvudsakligast hade mitt rus att tacka för. Hade jag varit nykter, skulle det skedda omöjligt kunnat inträffa, ty att här *måste* föreligga en stöld ur gångkläder, som jag burit och bar på mig under äfventyrsnatten liksom äfven kvällen efter denna blef mig allt vissare. Denna omständighet harmade mig till och med mer än själfva förlusten, ty jag är gu'skelof så väl situerad, att den summan icke sätter mig på det hala.»

»Men hvem hade tagit plånboken?»

»Den rödlufvade skönheten, naturligtvis», svarade Schultse, utan att egentligen blifvit tillfrågad.

»*Hon?*... Nej, min vän ... Hvad jag tror henne om, men inte är det om stöld. En kvinna som hon behöfver icke ens omaka sig med att stjäla. Och som ett bevis på detta kan jag ju tala om så här privat, att hon under den här tiden kostat mig i rund summa; låt mig se ... en sex à sju tusen kronor.»

»Är du galen?» utbrast Schultse. »Det är ju inte mer än ett halft år, knappt det.»

»Ja, så där omkring och jag säger det inte för att skryta, ty jag vet nog att det finns kvinnor, som äro ännu mer depensiva af sig än hon.»

»Lefver hon då så högt? Bor hon så elegant? Du består våningen, kan jag förstå?» fortsatte Schultse.

»Sannerligen jag själf vet, hvar hon gör af alla pängar. I bland får jag för mig att hon sätter in en hel del på sparbanken. Men så kommer åter en ny begäran af henne, att hon skulle behöfva ett par, tre hundra kronor till låns om inte annat och för att göra några högst viktiga inköp eller för att betala en tryckande skuld, och då jagas alla mina tankar på flykten. En gång lät hon mig också förstå att hon hade en dotter i lifvet, frukten af hennes första förbindelse. Hon var emellertid icke absolut redig i hufvudet, när hon anförtrodde mig denna hemlighet. Och sedan har jag icke hört henne nämna ett ord om det där barnet. Antagligen var det bara ett nytt påhitt af henne att få mig till ännu större offervillighet, hvilket var onödigt, ty jag har aldrig mer än enda gång afslagit hennes begäran om pängar och då var jag fullt säker på, att hon gick direkt från mig för att träffa den där Klochoff.»

»Skulle du inte möjligen kunnat räkna ut att en del af dina pängar vandrat ned i hans fickor?» inpassade Schultse på nytt, medan Argonander ett par minuter försjönk i ett mediterande tillstånd och såg djupt olycklig ut.

Han spratt upp vid denna fråga och hans icke vidare intelligenta ögon fingo ett ovanligt lifligt uttryck, när han svarade:

»Jo, det är just detta, som jag allt mer börjat misstänka. Hon underhåller sin förbindelse med denne skurk, fast hon både med bedyranden och eder sagt sig vara fri från honom. Men det mest harmliga är, att hon

tycks ha ännu en annan soutenör, en ung man, som ser ut som en slusk och som jag såg första gången för en tid sedan, då han kom till mig i min bostad med en biljett från henne. Hon sade sig då ligga sjuk och behöfva femtio kronor på ett par dar.»

»Och du lämnade dessa pängar åt budet?» utbrast Schultse häpen.

»Jag hade ingen anledning misstänka att karlen var på oärliga vägar. Stilen var hennes. Jag har till och med flera sådana härliga stilprof, som med all önskvärd tydlighet visa, att hon gått längre i 'kärlekens' skola än i folkskolan. Hon uttrycker i dessa sina biljetter hvad hon önskar – det är nämligen alltid fråga om önskningar – så direkt och utan att skräda orden, att jag skulle skämmas på hennes bekostnad för att visa er dem. Den biljett, jag fick när hon var sjuk, hade samma stilisering som alla hennes andra stilprof, och som sagdt, hon fick pängarna. – Två dagar senare kom samma slusk med ett nytt bref och med begäran om bara 10 kronor per omgående ... Jag vet inte hur det kom sig ... Men jag fattade misstankar och sade nej ... Jag skref till svar att jag själf var utan på kvällen och att banken var stängd för dagen så att jag icke heller kunde få några. Men dagen därpå ville jag komma upp till henne med det begärda och mer till ... Redan följande morgon var den där slusken åter uppe hos mig och lät hälsa, att hon hade flyttat, och att jag ej skulle besvära mig med att forska reda på hennes adress ...»

»Ni skulle bara sett hans min; den där slusken, hennes springbud, såg ut som om han hade haft god lust att piska upp mig, och orden föllo med en oförskämdhet, som just icke harmonierade med hans pauvra habit. Först när han gått vaknade mina misstankar å nyo. Det kom för mig att den senaste och den sista biljetten, som jag fått från henne, kunde vara förfalskad ... Summans litenhet stärkte denna min mening, och jag drog upp lådan för att närmare undersöka saken ... Hur jag än letade stod biljetten emellertid ej att finna ... Kanske att jag aldrig lagt ned den. Allt nog borta var den, borta blef den.»

»Förargad kastade jag på mig hatten, tog en droska och åkte upp till Kungsbacken 83, där hon sagt sig bo.»

»*83!*» utropade nu Alexander Perault. »Var det 83 Kungsbacken?»

»Ja, hur så ...? Finner du detta så underligt?» svarade Argonander förvånad öfver afbrottet från den tacksamme åhöraren.

»Nej, visst inte», svarade Perault lätt rodnande: »Jag menar bara ... d. v. s. jag ... jag har haft en bekant där i huset.»

»Anspråkslös bekant i så fall», sade Argonander. »Ruskigare kåk tror jag mig aldrig hafva sett, och jag blef mer än häpen, när jag tänkte på, att jag i detta hybble skulle söka min älskarinna.»

»Men hade du då inte reda på, att hon bodde där? Hade du aldrig förr hälsat på hos henne?» frågade Schultse ej utan en min af tvifvel.

»Nej, jag försäkrar! Och helt enkelt därför, att hon upprepade gånger bedt mig att ej göra visit hos henne, emedan hon ej kunde taga emot herrfrämmande på grund af att hennes rum låg innanför ett kök – där värdinnan, som var läserska, satt och sydde hela dagarna – men att hon, min älskarinna, snart skulle hyra en annan bostad, och då kunde jag få komma hur ofta jag ville.»

»Och den där historien trodde du på?» sade Schultse i det han gaf till ett gapskratt, under det att Perault vred sig allt mera nervöst på sin stol, inseende att den nu omtalade skönheten ej kunde vara någon annan än – Sofia Dahlberg, en upptäckt, hvilken satte hans blod i häftig rörelse och dref hans nyfikenhet till dess kulmen. Han behärskade sig dock och gick icke händelsen i förväg genom att drifva på utgången genom frågor och lyssnade som förut med djup tystnad när Argonander svarade:

»Jag både trodde och icke trodde henne. Jag hade emellertid föreslagit att hon på mitt konto kunde hyra sig en liten våning. Men märkvärdigt nog afböjde hon detta af skäl, som jag ej lyckats utfundera. Som vi emellertid träffades hvarje dag nästan, ja, till och med gjorde ett slags weddingtrip ned åt södra Sverige och öfver till Köpenhamn – hade jag då icke anledning att misstänka henne för otrohet – ja, jag medger att detta ord kan låta löjligt, inpassade han, när Schultse brast ut i ett sarkastiskt skratt – och inte förr än den där dagen, då det blef tal om att låna en lumpen tia, vaknade mina misstankar till den grad, att jag på ort och ställe beslöt att göra mig underrättad om förhållandena.»

»Jag kom in på en ruskig gård,» fortsatte Argonander. »Och utan att vidare veta hvart jag skulle vända mig, frågade jag den första jag mötte om hon visste hvar någon mamsell Dahlberg bodde. – Aj, för tusan! Nu försa' jag mig!... Men det gör nu också detsamma, för ni känna henne inte ändå, hvad jag kan tro; eller hur?»

»Inte jag; har inte alls den tvifvelaktiga äran,» svarade Schultse i det han likväl kastade en blick af samförstånd på sin vän Perault och erinrade sig den där aftonen kort förut då han med Perault sett nämnda kvinna i Rotundan och hvad som vidare hände. Och han gaf nu äfven akt på, att denne vän kämpade med all makt för att ej förråda sig och därigenom med säkerhet gifva anledning till att berättelsen tog hastigare slut än hvad som kanske var änmadt.

»'Mamsell Dahlberg' svarade kvinnan liksom sökande i sitt minne ... Nej, någon med det namnet bor inte här i gärden ... Jo, vänta ... Kanske det var hon, som flyttade i morse. Hon som bodde hos snickarens, Petterssons ... Fråga där i verksta'n. Gubben är där, ser jag!'

»Och jag frågade i verksta'n, där jag fann en äldre man i det allra närmaste berusad och just tagande sig en djup klunk ur en butelj, när jag trädde in.»

»Han glodde på mig med slöa, talgiga blickar och synade mig ganska länge innan han svarade:»

'Ä' det han som ska' ha' pängarna då?'

'Pängarna?... Jag förstår verkligen icke hvad ni menar.'

'Kände han det där aset då?'

'Herre!' svarade jag. 'Nog ser jag att ni är drucken, men ...'

'Dra åt h ...' utropade han ilsket. 'Är det inte herrn som har reversen, så är det inte värdt att stå här och chikanera mej i min egen verkstad, för jag dricker hur mycket jag vill; hva' säjer han om de' då?'

»Och med dessa ord satte han åter buteljen för munnen samt lade sig sedan på en hög spånor utan att det minsta fråga efter om jag stod kvar eller ej.»

»Att vidare söka få ett ord af den hyresgästen var lönlöst. Men af käringen, som jag först frågat, fick jag veta, att snickarens hustru bodde en trappa upp. Jag gick dit och träffade en gammal kvinna, som såg ut att nyss hafva gråtit. När hon hörde hvem jag sökte, spratt hon till och svarade:

'Hon har flyttat, guskelof!'

'Hvart?'

Hon gaf mig en lång blick och svarade sedan med att fråga:

'Hör herrn till polisen?'

’Alldeles; och frun måste ge mig den där kvinnans adress,’ svarade jag utan att veta hur jag kunde komma på den idén.

’Kunde tro de’!’ utropade käringen och fick språklådan i gång. ’Jo, det vill jag säga var ett fint stycke ... Gubben min har hon förstört, så han gör aldrig annat än super, natt och dag ... För si hon ville åt lägenheten, si; men de’ gick inte, si, för jag sa’ värden hva’ det otäcka stycket gick för och de’ blef ord och inga visor ... Men nu har hon en revers si och ska’ stämma Carl Aron ... Å då går det nog åt helsicke för oss me’, för här finns inte ett öre ... Skulle inte goa kommissarien kunna få in henne på spinnhuset? Hon är min själ ...’

’Hvart har hon flyttat?’ frågade jag barskt afbrytande henne.

’Jo, de’ kan jag säga, för jag var just ute och hörde mig för me’ stadsbude’, som tog hennes saker, och kommissarien må tro mig eller ej, men aldrig i hela mitt tid har jag råkat ut för värre stycke att kunna skälla ner en *ärbar* kvinna.’

’*Hvart* flyttade hon?’

’Till Södra teatern, sa stadsbudet, och ä’ de’ lögn, så ljuger också jag. Men Pilgrenskan hörde det också å kan vittna.’

’Nå, vi få väl se,’ svarade jag kort och afbröt hennes svada. ’Men säg mig en annan sak, brukade hon ofta taga mot besök?’

’Aldrig!... Jo, det är sant, förr kom det hit en herre, som hon kallade sin bror.’

’Hur såg han ut?’

»Käringen beskref en person, som åtminstone ej kunde vara Klochoff, och jag gick med full föresats att höra mig för om det verkligen kunde vara sant, att hon flyttat in i Södra teaterns hus. Samma dags middag åkte jag också dit upp och fick veta att en mamsell Dahlberg hyrt en lägenhet där i huset, en lägenhet på två rum, belägen fyra trappor upp. Det blef icke heller så värst svårt att hitta upp till denna lägenhet, och jag fann henne äfven hemma, till och med nyss uppstigen. Hon såg förvånad ut och frågade, hur jag kunnat hitta dit; och detta omtalade jag samt äfven, hvad man berättat om henne på det ställe, där hon förut hade bott ... Hon såg icke ut att känna sig besvärad och gaf mig ganska tydligt det rådet, att icke blanda mig i hennes privata angelägenheter samt visade i öfrigt ett sätt, som var ganska afvisande.»

»Jag antog att detta kunde bero på det nekade ’lånet’ af tian, och jag lät henne förstå, att jag betraktade hennes springbud med ett visst misstroende, samt sade henne, hvad slusken sagt mig.»

»Hon betraktade mig vid dessa ord med förvåning och svarade att lånet på femtio kronor hade hon både begärt och behöft, men hvarken dessa pängar eller något svar hade hon fått annat än att jag sagt nej. Den andra biljetten måste vara falsk.»

»Nu blef det klart för oss båda, hvad som vållat missförståndet oss emellan, och jag bad att få veta karlens namn, så att polisen finge taga hand om honom såsom tjuf och förfalskare. Men detta ville hon ej gå in på, och jag började åter misstänka, att det kunde vara något förhållande mellan henne och denne lymmel, hur underligt detta än syntes. Jag slöt mig till detta af en viss oro, som jag tyckte mig märka i hennes drag, då talet fördes på den biljett, hvilken var förfalskad och som jag ej hade kvar, försvunnen som den var på ett alldeles oförklarligt sätt. Och min misstanke styrktes, när jag hörde henne fråga:

’Har du kvar den där biljetten?’

’Nej’, svarade jag. Underligt nog är den spårlöst borta.»

’Har du mina andra biljetter kvar då?’ frågade hon då med betydligt lugnare tonfall! I så fall skall jag be dig att ge mig dem tillbaka eller ock att förstöra dem.’

’Hvarför?’

’Inte för något särskildt, men gamla bref bruka endast göra förargelse. Du skulle ju till exempel kunna komma på den idén att fria, att gifta dig, och då förstår du väl, hvad dylika biljetter kunna ställa till.’

»Detta medgaf jag men kände mig verkligen förvånad öfver att ett dylikt förslag kom från *hennes* sida, ty aldrig förr hade jag hört henne vara skrupulös i sådant afseende och inte i andra afseenden heller.»

»Hennes hjärta är nämligen stenhårdt för allt, som ej gynnar hennes egna intressen. Och en gång när hon var särskildt upplagd för att visa mig förtroende, berättade hon, att det så godt som var hennes plikt att icke visa bort Klochoff fast denne många gånger varit så elak mot henne att han hotat henne med stryk.»

’Han har för min skull gått misste om ett rikt parti,’ sade hon. ’Och detta har han att tacka en biljett, som jag skref till honom; det var för resten samma kväll som du och han träffades för första gången, då du mins att du spelade mina kort och vann så bra. Kommer du i håg detta?’

’Ja, för all del, nog mins jag det’, svarade jag och erinrade mig genast den nattens äfventyr, som gåfvo mig anledning att fråga: ’Hur kom det sig att han störtade ned i brunnen? Blef det aldrig utredt hur detta gick till?’

’Nej!’ svarade hon kort och med ett uttryck af hvilket det ej var svårt att se att hon ljög. Tydligen ville hon ej vidröra detta ämne och när jag genom en mycket logisk idéassociation fann mig föranlåten fråga om hon inte heller hört det minsta af hvem det kunde hafva varit som kastat ned min plånbok i brunnen, där man hittade den tom på alla sedlar, men med kvarliggande, delvis förstörda andra papper af mer eller mindre vikt, då sade hon:

’Jag har ju en gång för alla sagt, att jag icke vill ha med den saken att skaffa. Det kan vara Kort-Eva, men vi ha ju inga bevis. Och du vill ju inte själf, att denna sak blir dragen inför rätta. Min tro är, som jag sagt förut, att du tappat den, att någon sedan funnit den och plockat ur sedlarna samt vidare, för att igensopa spåren, kastat ned plånboken i brunnen.’

’Men du har ju hört att fickknappen var *knäppt*, då jag fann att plånboken var borta,’ sade jag vädjande till denna omständighet.

’Och jag har sagt, att du mycket väl och mekaniskt kunde hafva knäppt igen den där knappen sedan förlusten skett. Du hade verkligen icke mycket reda på dig den där natten.’

»Därmed vände hon mig ryggen och gick in i ett annat rum sägande att hon måste kläda om sig för att gå ut. Ville jag göra detta kunde jag vänta. Hon skulle snart vara färdig.»

»Och jag väntade. Stående vid ett fönster högt öfver Clevegränden kunde jag här njuta af en bedårande vacker utsikt öfver staden, med Slussen och Mälaren och det längst bort i bakgrunden förtonande Kungsholmslandet, där Konradsbergs dårhuskomplex aftecknade sig som ett inbjudande slott, i hvilket jag fruktade att förr eller senare bli internerad ... För min lidelse hade verkligen redan börjat antaga en karaktär, som pinade mig med beständig nervositet och en ängslan, hvilken jag ej mäktade jaga bort, och som särskildt under nattens timmar beröfvade mig all sömn.»

»Bäst jag stod där och stirrade eller halfdrömde mig in i en dåres olyckliga tillvaro, föll det sig så, att min hand kom att vidröra ett papper, som låg på fönsterplattan. Jag sänkte min blick ned öfver detta papper och fann det vara något, som liknade ett sammanviket bref. Nu har jag alltid hyst den berättigade respekt för andras korrespondens, som hvar och en bör äga, och det skulle nog inte heller nu kunnat läggas mig till last att jag frångick en sådan viktig grundprincip, om det ej inträffat att jag å detta papper fått se mitt eget namn. Man är nu alltid och förlåtligt mycket intresserad för hvad som rör ens eget kära jag ... Och nästa ögonblick hade jag verkligen börjat studera, hvad som ej var afsedt för mina ögon.»

»Naturligtvis kan jag icke läsa upp detta märkliga bref utantill, såsom en romanhjälte, skulle kunna göra det i ett liknande fall. Men jag kan dock ge herrarne en idé om innehållet genom att omtala hur Klochoff – det var nämligen han som skrifvit till henne – varnade henne för att inlåta sig på något vis som helst med mig rörande min plånbok. En man, som han kallade Silfver-Larsson, hade nämligen spridt ut ett ryckte – skref Klochoff – att en viss växel aldrig skulle kunnat blifva inlöst i rätt tid, om ej han – Klochoff, på något oärligt sätt lyckats skaffa sig pängar denna dag.»

»Jag stod som förstenad öfver all denna uselhet», fortsatte Argonander. »Det kunde naturligtvis ej vara minsta tvifvel om hvad som låg under dessa ord. Man hade alltså helt fräckt bestulit mig, antingen hon eller han, eller ock båda i kompani medan jag sof efter pokulerandet med henne. Detta var ju nu helt klart som dagen. Och jag var således för dem båda endast en rodocka, som hon lekte med och lånade sig åt, endast för att få mynt åt sig själf och åt honom, sin ordinarie och pockande älskare.»

»Jag kramade brefvet till en boll och ämnade just gå in efter henne och slunga detta oförskämda bref midt i hennes ansikte samt säga henne, att det endast var en viss känsla af aktning för mig själf som gjorde, att jag icke genast, denna samma dag, anmälde både henne och Klochoff för polisen ... Men i detsamma kom hon ut, ytterst legert klädd samt gick fram till fönstret, där jag ännu stod kvar med brefvet i min knutna hand ... Hon letade på fönsterplattan och syntes orolig, när hon icke fann hvad hon sökte. Så kastade hon en frågande blick på mig och sade:

’Har du tagit något bref, som låg här i fönstret?

’Ja,’ svarade jag, bemödande mig om att ej genast slunga mot henne ordet tjuf ... ’Jag har också läst detta bref. Här ser du.’

»Jag öppnade handen och visade henne pappersbollen. Som en pil flögo hennes fingrar om densamma, och nästa sekund på glöden af en nyss utbrunnen brasa, där några giriga lågor genast förtärde detta enda och mycket farliga bevis på hennes och Klochoffs brottslighet.»

»En så’n djäfvul!» utropade Schultse, i det han slog handen i bordet. »Hvad i all världen gjorde du *då?*»

»Hm! Hvad skulle jag göra? Jag tog min hatt och lämnade henne. I dörren vände jag mig och sade, i det jag borrade mina ögon i hennes fräckt utmanande blick:»

’Jag går direkt ned till detektiven och anger både dig och Klochoff för stöld.’

’Gör det du,’ svarade hon med ett hånskratt ... ’Och du kan ju styrka angifvelsen med beviset, som ligger där bland askan, som jag nu för resten skall röra om ett tag innan jag skjuter spjället!’

»Jag har aldrig i mitt lif lyft handen mot någon kvinna. Men den gången gjorde jag det, gripen af den ursinnigaste vrede ...»

»Hon bara stirrade på mig, utan att röra sig ur fläcken, och min hand föll ned som förlamad ...»

»När jag gick var det jag, som var slagen, på nytt tillintetgjord af hennes sataniska konster och på nytt fängslad med samma band, med hvilka hon allt från första stunden jag såg henne, hade bundit mig. Jag var bländad af det demoniska i en blick, som fått glöd från själfva helvetet.»

»Från den dagen vidrördes aldrig plånboksstölden; det blef en förlust på 'oförutsedda utgifter', och hon började snart att systematiskt plocka mig som hon hade gjort det förut.»

»Jag har emellertid ledsnat, eller kanske rättare, jag fruktar att duka alldeles under. Hon behandlar mig som en leksak och visar endast en större ömhet, när hon har behof af pängar ... Om jag skulle säga er hvad hon verkligen kostat mig denna kvinna, som jag under alla händelser icke odeladt kunnat kalla min, så skulle ni skratta ut mig ... Och ändå är det icke förlusten af dessa pängar, som nu manar mig att bryta med henne genom att fly, utan endast fruktan för att en dag förlora henne alldeles genom att bli bortjagad från hennes dörr.»

»Res,» sade Schultse, när Argonander nu slutat sin berättelse ... »I utlandets brusande lif skall du snart glömma henne. Och för henne skall detta helt visst bli början till slutet.»

»Hvad menar du? Tror du ej, att hon äger medel att fånga någon annan, som är lika offervillig som jag varit det? I så fall känner du inte mamsell Dahlberg rätt; och hur skulle du för resten kunna göra det?... Jag endast kan beklaga den, som en gång skall remplacera mig och öfvertaga min roll, bli hennes nya leksak och nya *diskontör.* Ja, vet du! Icke ens du med dina principer i detta afseende skulle här kunna utgå som segrande part, om ödet förde er samman. Undgick du henne på ett sätt, skulle hon alltid snärja dig på ett annat. Tänk på Charybdis och Schylla; mot en af dessa klippor *måste* man törna, när det är kvinnor som hon, hvilka rifva upp lidelsens stormar.»

Han tog upp sin klocka, kastade en hastig blick på visarne och sade:

»Och nu skall jag göra henne min afskedsvisit. Det vill säga, hon skall icke få veta, att detta blir sista gången vi se hvarandra; jag vill åtminstone innerligt hoppas att så blir ... Det vore nog kanske det bästa, att jag icke gjorde detta besök! Men jag *kan* icke resa utan att ännu en gång, den sista, hafva fått betrakta denna farliga sirén, denna hetär af ett helt annat slag än gatornas vanliga nymfer, denna kvinna, som kan vara så blindt hängifven en skurk som Klochoff, men som samvetslöst är delaktig i eller medveten om en stöld, en simpel fickstöld, från den ende, hvilken kan älska henne som jag gjort det, och än gör det och som – ja, jag vill lätta mitt hjärta med att hafva sagt det – den enda, som ännu skulle kunna hafva mod att *gifta* sig med henne, om jag blott genast finge föra henne härifrån, så långt härifrån, att Klochoff aldrig mer skulle kunna nå henne.»

»Om jag vore i dina kläder, skulle jag icke alls hedra henne med någon afskedsvisit», sade Schultse allvarligt, när han såg Argonander stiga upp efter att hafva likviderat den tillkallade servitören. »Res utan afsked, hvarken muntligt eller skriftligt. Hon kan gärna lefva i en spännande okunnighet om, hvart du så där i en hast tog vägen ... Pro primo strandsätter du henne, åtminstone tills hon möjligen får tag i en ny guldfågel, som låter plocka sig lika tåligt som du; pro sekundo så bli äfven Klochoff och hennes andre mystiske understödstagare lidande ... Och *det* kan alltid ge anledning till att fan tar henne något förr.»

»Schultse», svarade Argonander. »Da talar som en bok. Men endast som en torr affärsbok ... Det är icke för att göra henne *skada* som jag så att säga går i landsflykt. Det är endast för att söka rädda de sista spillrorna af mitt arma förnuft ... Stannade jag här längre, skulle min lidelse drifva mig till, ja, jag vet inte hvad ...»

»Det är värre än jag tänkte,» mumlade Schultse, i det Argonander reste sig. »Och går det väl för *henne* till sist, då vill jag icke ge mycket för tron på det godas slutliga seger.»

* * *

Man hade lämnat Mindre Teaterns veranda och gingo nu i strålande månsken mot Norrbro. Där skildes Schultse från sina vänner, som båda fortsatte mot staden.

Plötsligt vänder sig Argonander mot Perault sägande:

»Du kan gärna följa mig dit upp till teatern och vänta utanför på Mosebacke torg. Detta skall alltid ge mig anledning att icke dröja hos henne längre än jag verkligen har ämnat.»

»Gärna,» svarade Perault, som ingenting högre önskade än att få komma i Sofia Dahlbergs närhet, äfven han förhäxad från första stunden han såg henne.

Perault presenteras för Sofia Dahlberg.

Och utan att byta många ord tågade man upp mot Söder, följande Skeppsbron, där Argonander var inne en kort stund på sitt kontor. Från Stadsgården tog man vägen uppför Stora Glasbruksgatan. Katrinahissen var ännu icke ens påtänkt.

Just när man skulle svänga upp för Mosebacke trappor stod man helt plötsligt öga mot öga mot Sofia Dahlberg.

Och nu inträffade det att Perault blef presenterad för denna kvinna, som på ett så olycksdigert sätt skulle ingripa i den korta återstoden af hans lif.

Den natten vann afgrunden en ny seger.

TJUGUFEMTE KAPITLET.
Älskarinnan nr 1.

Argonander, den unge, rike grosshandlaren, hade tagit sin Mats ur skolan och lämnat Stockholm. Affären hade han utan vinst öfverlåtit på sin prokurist, och ingen visste hvar firmans förre innehafvare nu uppehöll sig.

Han hade rest ett par dagar efter sitt senaste och sista sammanträffande med Sofia Dahlberg, med hvilken han i sällskap äfven med Perault haft en ’festlig kollation’, som ej slutat förr än mot morgonsidan. Den senares dam hade varit en ’väninna’ till Sofia Dahlberg, en kvinna af samma skrot och korn som hon själf och som bodde i ett hus i Öfre Stadsgården, där libationerna afslutades ungefär vid den tid, då solen höjde sig öfver ’Kastellet’.

Sedan Argonander rest hade Sofia upprepade gånger tillskrifvit honom med begäran om ett sammanträffande. Men naturligtvis hade hon ej fått något svar. Den mycket förfallne Osvald hade slutligen burit till henne underrättelsen att Argonander rest utrikes och att han antagligen aldrig mer skulle återkomma till Sverige.

Denna omständighet samt en iråkad allvarsam pänningeförlägenhet var det som gjorde, att hon en vecka senare mottog sitt första understöd af Perault, som därmed också vann en länge efterlängtad seger.

Han blef nu den, som remplacerade Argonander, visserligen icke på samma generösa sätt som denne, af det mycket talande skälet, att hans tillgångar icke på långt när kunde mäta sig med Argonanders förmögenhet, men i alla fall såsom en interimsälskare i väntan på någon annan, som vore ’tätare’ och bättre kunde

uppfylla hennes allt större kraf på lifvets lyx och nöjen.

Perault kom aldrig i direkt beröring med Klochoff, som dock fortfarande var älskaren nr ett för Sofia Dahlberg. Hon hade sina skäl att ej sammanföra dessa rivaler, som båda voro af ett hetsigt lynne och säkert ej skulle dragit i betänkande att ställa till med en hel del stormiga uppträden kanske till och med i hennes bostad. Och som hon bodde nu, hade hon inrättat det så att hon ej var besvärad, hvarken af värd eller värdinna samt kunde taga emot hvem hon ville, utan att någon som helst hade med detta att göra.

Hon bodde ensam i hela huset. Resten af detta – d. v. s. den öfvervägande delen – hörde till teatern, samt dess schweizeri och en billard. Ingen annan än Sofia Dahlberg residerade i detta hus såsom därstädes bosatt. Och när teaterföreställningarna voro slut och alla skådespelare, aktriser, tjänstepersonal och annat folk samt publiken aflägsnat sig, var Sofia Dahlberg ensam, med undantag af en nattvakt, som plägade uppehålla sig i en skrubb bredvid scenen, men med hvilken nattvakt Sofia naturligtvis ej hade det minsta att skaffa, så mycket mindre som hon icke ens visste att denne fanns till.

Man kan säga, att hon träffat sin idealbostad. Och hon trifdes också alldeles utmärkt samt byggde stora förhoppningar på framtiden.

För att i möjligaste måtto vara alldeles oberoende af främmande människors hjälp, hade hon endast städerskor som gingo till och ifrån. Och dessa visste icke mycket om den ensamma hyresgästen, som aldrig pratade med dem om sina egna angelägenheter och icke heller om något annat. Märkte Sofia Dahlberg, att de visade tendenser till allt för påträngande nyfikenhet rörande hennes person och lefnadssätt, blefvo de genast entledigade från denna städning och ersatta med någon annan; och på detta sätt var det slutligen, som hon gjorde sig bekant i trakten för en viss orginalitet, men af hvilken man dock knappt kunde hemta nog stoff till ett underhållande förmiddags- eller eftermiddagsskvaller vid kaffepannorna.

Detta gjorde, att Sofia Dahlberg snart fick vara i fred alldeles. Efter knappt ett halft år var det ingen, som i denna trakt af staden egnade henne en tanke, och detta fast hon icke lyckats erhålla en döfstum städerska, såsom hon mer än en gång hade önskat sig.

Lika tyst som det var om morgnarna och dagarna i hennes afskilda dublett, lika gladt och bullrande kunde det gå till där om kvällarna och nätterna. Men af detta stördes naturligtvis inga grannar, då det ju icke fanns några sådana. Och äfven om hon icke därunder hade sina rullgardiner nedfällda, var det ingen, som genom fönstren kunde bespeja henne och hennes gäster, ty fönstren lågo ej åt sådant håll, att man hade utkik till dem från andra hus, och det enda man i sistnämnda fall kunde kontrollera, det var om Sofia Dahlberg hade ljus tändt eller ej.

Hvad rummens innehafvarinna hade mot denna bostad, det var det aflägsna läget. Ty ehuru Södra teatern nog låg så att säga i själfva början af Söder, var vägen dit upp mycket besvärlig på grund af dess ända från Slussen branta stigningar. Merendels tog hon vägen öfver västra Slussbron och upp till Södermalmstorg samt Götgatan till Hökensgatan och så direkt upp till Mosebacketorg ... Denna väg var onekligen den bekvämaste och den enda man kunde taga åkande, men den var samtidigt äfven den längsta.

Hade hon brådt, gick hon rakt fram till Stadsgården och upp för Stora Glasbruksgatan samt Mosebacke trappor. Denna väg var betydligt genare än den andra, men äfven mycket mer besvärlig och påkostande. I regeln gick hon dock denna väg när hon skulle ned från Söder.

Det fanns egentligen bara en, som hade reda på denna omständighet, den nämligen, hvilken väg hon brukade taga, när hon gick ned åt Slussen.

Denne var Osvald, hvilken efter händelserna i den Wärleska kåken, hade börjat spionera på henne dels af

svartsjuka dels äfven af rent ekonomiska skäl.

Fåfängt hade han sökt arbete hos flera snickaremästare. Ingen hade velat taga emot honom, då han ej hade några betyg – det han hade, ville han aldrig uppvisa i väntan på att den dag skulle randas, då en viss högst obehaglig anteckning skulle bortfalla.

Osvald hatade Klochoff af hela sin själ. Och han var tillräckligt skarpsynt att se huru det endast var begäret efter Sofia Dahlbergs pängar, som gjorde, att denne äfventyrare höll fast vid en bekantskap, som fortfarande utgjorde Sofia Dahlbergs lycka. Ty trots det hårda bemötande hon ofta fick röna af denne sin älskare, kunde hon icke neka honom något och var honom allt jämt lika tillgifven.

Klochoff var däremot icke längre densamma mot henne som förr, eller rättare, han ansåg sig icke längre behöfva spela sin roll så varmt som han hade gjort det under den tid, då Sofia Dahlberg hade lättare att anskaffa pängar än hon hade det nu.

Med Argonanders försvinnande från Stockholm hade nämligen hennes bästa källa sinat ut. Så rikliga underhåll, som denne förälskade narr lämnat henne, hade hon icke att förvänta af Argonanders efterträdare, grosshandlaren Perault, som ej heller hade någon förmögenhet till sitt förfogande. Men i alla fall var det nu denne, som hufvudsakligast finge bestå fiolerna och brorslotten af hvad han kunde gifva sin älskarinna nr 2 vandrade regelbundet ned i Klochoffs bottenlösa fickor.

Äfven Osvald fick sin tribut.

Och detta hade sin orsak i ett förhållande, som måste vidröras med några ord för belysandet af Sofia Dahlbergs ställning tiden före innan hon råkade ut för den ödesdigra händelse, som brakte henne om lifvet, och hvars rätta sammanhang aldrig blef afslöjadt.

Saken var nämligen den att samma natt som spelpartiet mellan Klochoff och Argonander pågick i Wärles kåk, hade Osvald, som vi veta, råkat i häftig dispyt med Sofia Dahlberg och af denna helt enkelt blifvit bortmotad med förständigande att aldrig mer visa sig för hennes ögon.

Vi veta äfven, hur han lyssnat till Sofias och Klochoffs samtal i Kort-Evas kök; men han hade också hört de bådas ord, då Klochoff efter spelförlusten uppmanade Sofia att till hvad pris som helst anskaffa åt honom den pänningsumma, af hvilken han vore i yttersta behof.

Osvald hade hört Sofia Dahlbergs svar, att han – Klochoff – skulle få summan, om hon också skulle stjäla den; och denna vilda hängifvenhet hade uppbrakt honom – Osvald – till den grad mot rivalen – den lyckligt favoriserade ’militärsnobben’, som Osvald kallade honom – att resultatet blef det våld, som nära nog kunnat kosta Klochoff lifvet.

Förskräckt hade han flytt i tanke på, att han rågat måttet af sina olyckor genom ett dråp; och under gränslös ångest hade han irrat omkring i skogarna utanför Lill-Jans hela natten beredd att innan nästa dag bröt in beröfva sig lifvet för att sålunda undgå den värdsliga rättvisan och ändtligen sätta en gräns för alla de olyckor, som förhållandet till Sofia Dahlberg haft med sig och än ytterligare kunde bringa honom. Helst hade han för nåendet af detta mål betjänat sig af ett skjutvapen; men som han ej hade något sådant och ej heller nog kassa att köpa sig ett dylikt, valde han död genom hängning. För att få ett rep till detta smög han sig mot morgonsidan in till Lill-Jans och stal där i ladugårdsbyggningen ett kotjuder, samt styrde sedan på nytt sina steg mot skogen, där han under sökandet efter en nog undangömd plats kom fram ända mot trakten utanför Roslagstull och Albano. Solen hade då gått upp och med det nyvaknade ljuset vaknade åter hans kärlek till lifvet.

Kanske skulle han ändå hafva fullföljt sitt hemska beslut och gjort ände på en tillvaro, som blott hade nöd

och lidande att ge honom. Han hade alltnog redan kastat tjudret kring en gren och ordnat snaran.

Innan han stack hufvudet genom öglan ville han dock öfvertyga sig om att repet höll; och gripande ett par fasta tag om detta hoppade han upp för att fresta snaran med hela sin kroppstyngd.

Med en hård duns föll han till marken.

Snaran hade gått af på icke mindre än två ställen och det visade sig vid ytterligare prof att tjudret var genomruttet och att det alls icke skulle kunna uppbära hans tyngd, om han så tog det flerdubbelt.

Nu är det en gång så, att självmord höra till katastrofer, hvilka sedan de äro beslutna ej tåla vid lång tidsutdräkt för självfva utförandet. Lusten att lefva vinner tid och vinner seger, hur förtvifladt detta lif än kan visa sig. Det blir vanligast ett uppskof på oviss längd, och under denna bleknar frestelsens styrka allt mer för att kanske aldrig sedan vinna nytt öfvertag.

Allt nog! Med en känsla, som väl skulle kunna kallas glädje öfver att hafva undgått något förfärligt hotande, kastade han det ruttna kotjudret från sig och tog så vägen på måfå genom den djupa, dystra skogen, där en och annan drifva ännu syntes kvarligga mot norrsidan.

Och i skogen fanns det fågelsång och sprittande, nyvaknadt vårlif, där fanns sippor och vifvor och där fanns svällande knoppar på sälg och björk, där fanns barrdoft och gladt surrande flygfän, som badade sina luftigt lätta vingar i bländande solljus, som i underbart vackra färgsättningar strilades ned mellan doftande grenar.

Där fanns idel kärlek till lifvet, men icke ens en tanke på död och förintelse.

Och Osvald kom till den slutsatsen att ännu vore kanske icke allt förloradt, ännu kunde det kanske bli ljust äfven för honom. Åtminstone borde han väl först göra sig underrättad om huruvida 'militärsnobben' verkligen var död eller om han kunnat krafla sig upp ur brunnen.

För att få reda på detta måste han emellertid gå mycket försiktigt till väga. Att gå direkt in i kåken och höra efter skulle naturligtvis vara detsamma som att löpa vargen midt i gapet. Men något sådant ingick icke i Osvalds planer, när han utefter den s. k. Drottning Kristinas väg med långsamma steg närmade sig Plantershagsporten eller Carl XV:s port och slutpunkten af Nybrogatan.

Kommen så långt tog han af åt vänster bakom den rike stenhuggarens villa vid bärgets fot och på en slingrande, nu i vårslasket mycket hal stig krånglade han sig upp på bärgets vida platå samt smög sig öfver denna fram mot en punkt från hvilken han beräknade att godt kunna få en öfverblick ned på den Wärleska gården.

Denna beräkning slog icke heller fel.

Och han kom just lagom för att se Sofia Dahlberg och en herre träda ut ur den lilla stugan inne på gården.

Men det var *icke* Klochoff.

Hur hade det sålunda kunnat gå denne? Låge han ännu kvar i brunnen?

Dessa frågor måste Osvald göra sig med stegrad, pinande ängslan, väl seende brunnen, men utan att kunna blicka ned i den samma.

Nu gingo båda öfver gården och fram mot porten i planket.

Så vidt Osvald kunde se, syntes ingen af dem visa någon oro, hvilket nog skulle hafva varit händelsen om

Klochoffs lik blifvit upptäckt.

Således visste man ännu ingenting, och nymfen hade tydligen skaffat sig en annan älskare, när hon ej kunnat påträffa sin Birger, trots alla de trohetseder, som hon kvällen förut, eller rättare natten svurit officeren.

Hans ängslan tilltog när porten hade stängts efter den där herrn, som Osvald nu såg för första gången, men som han sedan längre fram fick lära känna som grosshandlaren Argonander, hvarom vi redan talat i samband med Sofias tiggarebiljetter till denne man ... Och han satt där uppe på bärget den ena timmen efter den andra, observerande gården, brunnen och porten som till det yttre åtminstone visade ett så att säga sofvande lugn, hvilken alltid utmärkte denna gård under dagens timmar och där det blef lif först när kvällen kom och mörkret föll på.

Att lämna sin observationspunkt förr än han åtminstone sett något tecken till ytterligare lif därstädes föll honom icke in. Alltid skulle väl någon under dagens lopp komma ut för att hemta vatten ur brunnen och då skulle han ju också finna svar på den fråga på hvilken nu allt berodde för honom.

Och vårsolen steg allt högre och blef allt mer brännande där han satt utan minsta skydd af skugga.

Men han kände det ej.

Och timmarna gingo och hungern kom.

Men oron dref dess plågsamhet på flykten och hans hela själ gick uteslutande upp i att stirra på det murkna brunnskaret, i hvars djup hans öde skulle afgöras eller redan var afgjordt.

Hon slog alla dagens timmar, klockan i Ladugårdslandstornet, som dominerade i bakgrunden, höjande sig mäktigt öfver denna redan dödsdömda stadsdel af kogubbekåkar. Och solen dalade bakom Humlegården och Eriksberg, och luften blef åter sval, och kalla vårnattsdimmor stego upp öfver kullarna på Ladugårdsgärdet, drifvande in från Värtan, som syntes glimma bakom Lindarängen och Kaknässkogen.

Men ännu låg Wärles kåk som utdöd.

På bärget dök det upp ruskiga figurer, manliga och kvinnliga, uteliggare och hemlösa som han var det själf. Och brännvinsflaskorna kommo i gång, och skrål af hesa röster höjdes, blandade med undertryckta ljud och hemlighetsfulla hviskningar om kärlek och brott och om nattliga bedrifter på de fågelfrias allmänning.

Där hade Stockholms parias stämt friluftsmöte kring en urspårad, som utan tanke på det farliga grannskapet, endast stirrade, allt jämt stirrade på brunnen å Wärles gård ...

Men så med ens flög han upp, och ett rop af glädje banade sig väg öfver hans läppar.

Hans feberheta, spejande blickar hade ändtligen fått svar på den fråga, som under så många timmar marterat honom.

Klochoff lefde!

Ja, han stod där lifs lefvande midt på gården, och vid hans ena arm hängde Sofia smilande som en katta vid en gräddkanna, smidig som en orm, hvilken tjusas af musik.

Och de stannade vid brunnen. Och Osvald kunde tydligt se, huru Klochoff kastade ned i denna något, som liknade en plånbok!

Och ur sin egen ficka tog han upp en annan plånbok och började bläddra i denna och slutligen gaf han Sofia något, som mycket väl kunde vara en sedel och som hon vårdslöst stoppade in i snörlifvet, som glänsande

rödt lyste fram genom hennes oknäppta peignoir.

Och han såg ändtligen huru dessa två kysste hvarandra vid afskedet i den öppnade porten, och hur Klochoff sedan med snabba steg skyndade bort i riktning åt Nybrogatan, där han försvann bakom hörnet af en annan kåk.

Svartsjukan hade nu efterträdt ångesten.

Sofia Dahlberg var ensam med den gamla käringen, efter hvad han trodde sig kunna antaga.

Och nu var det han, Osvald, som ville säga henne några ord.

Vigt gled han ned utefter bärgets sida och stod snart utanför planket till 51:an. Nästa minut var han öfver detta plank och sekunden därpå stod han öga mot öga med Sofia Dahlberg.

* * *

Det kan vara onödigt att in extenso återgifva de ord, som här byttes mellan Sofia Dahlberg och f. d. snickaregesällen.

Nymfen fann allt nog att hon i Osvald hade ett lika farligt som besvärligt vittne till händelsen med Argonanders plånbok och att såväl hon som hennes afgudade Birger kunde hafva allt att frukta af detta vittne, om hon ej bekvämade sig till en förödmjukande fred.

Och på den grund togs Osvald åter till nåder samt blef en person, hvilken kinkiga omständigheter tvang henne att till stor del underhålla.

Och hon var dubbelt rädd för denne underhållstagare, ty utom hvad han tydligen visste om plånboken sade han, att Klochoff förr eller senare skulle få sota för alla de företräden, som hon gaf denne ’militärsnobb’ på bekostnad af Osvald.

Omständigheterna hade gjort honom pockande och svartsjukan gjorde honom farlig ... Stundom såg det äfven ut som om det icke stod rätt till med hans förstånd och då var han ännu vådligare och farligare än annars.

Sofia Dahlberg hade hoppats, att Osvald ej skulle få reda på hennes nya adress, när hon några månader senare flyttade till Södra Teaterhuset. Men däri missräknade hon sig, ty redan andra dagen efter inflyttandet i den nya lägenheten uppträdde han utanför hennes dörr, hotande att spränga denna, när hon sade sig ej ämna öppna. Och då blef det åter slutet ett slags stillestånd, som hade mycken likhet med det hotande lugnet före ett häftigt oväder.

Hon måste göra den ena eftergiften på den andra och hade slutligen allvarsamt börjat fundera på att lämna Stockholm, om ej den ännu vinstgifvande kärleksaffären med Alexander Perault samt Birger Klochoffs obeslutsamhet att följa henne, ännu höllo henne kvar och indirekt blef orsaken till hennes död.

Men utom dessa moln, som gjorde lifvet surt för henne, uppsteg plötsligt ännu ett annat, som hon alls icke beräknat, och detta oväder närmade sig i gestalten af en *rival.*

Naturligtvis hyste inte Sofia Dahlberg några som helst känslor för Perault annat än sådana, som dikterades af hennes delvis nödtvugna vinstbegär, synnerligast nu då hon hade att dela med sig åt icke blott Klochoff utan äfven Osvald.

Perault var utom dess en mycket tråkig älskare på grund af högt drifven sentimentalitet och nervositet. Han

var aldrig uppsluppen och pojkaktigt yster som Argonander varit det, och litet emellan plågade han henne med sina giftermålsförslag, som icke alls föllo Sofia Dahlberg i smaken och hvilka – hon trodde det åtminstone – Birger Klochoff skulle motsätta sig med all makt liksom i kanske ännu högre grad Osvald, som äfven han ifrade för att få Sofia Dahlberg till hustru för att sedan med hennes hjälp sätta i gång med egen snickareverkstad, då han icke kunde vinna anställning hos någon annan, som dref detta yrke, i hvilket han nu en gång blifvit uppfostrad.

Ja, Sofia Dahlberg fick en rival. Och denna dök upp en afton just som nymfen höll på att kläda sig för att följa Perault på teatern, till aftonens föreställning af ’Kronofogdarna’, och Franz v. Suppés ’Glada gossar’, hvilka sedan en tid gifvits på Djurgårdsteatern.

Hon motsåg när som helst att Perault skulle komma och hämta henne med droska, som han brukade det, och skyndade sig nu allt hvad hon orkade för att han ej skulle behöfva vänta, hvilket ofta var nog att bringa hans kinkiga lynne i halft raseri.

Hon spratt till vid det att någon knackade fyra korta slag såsom Perault alltid signalerade sin ankomst. Och hon öppnade samt släppte in honom.

Men knappt hade han kastat sig i en soffa och börjat sitt vanliga gnäll öfver att hon ej var färdig förr än det på nytt hördes en knackning.

Perault som var i högsta grad svartsjuk ville själf gå att öppna. Men Sofia skuffade in honom i det inre rummet, stängde dörren till detta med dubbla lås samt stoppade på sig nyckeln. Och i tanke att det var Birger eller Osvald som kom, gick hon på nytt att öppna för att bedja den knackande komma igen senare.

Men i dörren möttes hon af en kvinna, som steg in nästan påträngande.

Den inträdande kvinnan, som såg ut att vara rätt till åren, mätte Sofia Dahlberg med utmanande blickar och svarade med ett hånskratt på Sofias fråga hvem den främmande sökte.

Man kan ju icke förvåna sig öfver att Sofia Dahlberg brusade upp och visade ut den påflugna, som dock icke gjorde minsta min att så lätt rymma fältet.

Det ena ordet gaf slutligen det andra, och en fullständig träta var snart i gång.

Sofia Dahlberg fick klart för sig, att hon här såg en rival.

Och hon fick mycket tydliga uppgifter om denna kvinnas äldre rätt till mannen, som stod inläst bakom dörren till det andra rummet. Hon fick veta att de hade flera barn tillsammans och att han lofvat deras mor äktenskap och att hon med all makt tänkte fasthålla vid detta hans flerfaldiga gånger upprepade löfte, samt att Sofia Dahlberg alltså icke ägde den minsta rätt till denne man, som hvilken dag som helst af laga myndigheter kunde dömas att fullgöra sina löften.

Allt detta hade kvinnan störtat ur sig med svindlande fart och med en mot Sofia Dahlberg visad hätskhet, som borgade för att hon icke ämnade gifva efter en tum i sina fordringar.

Och Sofia hade måst lyssna utan att kunna sticka emellan med ett enda ord till svar och slutligen tigande med flit för att han, som stod där bakom dörren och som var själfva hufvudföremålet för detta uppträde, skulle få riktigt noggrannt i sig hvad älskarinnan nr 1 hade att meddela.

Men när det ändtligen blef punkt i det långa anförandet, som mot slutet fick nyanser af sentimentalitet samt visade ansatser till en hotande gråtparoxysm, då fann Sofia det ändtligen vara tid att fråga:

»Hvad vill ni då, att *jag* skall göra åt denna sak?»

»Ni skall drifva honom ifrån er», svarade kvinnan. »Ni skall visa bort honom och icke längre fånga honom med edra konster och först och främst skall ni nu låta mig tala med honom, ty jag vet att han befinner sig här.»

Dessa uppmaningar voro mer befallande än Sofia Dahlberg kunde smälta. Och hon njöt af att ytterligare få visa sin makt öfver männens hjärtan, när hon svarade med en hånfullhet, som markerades i hvarje ord:

»Jag beklagar er verkligen, men kan inte göra något för att hjälpa er. Han är icke den ende, som riskerar hvad som helst för *min* skull ... Och jag vill vara uppriktig mot er, i gengäld till hvad ni nyss så öppenhjärtigt meddelat mig, samt omtala, att han äfven lofvat mig äktenskap och att jag å min sida lofvat tänka på saken. Så nu hör ni, hur det är oss emellan, jag menar mellan mig och Alexander.»

»Har han lofvat *er* äktenskap?» utropade älskarinnan nr 1. »Och sedan när?»

»Jag antar, att jag icke behöfver skrifva er på näsan, när detta skedde. Men att det icke varit en gång utan flera, det kan jag säga er.»

»I alla fall är det senare än han gifvit mig dessa löften.»

»Mycket möjligt!» svarade Sofia sarkastigt. »Men så är jag ju också efter hvad det ser ut åtskilligt yngre än ni, och det är ju en gång så, att männen tycka mer om ett ungt ansikte än ett gammalt och ... fult. Ja, ni får ursäkta, men jag är alltid uppriktig af mig.»

Det blef en ny scen. Den förorättade tog munnen full och Sofia Dahlberg blef henne icke svaret skyldig.

Hon stod just i begrepp att släppa ut Perault, som betydligt orolig måst åhöra trätan och mest af allt fruktade att när som helst behöfva deltaga i densamma, då dörren till förstugan öppnades och Osvald trädde in.

Striden upphörde genast mellan de båda kvinnorna och den anfallande drog sig tillbaka efter ett grundligt nederlag.

»Har han lofvat *er* äktenskap?»

Så snart hon hade gått, vände sig Sofia till Osvald sägande:

»Följ efter den där galningen och se, hvart hon tar vägen. Skulle hon stanna här nere för att spionera, så ge mig bud.»

TJUGUSJETTE KAPITLET.

Nyckeln.

När den besökande gått släppte Sofia Dahlberg ut Perault och sade hånande i det hon fortsatte med att kläda sig:

»Du är ju en riktig don Juan, du. Men beträffande den där galningen, som kom hitrusande för att hämta sin förförare, vill jag bara säga, att du har dålig smak ... Men håll till godo!... Jag vill visst icke stå på något sätt i vägen ... Jag antar, att du kunde höra hvart enda ord hon sa’, för skrek gjorde hon som en munkbrokäring.»

»Sofia», svarade Perault tydligen osäker på den roll han nu borde spela. »Du skall icke vara så snar att

döma, du som själf är så full af fel.»

»Hvad behagas? Tänker du på det här komma med moralpredikningar?... Jo, *du* var just den rätte!... Nej, håll dig du vackert på mattan eller ännu bättre, lämna mig så fort som möjligt ... Så'na där predikanter höra hin till ... Har du lust kan du ju komma igen när du blir gift, så får jag se hur du ser ut, stackars krake.»

»Du missförstår mig. Jag gifter mig aldrig med någon annan än med dig ... Hör mig till punkt och ...»

»Prata inte om den där smörjan, som du ändå inte vet hur du skall klara dig ur ... Och jag vill vara uppriktig ... Jag vill inte ha dig till man ... Det är en annan, som ...»

»Sofia!» utropade Perault med uppflammande svartsjuka. »Menar du den där Klochoff?»

»Den eller någon ann. Det är inte mindre än fem, som äro lika angelägna att få mig som du ... I går hade jag dessutom bref från Yngve.»

»Yngve?... Menar du Argonander?» frågade Perault undrande.

»Naturligtvis.»

»Får jag se. Jag tror dig inte.»

»Gör hvilket du vill. Jag behöfver väl inte skrifva dig på näsan, hvad man kan vilja mig ... Han kommer emellertid igen nästa månad och sen få vi se ...»

Hon sade detta med ett listigt tonfall, beräknadt att verka uppjagande på Peraults nerver; och hon såg, att denna lögn om att Argonander skrifvit till henne, grep honom särdeles, hvilket just var hennes syfte för att bäst afleda hans tankar på hvad älskarinnan n:r 1 hade sagt och som möjligen i viss mån redan kunnat omstämma hans flyktiga sinne och tidigare än Sofia beräknat draga Perault från henne, Sofia nämligen, som allt sedan Argonanders försvinnande varit hennes bästa guldfågel och hvilken hon ej ville släppa från sig förr än hon huggit klorna i någon bättre.

Perault var på grund af sitt lättrörda temperament till och med ännu svartsjukare af sig än Argonander någonsin varit det. Att underblåsa denna svartsjuka vore beträffande Perault bästa sättet att längst behålla honom kvar.

Hon stod nu färdig i kappa och hatt, och i det hon vände sig mot honom, där han på nytt slagit sig ned i soffan, sade hon:

»Du får gå ensam på teatern i kväll eller ta någon ann med dig.»

»Hvad menar du? Du har ju lofvat, och biljetterna äro köpta.»

»Jag har inte lust. Men stannar jag inne kanske det kommer en till så'n där, som har anspråk på dig.»

»Ah ! Du är svartsjuk!»

»*Jag?*... Ha, ha, ha!... Gör dig inte löjlig ... Och bästa beviset på att du tar fel är att jag nu går att hälsa på Birger.»

Han ställde sig i hennes väg och grep henne om ena handleden i det han hväste:

»Du skulle bara *våga* ...»

»Än sen?...»

Frågan kom med ett skärande hånskratt i det hon äfven kände att hon nu fått honom till den punkt hon ville och efter hvilket skulle följa en reaktion, som gjorde honom mjuk som ett vax i hennes händer ... Det var då han blef som mest offervillig och det var då hennes ondskefulla natur firade sina största segrar. Och hon njöt som en ond ande, när hon såg honom luta sig fram mot henne och borra ett par flammande blickar i hennes pupiller i det han nästan hviskade:

»Tänk dig för ... Jag svarar inte för hvad som annars kan hända ... Och jag kan nu tala om för dig att denne Birger Klochoff är samme man, som jag en gång piskade upp i porten vid Kungsbacken ... Jag har sett honom och jag vet, att han är samme niding, som öfverföll mig från ryggen, men som då kanske fick smaka mina näfvar mindre än hvad han skall få det nästa gång ... Nej, var nu klok och följ mig. Ta' vi båt hinna vi ännu fram tills att teatern börjar, och sen bjuder jag på den läckraste supé, du kanske någonsin ätit. Och den ska' vi äta på Hasselbacken ... Och behöfver du några pängar i dag, kan du få det också; allt, bara du inte söker upp den där Klochoff.»

Han hade talat nervöst brådskande, knappt gifvande sig tid att hämta andan, och han lade bevekande sin arm kring hennes lif och drog henne till sig samt öfverhöljde hennes panna, hals och kinder med passionerade kyssar utan att dock med någon af dessa lyckas träffa hennes läppar.

Sofia Dahlberg hade åter segrat.

Hon kände att rivalen var slagen och hon jublade öfver sin makt, viss om, att denna seger skulle tillföra henne en hel del nya förmåner och åter kunna skaffa henne hjälp till Klochoff, som hon med stigande oro ej hört något af nu på en hel månad men väl fått reda på att han flyttat från sin senast innehafda bostad, dock utan att meddela Sofia hvart.

Deras senaste afsked hade varit stormigt. Hon hade ej kunnat lämna honom ett begärdt lån, och han hade svurit på att det skulle dröja innan hon åter finge se honom.

Och den eden hade han verkligen hållit, utan en aning om att skilsmässan skulle bli evig.

* * *

Följande dag hade Sofia Dahlberg ännu icke stigit upp när hon vaknade vid att någon envist knackade på hennes dörr. Yrvaken och ännu icke utsöfd efter en natt af vilda orgier, som tagit vid sedan hon lämnat Perault, hvilken hade sin bostad i Staden och skilts från Sofia efter supén på Hasselbacken, där han blifvit alldeles redlös, tack vare Sofias ifriga bemödanden för att bli honom kvitt, sedan hon i det närmaste länsat honom på hans kassa, – ännu yrvaken, sade vi, reste hon sig upp och kastade öfver sig en nattrock samt gick att höra efter hvem det var, som nu störde henne på en ganska ovanlig timme för resten – klockan var nämligen ännu ej stort mer än tolf f. m. det vill säga så godt som nattetid för en hetär.

Hon gick fram till den åt förstugan vettande dörren och frågade utan att läsa upp dörren, såsom hon alltid plägade:

»Hvem är det?»

Men hon fick ej något svar och icke heller när hon ännu en gång upprepade sin fråga:

»Är det nå'n. Svara ... Är det Maria?»

Maria var namnet på en hjälpflicka, som Sofia Dahlberg haft sedan en tid och som bodde på den närbelägna Sörmlandsgatan. Men denna flicka hade egen nyckel till Sofia Dahlbergs lägenhet och borde således kunnat

komma in utan att knacka, hvadan det ej gärna kunde vara hon.

Plötsligt kom det för henne att den knackande kunde vara samma person, som kvällen förut besökt henne och presenterat sig som Alexander Peraults älskarinna n:r 1.

Och Sofia Dahlberg blef orolig, nästan ängslig – hon visste icke rätt hvarför; dylika känslor brukade aldrig annars få makt med henne, så mycket mindre som hon hyrt sig en så afskild lägenhet som i detta stora hus, där alla rum voro obebodda utom hennes två, där högt uppe på vinden och dit hvem som helst skulle kunnat stjäla sig upp och göra henne skada eller stjäla, ja, rent af mörda henne, utan att hon ens med de kraftigaste rop och skrik kunde påräkna att erhålla någon hjälp.

Detta kom nu för Sofia Dahlberg, som instinktivt drog sig in i det andra rummet och stängde dess dörr bakom sig, hvarpå hon gick fram till ett fönster, öppnade detta och lät den friska septemberluften smeka sina tinningar under det att blickarne flögo halft ängsliga ut öfver den gamla syndastaden, som med sina tornspiror och skarpt sluttande tak låg utbredd där nere, djupt under henne, med det sig högre resande slottet såsom mäktig bakgrund och sedan allt mer tonande bort i blååktigt skimmer mot Norrmalm och skogshöjderna bakom denna.

Men Sofia Dahlberg hade icke sinne för den hänförande taflan, den vackraste vy af Stockholm, som man kan tänka sig. Hon endast grubblade öfver hvem det kunde vara, som knackat och som icke besvarat hennes frågor ... Ja, man hade ju till och med vridit på låset, som för att känna om dörren varit oläst ... Och om den nu varit detta?... För sådant hade händt ... Hon mindes nu mycket väl att städerskan, både den här, som var en helt ung flicka, och en annan, som hon haft förut, brukat komma in till henne medan hon ännu låg samt omtala, att dörren ej varit stängd ... Detta vore nog inte heller så underligt. Hon visste att hon somnat in djupt öfverlastad och ofta utan tanke på all fara. Äfven hade hon somnat medan hennes ’kunder’ skrålat och pokulerat kring henne ...

Detta kom för henne nu ... Men denna gång med uppjagande oro.

Hon beslöt att vara mer försiktig och att dricka med stor måtta, då hon hade vildt främmande personer hos sig. Och hon skulle alltid, hur hon än kände sig, laga så att dörren blef stängd ut till den halfmörka förstugan, där någon lurande mycket väl kunde dölja sig i vinklar och vrår och smyga sig in när hon sof och var ensam.

Något sådant hade hon aldrig tänkt på förut. Men det kom på henne nu gång på gång och med allt större styrka. Och till sist kände hon det så som om hon gjorde klokast i att flytta, att lämna denna lägenhet, som, huru stora företräden den hade för en kvinna som lefde det lif hon förde, i alla fall kunde anses nog afskild för att äfven vara riskabel.

Det händer ofta när man står inför en annalkande större olycka att man liksom varnas af vissa inre röster, mången gång äfven af rätt påtagliga yttre händelser, som allmännast karaktäriseras såsom varsel.

Sofia Dahlberg kände att hon nu fått en dylik varning; ty hvad kunde väl knackningen annars hafva varit, då det ju icke var någon som ville in. Allt hade åter blifvit tyst och hon hade ej – hur intensivt hon än lyssnade – kunnat höra det minsta ljud af några bortgående steg ... Eller stod man ännu kvar där ute i förstugan och lurade på henne. Hade man knackat bara för att få höra om hon var hemma?

Hon ångrade att hon icke förställt sin röst. Så rosslig som hon var denna dag efter nattens orgier, först under supén sedan hos väninnan i tolfvan Stadsgården – också hon en nymf – sedan med en tre, fyra herrar och denna väninna här uppe hos sig – kunde hon gått ända ned i basen med sin röst om hon velat ... Eller hade hon kanske omedvetet gjort detta, och lyssnaren uppfattat orden såsom komna från en karl och därför dragit

sig tillbaka.

Detta fann hon slutligen så antagligt när hon pröfvade med några ord, att hon började skratta åt sin ängslan under det att hon raskt klädde sig för att vara i ordning om det nu verkligen var någon som ville henne något på samma gång som hon hvilket ögonblick som helst väntade att hennes lilla städerska skulle visa sig.

Medan hon höll på med detta, fick hon tag i ett bref, som hon kvällen förut lånat af sin väninna i Stadsgården. Det var ett kärleksbref till denna, i hvilket dock icke något kvinnonamn nämndes, och som därför lika väl kunde vara skrifvet till Sofia Dahlberg som till någon annan. Detta bref jämte ett annat, som hon själf satt i hop och låtit afskrifva, samt undertecknat med namnet Kalle Brofeldt, possessionat, hade hon för afsikt att låta komma under Peraults ögon för att därmed i ännu högre grad uppdrifva dennes svartsjuka. Och hon lade dem tills vidare framme för att lätt kunna ha dem till hands och kasta dem i den soffa, där Perault merendels brukade sätta sig. Båda handlade om äktenskapstillbud och borde göra stor effekt, och båda togos sedan i förvar af polisen, som bland annat kunde konstatera, att någon possessionat med namnet Kalle Brofeldt aldrig funnits i Örebro eller trakten där omkring, hvilket brefvet däremot uppgaf såsom adress.

Hon var alldeles färdigklädd, när åter en knackning hördes, denna gång kraftigare och bestämdare än nyss.

Lugnad som Sofia Dahlberg nu var samt åter skrattande åt sina dumma griller, hvilka hon tillskref sitt icke alldeles rediga tillstånd, gick hon att öppna. Men på samma gång lagade hon så att hon lätt skulle kunna glida förbi den som sökte henne, om hon fann att denne på något sätt såg misstänkt ut.

Det var emellertid Osvald.

Han syntes icke vara riktigt nykter han heller och klef in blossande på en illaluktande cigarr, hvilket gaf Sofia Dahlberg anledning till att säga:

»Kasta bort den där, så skall du få en bättre af mig.»

»Tror du det är ’gröna nöden’?»

»Inte stort bättre. Har du varit ute på rummel?»

»Ditåt lutar det. Och kan du gissa med hvem?»

»Nej. Och inte intresserar det mig heller.»

»Säg icke det. Det var Perault, din nye beskyddare, som bjöd.»

»Alexander!?...»

»Just han.»

»Hvad i all världen ville han dig?»

»Detsamma som du ville mig i går, d. v. s. ba’ mig om.»

»Jag förstår inte ändå ... Hvad var det som jag bad dig om?»

»Du festar så du förlorar minnet, kan jag höra. I natt måtte det gått gladt till här uppe.»

»Jag undanber mig några predikningar ... För resten kom jag hem tidigt ... Jag var med Alexander på Djurgårdsteatern och på Hasselbacken. Han blef pirum och åkte hem, själf fortsatte jag med droskan hit upp

till ’Backen’ och låg före tolf.»

»Det var lögn», svarade Osvald kort.

»Tro hvilket du vill då.»

»Klockan fyra lyste det här uppe i dina fönster. Jag stod nere i Clefvegränden och såg det. Du hade minst tre ’snobbar’ här.»

»Får jag inte de’ då?»

Osvald lät höra ett doft mummel innan han svarade:

»Det skall snart bli slut med det här. Du har sagt, att vi skulle resa till Amerika; och det kan vara på tiden att du tänker närmare på den saken. För här börjar det osa hett.»

»Hvad menar du?»

Frågan kom med en viss ängslan, och hon stirrrade på honom åter gripen af onda aningar.

»Jag menar både det ena och det andra.»

»Du måste svara mig klart och tydligt ... Hvad menar du med alla dessa underförstådda ord och hotelser ...? Och hur kom det sig, att du har varit ute med Perault?»

»Jag gick samma ärende åt honom som åt dig», svarade Osvald med ett kort skratt.

»Åt *mig?...»*

»Kommer du inte i håg henne då, som var här i går när jag kom upp och som du bad mig spionera på?»

»Jo, nu mins jag ... Nåå?...»

»Jag ställde mig i hörnan till Hökensgatan och kunde mycket väl se att hon fattat posto närmare Urvädersgränden, där hon kikade upp mot dina fönster. Hon stod där ända tills du och Perault kommo ned och gingo nära nog förbi henne, då ni nådde trapporna ned till Glasbruksgatan ... Då stod hon inne i porten till teaterhusets gård, för jag såg henne skymta bakom gallret ... Ni hade knappt gått förbi, innan hon kom fram. Men hon följde icke efter er som jag väntat utan gick ned till Götgatan ... På afstånd följde jag henne och ända fram till Södra järnvägsplan, där hon försvann i ’Hôtel Göteborg’, du vet huset med verandan; samma hus, som ...»

»Som Birger har bott i, ja.»

»Just precis ... Och detta gaf mig en anledning att följa efter, görande mig ett ärende med att hälsa den där militärsnobben från dig just emedan jag visste att han flyttat ... Egentligen var det för att se, om den där kvinnan bodde där.»

»Nå, gjorde hon det?» frågade Sofia intresserad.

»Jo, för all del. Och hon heter Charlotta Ekstrand eller Ekström, hörde jag af en städerska.»

»Du frågade inte efter Birger?»

»Jo, det gjorde jag och fick veta att han flyttat dit igen.»

»Ah!... Du gör mig till den lyckligaste människa på jorden!» utropade Sofia Dahlberg med alla uttryck af den lifligaste glädje ... »Talade du med honom?»

»Inte då ... Men i dag har jag sagt honom några sanna ord.»

»Ha ni varit ihop er nu igen?»

»För sista gången hvad jag tror, så vida inte äfven vi komma till Amerika.»

Hon stirrade på honom som om hon inte trodde sina öron och stammade med ett långsamt sökande efter ord:

»Tala ... Osvald ... Du gör mig galen ... Har han *rest?*»

»Just precis ... Och det var endast en slump, som gjorde att jag fick reda på den saken.»

Sofia hade sjunkit ned i soffan och höll båda händerna hårdt tryckta mot sitt bröst liksom hotades hon med kväfning.

Osvald betraktade henne med isande lugn och syntes snarare njuta af hennes lidande än han visade deltagande för detsamma. Han visste, att detta meddelande, som han lämnat henne, skulle träffa henne såsom det verkligen gjort och han väntade nu endast på, att hon skulle visa ännu lifligare tecken till förtviflan.

Plötsligt for hon upp med en fart, som förde henne halfvägs ut på golfvet; och i det hon ställde sig med knutna händer framför Osvald nästan skrek hon honom rakt i ansiktet:

»Du ljuger! Birger har *icke* rest; han har *icke* kunnat vara så grym, att han lämnat mig här ensam och ...»

»*Ensam?...* Du har ju *mig ...*»

»Tig usling!... Och försvinn ur min åsyn», fortsatte Sofia skrikande. »Hvad skulle jag med *dig* att göra? Du arma trashank, som inte ens har kläderna på kroppen och inte en bit att sticka i din mun, om inte du får den af mig ... Ut med dig ... Gå till någon annan, som har lust att draga fram dig. Jag har dragits med dig länge nog.»

Osvald hade rodnat och bleknat om hvart annat under denna ström af ord, tillräckligt tydliga, att låta honom förstå, hvad ställning han intog till denna nymf. Och ett hotande moln lade sig på hans panna, när han svarade:

»Menar du, att den där militärsnobben var bättre?»

»Frågan är så löjligt fräck, att jag vore färdig att spotta dig i ansiktet», skrek hetären nästan vild af vrede.

»Du kan ju roa dig med det, när jag fått tala till punkt», svarade Osvald hånande. »Hvad jag är har jag blifvit genom dig, ty du hade kunnat låtit mig få vara i fred, när jag arbetade hos gamle Carl Aron. Men du gaf dig fan på, att du skulle ha mig i dina klor och du lyckades äfven allt för väl. Och nu när du störtat mig, när jag går här arbetslös som en afskydd för detta långholmare, då hånar du mig och kastar mig i ögonen, att jag är en slusk. Men akta dig!... Du vet, att jag känner till det där om plånboken och ...»

»Prata du! Ingen skulle tro dig ... Och för resten har ingen anmälan om den saken blifvit gjord. Argonander är ju borta, och han var dessutom en alldeles för fin karl att vilja göra sak af en sådan summa, som lumpna två eller tre tusen ... Men anmäl du. Genera dig inte. Du skall nog få se ...»

Hon stannade midt i meningen, när hon nu mötte hans af raseri glödande blickar och hon drog sig några steg undan honom i det hon fortsatte med ändradt tonfall och med spelad inställsamhet, ehuru fruktan åter fått makt med henne, då hon ändtligen kom att besinna risken af att nu vara ensam med denne galning:

»Är det sant som du säger, att Birger rest till Amerika?»

»Han sade det åtminstone själf. Jag träffade honom i själfva hotelltrappan tidigt i morse. Han fick se mig, och stannade, samt sade på sitt vanliga oförskämda sätt:

'Söker han mig? I så fall kan han helsa den där slynan, att nu skall hon inte vidare göra sig besvär med att skicka hit några bud vidare. Men vill hon skrifva, är min adress *Amerika.* Och helsa henne, att jag nu fått tag i en annan flicka, en som är rik, och att jag ger Sofia Dahlberg blankt fan ... Hon har ju dessutom sin grosshandlare.'

»Jag medger, att jag stod där helt förvånad och att jag icke kom mig för att ge honom ett nyp, som han verkligen förtjänade», fortsatte Osvald, återigen njutande af att se Sofias förtviflan, när hon nu allt mer började tro, att det icke var blott och bart en dikt, som han satt ihop för att reta henne. – Och hon lyssnade med andlös uppmärksamhet, när han fortsatte:

Jag ger Sofia Dahlberg blankt fan …

»Han skulle just lämna mig och hade redan hunnit ett godt stycke ut på planen, när han vände sig om och ropade i det han kastade något åt mig:

'Den här kan ni gärna taga med er. Hon kan ge den åt någon annan, eller också kan ni behålla den själf, så går det alltid lättare, när ni skall in.'

»Jag tänkte först inte bry mig om det kastade, men nyfikenheten dref mig allt nog att upptaga detsamma och så gick jag upp till den där fru Ekstrand eller hvad hon hette, med en biljett, som Perault lämna mig. Själf väntade han på svar i en porterstuga i hörnet af Götgatan och där fick han sedan svaret, som jag inte vet hvad det innehöll, men som syntes göra honom en hel del orolig. Emellertid bjöd han på frukost på källaren Hamburg och där fick jag ett nytt uppdrag, som jag inte vet hur jag skall ordna med.»

»Ja, det där bryr jag mig inte alls om», svarade Sofia. »I alla fall kommer det för mig att du ljuger beträffande allt om Birger.»

»Såå. Kanske det här kan bringa dig på andra tankar?»

Han lyfte upp en nyckel framför hennes ögon. Hon grep den ifrigt, sjönk åter ned i soffan och stammade med gråten i halsen:

»Ja, det *måste* vara sant. Det är precis samma nyckel, som den jag gaf honom ... Aldrig mer skall han komma igen ...»

»Hoppas det», sade Osvald med ett elakt skratt. »Och det kan också vara rätt åt dig, så du får se hur mycket han var värd. Ta' honom nu, när han kommer till Amerika!.. Han är redan ett godt stycke på väg.»

»Håna du», svarade Sofia i det hon beslutsamt steg upp. »Med nästa lägenhet är det jag själf, som reser efter.»

»I sällskap med *mig*, ja ... Rätt så ...»

»Nej, tack! Af dig har jag redan fått nog. Trashankar kan man finna utan att ...»

Hennes ord förstummades af ett häftigt skrik, som banade sig väg öfver hennes läppar. Osvalds hårda hand hade gripit ett fast tag om hennes ena arm och med kraft slungade han henne från sig, så att hon tumlade ned öfver soffan.

I detsamma öppnades dörren och Perault inträdde. Han skyndade sig fram till soffan och lutade sig deltagande öfver den gråtande kvinnan, utan att ens observera Osvald, som hastigt smög sig ut.

Men dessförinnan hade han nappat åt sig den nyckel, som på insidan satt kvar i Sofia Dahlbergs tamburdörr.

TJUGUSJUNDE KAPITLET.

Mordet.

På sitt vanliga kafé sitter ingeniören Oskar Schultse och njuter af sitt morgonkaffe medan hans intresse samtidigt knyter sig vid ett färskt nummer af en morgontidning.

Han studerar som bäst en längre redogörelse för en blodig fejd mellan polisen och s. k. stadssoldater, hvilken nyligen egt rum och som var af både omfattande och allvarlig betydelse, då både hästgardister och Svea-lifgardister måste utkommenderas på kvällen för att bistå polisen mot de vildsinta ’saffranspaltarna’ såsom de i Siwerska kaseren inkvarterade stadssoldaterna kallades af pöbeln.

Men bäst han håller på med detta, kommer kaféflickan fram till honom med ett Dagens Nyheter, som hon lämnar Schultse, sägande:

»Har ingeniören läst om det förfärliga mordet?»

»Hvilket mord?»

»Det är en kvinna, som blifvit mördad i natt i Södra Teatern. Det står här i bladet.»

Och Schultse som genast greps af en hemsk aning – ty äfven han visste sedan någon tid, att Sofia Dahlberg bodde i detta hus och hade äfven besökt henne i sällskap med sin vän Alexander Perault, öppnade tidningen och började läsa med allt mer stigande oro följande referat:

Ett mord i Södra Teaterhuset.

För omkring 15 år sedan hitkom från trakten af Grenna en torparedotter vid namn Johanna Sofia Andersson Dahlberg för att söka sin lycka. Hon var då sexton år gammal. Lyckan måtte hon ej hafva funnit i dess rätta gestalt och under de senaste 5–6 åren hade hon varit stadd på svåra villovägar, så att hon blifvit inskrifven i polisens förteckningar och stod under polisuppsikt på det sätt som hundra andra förvillade kvinnor. I yttre måtto lefde hon dock i ett visst välstånd. Hon hade två väl till och med elegant möblerade rum 4 trappor upp i Södra Teaterhuset, där någon liberal man bekostade hennes underhåll.

I tisdags hade hon fått bud af en väninna, att denna skulle komma och tillbringa aftonen i sällskap med tre herrar. Aftonen kom och de tre herrarne äfven, men väninnan icke – åtminstone har hon icke varit där hela kvällen. Efter att ha gjort sig en glad afton, aflägnade sig två af herrarne. De följdes ned af en liten flicka, som städade åt Dahlberg. Den tredje herrn blef kvar, då flickan aflägsnade sig.

Följande morgon, eller rättare ett stycke fram på förmiddagen i går, kom den lilla flickan upp i Dahlbergs bostad för att städa. Hon fann då kvinnan mördad. Det anmäldes för polisen och denna spanar nu efter mördaren.

Kvinnan Dahlberg låg i sin imperialsäng endast iklädd ett kort linne. Hufvudet var stödt emot högra handen, ansiktet till största delen bortvändt och nedborradt i kudden; i venstra tinningen var ett svårt sår, hvarifrån blodet hade strömmat ned. Dessutom har befunnits, att hon var strypt. Såvida man vet, saknas inga af hennes tillhörigheter.

Johanna Sofia Dahlberg var en storväxt kvinna omkring 31 år gammal.

Så långt denna tidningsartikel, som var den första af en hel rad dylika, hvilka sedan följde detta uppseendeväckande dramas olika detaljer.

Och Schultse läste den ett par tre gånger innan han kunde tro sina ögon. Och han lade slutligen bladet ifrån sig utan att ens det minsta lyssna till kaféflickan, som ifrigt var i färd med att för en annan nyss inkommen kund berätta hvad hon läst, utsmyckande detta med egna kommentarier öfver att något så oerhördt verkligen kunnat passera på samma gång som hon undrade öfver att mördaren icke också bestulit sitt offer.

Just när man kom in på det mer intima kapitlet om hvad den mördade egentligen var för en kvinna, lämnade Schultse kaféet. Han gick direkt till sin väns, Alexander Peraults bostad, för att meddela denne det hemska budskapet för den händelse, att Perault ej redan visste något därom.

Först efter upprepade knackningar släpptes han in till vännen, som ännu ej var uppstigen; och i det han ur sin ficka drog upp senaste nummer af Dagens Nyheter, som han köpt under vägen, räckte han detta åt Perault, hvilken nu höll på att kläda sig.

»Alexander!» sade Schultse. »Sofia Dahlberg är mördad!»

Perault stirrade på Schultse, som om han haft en plötsligt uppdykande vansinnig framför sig, under det att denne fortsatte:

»Läs själf, får du se. Andra sidan, sista spalten, längst upp.»

Och Perault läste. Och hans drag fingo en askgrå skiftning, hans läppar rörde sig mekaniskt och en häftig frosskakning kom hela hans kropp att skälfva allt häftigare ju mer han närmade sig artikelns slut. Den senare delen läste han till och med högt liksom ville han därmed kunna bättre fatta innehållet.

När han hunnit till punkt började han om på nytt, men nu tyst för sig själf, under det att blickarna med nervös änsglan sökte absorbera hvarje ord, hvarje bokstaf, hvarje skiljetecken, och när han efter denna andra ytterst omsorgsfulla genomläsning hunnit till slutet, riktade han en stirrande, halft fånig blick på Schultse och sade nästan hviskande:

»Är jag vaken, eller är inte allt endast en ohygglig dröm? Kan det verkligen vara sant, att Sofia är död... *mördad?*»

»Nog ser det så ut ... Det står ju både namn och adress. Men liksom du, har äfven jag svårt att fatta hvad som händt. Naturligtvis ska' vi emellertid närmare göra oss underrättade om det här. Och detta vore så godt att göra med det samma.»

Perault dröjde en stund med svaret, innan han sade med ett tonfall, som lät undvikande och på samma gång mycket likgiltigt för detta förslag:

»Inte får jag tid i dag. Jag har en hel del andra saker att styra om, och så kan det vara så godt att inte i onödan blanda sig i den där saken. Man kan bara råka i en massa klammeri med polisen, för det blir naturligtvis ett vådligt letande och förhörande, innan man får tag i ... mördaren.»

»Det är ju inte omöjligt, att man redan har honom fast», svarade Schultse lugnt.

»I tidningen står det ingenting om den saken», sade Perault, åter med en stark skiftning af nervositet. »Så nog kan man väl dröja åtminstone öfver den här dagen.»

»Gärna för mig», återtog Schultse. »Jag tänkte bara att du, som jämt hängde efter henne, gjorde klokast i att genast afvälta alla misstankar, som kunde falla på din egen person.»

Perault gick Schultse in på lifvet med uppjagad hetsighet. Och i det han spände ögonen i sin vän nästan hväste han:

»Hvad *säger* du! Menar du, att *jag* skulle ...?»

»Se så, lugna dig nu ... Att den här historien kan göra dig nervös i ännu högre grad än du varit det allt sedan ödet förde denna nu ändtligen oskadliggjorda satan i din väg, detta förvånar mig icke, ty jag känner mig själf verkligen mycket upprörd öfver hvad som händt och detta för din skull, ty ...»

»För *min* skull?! Hvad i herrans namn menar du?»

»Låt mig tala till punkt. Jag menar, att ju närmare du sätter dig in i sakens detaljer, ju lättare skall du få att resignera. Du var ju kär i det där, förlåt jag säger aset ... Nåväl!... Nu ser du hur det har gått. Och nu kanske du kan få klart för dig, hvad hon umgicks med för slags folk. När man inte har stulit hos henne, har man naturligtvis mördat henne af andra motiv. Man kan ju tänka sig, att du haft en till ytterlighet svartsjuk rival. Och är detta i mitt tycke logiska antagande sant, då kan du tacka din lycka, att icke äfven du råkat ut för hans mordvapen. När var du tillsammans med henne sist?»

Perault svarade raskt:

»I måndags.»

»Således inte alls i går?»

»Nej ... Och detta kan man ju kalla en slump, som var god.»

»Åtminstone för dig», svarade Schultse och syntes äfven vilja säga något mer, när Perault afbröt honom med hetsighet:

»För mig; hvarför just för *mig?*»

»Nå, det borde väl ett barn kunna begripa», utbrast vännen otåligt.

»Hur så? – *Jag* förstår det inte.»

»Märkvärdigt!... Kan du inte fatta att detta styrker din sak?»

»Min sak? Är du spritt galen, människa?» utropade Perault allt ifrigare. *»Min sak?...* Hvad i all världen har väl jag att göra med detta mord?»

»Du lär i alla fall inte kunna undgå att bli hörd.»

»Såå ... Du menar det?»

»Absolut ... Man går noggrannt till väga i så'na här fall, må du tro ... Men à propos det!» utbrast Schultse helt plötsligt och midt i meningen. »Jag känner en detektiv, som heter Gunnar Holm. Af honom skulle man

kanske kunna få veta några närmare detaljer; för rapporten öfver mordet är nog inte uppsatt ännu. Ja, jag skall redan i dag uppsöka honom ... Hvar va' ni i måndags?»

»Hvilka *ni?*»

»Du och den där kvinnan, förstås ... Det är alldeles märkvärdigt hvad du blifvit slö.»

»Vi ämnade höra Ole Bull», svarade Perault. »Men i sista stund fick jag se, att han inte gaf sin andra konsert förrän som i går, och då skulle Sofia, enligt hvad hon sade mig själf, träffa den där flickan, som bor i tolfvan Stadsgården och som jag inte alls kan tåla; för det är bestämdt hon, som satt i Sofia allt möjligt rackartyg.»

»Men i går då vi träffades sade du, att Sofia Dahlberg blifvit mycket snällare mot dig sedan en tid.»

»Det har hon också, allt sedan den där Klochoff reste till Amerika. Men jag misstänker, att hon endast var det för att kunna plocka mig så mycket mer», svarade Perault med en mörk blick.

»När inte han längre låg efter hennes besparingar, borde det väl snarare vara så, att hon hade mindre behof af pängar än förr, tycker jag», sade Schultse.

»Det *borde* ha varit så. Men jag misstänker, att hon sparde för att kunna följa efter Klochoff. Ty *om* hon verkligen hyste någon ömmare känsla i sitt falska hjärta, så var det för honom.»

»Jo, jo, det händer nog så där. Och han lönade henne ju efter förtjänst, har jag hört. Han rymde ju?»

»Ja ... Och detta blef hennes största sorg. Det var också därför hon tog sig till att dricka, fast jag varnade henne på alla vis för följderna. Och när hon blef rusig, var hon rent af afskyvärd både i ord och åthäfvor ... Jag vet till exempel, hur hon en kväll nere i Strömparterren ensam drack ut tre halfvor punsch på mindre än en timme, och när vi skulle gå, måste en kypare först skaffa oss en droska och sedan hjälpa mig med att få Sofia upp för trapporna. Endast med möda kunde jag hindra henne från att gallskrika, när kyparen och jag riktigt med våld satte upp henne i droskan, naturligtvis omgifna af så många nyfikna som kunde få rum. Glåporden haglade mot henne; och lika mustiga voro hennes svar, hvarjämte hon äfven intog åtskilliga attityder, som gjorde det hela till en fullständig skandal. Pöbeln hurrade och en mängd kvinnor slungade mot oss sådana uttryck, som åtminstone icke visade att de själfva stodo på högre sedlighetsskala än den de här formligen *skällde* ned. Just när åkardrängen skulle ha upp sufletten, kastade sig Sofia mot den samma och höll igen af alla krafter samt gaf upp ett gallskrik, så att det rungade öfver bron ... Nu skred polisen in och i en handvändning var han uppe i droskan, gifvande kusken order att köra till vaktkontoret. Jag opponerade mig, men det hjälpte icke. Och då jag verkligen icke hade lust att inför polisen spela hennes beskyddare, sade jag till konstapeln, att jag ville stiga ur. Detta beviljades. Och jag såg därpå huru droskan rullade i väg uppför Storkyrkobrinken och kunde gång på gång höra henne skräna, som om hon led den ytterligaste smärta af något våld.»

»Hon fick plikta förstås?» inpassade Schultse.

»Det var väl att det stannade vid det ... Hon berättade dagen därpå, att hon hela natten fått sitta på vaktkontoret och att det inte var långt ifrån att man äfven fört henne till tukthuset och förvaringshäktet vid Wallingatan. Emellertid släpptes hon med en varning.»

»Jag förstår bara inte, huru du, som i allt annat är så pedantisk, kan ha så dålig smak vis à vis kvinnor», sade Schultse efter en stund.

»Sannerligen jag begriper det själf», svarade Perault. »Men det var nu något hos Sofia Dahlberg, som specielt fängslade mig och detta kanske just, att ju vänligare jag var mot henne, desto mer raffinerad blef

hon i sina uppfinningar att plåga mig. Jag hade fått en fix idé att jag par tout, skulle *rädda* henne och ...»

Han tystnade utan att fullborda meningen och försjönk efter hand i ett tillstånd af slöhet, som gjorde att Schultse ej mer kunde få ett redigt svar af honom på några ytterligare frågor, som han gärna ville att Perault skulle besvara.

Just när Schultse tog sin hatt och ämnade gå, hörde han till sin förvåning Perault utbrista med famlande osäkerhet:

»Säg mig en sak; du tror väl inte, att man på något vis kan misstänka mig för det där ... ja, du förstår, hvad jag menar ... jag vill bara inte säga själfva ordet.»

»Menar du mordet?» svarade Schultse och gaf sin vän en skarp, genomträngande blick.

Men Perault vände nu bort sitt hufvud och lät det sjunka ned i händerna.

Och så bröt det fram en flod af förtviflans tårar och han snyftade som ett barn, under det han gång på gång mellan snyftningarna bedyrade:

»Oskyldig är jag ... *Jag* har inte mördat henne ... Men jag älskade henne ... O, mitt arma hufvud. Hvilket slag! Hvilket slag! Trots allt var hon mig kär ... Död!... Död ...»

Och så rusade han upp och stirrade halft vansinnigt på sin vän, i det han nästan vrålade fram orden:

»Tror du, att det är *jag?!...*»

————

TJUGOÅTTONDE KAPITLET.

En olöst gåta.

Den dagen och en lång tid framåt var mordet på Sofia Dahlberg hufvudtemat för skvallret i hufvudstaden och äfven långt ute på landsbygden. Och man enades allt mer om, att ett så mystiskt mord hade icke blifvit forföfvadt på långliga tider.

Alla andra polisreferat och notiser om illdåd och olyckshändelser, själfmord och allt annat sådant, som är en viss del af den stora publikens älsklingsämnen, ställdes fullständigt i skuggan, så fort det inflöt ett nytt meddelande om det mystiska mordet på Södra Teatern. Och ju längre tiden led utan att mördaren blef ertappad, ju större blef spänningen synnerligen sedan man oförtydligt utpekade en viss man som den skyldige, utan att dock denna allmänna opinion, understödd af en hel del pressorgan, kunde leda detta i mer fällande bevis än hvad som kommit i dagen vid en omsorgsfull polisundersökning.

Mannen, som utpekades, var grosshandlaren Alexander Perault!

Man kan lätt tänka sig Schultses öfverraskning, ja, nära nog bestörtning, när han nyss skildrade dags afton infann sig hos sin vän Perrault för att höra efter hur det stod till med honom och därvid fann, att den svåra krisen på morgonen snarare utvecklat sig till något långt farligare än ett blott och bart vanligt förlopp af uppjagad sinnesförfattning.

Hans ögon voro nu än mer stirrande och hans svar – när han kom sig för att lämna några – voro till den grad befängda, att Schultse med rätta fruktade för vännens förstånd.

Nästa dag hade Perault erhållit kallelse att infinna sig till förhör.

Man kunde då emellertid konstatera ett visst lugn, och han berättade, att han just ifrågavarande natt – den då mordet skett – hade kommit hem redan före klockan tre kvart till tio på kvällen och att han ej sedan lämnat sin bostad förr än half åtta på nästa dags förmiddag.

Detta senare stämde så till vida, att Schultse, som var mycket tidig af sig, just lämnade Perault något före denna tid efter nyss skildrade besök.

Huruvida den andra uppgiften vore med sanningen öfverensstämmande blef verkligen aldrig till fullo utredt på annat sätt, än att hyresgäster och värdfolk i det hus, där Perault bodde, Lilla Nygatan 27, kunde intyga, dels att Perault vanligtvis plägade vara hemma rätt tidigt om kvällarna, dels äfven att man tyckt sig märka, att han just den kvällen, då mordet senare skulle hafva egt rum, hade varit hemma vid den tid, som han för polisen uppgifvit.

Det kvistiga i frågan var sedan om nämnde Perault längre fram på natten lämnat sin bostad eller ej. Ingen af husets folk kunde taga på sin ed huru härmed förehöll sig. Ty Perault bodde så afskildt, att han icke hade någon som annat än af en slump kunde kontrollera, huruvida han under natten lämnat sin bostad eller ej. Och en dylik slump förefanns icke i detta högst afgörande fall.

Af hvad man under en mängd förhör fick utrönt, fanns emellertid några mystiska punkter, som vållade att målet snarare blef dunklare än fördt närmare en afgörande förklaring.

Samma kväll som mordet egt rum och efter det att den siste af Sofia Dahlbergs besökare – förut omnämnda i den återgifna första tidningsnotisen – hade lämnat henne, kanske äfven i hennes sällskap, ty detta blef icke till fullo utredt, hade man sett en kortväxt, bredaxlad man rökande cigarr gå upp i teaterhuset. Klockan hade då varit öfver tio. Denne man hade man sedan aldrig påträffat och ej heller hade man någon vidare ledning för hans efterspanande.

Vidare berättades det om en mystisk kvinna, som man sett gå af och an i Clevegränden, från hvilken Sofia Dahlbergs fönster voro synliga. Hon hade gått där af och an från klockan tre kvart till nio och till ungefär elfva på natten, då hon försvunnit.

Om denna kvinna var identisk med en annan, som man senare anträffat och som äfven uppehållit sig i Clevegränden – hvilken vid denna tid ej var vidare välkänd på grund af där florerande nästen – detta blef aldrig fullt utredt, men däremot konstaterades, att den anhållna kvinnan ej kunde vara den skyldiga, alldenstund hon nöjaktigt bevisade sitt alibi.

Alexander Peraults älskarinna, enkan Ekström, med hvilken Sofia Dahlberg såsom nämndt sammanträffat, blef naturligtvis äfven nedkallad till detektiva polisen och där tagen i förhör.

Denna kvinna, som jämte sina barn bodde i en lägenhet nära Gustafsberg berättade, att hon inkommit till hufvudstaden lördagen närmast före mordet, som egde rum på en tisdag eller rättare under natten mellan tisdagen och onsdagen. Hon hade tagit in såsom hon vanligtvis brukade det på Hôtel Göteborg, snedt emot Södra järnvägsstationen, och då hon på kvällen denna dag skulle in i detta hus, hade hon alldeles utanför hotellet blifvit öfverfallen af en okänd, yngre man i ljus rock och af denne erhållit ett hårdt slag vid högra ögat, så att den slagna fläcken kunde uppvisa märke efter sår jämte svullnad.

Mannen, som öfverfallit henne utan minsta anledning, hade skyndsamt aflägsnat sig efter förrättadt våldsdåd och enkan hade, ytterligt skrämd, tagit sin tillflykt till hotellet, där hon genast omtalat, hvad som passerat. Några karlar, anställda vid en i hotellhuset varande mindre fabrik, hade genast skyndat ut för att om möjligt gripa den flyende fridstöraren, men i mörkret hade denne, som fått godt försprång, undkommit, så att förföljandet visade sig lönlöst.

Samma kväll mordet skedde, hade en person infunnit sig i hotellet och frågat efter en mamsell Högström – detta var enkans tillnamn som ogift. – Man hade lämnat honom den upplysningen, att den ifrågavarande hade flyttat och att man ej visste hvart. Mannen, hvilken på beskrifning skulle ha varit lång och smärt samt hade små mustascher och var iförd en grå sommarpaletå och filthatt, sade sig enkan Ekström icke känna till.

Denne man lät heller aldrig vidare höra af sig. Men det synes ej otroligt, att denne man varit identisk med f. d. snickarelärlingen Osvald, Sofia Dahlbergs soutenör och olycksoffer, om hvars öde vi få närmare yttra oss längre fram.

Beträffande själfva mordkvällen berättade enkan Ekström följande:

På kvällen hade hon varit i Strömparterren med sin sjuåriga dotter samt en barnflicka på fjorton år. I sällskap med en herre hade hon klockan tre kvart till tio på kvällen gått upp till Söder och skildes under vägen från denne herre, när de kommo till Slussen. Hon hade sedan jämte barnen begifvit sig till en bekant familj, som bodde i huset nr 5 Hökensgatan och där hade hon legat kvar till följande dags morgon klockan nio.

Som sanningsenligheten af dessa uppgifter blef fullt bestyrkt, måste naturligtvis enkan Ekström fritagas från alla de misstankar rörande mordet, hvilka till äfventyrs hade kunnat falla på henne.

Däremot konstaterades, att nämnda enka hade haft åtskilligt göra för att närmare göra sig underrättad om Sofia Dahlberg, för hvilken grosshandlaren Alexander Perault blifvit enkan otrogen. Detta bestyrktes af vittnesmål, som afgåfvos af en hustru Johansson, som en tid haft anställning som Sofia Dahlbergs städerska, hvilken enkan Ekström särskildt uppsökt i och för dessa upplysningars erhållande, men utan att därvid få veta mer än hon visste förut, på grund af att hustru Johansson icke visste något själf af närmare intresse rörande den kvinna, som hon städat åt.

Nattvakten i Södra teatern blef äfven hörd, men kunde berätta, att han – som annars vanligen om nätterna brukade hålla till i en skrubb vid scenen – just den natten, då mordet egde rum, *icke* varit i teaterhuset utan annorstädes och detta kunde han äfven styrka med bevis.

Under förhören kom det äfven till polisens kännedom, att den mördade skulle haft en fästman vid namn Calle Troling.

Denne anträffades äfven och befanns vara en kontorsdräng; och han berättade, att han ej träffat Sofia Dahlberg på fem veckor från mordet räknadt och att han ej besökt Dahlberg på öfver ett halft år. Samma kväll mordet egde rum hade han varit i Strömparterren, han liksom enkan Ekström. Natten hade han tillbrakt på kontoret i Kåkbrinken, hvilket kunde styrkas.

I öfrigt hördes öfver hundra personer och af dessa var det ingen, som kunde lämna sådana upplysningar, att man kom gerningsmannen närmare på spåren. I denna samling funnos äfven de män – unga, studerade karlar, som för öfrigt kände till Sofia Dahlberg mycket litet – som varit i Dahlbergs sällskap – jämte Sofias väninna, kvinnan i Stadsgården – samma kväll efter hvilken det mystiska mordet egt rum. De hade själfva anmält sig och kunde fullständigt afbörda sig alla misstankar om delaktighet i nämnda dåd.

Hvad man efter allt – och sedan en belöning på 300 kronor utlofvats den 1 Oktober till den, som kunde lämna sådana upplysningar, att mördaren blef fast – hvad man efter detta hade att hålla sig till, det var följande omständighet, som för Alexander Perault blef mycket graverande.

Sofia Dahlberg hade funnits i sin säng onsdagen mellan tio och elfva f. m. – då den lilla tjänstflickan gjort anmälan om mordet – med en snara kring halsen. Och denna snara var af tretvinnadt segelgarn. Med all sannolikhet hade denna snara blifvit lagd kring offrets hals medan detta sof; och hårdt tilldragen som den

var hade detta segelgarn varit nog att beröfva Dahlberg lifvet genom strypning. De djupa krossåren vid venstra tinningen hade hon tydligen erhållit sedan snaran beröfvat henne sansen. –

Vid undersökning å Peraults kontor fann man en bunt segelgarn af alldeles samma sort som det, med hvilket Sofia Dahlberg blifvit strypt. Och af denna bunt hade ett stycke blifvit afskuret, enligt Peraults uppgift för inslåendet af ett paket.

Huruvida denna Peraults uppgift var sann eller ej, kunde icke ledas i bevis. Man kunde icke styrka, att någon ända af snaran passade in med snittet å segelgarnsbunten och denna omständighet blef om icke friande för Perault dock afgörande så att han ej inmanades i häkte.

Därtill kom äfven den omständigheten, att Peraults sinnessjukdom tilltog allt mer, så att det blef allt svårare att förhöra honom; och den 19 oktober blef han sängliggande sjuk, hvarefter vidare förhör med honom afråddes enligt läkares bestämda utlåtande.

Ej lång tid efter bröt vansinnet ut på allvar. Men ehuru man äfven efter detta noga observerade honom allt intill hans snart därpå inträffade död, kunde man aldrig märka något af hans förvirrade ord, som angaf, att han skulle hafva varit den, hvilken brakte Sofia Dahlberg om lifvet.

Att mördaren måste hafva varit en man, som varit väl förtrogen med Sofia Dahlbergs vanor och den lägenhet hon bebodde samt i öfrigt en hel del enskildheter, egnade att gynna utförandet af detta mord, låg i öppen dag.

Bland annat måste han hafva egt nyckel till hennes lägenhet. Ty på morgonen, när städerskan kom upp, var dörren till förstugan läst, såsom den brukade vara det, samt öppnades då af flickan, hvilken äfven egde nyckel.

Mördaren hade således läst igen innan han aflägsnade sig.

Att detta mord var begånget af hat, ovilja, svartsjuka eller hämnd syntes påtagligt, emedan ej det minsta af den mördades ägodelar kunde anses vara bortfördt.

Allt var, enligt städerskans uppgift, i den ordning, hvilken Sofia Dahlberg alltid plägade hålla, och icke det minsta spår hade mördaren lämnat efter sig, ej heller det verktyg, med hvilket dråpslaget mot tinningen hade utdelats.

Segelgarnssnöret syntes vara allt.

* * *

Mer än ett år hade gått efter den dag, då man fann kvinnan Sofia Dahlberg mördad. Men trots de ifrigaste efterspaningar hade man icke kunnat finna mördaren.

Allmänna opinionen hade emellertid utpekat grosshandlaren Alexander Perault som den skyldige, och många voro de tidningar, som gjorde sig solidariska med nämnda mening.

Som Peraults sinnestillstånd blifvit allt mer och mer förvirradt, kunde man aldrig komma till någon klarhet med honom, och absolut omöjligt blef detta, då sjukdomen inom kort bröt ut i fullständigt och obotligt vanvett, s. k. *paralysie generale*, som ej långt därefter kräfde hans lif.

Den ’skyldige’ ansågs därmed hafva träffats af en högre rättvisa än den jordiska, och mordet på Sofia Dahlberg föll allt mer i glömska.

– – – – – – – – – – – – – – – – – –

Det kan icke anses ligga alldeles utom ramen för denna historia om en af hufvudstadens förtappade kvinnor, hvilken helt plötsligt träffades af en Nemesis, som icke ens den jordiska rättvisan kunnat uppspåra, trots allt hvad som gjorts för att enligt samhällets kraf finna lösning på denna gåta; det kan icke alldeles ligga utom denna ram, säga vi, att här följa spåren af den man, som synnerligen drogs ned i fördärfvet af denna lastfulla kvinna, följa spåren af Osvald från den kväll, då han med Sofia Dahlbergs förstunyckel i fickan lämnade henne för att sedan *kanske* aldrig mer få se henne.

Hvar han uppehöll sig samma natt, som mordet föröfvades, veta vi icke. Men redan följande morgon, långt innan detta mord var i hvars mans mun, syntes han med långsamma steg styra vägen genom Horns tull.

Hans raglande gång, hans glasartade hornhinnor och virriga, ömsom stirrande blickar, karaktäriserade drinkaren, som fått sig ett duktigt rus. Hans kläder med alla deras refvor och särskildt den blaskiga, urblekta ljusa paletån, som var mycket nedspilld och delvis äfven ganska trasig, vittnade om mannen, som var under isen. På vinglig stråt styrde han kurs allt jämt söderut, och kommen till Södertelje stal han sig in i en godsvagn, där han lade sig och insomnade. Ödet, eller kanske beräkningar, förde honom allt längre söderut, och följande dag var han i Göteborg. Det lyckades honom där att obemärkt smyga ut efter sin friresa, och nu nykter lika väl som alldeles uthungrad kom han ned till hamnen, där han gick omkring och handtlangade som springpojke åt hamnarbetarne. Nästa morgon kom han på grund af rymning från en dansk kalkslup att få hyra å densamma och med denna kom han öfver till den lilla danska staden Stege under namn af Carl Pettersson. I Stege blef han körd i land såsom oduglig för sjömanslifvet, och efter detta började ett kringirrande lif, som slutligen förde honom till Köpenhamn.

Att Osvald under denna tid haft att utstå oerhörda lidanden är ej svårt att fatta, synnerligast som han, hvart han kom, snart blef bortmotad på grund af sin brist på betyg, eller rättare sin fruktan för att visa det han hade. Efter några synnerligen svåra veckor i Köpenhamn blef han häktad för lösdrifveri och hemskickad till Sverige såsom utvisad. I Malmö lyckades han rymma, men dref sedan som fågelfri kring i landet tills han ändtligen än en gång nådde Stockholm. Och här logerade han sedan såsom uteliggare i stadens omnejd, så länge sommaren och hösten – och detta långt in på julsidan – tillät honom att utan risk för att frysa ihjäl ligga ute.

Vid den tidpunkten var Osvald Andersson en alldeles förlorad man; hans förstånd var omtöcknadt, och nu egde han knappt så mycken kraft, att han kunde släpa sig fram – släpa sig de sista stegen mot döden, som dock ännu ville skona detta vrak af en ännu ung människa!

Nästan på dagen två år efter mordet å Sofia Dahlberg uppfiskade man i Stadsgårdshamnen liket af en man, hvars drag endast med svårighet kunde skönjas på grund af långt gången förruttnelse.

Mannen var emellertid den en gång så muntre och lefnadsglade snickaregesällen Osvald Andersson.

I likets fickor fann man en portmonnä, innehållande två ettöringar samt ett betyg, som vattnet nästan gjort oläsligt, men som omtalade, hvem mannen var och att han – saknade medborgerligt förtroende! Man fann äfven en rostig nyckel, som – om man tänkt på den saken – skulle passat utmärkt till den en gång af Sofia Dahlberg hyrda lägenheten i Södra Teatern.

INNEHÅLL.

———

Kap.	Sid.
I. »Min skall hon bli!»	3

II. Ett nappatag i Kungsbacken	13
III. Mamsell Dahlberg	29
IV. Farliga snaror	43
V. »En gammal historia»	56
VI. En ond genius	66
VII. En brännmärkt	74
VIII. »Den där natten, som...»	83
IX. En middag på 'Freden'	90
X. En misstänkt	105
XI. Sofia Dahlbergs 'bror'	116
XII. Gunnar Holm gör 'visit'	127
XIII. När man har lastens insegel	133
XIV. Venus på dranktunnan	142
XV. »Vid hämtnings påföljd.»	151
XVI. Ombytta roller	163
XVII. Nymfens dräng	172
XVIII. Sofia Dahlbergs ideal	182
XIX. Nemesis	191
XX. Biljetten	202
XXI. Kort-Evas spådom	215
XXII. En dråpare?	231
XXIII. Hvad Argonander berättade	245
XXIV. Hvem tog plånboken?	256
XXV. Älskarinnan nr 1.	274
XXVI. Nyckeln	289
XXVII. Mordet	303
XXVIII. En olöst gåta	311

Noter

1)

»Mordet på Södra teatern» är en romantiserad skildring från 1870-talets Stockholm och byggd på meddelanden, lämnade af stockholmsdetektiven *Gunnar Holm.* Denna roman rör sig kring en beryktad demimondedam vid namn *Johanna Sofia Andersson Dahlberg*, som mördades natten mellan den 28 och 29 Sept. 1875, en tragedi, som satte hufvudstadspolisen i liflig rörelse liksom hela samhället i största spänning, på grund af den mystik, i hvilken detta uppseendeväckande mord länge var inhöljdt.

Förf.

2)

Vid 'Träsket' eller nuvarande Roslagstorg fanns förr skampålen eller 'kåken' vid hvilken missdådare, män som kvinnor, fingo slita spö. Minnet af detta var ännu ganska färskt på 1870-talet.

3)

'*Snobbrännan*' kallas af folkhumorn den del af Arsenalsgatan, som stryker förbi Operan och midt för denna liggande hus.

4)

Man bör vara förbehållsam till och med gentemot sin bäste vän när denne vän visar sig allt för angelägen om att leta ut ens hemlighet.»

5)

'En gammal häst fordrar gyllene betsel'.

6)

Söka nålen i en höstack.

7)

Denna lek vänder sig ofta i verkliga olyckor.

8)

'*Bomans flickor*' är ett gängse uttryck för kortfabrikör Bomans fabrikat.